

Πρακτικά της Βουλής των Αντιπροσώπων

ΙΑ΄ ΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ - ΣΥΝΟΔΟΣ Ε΄

Ειδική συνεδρίαση 19^{ης} Μαρτίου 2021

Ωρα έναρξης: 10.10 π.μ.

Αρ. 25

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

(ΑΔΑΜΟΣ ΑΔΑΜΟΥ)

Πολύ καλημέρα, κύριοι και κυρίες συνάδελφοι.

Σας παρακαλώ, καθίστε.

Κυρία Δημητρίου, έχουμε απαρτία;

ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ:

(ΑΝΝΙΤΑ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ)

Ακριβώς δεκαεννέα, κύριε Πρόεδρε. Έχουμε απαρτία.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μοναδικό θέμα της σημερινής ειδικής συνεδρίας είναι «Οι εξελίξεις του Κυπριακού ενόψει της άτυπης διάσκεψης για την Κύπρο». Θα προχωρήσουμε με βάση τον κατάλογο των ομιλητών. Πρώτη ομιλήτρια είναι η κ. Άννα Θεολόγου και ο χρόνος που της έχει δοθεί είναι δέκα λεπτά.

Κυρία Θεολόγου, έχετε τον λόγο.

ANNA ΘΕΟΛΟΓΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το Κυπριακό παραμένει άλυτο για σχεδόν σαράντα επτά χρόνια και η συζήτησή του το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα έχει ξεκάθαρο σκοπό τον επηρεασμό των πολιτών ενόψει των επικείμενων βουλευτικών εκλογών, αφού οι κλασικοί μονομάχοι των εκλογικών διαδικασιών φαίνεται να μην πείθουν με τις προτάσεις τους για την εσωτερική διακυβέρνηση και προσπαθούν με αυτό τον τρόπο να πολώσουν το προεκλογικό κλίμα.

Η δική μου γενιά γεννήθηκε μέσα στο κυπριακό πρόβλημα και θα κληθεί να ζήσει με τις πιθανές ανεπιθύμητες συνέπειες μιας κακής λύσης ή της οριστικής διχοτόμησης του τόπου μας, χωρίς να ακουστεί ή να συμμετέχει ποτέ στις διαπραγματευτικές διαδικασίες. Πόσο ορθό είναι να μην ακούγονται οι νέοι ένθεν και ένθεν του συρματοπλέγματος για κάτι τόσο ουσιώδες, που αφορά την ταυτότητα και την επιβίωσή τους; Είναι πραγματικά εξοργιστικό το γεγονός ότι οι νέοι και οι νέες τούτου του τόπου, που θα κληθούν να διαχειριστούν την επόμενη μέρα της λύσης, δεν έχουν πρωταγωνιστικό ρόλο στη διαπραγματευτική μας ομάδα. Είναι επίσης απαράδεκτο το γεγονός ότι και οι γυναίκες δεν έχουν ουσιαστικό ρόλο στη διαπραγματευτική μας ομάδα. Και είναι σε όλους γνωστό ότι, σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, οι διεθνείς συμφωνίες στις οποίες οι γυναίκες είχαν ενεργό εμπλοκή έχουν και 35% μεγαλύτερη διάρκεια! Την ίδια ώρα επιμένουμε, και σωστά, ότι η λύση του Κυπριακού πρέπει να είναι βιώσιμη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δυστυχώς η στασιμότητα στις διαπραγματεύσεις για το Κυπριακό ουδέποτε ωφέλησε τη δική μας πλευρά, αφού η Τουρκία παγιώνοντας τα τελεσμένα προχωρεί με νέες απαιτήσεις, που καταλήγουν εις βάρος της δικής μας πλευράς. Γι' αυτό, η επανέναρξη των συνομιλιών για λύση του Κυπριακού θα πρέπει να είναι το πρώτο μέλημά μας. Δυστυχώς, η δική μας πλευρά διέπραξε λάθη και συνεχίζει να διαπράττει, εφόσον οι ερασιτεχνικοί χειρισμοί και η έλλειψη στρατηγικής σκέψης οδηγούν τη λύση του Κυπριακού στις παραμέτρους της Τουρκίας, η οποία έμαθε να μη βιάζεται, μένοντας προσηλωμένη στον στρατηγικό της στόχο. Και το βλέπουμε αυτό διαχρονικά, αφού, όποια κυβέρνηση και αν εκλεγεί στην Τουρκία, η πολιτική της

στο Κυπριακό δεν αλλάζει, ενώ εμείς έχουμε καταστήσει τη μορφή λύσης του Κυπριακού λάβαρο και κριτήριο στις εκάστοτε προεκλογικές διαδικασίες για την κατάκτηση της εξουσίας στην Κύπρο.

Μιας και μας δίνεται η ευκαιρία αυτή τη μέρα να συζητήσουμε το Κυπριακό στη Βουλή των Αντιπροσώπων, είναι σημαντικό πιστεύω να πούμε την αλήθεια στον λαό για το πού ακριβώς μας έχει οδηγήσει η αποτυχημένη διαχείριση του Κυπριακού από τον κ. Αναστασιάδη. Πριν τρισήμισι περίπου χρόνια εγκατάλειψε το Κρανς Μοντανά προβάλλοντας με έμφαση στο εσωτερικό της χώρας το επιχείρημα πως οι αξιώσεις της Τουρκίας ήταν απαράδεκτες και δε θα οδηγούσαν σε βιώσιμη λύση. Στη συνέχεια, συγκρούστηκε μέσα από ένα επικοινωνιακό αλαλούμ με τα Ηνωμένα Έθνη και διαψεύσθηκε εκ των υστέρων από τις εξελίξεις ως προς τα πρακτικά της συνάντησης στο Κρανς Μοντανά -αλήθεια, βρέθηκαν τα πρακτικά- και την ημερομηνία βέβαια υποβολής του πλαισίου των έξι σημείων του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Σήμερα ο κ. Αναστασιάδης, και αφού πειραματίστηκε με διάφορους επικίνδυνους ακροβατισμούς περί της μορφής της λύσης, γονυπετής παρακαλά τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών και την Ευρωπαϊκή Ένωση για επιστροφή στο σημείο διακοπής των διαπραγματεύσεων στο Κρανς Μοντανά! Και όλα αυτά, αφού στο μεταξύ τα κατοχικά τετελεσμένα επί του εδάφους έχουν δημιουργήσει ένα ακόμα πιο περίπλοκο πλαίσιο για την επικείμενη άτυπη πενταμερή. Και ερωτώ ευθέως τον αρχηγό του κυβερνώντος κόμματος: Γιατί αλήθεια έφυγε ο κ. Αναστασιάδης από το Κρανς Μοντανά; Γιατί για τρισήμισι χρόνια έμεινε άπραγος, την ώρα που ομολογουμένως είχε την ευκαιρία να διαπραγματευτεί καλή τη πίστι και να καταλήξει σε μια στρατηγική συμφωνία στη βάση του πλαισίου Γκουτέρες με τον μόνο Τουρκοκύπριο ηγέτη που αποκαλούσε τον εαυτό του πρώτα Κύπριο και μετά Τούρκο; Μήπως βολεύει τον κ. Αναστασιάδη η επαναφορά στη σημερινή ντενκτασική ρητορική του κ. Τατάρ;

Και επειδή στις 25 και 26 Μαρτίου πραγματοποιείται στις Βρυξέλλες η τακτική εαρινή σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, κατά την οποία θεωρείται δεδομένο πως θα προσφερθεί, έστω υπό όρους, μια θετική ατζέντα στην Αγκυρα, ούτως ώστε να ξεκλειδώσουν οι ευρωτουρκικές σχέσεις, θα ήθελα πραγματικά, κύριε Νεοφύτου, να παρακαλέσετε τον κ. Αναστασιάδη -ελπίζοντας ότι εσάς τουλάχιστον σας ακούει- να διασυνδέσει άμεσα κάθε βήμα στη θετική ατζέντα των ευρωτουρκικών σχέσεων με σαφείς κινήσεις της Τουρκίας προς την κατεύθυνση επίλυσης του Κυπριακού σύμφωνα με το πλαίσιο του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και των αρχών και αξιών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Διαφορετικά, συμβουλευτέ τον κ. Πρόεδρο να μείνει στις Βρυξέλλες, διότι, αν δεν εξασφαλίσει αυτό το μίνιμουμ διαπραγματευτικό στοιχείο την ερχόμενη βδομάδα στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, καλύτερα να μην επιστρέψει.

Είναι επιτακτική ανάγκη να σταματήσει η διολίσθηση από τις βασικές διαχρονικές θέσεις μας για τη λύση του Κυπριακού και η απομάκρυνση από τα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών που οι ίδιοι επιδιώξαμε και ευτυχώς πετύχαμε. Η ερωτοτροπία για δύο ξεχωριστά κράτη από ορισμένους της δικής μας πλευράς, προεξάρχοντος του Προέδρου Αναστασιάδη, είναι η χαριστική βολή για τους Έλληνες κατοίκους της Κύπρου, αφού με την υπογραφή μας θα φέρουμε, νόμιμα πλέον, τα σύνορα της Τουρκίας στη Λευκωσία και η συνολική τουρκοποίηση του νησιού θα είναι πιθανότατα θέμα χρόνου.

Κατά την άποψή μας, θα πρέπει να επιμένουμε στην εξεύρεση λύσης στη βάση αρχών που να διασφαλίζει σε όλους τους νόμιμους κατοίκους της Κυπριακής Δημοκρατίας συνθήκες ασφάλειας, χωρίς ξένους στρατούς, χωρίς εγγυήσεις και επεμβατικά δικαιώματα, ούτως ώστε να γίνουμε επιτέλους ένα κανονικό κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Να απολαμβάνουμε όλοι μας όλα τα ανθρώπινα δικαιώματα και τις ατομικές ελευθερίες, όπως όλοι οι υπόλοιποι Ευρωπαίοι. Η επιβίωσή μας ως Ελλήνων στην Κύπρο είναι δυνατή, μόνο αν βρούμε μία δίκαιη και βιώσιμη λύση στο Κυπριακό, που να ελευθερώνει και να επανενώνει την Κύπρο στη βάση των σχετικών περί Κύπρου ψηφισμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και σύμφωνα με τις αρχές και αξίες επί των οποίων εδράζεται η Ευρωπαϊκή Ένωση. Γιατί ως Κύπριοι πρέπει να ξαναγίνουμε αφέντες στον τόπο μας! Θα πρέπει να αντιληφθούμε ότι η Κύπρος του σήμερα δεν είναι η Κύπρος του 1974, αφού πλέον είμαστε μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και οι εξελίξεις στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου μάς καθιστούν ένα σημαντικό μέρος των ευρύτερων γεωστρατηγικών σχεδιασμών.

Επιτρέψτε μου να θέσω έναν απλοϊκό συλλογισμό. Μέσα σε μια ατμόσφαιρα εσωτερικών πολιτικών αναταραχών λόγω σκανδάλων διαφθοράς και έντονης αμφισβήτησης των προθέσεων της δικής μας πλευράς από τον διεθνή παράγοντα, υπό το φως απόψεων που δημιουργούν αναταραχές εντός του κυβερνητικού στρατοπέδου και ανησυχίες σε ολόκληρη την κοινωνία, ρωτώ αν είναι σε θέση ο Πρόεδρος Αναστασιάδης να οδηγήσει την πλευρά μας σε ουσιαστική διαπραγμάτευση και διαδικασία επίλυσης του κυπριακού προβλήματος που να εξυπηρετεί τα συμφέροντα του κυπριακού λαού. Καλά θα ήταν να θυμηθούμε όλες και όλοι ποια είναι η στρατηγική προσέγγιση για την επίλυση του Κυπριακού που ακολούθησαν όλοι οι Πρόεδροι της Κυπριακής Δημοκρατίας μέχρι και τον κ. Αναστασιάδη. Συνεργαζόμαστε καλή τη πίστι με τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών, για να εξευρεθεί μια συνολική λύση στο Κυπριακό στη βάση των σχετικών ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας. Ανταποκρινόμαστε θετικά στις σχετικές προσκλήσεις του Γενικού Γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Πάμε στις συνομιλίες και επιδιώκουμε την επανένωση της χώρας μας και τον τερματισμό της τουρκικής στρατιωτικής κατοχής. Και, αν δεν τα καταφέρουμε να βρούμε λύση, εξαιτίας προφανώς της αδιαλλαξίας και των διχοτομικών τουρκικών θέσεων, τότε η διεθνής κοινότητα γνωρίζει ποιος είναι ο υπαίτιος.

Τί «κατάφερε» όμως ο νυν διαπραγματευτής μας και Πρόεδρος της Δημοκρατίας; Δυστυχώς, έχουμε υποστεί μια πανωλεθρία. Το Κυπριακό παραμένει άλυτο με διεύρυνση των τετελεσμένων της κατοχής, έτσι όπως

τα είδαμε να ξετυλίγονται στην αγαπημένη πόλη, την Αμμόχωστο. Και το χειρότερο, η Τουρκία έχει αποενοχοποιηθεί από τη διεθνή κοινότητα για τη συνεχιζόμενη κατοχή. Αυτά είναι τα τραγικά αποτελέσματα της διαχείρισης του εθνικού μας θέματος τα τελευταία χρόνια. Η πολιτική κρίνεται εκ του αποτελέσματος. Και ας κοιτάξουν τον εαυτό τους στον καθρέφτη οι του κυβερνητικού στρατοπέδου, διότι όντως στα δύσκολα μετρούν οι πράξεις. Μέσα απ' αυτή λοιπόν την εξαιρετικά δυσμενή κατάσταση, με την αξιοπιστία του Προέδρου Αναστασιάδη να έχει καταβαραθρωθεί στο εξωτερικό λόγω της αλλοπρόσαλλης προσέγγισής του στη μορφή της λύσης -όλοι ξέρουμε πια ότι για κάποιο τουλάχιστον χρονικό διάστημα ερωτοτροπούσε με τα δύο κράτη- ο κ. Αναστασιάδης νιώθει πως είναι ικανός να ηγηθεί της διαπραγμάτευσης στην πιο δύσκολη και κρίσιμη φάση του εθνικού μας ζητήματος; Εμείς θεωρούμε πως δεν μπορεί. Και δεν μπορεί για ακόμη έναν πολύ σημαντικό λόγο. Έχει απολέσει την στήριξη της πλειοψηφίας των πολιτών λόγω των σκανδάλων διαφθοράς και διαπλοκής στα οποία εμπλέκεται άμεσα και επανειλημμένα η κυβέρνησή του. Ο κ. Αναστασιάδης έχει απολέσει το λαϊκό έρεισμα και αυτό είναι ξεκάθαρο σε όλες τις μετρήσεις της κοινής γνώμης που βλέπουν το φως της δημοσιότητας. Πώς είναι δυνατόν όμως να μη γίνεται αυτό αντιληπτό στο κυβερνών κόμμα και στον προεδρικό λόφο; Φαίνεται ότι το γυαλί που περιβάλλει το λόφο είναι ερμητικά κλειστό.

Πιστεύουμε ακράδαντα ότι ο κ. Αναστασιάδης θα πρέπει να σταθεί στο ύψος των περιστάσεων και να επιδείξει έστω και την υστάτη τον επιβαλλόμενο πατριωτισμό. Επειδή ακριβώς βρισκόμαστε λόγω και των δικών του λαθών στο παρά πέντε της οριστικής διχοτόμησης, επιβάλλεται, κατά την άποψή μας, να ζητήσει ο ίδιος ο Πρόεδρος την άμεση προσφυγή στις κάλπες, ζητώντας την ανανέωση της λαϊκής εντολής στο πρόσωπό του, για να πάει στις διαπραγματεύσεις ενισχυμένος, έχοντας τη στήριξη του λαού του! Στις δημοκρατίες δεν υπάρχουν αδιέξοδα και η προσφυγή στις κάλπες ακόμη και για ήσσονος πολιτικής σημασίας θέματα αποτελεί διεθνή πρακτική. Πόσω μάλλον για ένα τόσο σημαντικό θέμα, όπως η εθνική μας επιβίωση σε αυτό το νησί, που απ' άκρη σ' άκρη είναι ποτισμένο με το αίμα και τον ιδρώτα των προγόνων μας.

Είναι πατριωτικό καθήκον όλων να αντιληφθούμε την κρισιμότητα των στιγμών και να αφήσουμε πίσω τις όποιες μικροκομματικές και μικροπολιτικές σκοπιμότητες. Εμείς είμαστε ένα πατριωτικό κίνημα ανεξάρτητων πολιτών και δηλώνουμε ευθαρσώς πως σε κάθε περίπτωση θα στηρίξουμε με όλες μας τις δυνάμεις τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας υπό την ιδιότητά του ως ηγέτη και διαπραγματευτή της ελληνοκυπριακής κοινότητας. Δεν τρέφουμε ψευδαισθήσεις ότι ο κ. Αναστασιάδης αντιλαμβάνεται την ιστορική του ευθύνη. Βρισκόμαστε όμως όλες και όλοι στην ίδια βάρκα, που δυστυχώς μπάζει νερά, και, για να αποφύγουμε το μοιραίο, χρειάζεται η συνεργασία και η ομοψυχία όλων!

Κλείνοντας, κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα να ζητήσω από τον Πρόεδρο Αναστασιάδη να αναλογιστεί τις ιστορικές του ευθύνες και να αφουγκραστεί για το εθνικό καλό τα λόγια του ποιητή «την οργή των νεκρών να φοβάστε και των βράχων τα αγάλματα».

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Θεολόγου.

Θα σας παρακαλέσω, τους ομιλητές όλους, να τηρείτε την ώρα σας, παρακαλώ, για να μην παρατραβήξουμε τη συνεδρία.

Τον λόγο έχει ο κ. Άγγελος Βότσης της Συνεργασίας των Δημοκρατικών Δυνάμεων.

ΑΓΓΕΛΟΣ ΒΟΤΣΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

Ξεκινώντας θα ήθελα να ευχηθώ αυτή η συζήτηση σήμερα να μη μας οδηγήσει άθελά μας σε από αέρος διαπραγμάτευση μεταξύ μας, ιδιαίτερα όταν έχουμε να κάνουμε με τον νεοσουλτάνο της Άγκυρας και με τις νέες του επιδιώξεις όσον αφορά το Κυπριακό. Ξεκινώ με τη δική μας θέση. Εμείς στηρίζουμε τη λύση της διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας, η οποία είναι και ο αναγκαίος συμβιβασμός, για να μπορέσουμε επιτέλους μετά από σαράντα επτά χρόνια να δούμε τον τόπο μας ελεύθερο και επανενωμένο. Η λύση αυτή πρέπει να στηρίζεται στη βάση των ψηφισμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, των συμφωνιών κορυφής και της συμφωνίας της 8^{ης} Ιουλίου, με εφαρμογή ταυτόχρονα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των βασικών ελευθεριών και αυτή η λύση πρέπει να προκύψει από τη μετεξέλιξη της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Πώς θα επιτύχουμε αυτή τη λύση; Υπάρχει άλλος τρόπος από τις συνομιλίες; Εμείς, και πιστεύω όλοι μας, θεωρούμε ότι ο μόνος τρόπος να καταφέρουμε να αποτινάξουμε την τουρκική κατοχή είναι οι συνομιλίες. Οι συνθήκες δίνουν την καλύτερη προοπτική; Βεβαίως όχι. Ακούγοντας καθημερινά τον Ερντογάν και τους παρακινούμενους του θα δούμε όλοι ότι οι προοπτικές δεν είναι και ιδιαίτερα αισιόδοξες. Πρέπει να κάνουμε τεράστιο αγώνα για να καμφθεί επιτέλους η τουρκική αδιαλλαξία. Πώς θα το πετύχουμε αυτό; Αξιοποιώντας την Ευρωπαϊκή Ένωση με τα καλά και τα κακά της, ιδιαίτερα σε σχέση και με την ενταξιακή πορεία της Τουρκίας. Βεβαίως την Ελλάδα, η οποία και αυτή «απολαμβάνει» τη συμπεριφορά της Τουρκίας καθημερινά στο Αιγαίο και όχι μόνο. Να αξιοποιήσουμε το νέο ενδιαφέρον των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, που φαίνεται να

επανερχονται στην περιοχή με ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Να αξιοποιήσουμε την παραδοσιακή στήριξη από τη Ρωσία, την ιδιαίτερη στήριξη από τη Γαλλία και να προσπαθήσουμε με όσες δυνάμεις μπορούμε να συμβάλουν προς το να πιεστεί η Τουρκία να αλλάξει τη συμπεριφορά της, ώστε το τέλος της ημέρας να πετύχουμε την πολυπόθητη λύση.

Πώς ενισχύουμε τη δική μας θέση; Θεωρούμε ότι, ναι, οι τριμερείς και οι τετραμερείς συμφωνίες που έχουμε κάνει με χώρες της περιοχής και όχι μόνο είναι κινήσεις που ενισχύουν την οντότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας και αυτό είναι πολύ χρήσιμο στην όλη προσπάθειά μας. Επίσης, τα συμφέροντα των τρίτων χωρών αλλά και ευρωπαϊκών χωρών σε σχέση με τα ενεργειακά της περιοχής μάς δίνουν ακόμη ένα κίνητρο σε αυτές τις χώρες να είναι όσο το δυνατό πιο θετικές στις δικές μας θέσεις και στη δική μας προσέγγιση των θεμάτων. Υγιής οικονομία και ισχυρή αμυντική θωράκιση είναι επίσης στοιχεία που είναι κρίσιμα να τα διατηρούμε στον μεγαλύτερο δυνατό βαθμό, ώστε η χώρα μας να μπορεί να είναι σε ικανοποιητικό επίπεδο να διεκδικήσει αυτά που θέλει να διεκδικήσει.

Τι έχουμε σήμερα μπροστά μας; Έχουμε την άτυπη διχοτόμηση, όπως τη λέμε σήμερα, γιατί φαντάζομαι όλοι δε θα πρέπει να 'μάστε βολεμένοι με την κατοχή. Εδώ και σαράντα επτά χρόνια δυστυχώς αυτό που δε θέλουμε να επιτευχθεί, διχοτόμηση, άτυπα υπάρχει επί του εδάφους και διχάζει και διαιρεί το νησί μας. Έχουμε τη νέα θέση της Τουρκίας και της πλειοψηφίας δυστυχώς των Τουρκοκυπρίων για δύο κράτη ή συνομοσπονδία, διχοτόμηση δηλαδή, και έχουμε και τη θέση της δικής μας πλευράς για λύση στη βάση των ψηφισμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για διζωνική δικαιοδική ομοσπονδία. Εμείς δηλώνουμε ξεκάθαρα ότι δεν βολευόμαστε με την κατοχή. Δε βολευόμαστε με την άτυπη διχοτόμηση, που εδώ και σαράντα επτά χρόνια ζούμε στον τόπο μας. Άρα, το πρώτο σενάριο δεν είναι επιλογή για μας. Δεν είμαστε βολεμένοι σήμερα με το να κρατά η Τουρκία και ο Τούρκος κατακτητής τη μισή μας πατρίδα.

Το δεύτερο σενάριο, που τώρα η Τουρκία βάζει στο τραπέζι, είναι συνομοσπονδία, διχοτόμηση, δύο κράτη. Να πετύχουμε τι δηλαδή; Να βάλουμε στη Λευκωσία τείχος με την Τουρκία; Να υπογράψουμε δηλαδή, με τη δική μας υπογραφή πλέον, αυτό που για σαράντα επτά χρόνια η Τουρκία προσπαθεί να πετύχει; Ούτε αυτό είναι για μας επιλογή. Επιλογή για εμάς είναι η λύση που έχω προαναφέρει, της διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας, στη βάση των ψηφισμάτων των Ηνωμένων Εθνών με τα καλά και τα κακά, γιατί δεν είναι η καλύτερη μεν επιλογή, όμως δουλειά μας είναι στις συνομιλίες να προσπαθήσουμε να βελτιώσουμε τα καλά και τα θετικά και να μετριάσουμε τα αρνητικά, κρατώντας ένα βασικό στοιχείο, ότι, όταν μιλάμε για ομοσπονδία, μιλάμε για ένα κράτος και αυτό είναι το κρίσιμο στοιχείο. Ένα κράτος, με μία κυριαρχία, μία ιθαγένεια και μια διεθνή προσωπικότητα. Αυτό είναι η ουσία, αυτό είναι το κέρδος που θα έχουμε, αν πετύχουμε να είναι αυτής της μορφής η λύση.

Αν ψάχνουμε για άλλες λύσεις που έχω περιγράψει προηγουμένως, θα αντιληφθούμε ότι μιλούμε για δύο κράτη και, ξαναθυμίζω, στη Λευκωσία τα σύνορα θα είναι με την Τουρκία, με ό,τι αυτό σημαίνει. Για τον κόσμο που λέει στην απελπισία του «τζιένοι ποτζίει τζιαι εμείς ποδά» ας σκεφτεί ότι το «τζιένοι ποτζίει» θα είναι η Τουρκία! Αυτό το κράτος, το οποίο θέλουμε να πετύχουμε με τη λύση που συζητούμε, βεβαίως δε θα πρέπει να έχει εγγυήσεις. Δε θα πρέπει να έχει επεμβατικά δικαιώματα κανείς σε αυτό το κράτος. Δε θα πρέπει να υπάρχουν κατοχικά στρατεύματα και θα μπορεί να επιλύει μόνο του τα προβλήματά του με ικανοποιητικούς μηχανισμούς επίλυσης αδιεξόδων, κάτι που δεν το ακούμε συχνά να «παιζει» και είναι το πιο κρίσιμο ίσως σημείο σε σχέση με τη λειτουργικότητα που δημιουργεί ένα θέμα για συζήτηση που δε θέλουμε να την κάνουμε σήμερα, σίγουρα εδώ, αλλά είναι κρίσιμο να πετύχουμε, για να μπορούμε όσο είμαστε όσο πιο σίγουροι μπορούμε για την επόμενη μέρα, ότι θα υπάρχουν ικανοποιητικοί μηχανισμοί επίλυσης των όποιων αδιεξόδων.

Ερώτημα: Πρέπει να πάμε στις συνομιλίες; Μας έχει καλέσει ο Γενικός Γραμματέας να πάμε στη Γενεύη. Η θέση μας είναι ξεκάθαρη· βεβαίως, πρέπει να πάμε στις συνομιλίες. Μπαίνει προβληματισμός. Μα, αν εκεί που θα πάμε γονατίσουν πάνω μας, λέμε, και μας πιέσουν και έλθουν εκεί και μιλάνε για τη νέα γραμμή που βάζει ο Ερντογάν για δύο κράτη κ.λπ., θα βρεθούμε προ αδιεξόδου, θα «κόψουμε μέσα». Είναι ξεκάθαρη θέση ότι, ναι, μπορούμε, αν όντως ξεφύγουν από τους όρους του Συμβουλίου Ασφαλείας, μπορούμε κάλλιστα να τους καταγγείλουμε. Δε σημαίνει ότι πρέπει να πάμε στις συνομιλίες. Είμαστε εκεί πρόθυμοι να δεχτούμε οποιαδήποτε αλλαγή αυτών που το Συμβούλιο Ασφαλείας έχει διατάξει τον Γενικό Γραμματέα να υλοποιήσει. Άρα, δεν είμαστε τόσο ευάλωτοι, αν θέλετε, ή δεν έχουμε επιλογές. Έχουμε επιλογές και, ναι, να τις διεκδικήσουμε στη βάση και του διεθνούς δικαίου και του ευρωπαϊκού δικαίου και των ψηφισμάτων των Ηνωμένων Εθνών.

Σχολιάζω λίγο τη θέση φίλων σεβαστών που διαφωνούν με τη μορφή της λύσης της ομοσπονδίας. Πώς θα πείσουμε τη διεθνή κοινότητα σήμερα, που εμείς λέμε ότι δεν πρέπει να επιτρέψει η διεθνής κοινότητα στην Τουρκία να ξεφύγει από το συμφωνημένο πλαίσιο, τα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, που προνοούν τη λύση της διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας, και καλούμε τη διεθνή κοινότητα να σταματήσει αυτή την επιδίωξη του Ερντογάν, να πάμε εμείς με θέση ότι θέλουμε και εμείς να αλλάξουμε τη μορφή της λύσης; Και να προτείνουμε τι; Να κάνουμε τι; Να πάμε πού; Τι δυνατότητες υπάρχουν; Δυνατότητες που να μπορούμε έστω και να τις διεκδικήσουμε με πιθανότητα έστω μικρή να τις πετύχουμε. Πώς θα αποτινάξουμε την τουρκική κατοχή; Πώς θα πετύχουμε το σύνθημά μας «Τα σύνορά μας είναι στην Κερύνεια»; Που εμείς λέμε ότι ναι, με μια σωστή λύση, όπως περιλαμβάνεται στα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών μπορούν τα σύνορα της μιας δημοκρατίας, ομόσπονδης κυπριακής δημοκρατίας, να είναι στην Κερύνεια.

Ας βοηθήσουμε κλείνοντας, αγαπητοί συνάδελφοι, όλοι μας, ώστε στη Γενεύη να ξανανθίσει η ελπίδα. Ας βοηθήσουμε να ανοίξει ο δρόμος για την απελευθέρωση και την επιστροφή. Σαράντα επτά χρόνια, φίλοι μου και συνάδελφοί μου, είναι πάρα πολλά. Εμείς δε βουλευόμαστε με την κατοχή της πατρίδας μας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Βότση.

Επόμενος ομιλητής ο κ. Χρίστος Χρίστου του ΕΛΑΜ.

ΧΡΙΣΤΟΣ ΧΡΙΣΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Το κυπριακό πρόβλημα αποτελεί το κορυφαίο ζήτημα που αντιμετωπίζει ο τόπος μας. Η σημερινή συζήτηση γίνεται μέσα σε ένα τοξικό πολιτικό κλίμα και λίγες εβδομάδες πριν από τη νέα πενταμερή διάσκεψη. Βεβαίως, οι διαπραγματεύσεις δεν είναι σημερινό φαινόμενο και χρονολογούνται για πάνω από σαράντα χρόνια, χωρίς κανένα αποτέλεσμα. Σπύρος Κυπριανού, Γιώργος Βασιλείου, Γλαύκος Κληρίδης, Τάσος Παπαδόπουλος, Δημήτρης Χριστόφιας, Νίκος Αναστασιάδης, όλοι οι προαναφερόμενοι Πρόεδροι της Κυπριακής Δημοκρατίας εκλέγηκαν με προμετωπίδα την επίλυση του εθνικού ζητήματος. Κανείς όμως τελικά δεν πέτυχε ουσιαστική πρόοδο στο ζήτημα, γιατί προσέκρουσε στην πλήρη αδιαλλαξία της Τουρκίας.

Πάγια θέση του ΕΛΑΜ είναι η επανατοποθέτηση του Κυπριακού στις ορθές του βάσεις ως προβλήματος εισβολής και συνεχιζόμενης κατοχής. Το μοντέλο λύσης το οποίο επεξεργαζόμαστε για μεγάλη χρονική περίοδο βασισμένο στη διζωνική δικονομική ομοσπονδία εξυπηρετεί τον στρατηγικό σχεδιασμό της Άγκυρας για πλήρη έλεγχο ολόκληρης της Κύπρου. Οι πρόνοιες στις οποίες βασίζεται το εν λόγω σχέδιο καταργούν στην πράξη κάθε έννοια δημοκρατίας στη χώρα μας και μετατρέπουν τους κατακτητές σε επίσημους αφέντες του βορρά και συνεταίρους στον νότο. Χαρακτηριστικά σημεία:

1. Πολιτική ισότητα.
2. Η ψήφος τεσσάρων Ελληνοκυπρίων ισούται με την ψήφο ενός Τουρκοκυπρίου.
3. Εκ περιτροπής προεδρία. Η μειονότητα του 18% θα έχει συνταγματικά κατοχυρωμένο το δικαίωμα να εκλέγει Πρόεδρο.
4. Οι αποφάσεις θα απαιτούν χωριστές πλειοψηφίες. Οι λίγοι δηλαδή αποκτούν τη δυνατότητα να μπλοκάρουν τους πολλούς και κατ' επέκταση τη λειτουργία της κρατικής μηχανής.

Μπορεί λοιπόν ο κ. Αβέρωφ Νεοφύτου να δηλώνει πως «με τη λύση ούτε θα αλλάξει η ζωή μας ούτε θα τουρκέψουμε ούτε θα πατίσουμε», στην πραγματικότητα όμως και θα τουρκέψουμε και θα πατίσουμε! Πώς αλλιώς θα γίνει, όταν ένα μεγάλο μέρος της γης μας μετατραπεί από κατεχόμενο έδαφος σε συνιστών τουρκοκυπριακό κρατίδιο; Ποιος θα προχωρήσει στην απέλαση των εκατοντάδων χιλιάδων παράνομων εποίκων, όταν πολλοί από αυτούς σήμερα έχουν ταυτότητες του ψευδοκράτους; Πώς θα αποφύγουμε την τουρκοποίηση, όταν η διδασκαλία της τουρκικής γλώσσας θα είναι υποχρεωτική και στα σχολεία αντί της ελληνικής σημαίας θα κυματίζει ένα πολύχρωμο πανί;

Όσον αφορά τον οικονομικό τομέα, πώς ακριβώς αναμένεται οι κυπριακές επιχειρήσεις να ανταγωνιστούν την τεράστια τουρκική οικονομία με τα εκατομμύρια φθηνό εργατικό δυναμικό; Και με ποιο τρόπο θα εφαρμοστούν οι σκληροί κανόνες της Ευρωζώνης σε ένα πολύπλοκο κρατικό μόρφωμα με τρεις κεντρικές διοικήσεις; Δυστυχώς, η χώρα που έχουμε απέναντί μας δε σεβάστηκε ποτέ το διεθνές δίκαιο. Λειτουργεί με τους δικούς της κανόνες, εφαρμόζοντας επεκτατική πολιτική εις βάρος σχεδόν όλων των γειτόνων της. Συρία, Λιβύη και πιο πρόσφατα η εμπλοκή της στο Αρτσάχ, στο πλευρό του Αζερμπαϊτζάν, καταδεικνύουν με τρόπο ξεκάθαρο την ανάγκη να αναθεωρήσουμε τη μέχρι σήμερα στάση μας.

Είναι απορίας άξιον λοιπόν γιατί στον τόπο μας πολιτικές δυνάμεις επιμένουν να μην αντιλαμβάνονται την πραγματικότητα, πρωτίστως η κυπριακή αριστερά. Εάν ήσασταν πράγματι αριστερά, θα έπρεπε πρώτοι να καταδικάζετε τη συμπεριφορά της Τουρκίας. «Λευτεριά στη Παλαιστίνη», «Λευτεριά στο Κουρδιστάν», «Λευτεριά στο Ιράκ» φωνάζετε κατά καιρούς. Όταν όμως κάποιος φωνάζει «Λευτεριά στην Κύπρο», αμέσως τον αποκαλείτε φασίστα και σοβινιστή. Αλήθεια, δεν πιστεύετε ότι είναι οξύμωρο από τη μια να δηλώνετε πως ευθύνεται η πλευρά μας για τη μη επίλυση του Κυπριακού, καλύπτοντας με αυτό τον τρόπο τις ευθύνες της κατοχικής δύναμης, και από την άλλη να υπερασπιζόμαστε τον αγώνα του κουρδικού λαού; Η αλήθεια είναι πως, όταν το ΡΚΚ πολεμούσε τον τουρκικό ιμπεριαλισμό, η έμπρακτη συμπαράσταση της Κύπρου ήρθε από έναν άνθρωπο που δεν είχε καμία σχέση με το ΑΚΕΛ· αναφέρομαι φυσικά στον ήρωα Θεόφιλο Γεωργιάδη.

Κυρίες και κύριοι βουλευτές,

Το ΕΛΑΜ έχει ισχυρή άποψη ότι μόνη δίκαιη και βιώσιμη λύση για το κυπριακό πρόβλημα αποτελεί το ενιαίο κράτος, δηλαδή η διατήρηση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αποτελεί τη μόνη λύση που διασφαλίζει το

ευρωπαϊκό κεκτημένο και το διεθνές δίκαιο. Και, για να προλάβω όσους καλοθελητές θα πουν ότι θέλουμε να γυρίσουμε πίσω στο 1960, θα τους απαντήσω πως όχι. Το σύνταγμα του 1960 περιείχε ομοσπονδιακά χαρακτηριστικά, γι' αυτό οδήγησε σε κλίμα πόλωσης, με αποτέλεσμα το τουρκικό πραξικόπημα του 1963 και την ανταρσία. Άμεσες ενέργειες οι οποίες θα μπορούσαν να μας οδηγήσουν σε μια νέα πορεία θα ήταν οι εξής:

1. Διεθνοποίηση του Κυπριακού στην Ευρώπη ως στρατιωτική κατοχή ευρωπαϊκού εδάφους.
2. Κατάργηση της χρηματοδότησης της Τουρκίας και των κατεχομένων από τα ευρωπαϊκά ταμεία.
3. Άμεσο κλείσιμο των οδοφραγμάτων και κατάργηση του κανονισμού της πράσινης γραμμής.
4. Ουσιαστική ενίσχυση της Εθνικής Φρουράς στη λογική της δημιουργίας αποτρεπτικής ισχύος
5. Σύναψη αμυντικών, οικονομικών και πολιτικών συμμαχιών με χώρες με τις οποίες αυτή τη στιγμή υπάρχει ταύτιση συμφερόντων.

Κύριε Πρόεδρε, προχωρώντας στην πενταμερή διάσκεψη, το ΕΛΑΜ έχει διαφωνήσει σε επίπεδο Εθνικού Συμβουλίου με τη συμμετοχή του Προέδρου της Δημοκρατίας και όλων των πολιτικών δυνάμεων. Θεωρούμε πως σε αυτή τη διάσκεψη η Κυπριακή Δημοκρατία υποβαθμίζεται από νόμιμο κράτος σε κοινότητα. Γι' αυτό είχαμε καλέσει από πολύ νωρίς όλους τους πολιτικούς αρχηγούς να μην ακολουθήσουν τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας σε αυτό τον δρόμο. Είχαμε προβλέψει επίσης πως η Τουρκία θα επιδιώξει μέσα από την πενταμερή να εμποδίσει τις οποιοσδήποτε ευρωπαϊκές κυρώσεις πιθανόν συζητηθούν στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Είναι επίσης προδιαγραμμένη η στάση της Τουρκίας στο ζήτημα των δύο κρατών. Γνωρίζουμε δηλαδή ότι θα θέσει το εν λόγω θέμα στην επικείμενη διάσκεψη, με τη στήριξη βεβαίως του βρετανικού παράγοντα, ο οποίος θα εμφανιστεί στη συνέχεια ως ο από μηχανής Θεός, για να καταθέσει πρόταση συνομοσπονδίας.

Αναρωτιέμαι λοιπόν τι ακριβώς επιδιώκουμε να πετύχουμε στη Γενεύη και πώς ακριβώς θα δικαιώσουμε τον κυπριακό ελληνισμό. Η παρουσία των υπολοίπων κομμάτων ποιο ρόλο ακριβώς εξυπηρετεί; Θα συμβουλευέστε τον Πρόεδρο για τα επιμέρους σημεία ενός σχεδίου; Αν δηλαδή θα δεχθούμε τριάντα, πενήντα ή εκατό χιλιάδες επόικους; Αν η εκ περιτροπής προεδρία θα είναι στα τρία, τέσσερα ή πέντε χρόνια; Αυτό επιδιώκουμε; Άποψή μας είναι πως η πολιτική ηγεσία στο σύνολό της φέρει ευθύνη απέναντι στην επιβίωση των Ελλήνων της Κύπρου και θα πρέπει να μοχθήσει, ώστε να μπορέσει μια μέρα η Κυπριακή Δημοκρατία να αποκτήσει τα δικαιώματα τα οποία της ανήκουν.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Χρίστου.

Τον λόγο έχει ο πρόεδρος των Οικολόγων, ο κ. Χαράλαμπος Θεοπέμπτου.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΘΕΟΠΕΜΠΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί φίλοι,

Καλημέρα σας. Από το 1974 μέχρι σήμερα έχουν περάσει σαράντα επτά ολόκληρα χρόνια που συζητούμε το Κυπριακό. Τα έχουν πει τζι άλλοι εξάλλου. Οι δεκαοκτάχρονοι, αυτοί που ήταν δεκαοκτώ χρονών τότε, σήμερα είναι εξήντα πέντε χρονών. Και αναφέρομαι ειδικά στους δεκαοκτάχρονους, γιατί ήταν οι τελευταίοι μαθητές που έζησαν όλο τον αναβρασμό, τις μαθητικές διαδηλώσεις που έγιναν στα σχολεία. Τα έζησα τζι εγώ, τη μια έβγαине το ένα σχολείο έξω υπέρ του Γρίβα τζιαι την άλλη ημέρα έβγαине το άλλο σχολείο έξω υπέρ του Μακαρίου, τζιαι βασικά για πολύ καιρό εχάναμε τζιαι τα μαθήματά μας. Είδαμε επίσης, οι νεαροί τζιεινής της εποχής, τις εκρήξεις τζιαι τις επιθέσεις στους αστυνομικούς σταθμούς τζιαι δυστυχώς, γιατί τα έζησα από πρώτο χέρι τζιαι ξέρω τι λέω, οι δεκαοκτάχρονοι ήταν νεοσύλλεκτοι μες στην εισβολή. Και δεν μπορείτε να φανταστείτε τις δυσκολίες που είχαν, να μην έχουν περάσει την εκπαίδευση του στρατιώτη τζιαι να βρεθούν στην πρώτη γραμμή με ένα όπλο στο σιέρι τζιαι να μεν ξέρουν τι να κάμουν. Οι πολιτικοί της Ευρώπης εκείνης της εποχής, ακόμα και της Αμερικής, που έζησαν και γνώρισαν από κοντά την εισβολή τζιαι ένιωθαν το πρόβλημά μας δεν υπάρχουν πλέον.

Τα χρόνια περνούν, ο κόσμος που είχε αναμνήσεις και συναισθηματική σύνδεση με την κατεχόμενη γη μας λιγοστεύει. Παράλληλα, η κατοχή εδραιώνεται και -ακόμη χειρότερα- χάνουμε το δικαίό μας. Τώρα πλέον δεν κάνουμε ενημερωτικές αποστολές, που εκάμαμε πριν. Δεν έχουμε τα έντυπα που κάναμε διανομή σε διάφορες χώρες, για να γνωρίσει ο κόσμος το πρόβλημά μας. Τώρα πια δεν κάμνουμε αγώνες να σταματήσει το χτίσιμο επαύλεων στην κατεχόμενη γη, ξενοδοχείων και διαμερισμάτων. Τώρα πια δεν είναι πλέον «τα κατεχόμενα», αλλά είναι «η βόρεια Κύπρος». Τώρα πια δε λένε οι πολιτικοί «όλοι οι πρόσφυγες στα σπίτια τους» ούτε και φωνάζουμε «έξω οι έποικοι». Αυτά έφεραν τα πολλά χρόνια μετά την εισβολή και θα έρθουν και χειρότερα, όσο περνά ο καιρός. Και τώρα είμαστε σε ένα κομβικό σημείο και πάλι. Θα πάμε σε μια άτυπη πενταμερή στη Γενεύη με ένα σκηνικό στημένο κι ένα περιβάλλον πολύ δύσκολο για μας.

Όπως ίσως μερικοί να γνωρίζετε, είμαι ηλεκτρονικός μηχανικός και ένα από τα πιο αγαπημένα μου θέματα που δίδασκα ήταν τα λογικά κυκλώματα, όπου, για να λειτουργεί σωστά το ψηφιακό κύκλωμα που θα κατασκευάσεις, πρέπει στο στάδιο του σχεδιασμού να λάβεις υπόψη σου όλα όσα είναι πιθανό να συμβούν.

Αυτό μαζί με την ανάλυση κινδύνου και τα swots συνήθισα να τα εφαρμόζω σε πολλά επίπεδα, ακόμα και στη ζωή μου. Μάλιστα, σε μια σύσκεψη αρχηγών ήμουν επίμονος με τις ερωτήσεις μου αυτού του τύπου, που νομίζω εκνεύρισα και τον Πρόεδρο. Σας προκαλώ να δοκιμάσετε να κάνετε τέτοιες αναλύσεις για την άτυπη πενταμερή και θα δείτε ότι τα αποτελέσματα είναι πολύ ανησυχητικά.

Για παράδειγμα υπάρχουν κίνδυνοι; Ποιες είναι αδυναμίες μας; Οι οικονομικές σχέσεις της Τουρκίας με τη Βρετανία και με συγκεκριμένες ευρωπαϊκές χώρες, όπως την Ιταλία, την Ισπανία, τη Μάλτα και ιδιαίτερα τη Γερμανία, είναι τέτοιες, που δύσκολα μπορούμε να βασιστούμε στην Ευρωπαϊκή Ένωση για ευνοϊκές για μας αποφάσεις στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο. Παράδειγμα η δυσκολία να πάρουν έστω και απλά μέτρα, όταν τα τουρκικά πλοία σεργιάνιζαν στην ελληνική ΑΟΖ. Τώρα μάλιστα που λόγω πανδημίας οι οικονομίες όλων των χωρών αντιμετωπίζουν προβλήματα, δεν είναι εποχή για πειραματισμούς.

Ένα άλλο πρόβλημα που φοβίζει την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι και το μεταναστευτικό. Πέρασαν πολλά χρόνια που ζουν οι Σύριοι πρόσφυγες στην Τουρκία, που συντηρούνται με πολλά δισεκατομμύρια από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Τώρα μάλιστα πολλοί θεωρούν ότι δεν πρόκειται πλέον να φύγουν από την Τουρκία και η Ευρωπαϊκή Ένωση ψάχνει τρόπους να διοχετεύσει κατευθείαν σε αυτούς τα €6 δις που θα διαθέσει στην Τουρκία για το μεταναστευτικό. Στις 25 και 26 Μαρτίου θα συνέλθει το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο και μέσα στην ατζέντα του υπάρχει και το θέμα της Ανατολικής Μεσογείου. Επομένως, όταν θα μπορούμε να σχηματίσουμε μια άποψη των προθέσεων των Ευρωπαίων εταίρων μας, αλλά και τις δυνατότητες διεκδικήσεων της Τουρκίας πριν από την πενταμερή, θα ξέρουμε τη στάση τους.

Άλλο ερώτημα: Μπορούμε να κάνουμε κάτι, για να βελτιωθεί αυτό; Νομίζω ο κόσμος στην Κύπρο δεν έχει αντιληφθεί τη μεγάλη ζημιά που πάθαμε στην Ευρώπη με την υπόθεση των διαβατηρίων. Μας αφιέρωσε χρόνο για τα διαβητήρια η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην ομιλία της. Η Ευρωβουλή συζήτησε το θέμα των διαβατηρίων, γίναμε ταινία στο Netflix και όλοι έχουν σχηματίσει πολύ κακή άποψη για εμάς. Και όλα αυτά ακόμα πριν βγει το βίντεο του Al Jazeera, με το οποίο γελοιοποιήθηκε ανά το παγκόσμιο, κύριοι. Αυτό το αντιλαμβάνεται αμέσως όποιος δοκιμάσει να κερδίσει τη συμπαράσταση των Ευρωπαίων, που, όποτε μιλάς μαζί τους, για να εξασφαλίσεις υποστήριξη, θα βρουν κάποιο τρόπο να αναφέρουν τα διαβητήρια. Η εξασφάλιση υποστήριξης από άλλα ευρωπαϊκά κόμματα είναι πολύ δύσκολη. Εμείς, ως Κίνημα Οικολόγων, ήδη έχουμε κάνει επαφές με την ηγεσία των Ευρωπαίων Πρασίνων και η επικοινωνία μας είναι συνεχής. Τα αναφέρω όλα αυτά, γιατί χρειάζεται να βελτιωθεί η κατάσταση και πρέπει να γίνει ολοκληρωτικός επικοινωνιακός σχεδιασμός, για να αλλάξει η εικόνα μας στην Ευρώπη, και αυτό πρέπει να γίνει άμεσα. Και είμαι βέβαιος ότι όλα τα κόμματα είναι έτοιμα να συνεργαστούν, αν αναλάβει η κυβέρνηση να κάμει αυτή την επικοινωνιακή «επίθεση» στις χώρες της Ευρώπης. Επαναλαμβάνω, εγώ το θεωρώ ένα από τα πιο σημαντικά πράγματα που πρέπει να κάνουμε.

Όσον αφορά την πενταμερή, υπάρχει και εκεί ανάγκη προσεκτικού προγραμματισμού και αντιδράσεων. Τι θα κάνουμε, αν η Τουρκία συνεχίσει να επιμένει για λύση δύο κρατών; Ποια θα είναι η συνέχεια μετά από αυτό; Πώς θα αντιδράσουμε και τι θα γίνει, αν είναι έτοιμοι να επανέλθουν στο τραπέζι των συνομιλιών; Εμείς τι θα προτείνουμε; Όλα αυτά τα πράγματα πρέπει να μας βασανίσουν, πρέπει να είμαστε έτοιμοι. Πρέπει να κάνουμε συνεδριάσεις, συσκέψεις, να τα βασανίσουμε μεταξύ μας, να ακούσουμε τα υπέρ και τα κατά των δράσεών μας. Γι' αυτό το είπαμε εμείς πάρα πολλές φορές ότι χρειάζεται να γίνει σοβαρή προετοιμασία για την πενταμερή. Να ετοιμάσεις τα επιχειρήματά σου, να υποψιαστείς ποια θα είναι η απάντηση που θα σου δώσουν, για να είσαι έτοιμος να δώσεις την απάντηση. Παίζεις το «bad cop/good cop» που κάμνουν τζιαι στα ίντερβιου στους εγκληματίες. Ακόμα και στις διαπραγματεύσεις το κάμνεις αυτό. Γι' αυτό είπαμε πολλές φορές ότι χρειάζεται να γίνει προετοιμασία.

Στα ψηφίσματα του ΟΗΕ υπάρχουν και διάφορες αναφορές, όπως π.χ. η πολιτική ισότητα, την οποία έφεραν και πάλι στο προσκήνιο δηλώσεις Τούρκων αξιωματούχων, για την οποία πρέπει όλοι να καταλαβαίνουμε το ίδιο, τι εννοούμε και τι θα επιζητούμε σε αυτό τον όρο. Θα τον κρατήσουμε; Θα τον πολεμήσουμε; Θα τον αλλάξουμε; Πρέπει όλοι να έχουμε κοινή θέση ή τουλάχιστον κοινή κατανόηση. Αυτές είναι μερικές σκέψεις και έγνοιες για την πενταμερή, η οποία αναμένεται να είναι διαδικαστικού χαρακτήρα, μας έχουν πει, αλλά μπορεί να συμβεί και οτιδήποτε. Γι' αυτό εξάλλου συνοδεύουν τον Πρόεδρο και οι πολιτικοί αρχηγοί.

Εμείς, ως Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών, θα είμαστε μαζί με τον Πρόεδρο στη Γενεύη, με την ελπίδα ότι θα φύγουμε από εκεί με μια καλή προοπτική για επανέναρξη των συνομιλιών. Και θέλω να σας πω και την τελευταία φράση, την οποία έχετε ακούσει τζιαι την έμαθαν όλοι, τόσα πολλά χρόνια που μιλούμε για το Κυπριακό, ότι είναι σημαντικό να φτάσουμε σύντομα σε μια δίκαιη, βιώσιμη και λειτουργική λύση του Κυπριακού, χωρίς εγγυήσεις και με πλήρη εφαρμογή του ευρωπαϊκού κεκτημένου.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Θεοπέμπτου.

Κύριε Γιωργάλλα, η σειρά σας.

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, καλημέρα.

Είμαι σίγουρος ότι τις σημερινές μας τοποθετήσεις τις παρακολουθούν με προσοχή και ενδιαφέρον πολλοί εντός και εκτός Κύπρου. Μεταξύ τους κι αυτοί που σίγουρα μετρούν το σθένος, τις αντιστάσεις, τις αντοχές μας στο Κυπριακό. Αυτοί που προσπαθούν να μας ψυχολογήσουν, πόσο επιρρεπείς και πόσο εύκολοι έχουμε καταντήσει, για να αποδεχτούμε μια παράδοση και μια κακή λύση τουρκικών προδιαγραφών. Αυτοί που χρόνια τώρα μεθοδεύουν ύπουλα την κατάργηση και την εξαφάνιση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Γιατί ξέρουν ότι η διεθνώς αναγνωρισμένη κρατική οντότητα της πατρίδας μας είναι η ισχυρότερή μας άμυνα, η ανθεκτικότερή μας ασπίδα για αποτροπή των επιβουλών και των κινδύνων που απειλούν τον λαό μας. Προς όλους αυτούς, τους ξένους και δικούς μας, που νομίζουν ότι έχουμε κουραστεί να αγωνιζόμαστε για επιστροφή και απελευθέρωση, που νομίζουν ότι έχουν χαλαρώσει οι αντιστάσεις και οι αντοχές μας, απαντούμε ότι θα μείνουμε ακούραστοι, φύλακες και υπερασπιστές της κρατικής μας οντότητας.

Γνωρίζουμε τους κινδύνους και τις απειλές από την παράταση του Κυπριακού. Γνωρίζουμε ότι η Τουρκία δύσκολα θα συναινέσει σε απώλεια των γεωστρατηγικών και στρατιωτικών πλεονεκτημάτων που απέκτησε με την εισβολή και την κατοχή της Κύπρου. Γνωρίζουμε ότι η Τουρκία υλοποιεί σταθερά τον στόχο της να αποδεχτεί η διεθνής κοινότητα την ύπαρξη δύο λαών και δύο εθνικών κρατών στην Κύπρο. Γνωρίζουμε ακόμα ότι η αγωνιστικότητα και η υπομονή του λαού μας έχουν εξαντληθεί από την απουσία οράματος και λύσης. Γνωρίζουμε ότι η πλευρά μας σιγά σιγά δυστυχώς διολισθαίνει επικίνδυνα προς τις πάγιες τουρκικές θέσεις. Ότι είμαστε ένα μικρό, αδύναμο, ημικατεχόμενο κράτος δίπλα από την ισχυρή και αποφασισμένη Τουρκία. Γνωρίζουμε τις αδυναμίες και τις δυνάμεις μας.

Όμως, ας γνωρίζουν καλά και οι Τούρκοι ότι θα αγωνιστούμε σθεναρά μέχρις εσχάτων, για να προστατεύσουμε ό,τι απειλείται και να διεκδικήσουμε ό,τι μας ανήκει. Ας γνωρίζουν καλά οι Τούρκοι και όσοι βρίσκονται πίσω από αυτούς ότι δε θα παραδοθούμε ούτε θα γονατίσουμε. Ότι δεν εκχωρούμε τα κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας μας σε κανέναν. Ότι δε θα ανεχθούμε πια ποτέ καμιά προδοσία και κανέναν ευτελισμό. Ότι δε θα αποδεχτούμε τίποτα λιγότερο από μια ελεύθερη ευρωπαϊκή Κύπρο, που θα επιτρέπει στους Ελληνοκυπρίους, τους Τουρκοκυπρίους και όλους τους Κυπρίους να συνυπάρχουν και να συνεργάζονται μέσα σε συνθήκες ειρήνης και ασφάλειας και να συμβιώνουν μέσα σε κλίμα αλληλοσεβασμού και αλληλοκατανόησης, έχοντας πλήρεις ελευθερίες και δικαιώματα σε όλη την επικράτεια της Κύπρου. Ας γνωρίζουν καλά όλοι όσοι μας έχουν στο στόχαστρο ότι μόλις χθες, πριν από λίγες ώρες, αυτή η ολομέλεια απέτισε τον οφειλόμενο φόρο τιμής στους αγωνιστές και ήρωες της επανάστασης του 1821 και του αγώνα της ΕΟΚΑ του 1955. Ας γνωρίζουν ότι είμαστε επίγονοι αγωνιστών και ηρώων και φέρουμε τα δικά τους ιδανικά, αρετές, αρχές και αξίες. Και θα υπερασπιστούμε κατά τον ίδιο τρόπο την πατρίδα μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τα όσα δυσάρεστα και επικίνδυνα μας συμβαίνουν -και σήμερα- δεν είναι κεραυνός εν αιθρία. «Περισσότερο φοβούμαι τα δικά μας σφάλματα, παρά των εχθρών τα σχέδια», διακήρυξε ο Περικλής στους Αθηναίους κατά τον Θουκυδίδη. Δυστυχώς, είμαστε στο ίδιο σημείο. Είναι πολύ δύσκολο να πιστέψει κανείς τα λάθη και τις παραλείψεις στη διαχείριση του κυπριακού προβλήματος που έγιναν διαχρονικά από την πλευρά μας. Μέσα σε αυτή τη διαχρονική διολίσθηση, οι κοινότητες έγιναν περιφέρειες, μετά κρατίδια και σήμερα συνιστώντα κράτη και εσχάτως κοινοτικά κράτη. Γνωρίζουμε τους τουρκικούς στόχους στην Κύπρο. Μας τους αποκάλυψε το 1956 ο Νιχάτ Ερίμ. Μας τους εξηγούσε διεξοδικά και φορτικά ο Ντενκτάς από τη δεκαετία του '60 και μετά. Μας τους κατέγραψε αναλυτικά ο Νταβούτογλου μέσα στο «στρατηγικό» του «βάθος». Μας τους φανερώνουν πλέον καθημερινά ο Ερντογάν και οι εγκάθετοί του στα κατεχόμενα.

Το μέγα ερώτημα είναι γιατί εμείς παραμένουμε τόσο αφελείς, ελπίζοντας σε ένα θαύμα και προσδοκώντας ότι ο ήλιος θα ανατείλει από τον βορρά, διολισθαίνοντας όλο και πιο βαθιά στον εθνικό εξευτελισμό, την υποταγή και τον ραγιαδισμό. Αλήθεια, πότε επιτέλους θα συνειδητοποιήσουμε ότι κανένας Ερντογάν και κανένας Τατάρ δεν εκπροσωπεί και δεν προωθεί τα δικά μας συμφέροντα; Εκπροσωπούν, υπηρετούν και προωθούν τα δικά τους, που δυστυχώς, όσο κι αν δε θέλουμε να το αντιληφθούμε, δε συμπίπτουν με τα δικά μας. Οι νεο-Οθωμανοί της Άγκυρας μας θεωρούν ηττημένους ραγιάδες, που μας έκλεψαν τη γη, τις περιουσίες και τη μισή μας πατρίδα. Και απαιτούν να επιβάλουν μέσα από τις διαπραγματεύσεις ένα οθωμανικού τύπου πολιτειακό μοντέλο διακυβέρνησης. Όπως τότε οι ραγιάδες έπρεπε να δωρίσουν τη γη τους στον σουλτάνο, έτσι και σήμερα οι πρόσφυγες πρέπει να παραδώσουν οικειοθελώς τις περιουσίες τους στον εισβολέα. Όπως τότε ο χριστιανός ήταν μειωμένης αξίας πολίτης, έτσι και σήμερα οι Έλληνες της Κύπρου πρέπει να χάσουν δικαιώματα και ελευθερίες, για να εξασφαλιστεί η ισότητα των λίγων με τους πολλούς. Όμως, δε θα συμβεί αυτό.

Κυρίες και κύριοι,

Τις τελευταίες μέρες βλέπουμε να έχει βγει από το ντουλάπι η σκουριασμένη προσπάθεια των ηγεσιών των μεγάλων κομμάτων να επικαλεστούν πρόσκαιρα και -να μου επιτραπεί ο όρος- τυχοδιωκτικά την αξιοπιστία που έχουν απολέσει προ πολλού και να μιλήσουν για την «υπεύθυνη στάση τους στο Κυπριακό» κι ότι παραμερίζουν τις διαφορές τους, «γιατί είναι η τελευταία ευκαιρία και αν δεν την αρπάξουμε, θα καταστραφούμε και θα εξαφανιστούμε». Η πρώτη συντονισμένη προσπάθεια ήταν να μας πείσουν ότι η πλευρά μας πρέπει να αποδεχτεί και να δώσει την πολιτική ισότητα που ζητά η Τουρκία. Γι' αυτή την απαίτηση, το μέλος της διαπραγματευτικής ομάδας κ. Τάσος Τζιωνής σχολίασε προχθές σε συνέντευξή του, την Κυριακή, πως, κατά την

άποψή του, δεν έχει νόημα αυτή η προτροπή, αν αφορά την πολιτική ισότητα του Ψηφίσματος 716 του Συμβουλίου Ασφαλείας, την οποία έτσι κι αλλιώς έχουμε δεχτεί από το 1991. «Είναι φανερό», ισχυρίζεται ο κ. Τζιωνής, «πως η υπόδειξη αφορά σίγουρα σε μια πιο γενναιόδωρη προσφορά, μια πιο ευρεία πολιτική ισότητα, που ελπίζεται από τους προτρέποντες ότι θα γίνει ικανή να ανατρέψει την τουρκική θέση για δυο κράτη και κυριαρχική ισότητα και να προκαλέσει άλλες τουρκικές υποχωρήσεις». Τελικά, αλήθεια, για ποια πολιτική ισότητα μας μιλούν και μας συμβουλεύουν; Πεδιον δόξης λαμπρόν, να μας εξηγήσουν στη συνέχεια. Μήπως εννοούν την αποδοχή της θετικής ψήφου των Τουρκοκυπρίων; Μια θέση που -πολύ σωστά- ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν έχει αποδεχθεί.

Η δεύτερη προσπάθεια που επιχειρείται είναι το γνωστό αλλά φθαρμένο, χιλιοειπωμένο και τρύπιο επιχείρημα ότι με τη διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία θα ανοίξουν οι κρουνοί του ουρανού και θα βρέχει εκατομμύρια, θα αυξηθούν κατά 7% τα εισοδήματα των Κυπρίων, το εξαγωγικό εμπόριο θα απογειωθεί και η τουρκική αγορά θα απορροφά λάιμαργα ό,τι παράγει η Κύπρος. Θα τρώμε όλοι με χρυσά κουτάλια! Τώρα τι να πω για όσους προσπαθούν να δαλεάσουν τους ταλαιπωρημένους, υπερχρεωμένους πολίτες, υπερωλώντας τους φύκια για μεταξωτές κορδέλες; Τι να πω για την τραγικότητα κάποιων που νομίζουν ότι όλοι έχουμε κάνει την πατρίδα «παρτίδα», παρτίδα για να τα 'κονομήσουμε; «Ου περί χρημάτων τον αγώνα ποιούμεθα», θα μας έλεγε ο Μάτσης. Ποιούμεθα τον αγώνα για απελευθέρωση. Και η απελευθέρωση δεν αγοράζεται. Η απελευθέρωση δεν έχει τιμή. Γιατί κανένα ποσό δεν μπορεί να ξεπλύνει τους ποταμούς αίματος που έχουν ποτίσει τη γη μας, που σήμερα βεβηλώνει ο Ατπίας. Σε κάθε περίπτωση, καλούμε τις ηγεσίες των μεγάλων κομμάτων να κατανοήσουν ότι τέτοιες θέσεις δεν εξυπηρετούν τα συμφέροντα του λαού μας. Τους καλούμε να καταλάβουν ότι είναι αίοιο το επιχείρημα ότι εγκρίνει τις επιλογές τους το εβδομήντα τοις εκατόν των πολιτών.

Από το 2011 μέχρι σήμερα ας γνωρίζουν πως έχουν χάσει την υποστήριξη πέραν των εκατό χιλιάδων ψηφοφόρων τους. Και αυτό ας τους προβληματίσει. Και επιτέλους, ας αποδεχτούν ότι εμείς και η συντριπτική πλειοψηφία των πολιτών είπαμε «όχι» στο εκτρωματικό Σχέδιο Ανάν, όχι για να το «τσιμεντώσουμε» σε ένα μεταγενέστερο στάδιο, αλλά για να τσιμεντώσουμε την απελευθέρωση και την επιστροφή στα κατεχόμενα εδάφη μας, να πετύχουμε τη σωστή και τη βιώσιμη λύση του Κυπριακού και να συμβιώσουμε ισότιμα και ισόνομα με τους Τουρκοκυπρίους και τους άλλους Κυπρίους σε όλη την επικράτεια της μικρής μας πατρίδας, μακριά από ρατσιστικούς, εθνικούς, θρησκευτικούς και άλλους διαχωρισμούς.

Και η ηγεσία του ΑΚΕΛ ας λάβει υπόψη ότι -σίγουρα θα το ξέρει- έναν χρόνο μετά την υπογραφή της συμφωνίας Μακαρίου-Ντενκτάς ο τότε γενικός γραμματέας του κόμματος Εζεκίας Παπαϊωάννου, μιλώντας στο δέκατο τέταρτο συνέδριο του ΑΚΕΛ στις 25-28 Μαΐου το 1978, σχολίαζε: «Με βάση τις τουρκικές προτάσεις, το ένα πέμπτο του πληθυσμού ουσιαστικά θα εξουσιάζει τη μεγάλη πλειοψηφία. Και αυτό είναι η χειρότερη μορφή δικτατορίας της μειοψηφίας πάνω στην πλειοψηφία, ακόμα και από αυτήν που επικρατεί στη Ροδεσία και τη Νότιο Αφρική». Και η ηγεσία του κυβερνώντος κόμματος ας προβληματιστεί λίγο από τις απόψεις του πρώην προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Γιαννάκη Μάτση, ο οποίος σε άρθρο του πριν από λίγες μέρες υποστήριξε ότι η διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία δεν αποτελεί μια μορφή λύσης του Κυπριακού, αλλά μια μορφή διάλυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας και σταδιακής τουρκοποίησης ολόκληρης της Κύπρου. «Όπως υπέδειξε ο Γενικός Εισαγγελέας Μιχαλάκης Τριανταφυλλίδης», αναφέρει ο κύριος Μάτσης, «η διζωνικότητα προϋποθέτει απαραίτητα την ύπαρξη συνόρων, δηλαδή τουρκοποίηση των κατεχομένων και δημιουργία συνόρων με την Τουρκία».

Και με την ευκαιρία αυτή θα ήθελα να ξεκαθαρίσω τη θέση μας απέναντι σε όσους επιχειρούν να εκβιάσουν ξανά τον λαό μας με απειλές και διλήμματα. Η Αλληλεγγύη και το κίνημα Ελλήνων, που συμπορεύεται μαζί μας, χωρίς συμβιβασμούς, δε θα επιτρέψουμε να πισωγυρίσουμε σε διχοτομικές λογικές λύσης τύπου «Ανάν». Χωρίς συμβιβασμούς, δε θα ανεχτούμε άλλο να μεθοδεύεται η διάλυση της κρατικής οντότητας της Κυπριακής Δημοκρατίας. Χωρίς συμβιβασμούς, θα αντισταθούμε στα εκβιαστικά διλήμματα, «είτε διζωνική είτε διχοτόμηση», γιατί η διζωνική είναι διχοτόμηση. Επομένως, πρέπει να είμαστε ειλικρινείς μεταξύ μας και πρώτιστα να είμαστε ειλικρινείς με τον λαό μας και να σεβαστούμε την αλήθεια. Η διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία νομιμοποιεί τα τετελεσμένα της εισβολής και θεμελιώνει την κατοχή και την εθνοκάθαρση που από το 1974 η Τουρκία εφαρμόζει στα κατεχόμενα εδάφη. Η διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία θα εδραιώσει τον πληθυσμιακό, γεωγραφικό και διοικητικό διαχωρισμό της πατρίδας μας σε δύο ζώνες. Η διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία θα αναβαθμίσει και θα νομιμοποιήσει το παράνομο ψευδοκράτος ως ισότιμο συνιδρυτικό κράτος, που θα έχει σύνταγμα, θεσμούς, έδαφος και πληθυσμό. Και το χειρότερο; Με την υπογραφή μας θα εντάξουμε το κατοχικό μόρφωμα στο διεθνές σύστημα. Ταυτόχρονα, η διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία θα απονομιμοποιήσει, θα εξαφανίσει και θα υποβαθμίσει την Κυπριακή Δημοκρατία σε συνιστών κρατίδιο της διζωνικής. Αυτή η λύση δεν είναι δικοινοτική ομοσπονδία. Αυτή η λύση είναι μια καταστροφικού χαρακτήρα ομοσπονδία, της οποίας πηγή είναι η εισβολή και βάση τα τετελεσμένα που δημιούργησε ο τουρκικός στρατός το 1974. Ακόμα και ο εκπρόσωπος του Κέντρου Τουρκικών Σπουδών στο Λονδίνο, ο δρ Ερόλ Καϊμάκ του «Πανεπιστημίου της Ανατολικής Μεσογείου» στα κατεχόμενα, μιλώντας σε εκδήλωση στις 5 Φεβρουαρίου του 2017 στον χώρο της Βουλής των Λόρδων, τόνισε αποκαλυπτικά μεταξύ άλλων: «Η διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία παραβιάζει τους νόμους της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα».

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η πενταμερής μορφή έρχεται όχι μόνο από το πρόσφατο, αλλά και από το μακρύ, μακρινό παρελθόν της πατρίδας μας. Το μοντέλο αυτό διασκέψεων στοιχείωσε και στοιχειώνει την ύπαρξη της Κυπριακής Δημοκρατίας από τη γέννησή της και φέρνει μαζί του την κατάρα των εγγυητριών, των εγγυήσεων και των παρεμβατικών δικαιωμάτων. Στην πρώτη πενταμερή διάσκεψη στη Ζυρίχη τον Φεβρουάριο του 1959 γεννήθηκε η κρατική οντότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Στην πενταμερή διάσκεψη στη Γενεύη τον Απρίλιο του 2021 η κρατική οντότητα της Κυπριακής Δημοκρατίας υπονομεύεται και εξαφανίζεται από τη σύνθεση των συμμετεχόντων. Τραγική ειρωνεία; Όχι, δεν είναι τραγική ειρωνεία. Είναι σκοπιμότητα. Τραγικοί είναι όλοι όσοι αποδέχτηκαν και βοήθησαν να νομιμοποιηθεί και να κατοχυρωθεί το σχήμα της πενταμερούς ως μοντέλου διασκέψεων για το Κυπριακό, τουλάχιστον στην τελευταία φάση.

Το νόμιμο κράτος, που εγγυώνται οι εγγυητές, δεν έχει προσκληθεί και απουσιάζει από το τραπέζι της διαπραγμάτευσης, γι' αυτό ο κ. Τζιωνής στην προχθεσινή του συνέντευξη -επιτρέψτε μου να σας το μεταφέρω κι αυτό- αναφέρει: «Η εκπροσώπηση της Κυπριακής Δημοκρατίας -όχι μόνο των δύο κοινοτήτων- στη νέα πενταμερή είναι αναγκαία, είναι αναγκαία τουλάχιστον για τη νόμιμη, κατά το Διεθνές Δίκαιο, κατάργηση ή τροποποίηση των Συνθηκών Εγγυήσεως και Συμμαχίας, αλλά και την τροποποίηση της Συνθήκης Εγκαθιδρύσεως». Δηλαδή κάποιιοι νομίζουν ότι τα τρώμε αμάσητα και μπορούν ανερευθιάστα να μας θεωρούν ηλίθιους, ότι στην πενταμερή, που θα καταργηθούν δήθεν οι εγγυήσεις, τα επεμβατικά δικαιώματα των εγγυητών, δε θα είναι παρούσα η νόμιμη Κυπριακή Δημοκρατία, το νόμιμο κράτος, που την ύπαρξή του καθορίζουν οι συνθήκες που θα τροποποιηθούν ή θα καταργηθούν. Κι ακόμα ο κ. Τζιωνής αναφέρει πως είναι όμως επίσης νομικά και πολιτικά αναγκαία η συμμετοχή της Κυπριακής Δημοκρατίας στη διαδικασία και απαραίτητη η εκ μέρους αυτής -και όχι της κοινότητας- υπογραφή της συμφωνίας λύσης που δυνατόν να προκύψει, ώστε να μην μπορεί βασίμως να υποστηριχθεί, τότε ή αργότερα, ότι δήθεν η κατάσταση πραγμάτων η οποία θα προκύψει από τη λύση του Κυπριακού δεν αποτελεί συνέχεια και μετεξέλιξη της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Και εδώ αποκαλύπτονται όλοι, οι δικοί μας και οι ξένοι, που δεν επιθυμούν η λύση να είναι συνέχεια και μετεξέλιξη της Κυπριακής Δημοκρατίας. Και εδώ κρύβεται η άλλη παγίδα της πενταμερούς, η απουσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης από το τραπέζι της διαπραγμάτευσης. Εδώ επιτρέψτε μου να υιοθετήσω την ορθή ανάλυση του έγκυρου αρθρογράφου της εφημερίδας «Ο Φιλελεύθερος» Άριστου Μιχαηλίδη, που έγραψε χτες: «Η Τουρκία θέλει να αποκλείσει την Ευρωπαϊκή Ένωση από την πενταμερή, όχι επειδή θεωρεί ότι θα πάρει το μέρος της ελληνοκυπριακής πλευράς, αλλά γιατί δεν επιτρέπεται να είναι παρούσα η Ευρωπαϊκή Ένωση και να συζητούνται διευθετήσεις που παραβιάζουν τα ανθρωπίνια δικαιώματα και τις αρχές της δημοκρατίας. Η παρουσία και μόνο της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε αυτό το τραπέζι δημιουργεί υποχρέωση, ακόμα και σε ένα κράτος-τρομοκράτη, όπως είναι η Τουρκία, πολύ περισσότερο επειδή είναι υποψήφια για ένταξη, να σεβαστεί κάποιες βασικές δημοκρατικές και ανθρωπίνες αρχές. Και η Τουρκία αποδεικνύει ότι δεν έχει σκοπό να σεβαστεί τίποτα», καταλήγει ο κ. Μιχαηλίδης. Και η Τουρκία, λέω εγώ, δε θέλει λύση δημοκρατικών αρχών. Η Άγκυρα επιζητά -αν τα καταφέρει- να πετύχει λύση τουρκικών προδιαγραφών.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Με πλήρη συναίσθηση των κινδύνων για την Κυπριακή Δημοκρατία και για την επί θύραις πενταμερή, η Αλληλεγγύη αντιστέκεται σθεναρά. Είχαμε προειδοποιήσει πως τόσο η πενταμερής όσο και οι διερευνητικές συνομιλίες Ελλάδας-Τουρκίας σε αυτό το κρίσιμο διάστημα και συγκυρία θα αποτελέσουν την κολυμβήθρα του Σιλβάμ, που θα εκπλύνει την Τουρκία και θα την παραδώσει «καθαρή» στην επικείμενη Σύνοδο Κορυφής της Ευρωπαϊκής Ένωσης την ερχόμενη βδομάδα. Όπως διαφαίνεται, παρά τις προκλήσεις, τις πειρατικές ενέργειες στο Αιγαίο και την Κύπρο, τον διαφαινόμενο εποικισμό της Αμμοχώστου, το τουρκολιβικό μνημόνιο, τα εγκλήματα στο Αρτσάχ, όλα αυτά για τα οποία ευθύνεται η Τουρκία, οι εταίροι όχι μόνο δε θα επιβάλουν κυρώσεις στην Άγκυρα, αλλά θα την πληρώσουν και με κάμποσα δις και θα την ενισχύσουν με τη νέα κοινή δήλωση για το μεταναστευτικό, κοινή δήλωση που αγνοεί παντελώς τα προβλήματα που προκαλούν οι κατευθυνόμενες μεταναστευτικές ροές σε Ελλάδα και Κύπρο. Και για να προλάβω αυτούς που θα ισχυριστούν σίγουρα το χιλιοειπωμένο «μα εσείς τι θέλετε και τι προτείνετε;», απαντούμε ευθαρσώς: Εμείς θέλουμε λύση. Θέλουμε λύση βιώσιμη που να λειτουργήσει. Θέλουμε λύση που να ακυρώνει την κατοχή, να ανατρέπει τη διαίρεση και να προάγει την ελευθερία και τη δικαιοσύνη. Με τους Τουρκοκυπρίους θέλουμε να ζήσουμε ειρηνικά και όχι γειτονικά. Θέλουμε να ζήσουμε μαζί και όχι απέναντι, ως αποτέλεσμα μιας λύσης βασισμένης στον διαχωρισμό και στα τετελεσμένα της εισβολής. Θέλουμε λύση που να ενώνει και δε θα διχοτομεί την Κύπρο και θα επιτρέπει στους Τουρκοκυπρίους και τους Ελληνοκυπρίους να ζουν σε όλη την επικράτεια της Κυπριακής Δημοκρατίας. Μια δημοκρατική λύση αρχών, που θα είναι βιώσιμη εκ του χαρακτήρα της και αποδεκτή και από τους Τουρκοκυπρίους, διότι ουδόλως θα τους αδικεί, αλλά θα διασφαλίζει τα δικαιώματα και την ασφάλειά τους. «Τώρα είναι η ώρα για λύση και επανένωση», το άκουσα πριν από λίγο, το διαφημίζει ένα κόμμα ενόψει βουλευτικών. Και σε αυτό το σύνθημα είναι συμπυκνωμένη η ουσία της λήθης και της λησμονιάς που έχει επέλθει και έχει αλλοιώσει την εικόνα και τη φυσιογνωμία του Κυπριακού, υποβαθμίζοντάς το σε δικοινοτικό πρόβλημα, ενώ στην ουσία είναι πρόβλημα παράνομης εισβολής και συνεχιζόμενης κατοχής. Σχολιάζω αυτό το σύνθημα, γιατί για μας η Κύπρος δεν είναι απλώς διαιρεμένη, για να επανενωθεί· είναι πρώτιστα κατεχόμενη και πρέπει να απελευθερωθεί.

Κύριε Πρόεδρε,

Καταλήγοντας, η Αλληλεγγύη θα πάει στη Γενεύη χωρίς συμβιβασμούς, για να πολεμήσουμε, να ματαιώσουμε τα σχέδια των Βρετανών και των Τούρκων. Η Αλληλεγγύη θα πάει στη Γενεύη χωρίς συμβιβασμούς, για να αποτρέψει διχοτομική λύση είτε διζωνικής είτε δύο κρατών υπό τον μανδύα της χαλαρής, αποκεντρωμένης συνομοσπονδίας, δύο κοινοτικών κρατών με κυριαρχική ισότητα. Νέοι ορισμοί, νέες ορολογίες, νέα προσπάθεια. Εμείς δε θα φυγομαχήσουμε αποφεύγοντας να πάμε στο μέτωπο, για να υπερασπιστούμε την πατρίδα. Είμαστε στρατιώτες της πατρίδας. Εμείς δε θα δραπετεύσουμε από τη μάχη, κι ας είναι το μονοπάτι μας ναρκοθετημένο και γεμάτο παγίδες. Χωρίς συμβιβασμούς, θα βρεθούμε στη Γενεύη, όχι για να νομιμοποιήσουμε καταστροφικές αποφάσεις, αλλά για να αντιδράσουμε δυναμικά σε κάθε ενδιάμεση στρατηγική συμφωνία που δε θα τύχει της έγκρισης του λαού με δημοψήφισμα και δε θα κατοχυρώνει όλα τα δικαιώματα όλων των Κυπρίων σε όλη την επικράτεια της πατρίδας μας και δε θα συμβάλλει στην άρση της κατοχής και της διαίρεσης και δε θα επιτρέπει να συμβιώσουμε όλοι οι Κύπριοι υπό καθεστώς ισονομίας και ισοπολιτείας σε όλη την επικράτεια της πατρίδας μας.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ελπίζω να καταλαβαίνετε όλοι ότι δεν πρόκειται να τελειώσουμε η ώρα 1.00 μ.μ. Αυτό σας το λέω και δεν προτίθεμαι να διακόψω τη συνεδρία για οτιδήποτε, για οποιονδήποτε λόγο. Θα μιλήσουν όλοι οι ομιλητές και ανάλογα τότε θα τελειώσουμε θα σας πω και πόσο διάλειμμα θα κάνουμε. Μπορεί να 'ναι σύντομο, να 'ναι μισάωρο το διάλειμμα, μπορεί να 'ναι σαράντα λεπτά.

Ετέλειωσες, Μιχάλη, μπορείς να φύεις, έντζιε...

ΜΙΧΑΛΗΣ ΓΙΩΡΓΑΛΛΑΣ:

Εγώ ετέλειωσα ένα λεπτό πριν την ώρα μου.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Μα... Συγγνώμη, έντζιε έκαμά σου παρατήρηση, έντζιε σε σένα που απευθύνομαι, απευθύνομαι στους υπόλοιπους.

(Μη ευκρινή σχόλια από βουλευτές)

Ε καλά, εντάξει, έτσι μιλά ο κ. Γιωργάλλας.

Ο κ. Λιλλήκας έχει τον λόγο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΙΛΛΗΚΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η πανεπιστημιακή μου παιδεία και εκπαίδευση πρέπει να πω ότι με έμαθε να σέβομαι συνήθως τον τίτλο του θέματος και να παραμένω και στο αντικείμενο που ορίζει ο τίτλος. Όμως σήμερα είναι από τις πολύ λίγες φορές που θα παραβώ αυτόν τον κανόνα. Όπως έχει διατυπωθεί ο τίτλος, κατά την ταπεινή μου άποψη, δε μας επιτρέπει να κάνουμε μια ουσιαστική αξιολόγηση της πορείας του Κυπριακού, της παρούσας φάσης και των εξελίξεων που προδιαγράφονται μπροστά μας. Αυτό δεν είναι σε καμία περίπτωση μομφή κατά των συναδέλφων που ενέγραψαν το θέμα. Είναι αιτιολόγηση, θα έλεγα, της προσέγγισης και της ανάλυσης που επέλεξα να κάνω. Αν θα παρέμενα αυστηρά στο αντικείμενο του τίτλου, θα έλεγα τη συντομότερη ομιλία που έκανα ποτέ για το κυπριακό πρόβλημα.

Και αυτό, γιατί οι εξελίξεις στο Κυπριακό, ενόψει της άτυπης πενταμερούς διάσκεψης, συνοψίζονται στα ακόλουθα: διαδοχικές επισκέψεις της απεσταλμένης του γενικού γραμματέα, κ. Λουτ, επανεμφάνιση της Βρετανίας που διεκδικεί πρωταγωνιστικό ρόλο, επιδιώκοντας να αποκλείσει την Ευρωπαϊκή Ένωση από τις διαδικασίες της πενταμερούς και προσκομίζοντας συνάμα νέες ιδέες, διανθισμένες με εποικοδομητική ασάφεια, επαναφορά της απαίτησης της Τουρκίας για λύση δύο κρατών ή συνομοσπονδίας, σ' ένα περιβάλλον έντονης τουρκικής επιθετικότητας, συνέχιση της υποκριτικής στάσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που κάθε άλλο παρά Ένωση που συμπαραστέκεται αλληλέγγυα στα κράτη μέλη της είναι, ΗΠΑ και Ρωσία σε στάση αμφιταλάντευσης έναντι της Τουρκίας, αδιευκρίνιστη προσέγγιση ενός γενικού γραμματέα του ΟΗΕ που καμώνεται πως δε γνωρίζει ποιες είναι οι θέσεις των εμπλεκόμενων μερών και, όσον αφορά το εσωτερικό, πολλές κομματικές αντιπαραθέσεις με αλληλοεπίρριψη ευθυνών, με πολλές μυθοπλασίες, αυταπάτες και ευσεβοτισμούς. Αυτές είναι οι εξελίξεις ενόψει της άτυπης πενταμερούς.

Και επειδή αυτή είναι, προφανώς, η τελευταία μου ομιλία από αυτό το βήμα για το Κυπριακό, επέλεξα να προβώ με ρεαλιστική προσέγγιση σ' έναν συνοπτικό απολογισμό της πορείας του Κυπριακού και σε μια αξιολόγηση των προοπτικών επίλυσης ή κλεισίματος του Κυπριακού, ενόψει της πενταμερούς, αλλά και πέραν αυτής, γιατί σ' αυτή την άτυπη διάσκεψη εκτιμώ ότι θα μπουν τα θεμέλια ενός τραγικού προδιαγεγραμμένου τέλους. Αυτό δείχνουν οι σκληρές πραγματικότητες και οι πικρές αλήθειες που έχουμε μπροστά μας. Εδώ μας οδήγησαν οι ωραίοι μύθοι και οι ελκυστικές αυταπάτες που καλλιεργήσαμε και ακολουθήσαμε.

Διαχρονικά, από την δεκαετία του '50, η Τουρκία διατήρησε μια σταθερή πολιτική στα πλαίσια μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής και μας ευέλκτικης όμως τακτικής, σε αντίθεση μ' εμάς που χωρίς στρατηγική αμφιταλαντεύομαστε και παλινδρομούμε αυτοσχεδιάζοντας. Αν σ' αυτό το θλιβερό σκηνικό προσθέσουμε και το τεράστιο ανισοζύγιο δυνάμεων και την κυνική στάση της διεθνούς κοινότητας, τότε θα διαπιστώσουμε ότι στην πραγματικότητα ακολουθήσαμε έναν δρόμο που χάραξε η Τουρκία. Πολύ φοβάμαι ότι τώρα είμαστε λίγο πριν από την τρίτη και τελική πράξη της τριλογίας που ονόμασα «πενταμερής διάσκεψη-αδιέξοδο-προσάρτηση» που έγραψε ο Ερντογάν το 2016 με ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2023.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το Κυπριακό, με τη σημερινή του μορφή, είναι ένα διεθνές πρόβλημα εισβολής και κατοχής. Εισβολής από μέρους της Τουρκίας, η οποία ποτέ δεν είχε αποδεχθεί ότι η αποχώρηση της Βρετανίας από την Κύπρο θα οδηγούσε σ' ένα ανεξάρτητο κράτος και όχι στην επαναφορά του νησιού υπό τη δική της κατοχή και έλεγχο. Αυτός είναι ο λόγος που η Τουρκία από την ίδρυση της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν έπαψε να την υποσκάπτει, με στόχο την κατάλυσή της, τον έλεγχο ολόκληρης της Κύπρου ή τουλάχιστον την επιβολή της διχοτόμησης. Η Τουρκία ακολούθησε πιστά τη στρατηγική που σκιαγράφησε ο Νιχάτ Ερμήμ στα μέσα της δεκαετίας του '50, αλλά δε δίστασε να αναθεωρήσει τους στόχους της, αξιολογώντας τα δεδομένα της κάθε εποχής και αξιοποιώντας ευκαιρίες, όπως το προδοτικό πραξικόπημα, αλλά και τον χρόνο τον οποίο χρησιμοποίησε ως εργαλείο, αφού ως η ισχυρότερη και ως η κατοχική δύναμη είχε και έχει την πολυτέλεια να περιμένει, αλλά με ενεργή δράση. Σε όλη αυτή την πορεία η Τουρκία απολάμβανε τη στήριξη του δυτικού παράγοντα -κυρίως των ΗΠΑ και της Βρετανίας- αλλά και την ανοχή της ευρύτερης διεθνούς κοινότητας.

Αυτή η πραγματικότητα προσέδωσε και συνεχίζει να προσδίδει, προς το παρόν, σημαντικό πλεονέκτημα στην Τουρκία, ενώ δυσκολεύει τον δικό μας αγώνα για απελευθέρωση, θέτοντάς μας σε τρομερά μειονεκτική θέση. Η Τουρκία αξιοποίησε τον χρόνο, για να δημιουργήσει νέα δεδομένα επί του εδάφους, τα οποία στη συνέχεια προέβαλλε και συνεχίζει να προβάλλει ως συνιστώσες της λύσης. Το ψευδοκράτος, ο εποικισμός και πρόσφατα οι συστηματικές παραβιάσεις της κυπριακής ΑΟΖ είναι πραγματικότητες τις οποίες επιδιώκει να νομιμοποιήσει μέσα από τη λύση του Κυπριακού.

Δυστυχώς, αν ανατρέξει κάποιος στην ιστορία του Κυπριακού από το 1955 έως σήμερα, θα διαπιστώσει ότι χρόνο με τον χρόνο, επιδιώκοντας λύση το ταχύτερο δυνατό, διολισθαίνουμε προς τις τουρκικές θέσεις και απαιτήσεις, τρέφοντας την ψευδαίσθηση ότι έτσι θα εξημερώσουμε το θηρίο. Ακόμη και σήμερα, ως ανεπίδεκτοι ιστορικής μαθήσεως, δεν έχουμε ακόμη αντιληφθεί ότι όσο περισσότερες τουρκικές απαιτήσεις ικανοποιούμε τόσο πιο απαιτητική καθίσταται η Τουρκία.

Με την πάροδο του χρόνου, τη σημαία της απελευθέρωσης υποκατέστησε η σημαία της επανένωσης και αντί ο αγώνας μας να στοχεύει στην ανατροπή των δεδομένων που έχει δημιουργήσει η εισβολή και η κατοχή, αποδεχόμενοι τη διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία, στην πραγματικότητα διαπραγματεύομαστε τη νομιμοποίησή τους, αφού το ψευδοκράτος θα νομιμοποιηθεί ως το τουρκοκυπριακό συνιστών κράτος, η Κυπριακή Δημοκρατία θα καταλυθεί, θα μετατραπεί σε ελληνοκυπριακό συνιστών κράτος, για να δημιουργήσουμε από κοινού ένα νέο κρατικό μόρφωμα, ή καλύτερα συνταγματικό έκτρωμα, οι έποικοι θα παραμείνουν νόμιμα και η διαίρεση των δύο κοινοτήτων θα συνεχίσει να υφίσταται ως έχει σήμερα, με τη μόνη διαφορά ότι από παράνομη θα καταστεί νόμιμη. Το σχέδιο Ανάν, το οποίο απορρίφθηκε από τη συντριπτική πλειοψηφία του κυπριακού Ελληνισμού, ενσωμάτωσε όλες αυτές τις ιστορικές και πολιτικές παραδοξότητες, με έναν τρόπο που οδηγούσε σ' ένα κράτος οι δυσλειτουργίες του οποίου θα το καθιστούσαν παράλυτο και στη συνέχεια προτεκτοράτο της Τουρκίας.

Παρά την απόρριψη του σχεδίου Ανάν από τον λαό, εντούτοις όλες οι συνομιλίες που ακολούθησαν διεξάγονται στο πλαίσιο και στη φιλοσοφία του σχεδίου Ανάν, επιβεβαιώνοντας αυτό που το 2004 μάς είχαν ειπεί οι Βρετανοί, ότι δηλαδή θα το φέρνουν ξανά και ξανά μέχρι να το αποδεχτούμε. Και εδώ να σημειώσουμε, όταν μιλούμε για επανένωση, τι είδους επανένωση προκύπτει μέσα από τις ήδη υφιστάμενες συγκλίσεις, αυτές που έχουμε πετύχει σαν συγκλίσεις; Οι δύο κοινότητες θα συνεχίσουν να ζουν χωριστά, για να συνιστούν το συνιστών κρατίδιο της κάθε μιας. Και για να έχουν τον έλεγχο, θα πρέπει να έχουν και την πλειοψηφία σε κάθε κρατίδιο, σε κάθε ζώνη. Τα δυο συνιστώντα κράτη θα έχουν τη δυνατότητα να υπογράφουν χωριστές συμφωνίες στον τομέα του εμπορίου χρηματοδότησης, στον τομέα του τουρισμού. Θα έχουμε χωριστό ΓΕΣΥ, χωριστό ταμείο κοινωνικών ασφαλίσεων, θα έχουμε χωριστό και διαφορετικό εταιρικό φόρο και φόρο εισοδήματος. Και διερωτώμαι ειλικρινά, πώς επανενώνεται αυτή η χώρα με αυτές τις συγκλίσεις; Τόσες πολλές και οδυνηρές είναι οι υποχωρήσεις που διαχρονικά έχουμε κάνει, που τα υπό συζήτηση σχέδια κατέστησαν καταστροφικά, με αποτέλεσμα στην πράξη κανένας Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας να μην έχει τολμήσει να τα αποδεχθεί και να τα υπογράψει.

Όπως πολλές φορές επανέλαβα, κανένας Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν ευθύνεται για τη μη λύση του Κυπριακού. Την απόλυτη ευθύνη για τη διαίωξη του προβλήματος και της κατοχής φέρει αποκλειστικά η Τουρκία, η οποία μέσα από τη λύση επιδιώκει να πάρει τον έλεγχο ολόκληρης της Κύπρου. Το Κυπριακό δεν είναι, όπως ισχυρίζονται κάποιοι, μια ιστορία χαμένων ευκαιριών, αλλά μια ιστορία μονομερών, δικών μας μονομερών υποχωρήσεων και από πρόβλημα εισβολής και κατοχής μετατράπηκε αρχικά σε δικοινοτική διαφορά και πρόσφατα σε ζήτημα κατανομής των εσόδων από το φυσικό αέριο. Η Τουρκία από

εισβολέας έχει μετατραπεί σε ένα ουδέτερο μέρος που ακόμα κι εμείς οι ίδιοι, που επικρίνουμε τη διεθνή κοινότητα για την ανοχή που επιδεικνύει, την καλούμε «να συμβάλει θετικά στην εξεύρεση λύσης». Ας είμαστε ειλικρινείς, η διεθνής κοινότητα είναι υποκριτής και κυνική, αλλά κι εμείς έχουμε χάσει τον μπούσουλά μας, γιατί δεν υπάρχει άλλος λαός στον κόσμο που διαπραγματεύεται την κατάλυση του κράτους του. Οι λαοί αγωνίζονται, για να αποκτήσουν κράτος. Εμείς διαθέτουμε κράτος και διαπραγματευόμαστε την κατάλυσή του.

Η Τουρκία, υπό την ηγεσία του Ερντογάν, έχει μπει σε μια άλλη πορεία. Η σημερινή Τουρκία έχει αναθεωρημένους στόχους που μας επηρεάζουν άμεσα, που συνιστούν απειλή για την Κύπρο και την επιβίωσή μας. Η Τουρκία έπαψε να ακολουθεί τυφλά την εξωτερική πολιτική που υπαγόρευαν οι Ηνωμένες Πολιτείες. Αυτονομήθηκε σε σημαντικό βαθμό και συμπεριφέρεται ήδη ως μια περιφερειακή δύναμη, η οποία «νομιμοποιείται» να καθορίζει τους κανόνες και τα δεδομένα στην περιοχή μας, την οποία θεωρεί ως ζωτικό χώρο για τα εθνικά της συμφέροντα. Και αυτό τον στόχο τον επιδιώκει με συγκεκριμένη στρατηγική που έχει ως κύριο άξονα τη στρατιωτική ισχύ. Ενίσχυσε σημαντικά τη ναυτική της δύναμη, γιατί η ιστορία διδάσκει πως χωρίς ισχυρό ναυτικό δεν μπορεί να επιβληθεί στην ανατολική Μεσόγειο. Δε διστάζει να συνεργαστεί με ισλαμικές τρομοκρατικές οργανώσεις, να εισβάλει σε γειτονικές της χώρες, παραγνωρίζοντας τη βούληση των ΗΠΑ, της Ρωσίας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Βέβαια η ιστορία μάς διδάσκει ότι η καθιέρωση μιας χώρας ως στρατιωτικής υπερδύναμης προϋποθέτει και ισχυρή οικονομική υπεροχή, κάτι που η Τουρκία στερείται. Αναπάντητο παραμένει ακόμα το ερώτημα στις μέρες μας κατά πόσο σ' αυτή την πορεία που επέλεξε ο Ερντογάν θα συνεχίσει να έχει τη στήριξη και την ανοχή του δυτικού κόσμου και κυρίως του αμερικανικού παράγοντα.

Παρ' όλ' αυτά, κάποιιοι στην Κύπρο συνεχίζουν να επενδύουν στην καλή θέληση του Ερντογάν, να επιμένουν ότι με σωστά επιχειρήματα μπορούμε να τον πείσουμε ότι η λύση εξυπηρετεί και τα συμφέροντα της Τουρκίας, σαν να μην ξέρει ο ίδιος ποια είναι τα συμφέροντα της Τουρκίας, ότι ακόμα είναι δυνατό, ενώ εισβάλλει στη Συρία, στη Λιβύη, στο Αιγαίο, ενώ διεξάγει γενοκτονία κατά των Κούρδων, στις συνομιλίες για το Κυπριακό διά θαύματος θα εμφανιστεί διαλλακτικός και συναινετικός! Και η μεγάλη αντίφαση, ενώ όλοι συμφωνούμε και δηλώνουμε ότι η Τουρκία διαχρονικά ό,τι δηλώνει δημόσια το υλοποιεί, το πραγματοποιεί, όταν λέει τώρα ότι θα προσέλθει στη διάσκεψη της Γενεύης προβάλλοντας και καταθέτοντας προτάσεις για δυο κράτη και συνομοσπονδία, πιστεύουμε ότι αυτή τη φορά δε θα υλοποιήσει αυτά που εξαγγέλλει, αλλά θα εγκαταλείψει τις εξαγγελίες και τους στόχους της!

Είναι, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, με τέτοιες αυταπάτες και ψευδαισθήσεις, αρνούμενοι να δούμε τις πραγματικότητες και να αξιολογήσουμε ρεαλιστικά τους πραγματικούς τουρκικούς στόχους, που έχουμε φτάσει στη σημερινή τραγική κατάσταση! Με τις αυταπάτες μας διαπράξαμε λάθη που διευκόλυναν τους τουρκικούς σχεδιασμούς. Η άρνησή μας να δούμε την πραγματικότητα μάς οδηγεί στον εναγκαλισμό της κάθε παγίδα που η Τουρκία σχεδιάζει.

Είναι τραγικό το ότι, κάθε φορά που η Τουρκία αναλαμβάνει μια πρωτοβουλία για το Κυπριακό, εμείς, αντί να διερωτηθούμε και να αναζητήσουμε να δούμε τι επιδιώκει μέσα από αυτή την πρωτοβουλία, τρέχουμε αμέσως να την αγκαλιάσουμε, βλέποντας σ' αυτή μία καλή ευκαιρία. Είναι ωσάν να πιστώνουμε την Τουρκία με καλή θέληση και βούληση να σεβαστεί το διεθνές δίκαιο, αλλά και διάθεση για συμβιβασμό στο Κυπριακό και δε θέλουμε να αφήσουμε να πάει χαμένη μια τέτοια ευκαιρία. Έτσι φτάσαμε στην άτυπη πενταμερή διάσκεψη.

Όταν το 2016 ο Ερντογάν πίεζε τον γενικό γραμματέα του ΟΗΕ να συγκαλέσει εδώ και τώρα, πριν το τέλος του '16, πενταμερή διάσκεψη για το Κυπριακό, αντί να διερωτηθούμε σε τι αποσκοπούσε, τρέξαμε να συμμετάσχουμε. Όταν εμείς προειδοποιούσαμε ότι η πίεση του Ερντογάν δεν οφειλόταν στη μεγάλη του έγνοια και στεναχώρια γιατί το Κυπριακό παραμένει άλυτο, αλλά ήθελε να κορυφώσει τη διαδικασία, έχοντας σχέδια και για το προβλεπτό αδιέξοδο, κάποιιοι μας έλεγαν λυσοφοβικούς. Όταν ζητούσαμε να γίνει πρώτα προετοιμασία και η διάσκεψη να συγκληθεί μόνο αν υπάρχει τέτοια πρόοδος που να δημιουργούνται πραγματικές προοπτικές λύσης, κάποιιοι κώφευαν. Πήγαμε στη Γενεύη τον Γενάρη του 2017 και βρεθήκαμε ασφαλώς μπροστά στο προβλεπτό δίλημμα τουρκική λύση ή αδιέξοδο. Και είχαμε αδιέξοδο.

Δυστυχώς, λίγους μήνες μετά επαναλάβαμε -όπως κάνουμε για πολλά χρόνια τώρα, λες και είναι στο πολιτικό μας DNA- το ίδιο λάθος, να αποδεχθούμε μια δεύτερη διάσκεψη, αυτή του Κραν Μοντανά. Προειδοποιούσαμε ότι ακολουθώντας το ίδιο μονοπάτι θα καταλήξουμε αναπόφευκτα στο ίδιο δίλημμα και ότι ένα νέο αδιέξοδο θα έδινε την ευκαιρία στον Ερντογάν να αλλάξει το πλαίσιο λύσης. Δυστυχώς, δεν εισακουστήκαμε, με αποτέλεσμα την επομένει του ναυαγίου η Τουρκία να αναπτύσσει το αφήγημα ότι με αυτή τη διαδικασία και με αυτό το πλαίσιο δεν μπορεί να υπάρξει λύση.

Πώς βρεθήκαμε σήμερα μπροστά στην άτυπη πενταμερή διάσκεψη και τι μπορεί να προκύψει από αυτή;

Έχει σημασία να θυμηθούμε πώς προέκυψε αυτή η διάσκεψη. Όπως και το 2016, έτσι και τώρα, ήταν απαίτηση του Ερντογάν, ο οποίος ζητούσε την άτυπη πενταμερή, για να συζητήσουμε νέα μοντέλα λύσης, προβάλλοντας τα δύο κράτη, τη συνομοσπονδία και αργότερα την «κυριαρχική ισότητα». Ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ υιοθέτησε την τουρκική απαίτηση, ενισχύοντάς τη μάλιστα με αναφορές στις εκθέσεις του και σε δηλώσεις του για «νέες ιδέες». Ισχυρίστηκε ο κ. Γκουτέρες ότι στόχος του είναι να διερευνήσει κατά πόσο υπάρχει κοινό έδαφος και κοινό όραμα ανάμεσα στα εμπλεκόμενα μέρη. Παρά τις δηλώσεις Ερντογάν και Τσαβούσογλου, παρά την επιστολή Τατάρ προς τον ίδιο τον γενικό γραμματέα στην οποία επίσημα επιμένει σε

δύο κράτη ή συνομοσπονδία, παρά τις επαφές και την ενημέρωση που είχε η κ. Λουτ από όλα τα μέρη, ο γενικός γραμματέας επιμένει στη σύγκλιση της διάσκεψης, καμνωόμενος ότι ακόμα δε γνωρίζει τις θέσεις των εμπλεκόμενων μερών. Επιπρόσθετα, κάτω από την επιμονή της Τουρκίας, δεν έχει μέχρι στιγμής προσκαλέσει επίσημα την Ευρωπαϊκή Ένωση να συμμετάσχει, έστω ως παρατηρητής. Την ίδια ώρα, λίγους μήνες πριν τη διάσκεψη, η Τουρκία παραβιάζει το καθεστώς της περικλειστής πόλης των Βαρωσίων απειλώντας με εποικισμό, ενώ η Ευρωπαϊκή Ένωση συνεχίζει να σφυρίζει αδιάφορα και να καλοπιάνει την Τουρκία. Ενισχυτής, όπως είπα και πριν, των τουρκικών σχεδιασμών είναι για άλλη μια φορά η Βρετανία, η οποία επιμένει σε αποκλεισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για να διαδραματίσει η ίδια πρωταγωνιστικό ρόλο. Αξιοποιώντας το προδιαγεγραμμένο αδιέξοδο, το Λονδίνο ετοίμασε ιδέες για σύγκλιση των θέσων μας με αυτές της Άγκυρας, ιδέες που διαπνέονται, όπως είπα, από «εποικοδομητική ασάφεια» και που δεν είναι τίποτα άλλο από την πλήρη ικανοποίηση των τουρκικών απαιτήσεων. Μας δίνουν εμάς τον τίτλο της διζωνικής και στην Τουρκία την ουσία, τα δυο «κοινοτικά κράτη», δηλαδή τη συγκεκαλυμμένη συνομοσπονδία. Και εδώ επιτρέψτε μου να πω ότι για μένα είναι άξιο απορίας γιατί η κυβέρνηση και οι πολιτικές δυνάμεις δεν αξιοποιούμε στον μέγιστο βαθμό που μπορούμε τα ατού που έχουμε έναντι της Βρετανίας -και αναφέρομαι στην παρουσία των βρετανικών βάσεων- ιδιαίτερα σε ένα ευνοϊκό για μας κλίμα, μετά την υπόθεση του Αγίου Μαυρικού και μετά και την απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου της Αγγλίας ότι, όχι μόνο δεν είναι κυρίαρχες οι βάσεις, αλλά είναι αποικιακό κατάλοιπο; Μόνο όταν θέσουμε την Αγγλία μπροστά στο δίλημμα να χάσει τέτοια στρατηγικά συμφέροντα που της προσφέρουν οι βάσεις, μπορεί να αλλάξει πολιτική.

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ως προς την τακτική που η Τουρκία θα ακολουθήσει σε ένα σκηνικό και με εκβιαστικούς όρους που η ίδια σχεδίασε. Η Άγκυρα, ως συνήθως, στη διάσκεψη της Γενεύης θα απαιτήσει το ακραίο, θα απαιτήσει τα δύο κράτη, για να μετακινηθεί στη συνέχεια στο απαράδεκτο, στην πρόταση για συνομοσπονδία, κίνηση που δεν έχω καμιά αμφιβολία ότι θα της αναγνωριστεί ως υποχώρηση, καλώντας ή πιέζοντας εμάς να δείξουμε και εμείς ευελιξία και να υποχωρήσουμε και εμείς. Το έχουμε ξαναδεί αυτό το έργο πολλές φορές. Μπροστά στο διαφανόμενο αδιέξοδο, θα αναπτυχθεί η βρετανική πρωτοβουλία, την οποία η Τουρκία ασφαλώς θα αποδεχθεί, αφού της διασφαλίζει τον στρατηγικό της στόχο. Η απόρριψη από πλευράς μας της αγγλικής φόρμουλας θα παρουσιαστεί και θα προβληθεί ως απόρριψη της διζωνικής κοινοτικής ομοσπονδίας από τον Πρόεδρο, ενισχύοντας έτσι το αφήγημα της Τουρκίας για την αναγκαιότητα νέων μοντέλων λύσης.

Στρατηγικός στόχος της Τουρκίας ήταν και παραμένει ο πλήρης έλεγχος της Κύπρου, μέσα από την κατάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και μέσα από μια δυσλειτουργική λύση. Αν αυτός ο στόχος δεν μπορεί να επιτευχθεί, η Τουρκία θα ικανοποιηθεί με λύση ή ακόμα και με αδιέξοδο που θα της επιτρέψει την προσάρτηση των κατεχομένων της Κύπρου. Αυτός είναι ο σχεδιασμός της Άγκυρας που έπρεπε να είχαμε από νωρίς διαβλέψει και αποτρέψει. Το να διαπιστώνουμε την τελευταία στιγμή τους κινδύνους και απλά να επιμένουμε ότι πρέπει πάση θυσία να αποτραπεί ένα νέο αδιέξοδο, δεν εξυπηρετεί σε τίποτε. Μάλλον δυσχεραίνει τη θέση μας. Δε θα προκύψει από την έλλειψη βούλησης της πλευράς μας το αδιέξοδο, αλλά από τις ακραίες και αδιάλλακτες απαιτήσεις και θέσεις της Τουρκίας. Το δίλημμα της Γενεύης και του Κραν Μοντανά θα επαναληφθεί: λύση τουρκικών προδιαγραφών ή αδιέξοδο. Το αδιέξοδο μπορεί να αποτραπεί, μόνο εάν εμείς αποδεχτούμε τους τουρκικούς όρους και τις τουρκικές απαιτήσεις. Και αυτό το δίλημμα δεν απαντάται με προτάσεις για αποδοχή της πολιτικής ισότητας ούτε με διαδικασία κλειστού τέλους. Την πολιτική ισότητα η τουρκική πλευρά την έχει ήδη εξασφαλίσει και μάλιστα την έχει ήδη μεταφράσει σε αριθμητική ισότητα με τα μικρά και τα μεγάλα βέτο. Αυτό που τώρα επιζητεί είναι την «κυριαρχική ισότητα». Διαδικασία κλειστού τέλους σημαίνει χρονοδιάγραμμα και χρονοδιάγραμμα προϋποθέτει ότι είτε θα δεχθούμε επιδιαιτησία, αν λήξει το χρονοδιάγραμμα χωρίς συμφωνία, είτε ότι το κάθε μέρος, στο τέλος του χρονοδιαγράμματος, χωρίς συμφωνία, θα δικαιούται να πάρει νόμιμα πλέον τον δικό του δρόμο. Μετά το Κραν Μοντανά είχα πει από αυτό το βήμα ότι το Κυπριακό δεν είναι πλέον όπως το γνωρίζαμε. Πολύ φοβάμαι, ότι μετά τη Γενεύη θα αρχίσουν να γράφονται οι τίτλοι τέλους.

Όσοι πίεζαν και πιέζουν, για να συγκληθεί αυτή η άτυπη πενταμερής και να συμμετάσχουμε σε αυτή, για να αποφύγουμε τα χειρότερα, δηλαδή τη διχοτόμηση, σύντομα θα διαπιστώσουν ότι με τη συναίνεσή μας να συγκληθεί η διάσκεψη, συμβάλαμε να επισπευσθεί αυτό που θέλαμε να αποφύγουμε. Εμείς δε συμφωνούμε με αυτούς που δηλώνουν ότι δεν υπάρχουν υψηλές προσδοκίες από τη διάσκεψη. Η Τουρκία έχει πολύ υψηλές προσδοκίες! Η διάσκεψη σχεδιάστηκε, όχι για να εξευρεθεί μια δίκαιη λύση, αλλά για να διευκολυνθεί η Τουρκία να πετύχει τους στόχους της! Εμείς μόνο να χάσουμε έχουμε από αυτή τη διάσκεψη και η Τουρκία μόνο να κερδίσει έχει. Και, αν θέλουμε να επιτελέσουμε το χρέος μας απέναντι σ' αυτό τον τόπο, στην πατρίδα μας και στον λαό μας, ας αφήσουμε τις αυταπάτες και ας αρχίσουμε να σχεδιάζουμε το πώς θα αποτρέψουμε, πώς θα αποφύγουμε τα χειρότερα, αποτρέποντας τους Τουρκικούς σχεδιασμούς.

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε, υπενθυμίζοντας μια υποχρέωσή μας, αλλά και περιγράφοντας τη λύση που θέλουμε του Κυπριακού με μια μικρή ιστορία. Η υπενθύμιση της υποχρέωσής μας: Μπορεί να είμαστε όντως μικρός σε μέγεθος λαός και να μην μπορούμε να κάνουμε αυτό που θέλουμε, μπορούμε όμως να κάνουμε αυτό που οφείλουμε. Όσο δε αφορά τη λύση του Κυπριακού που εμείς θέλουμε, θα σας πω την ιστορία με την οποία απάντησα, πολύ σύντομη, στον κ. Άιντα, όταν με ρώτησε τι ιδιους λύση θέλω. Ο γιος μου ο Ορφέας ... Τυγχάνει ο στενότερός του φίλος να είναι Τουρκοκύπριος, ο Ρουσλάν. Και λέω τυγχάνει, γιατί τον επέλεξε, όχι λόγω εθνικότητας, τον επέλεξε ως χαρακτήρα, αυτό που δείχνει κιόλας ότι δεν έχουμε διαφορές σε επίπεδο ανθρωπών και των δυο κοινοτήτων. Και είχα πει στον κ. Άιντα τότε ότι αυτά τα δυο παιδιά... Ο ένας έχει πάει

στο Λονδίνο για σπουδές -ο Ρουσλάν- ο γιος μου είναι μεταξύ Ολλανδίας και Ιρλανδίας. Όταν αυτά τα δυο παιδιά, του λέω, ο ένας Τουρκοκύπριος και ο ένας Ελληνοκύπριος, επιστρέψουν στην Κύπρο με λυμένο το Κυπριακό, θέλω να έχουν την ελευθερία και το δικαίωμα να εγκατασταθούν σε όποια γωνιά της Κύπρου επιθυμούν, χωρίς να χρειάζεται να πάρουν την έγκριση και την άδεια κανενός. Και εκεί που θα αποφασίσουν να εγκατασταθούν, να μπορούν να κάνουν την οικογένειά τους, να κτίσουν το σπίτι τους σε συνθήκες ειρήνης και ασφάλειας. Και εκεί που θα εργάζονται και θα πληρώνουν φόρους, να ασκούν και όλα τους τα δημοκρατικά δικαιώματα του εκλέγειν και εκλέγεσθε.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Λιλλήκα.

Τον λόγο έχει ο κ. Σιζόπουλος, πρόεδρος της ΕΔΕΚ.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΣΙΖΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η νέα διαδικασία σύγκλησης της Άτυπης Πενταμερούς Διάσκεψης επαναφέρει στο προσκήνιο την εμπειρία του παρελθόντος και κυρίως όσα έλαβαν χώρα στη Γενεύη και το Κραν Μοντανά το 2017.

Με αυτή την ευκαιρία είναι σημαντικό να γίνει μια αδρομερής αναφορά στο πρόσφατο παρελθόν, για να γίνουν κατανοητοί οι κίνδυνοι που ελλοχεύουν σε ενδεχόμενη επανάληψη της ίδιας διαδικασίας. Από πού ξεκινήσαμε και πώς καταλήξαμε στην προηγούμενη πενταμερή;

Τον Αύγουστο του 2016, ως γνωστό, ο κ. Ακιντζί, για να δώσει χάρτη στο εδαφικό, ζήτησε οι συναντήσεις να γίνουν στο εξωτερικό, για να μην υπάρξουν διαρροές και αντιδράσεις από τους επηρεαζόμενους. Τελικά, οι συζητήσεις, αντί να εστιαστούν στο εδαφικό, επικεντρώθηκαν σε θέματα εσωτερικής διακυβέρνησης και σε πρόσθετες παραχωρήσεις της πλευράς μας.

Την 1^η Δεκεμβρίου του 2016 στο γνωστό δείπνο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αποδέχθηκε τη συμμετοχή του στην Πενταμερή Διάσκεψη της Γενεύης, με στόχο είτε να εξευρεθεί λύση στο Κυπριακό είτε να εκτεθεί η Τουρκία για την αδιαλλαξία της.

Τον Γενάρη του 2017 στη Γενεύη κατά τη σύγκληση της πενταμερούς αποκαλύφθηκε η παρασκηνιακή συνεννόηση και το παιγνίδι που σπινόταν σε βάρος της Κυπριακής Δημοκρατίας από την Τουρκία, τη Μεγάλη Βρετανία και τον κ. Άιντα, αποκάλυψη που ως γνωστό προκάλεσε την αντίδραση του τότε Υπουργού Εξωτερικών της Ελλάδας, του κ. Κοτζιά.

Καταλήξαμε στο Κραν Μοντανά, με τον γενικό γραμματέα του ΟΗΕ να καταθέτει προφορικά πλαίσιο έξι σημείων ως βάση για συζήτηση. Όμως, για ακόμα μια φορά οι συζητήσεις επικεντρώθηκαν και πάλι στα θέματα της εσωτερικής διακυβέρνησης και όχι στην ουσία του Κυπριακού, που είναι θέμα εισβολής και συνεχιζόμενης κατοχής.

Τελικά η πενταμερής κατέληξε σε αποτυχία λόγω της προκλητικής στάσης του Τούρκου Υπουργού Εξωτερικών, ο οποίος είχε τονίσει ότι οι Ελληνοκύπριοι να ξεχάσουν το μηδέν εγγυήσεις και μηδέν στρατεύματα. Παρ' όλ' αυτά όμως, ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ στην έκθεσή του πίστωσε την Τουρκία με εποικοδομητική στάση και χρέωσε την αποτυχία κατά πενήντα τοις εκατό στην πλευρά μας.

Την ίδια στιγμή το πλαίσιο των έξι σημείων του γενικού γραμματέα έγινε ευαγγέλιο για τη συνέχιση των συνομιλιών. Η ΕΔΕΚ στο Εθνικό Συμβούλιο κατ' επανάληψη πρότεινε να ζητηθεί από τον γενικό γραμματέα να καταθέσει το πλαίσιο του γραπτώς. Δεν είναι δυνατόν για ένα τόσο σοβαρό θέμα, όπως είναι το Κυπριακό, δεδομένης και της συμπεριφοράς της Τουρκίας, να συζητούμε στη βάση ενός προφορικού πλαισίου, που η κάθε πλευρά μπορεί να το ερμηνεύει όπως θέλει. Δυστυχώς, η πρότασή μας δεν έγινε αποδεκτή και ούτε έτυχε οποιασδήποτε υποστήριξης από τα μέλη του Εθνικού Συμβουλίου.

Η επαναφορά στο προσκήνιο του πλαισίου των έξι σημείων ως βάσης επανέναρξης των συνομιλιών, ώστε να συνεχιστούν από το σημείο που οι συνομιλίες έμειναν στο Κραν Μοντανά -θέση φυσικά όχι της ΕΔΕΚ- καθιστά αναγκαία την ενημέρωση των πολιτών για το τι ακριβώς περιλαμβάνει το συγκεκριμένο πλαίσιο. Επιπρόσθετα, πρέπει να διευκρινισθεί εάν αυτό είναι συμβατό με τις αποφάσεις και τα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και αν όντως μπορεί να αποτελέσει αξιόπιστη βάση που να προδικάζει θετική κατάληξη στις συνομιλίες.

Η προσεκτική μελέτη του πλαισίου αποδεικνύει ότι σχεδόν στο σύνολό του βρίσκεται εκτός του Καταστατικού Χάρτη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, εκτός των αποφάσεων και των ψηφισμάτων τόσο της Γενικής Συνέλευσης όσο και του Συμβουλίου Ασφαλείας. Εισηγείται μεν την κατάργηση των εγγυήσεων, αλλά την ίδια στιγμή προτείνει την παραμονή τουρκικών στρατευμάτων και μετά τη λύση, κάτι που δεν είναι σύμφωνο με τις αποφάσεις του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Η παραμονή τουρκικών στρατευμάτων ουσιαστικά παραπέμπει σε εγγυήσεις, όταν μάλιστα για την παραμονή ή την αποχώρησή τους θα αποφασίσουν οι εγγυήτριες χώρες και μόνο. Κάποιους φαίνεται ότι δεν τους ενοχλεί πως η Κύπρος θα είναι το μόνο κράτος μέλος του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα έχει ξένες εγγυήσεις και μάλιστα σε αυτές θα περιλαμβάνονται και οι τουρκικές.

Η εισήγηση τον πρώτο λόγο στις περιουσίες να τον έχουν οι σημερινοί χρήστες, εκτός της παραβίασης του αναφαίρετου ατομικού δικαιώματος στην ιδιοκτησία, ουσιαστικά επιβάλλει την ανταλλαγή περιουσιών και νομιμοποιεί τους έποικους ως πολίτες της Κυπριακής Δημοκρατίας, καθώς και την κατοχή και την ιδιοκτησία ελληνοκυπριακών περιουσιών που σήμερα παράνομα εκμεταλλεύονται.

Προτείνει το πλαίσιο του γενικού γραμματέα στην ουσία τον διαχωρισμό του λαού σε δύο εδαφικές ζώνες με εγγυημένη πλειοψηφία πληθυσμού και εδάφους, πρόταση καθαρά τουρκική, που η Τουρκία την προωθεί από τη δεκαετία του 1960.

Η εισήγηση για πρόσθετη νομιμοποίηση Τούρκων υπηκόων πέραν των εκατό σαράντα χιλιάδων που ήδη έχουν αποκτήσει τη λεγόμενη υπηκοότητα του κατοχικού καθεστώτος -και μάλιστα σε αναλογία που μπορεί να προσθέσει νόμιμα άλλες περίπου σαράντα χιλιάδες- στην ουσία οδηγεί σε πλήρη αλλαγή του δημογραφικού χαρακτήρα της πατρίδας μας, μετατρέπει τους Τουρκοκυπρίους σε μία πενιχρή μειοψηφία και δημιουργεί τις προϋποθέσεις και τις συνθήκες του φαινομένου της Αλεξανδρέττας.

Ο γενικός γραμματέας επίσης εισηγείται περαιτέρω την αποτελεσματική συμμετοχή των Τουρκοκυπρίων στη διακυβέρνηση, όταν ήδη στην πλειοψηφία των θεσμικών οργάνων του κράτους έχει γίνει αποδεκτή η αριθμητική εξίσωση και, όπου αυτή δεν υπάρχει, για τη λήψη απόφασης να απαιτείται θετική ψήφος από τους Τουρκοκυπρίους.

Στην πραγματικότητα η υιοθέτηση αυτής της πρότασης καθιστά την Τουρκία διαμέσου των Τουρκοκυπρίων ρυθμιστή όλων των αποφάσεων του κράτους. Από τους υποστηρικτές του πλαισίου λοιπόν θα πρέπει να απαντηθεί το ερώτημα: Εάν επί τουρκοκυπριακής προεδρίας η Τουρκία προκαλέσει κάποια κρίση λειτουργική στο κράτος, στην Κυπριακή Δημοκρατία, και την οδηγήσει σε κατάρρευση, όπως έτυχε πολλές φορές και σε άλλα κράτη στο παρελθόν, ποιος θα συνεχίσει να εκπροσωπεί νόμιμα την Κυπριακή Δημοκρατία στο διεθνές επίπεδο;

Όσον αφορά το παρόν, η πρωτοβουλία για τη νέα σύγκληση άρχισε το καλοκαίρι του 2018 με προοπτική να ολοκληρωθεί πριν από τέλος του ίδιου χρόνου. Σήμερα βρισκόμαστε σχεδόν με τρία χρόνια μακριά από τον προσδιορισμό αυτό. Ποιος έχει την ευθύνη; Γιατί δεν κατονομάζονται οι υπαίτιοι αυτής της καθυστέρησης;

Με βάση τα δεδομένα που υπάρχουν μέχρι αυτή τη στιγμή, επικρατεί πλήρης ασάφεια τόσο για τη διαδικασία που θα ακολουθηθεί όσο και για το πλαίσιο με βάση το οποίο θα πραγματοποιηθεί η διαπραγμάτευση.

Σε σχέση με την προκλητική συμπεριφορά της Τουρκίας και του κατοχικού καθεστώτος, αναφορικά με τις έρευνες στην αποκλειστική οικονομική ζώνη της Κυπριακής Δημοκρατίας, την έναρξη εποικισμού της πόλης της Αμμοχώστου, αλλά και την πρόταξη της λύσης δύο κρατών με παράλληλη διεκδίκηση της κυριαρχικής ισότητας, οι ανησυχίες μας είναι απόλυτα δικαιολογημένες. Ανησυχίες οι οποίες γίνονται εντονότερες λόγω και της στάσης του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ, ο οποίος να υπενθυμίσω ότι:

1. δε θέτει προϋπόθεση για την επανέναρξη των συνομιλιών τον τερματισμό των προκλητικών ενεργειών της Τουρκίας και του κατοχικού καθεστώτος,
2. αποκαλεί την Κυπριακή Δημοκρατία «ελληνοκυπριακή διοίκηση» ή/και «ελληνοκυπριακή κοινότητα»,
3. αναφέρει την κατεχόμενη Κύπρο σαν «Βόρεια Κύπρο» και στο πλαίσιο του, όπως ανέφερα προηγουμένως, οι πρόνοιες που περιλαμβάνονται βρίσκονται σχεδόν στο σύνολό τους εκτός των ψηφισμάτων και των αποφάσεων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, συν η εμπειρία από το γεγονός ότι παραγνώρισε ότι η κατάρρευση της διάσκεψης του Κραν Μοντανά οφειλόταν στις προκλητικές απαιτήσεις της Τουρκίας και χρέωσε την Κυπριακή Δημοκρατία, τη δική μας την πλευρά, με το πενήντα τοις εκατό της αποτυχίας.

Από την εξίσωση φυσικά δεν μπορεί να αφαιρεθεί και ο ύποπτος ρόλος του βρετανικού παράγοντα, ο οποίος από το παρασκήνιο ήταν σταθερά ο διαμορφωτής και συντονιστής καθαρά αντικυπριακής πολιτικής. Είναι προφανές ότι ταυτίζει τα συμφέροντά του κατά τρόπο απόλυτο με τα αντίστοιχα της Τουρκίας, πολύ περισσότερο σήμερα που βρίσκεται και εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αλλά, ω! του θαύματος, από ορισμένα κόμματα στην Κύπρο δεν ακούμε καμία κριτική γι' αυτή την επικίνδυνη βρετανική πολιτική και εδώ ακριβώς θα πρέπει να διερωτηθούμε το γιατί.

Από τη διαδικασία που βρίσκεται σε εξέλιξη είναι φανερό ότι προκύπτουν σοβαροί κίνδυνοι, όπως η διάσκεψη να μην οδηγήσει σε λύση, αλλά η τουρκική πλευρά να κεφαλαιοποιήσει πρόσθετα πλεονεκτήματα και να έρθει ακόμα ένα βήμα πιο κοντά στην υλοποίηση των στόχων της. Αφού κατοχύρωσε με δική μας ευθύνη τη Διζωνική Δικονομική Ομοσπονδία με πολιτική ισότητα, τώρα επιχειρεί με εκβιασμό τη λύση των δύο κρατών, για να πετύχει και την κυριαρχική ισότητα, όπως είναι ο βασικός της στόχος.

Για όλους τους παραπάνω λόγους η ΕΔΕΚ από την αρχή τάχθηκε κατά της συμμετοχής σε μια τέτοια διάσκεψη και αντιπρότεινε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να διεκδικήσει την υλοποίηση της απόφασης της Γενικής Συνέλευσης του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για σύγκληση διεθνούς διάσκεψης με τη συμμετοχή και των πέντε μόνιμων μελών του Συμβουλίου Ασφαλείας, για να συζητηθεί κατά προτεραιότητα η διεθνής πτυχή του προβλήματος, δηλαδή:

1. η αποχώρηση των κατοχικών στρατευμάτων,
2. ο επαναπατρισμός των εποίκων,
3. η επιστροφή των προσφύγων, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων, σε συνθήκες ασφάλειας στις εστίες τους και
4. η κατάργηση των εγγυήσεων.

Η απόφαση αυτή έπρεπε να αποτελεί την αιχμή της πολιτικής μας όσον αφορά την επανέναρξη των συνομιλιών. Δυστυχώς, την εγκαταλείψαμε.

Η Κυπριακή Δημοκρατία, ενώ δεν αξιοποιεί τα σημαντικά πολιτικά και διπλωματικά πλεονεκτήματα που διαθέτει, οικειοθελώς οδηγείται από υποχώρηση σε υποχώρηση.

Ενώ το 1974 το Κυπριακό προβαλλόταν ως διεθνές πρόβλημα εισβολής και κατοχής, σήμερα το μετατρέψαμε σε θέμα διακοινοτικής διευθέτησης, μέτρων οικοδόμησης εμπιστοσύνης και πολύ φοβούμαστε ότι στη συνέχεια θα μετατραπεί και σε θέμα ενεργειακής ρύθμισης. Απλώς, να υπενθυμίσω ότι αμέσως μετά την εισβολή του 1974 στα συλλαλητήριά μας κυριαρχούσαν τα συνθήματα «Κύπρος ενιαία ανεξάρτητη», «Έξω όλοι οι στρατοί, ανεξάρτητο νησί» και «Όλοι οι πρόσφυγες στα σπίτια τους». Ας κάνουμε ο καθένας σήμερα την αυτοκριτική μας πόσο παραμείναμε σταθεροί σε αυτές τις θέσεις που τότε προβάλλαμε. Το αίτημα η λύση να διασφαλίζει τη συνέχεια της Κυπριακής Δημοκρατίας σταδιακά εγκαταλείπεται. Έγινε αποδεκτή η σύσταση ενός νέου συνεταιριστικού κράτους με τα δύο συνιστώσα κρατίδια να απολαμβάνουν πλήρους πολιτικής ισότητας σε όλα τα επίπεδα.

Η Διζωνική Δικοινοτική Ομοσπονδία με πολιτική ισότητα, να υπενθυμίσουμε, ήταν λύση την οποία κατ'επανάληψη η Τουρκία είχε προτείνει τη δεκαετία του 1960. Και, για να μην ξεχνάμε, πώς έγινε σήμερα αποδεκτή; Τον Ιούνιο του 1989, επί προεδρίας Γιώργου Βασιλείου, την υιοθέτησε κατά πλειοψηφία το Εθνικό Συμβούλιο, με μόνη την ΕΔΕΚ να είναι αντίθετη. Στη συνέχεια συμπεριλήφθηκε στην έκθεση του τότε γενικού γραμματέα του ΟΗΕ Πέρεζ Ντε Γκουεγιάρ, για να γίνει πρόνοια του Ψηφίσματος 649 του Συμβουλίου Ασφαλείας τον Μάρτη του 1990, για να γίνεται σήμερα από κάποιους επίκληση των ψηφισμάτων ότι πρέπει να υιοθετήσουμε τη Διζωνική Δικοινοτική Ομοσπονδία, αλλά μόνο αυτής της πρόνοιας και αυτού του ψηφίσματος, ενώ έχουμε ξεχάσει όλα τα υπόλοιπα ψηφίσματα, το 3212 της Γενικής Συνέλευσης, το 550 του Συμβουλίου Ασφαλείας κ.λπ.

Είναι σημαντικό, με βάση τα νέα δεδομένα τα οποία έχουν διαμορφωθεί στην Ανατολική Μεσόγειο, με την προκλητική επεκτατική πολιτική της Τουρκίας, Κύπρος και Ελλάδα να προχωρήσουν στη διαμόρφωση μιας κοινής πολιτικής η οποία να αναβαθμίζει τον γεωστρατηγικό τους ρόλο, για να ενισχυθεί η διαπραγματευτική τους θέση έναντι της Τουρκίας. Η κοινή πολιτική, όπως πολλές φορές την έχουμε πει, πρέπει να στηριχθεί σε τρεις πυλώνες, τον πολιτικό, τον ενεργειακό και τον στρατιωτικό.

Όσον αφορά τον πολιτικό, θα πρέπει να επικεντρώσουμε τις προσπάθειές μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών. Όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση, η στόχευση πρέπει να αφορά την παρεμπόδιση της αναβάθμισης των εμπορικών και των οικονομικών σχέσεων της Τουρκίας με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ειδικά αυτήν την περίοδο, που η τουρκική οικονομία βρίσκεται σε ύφεση, ένα τέτοιο ενδεχόμενο πιθανόν να προκαλέσει εσωτερικές αντιπαραθέσεις λόγω σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ του τουρκικού κατεστημένου και οικονομικών κύκλων. Την ίδια στιγμή θα πρέπει να συνεχίσουμε -κάτι που δεν κάνουμε- να προτάσσουμε την απαίτηση για υλοποίηση από την πλευρά της Τουρκίας των κυπρογενών υποχρεώσεων που ανέλαβε έναντι της Κυπριακής Δημοκρατίας από το 2005 και μέχρι στιγμής δεν έχουν εκπληρωθεί. Στα δε Ηνωμένα Έθνη το πιο σημαντικό είναι ότι θα πρέπει να ακολουθούμε τακτική, ώστε να παρεμποδίζουμε την αναβάθμιση του κατοχικού καθεστώτος και να επαναφέρουμε το Κυπριακό στη σωστή του βάση ως πρόβλημα εισβολής και συνεχιζόμενης κατοχής.

Όσον αφορά τον ενεργειακό τομέα, θα πρέπει η προκλητική συμπεριφορά της Τουρκίας να αξιοποιηθεί και να αντιμετωπιστεί μέσα από περαιτέρω ενέργειες που να εξισορροπούν τα συμφέροντα Κύπρου και Ελλάδας με άλλες χώρες που τα συμφέροντά τους εμπλέκονται στην περιοχή. Γι' αυτό ακριβώς θα πρέπει να προχωρήσουμε σε περαιτέρω αναβάθμιση των τριμερών συμφωνιών με τις άλλες χώρες της περιοχής, εμπλοκή ισχυρών εταιρειών στην εκμετάλλευση του φυσικού αερίου, οριοθέτηση της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης Ελλάδας, Κύπρου και Αιγύπτου και άμεση ενεργοποίηση της κατασκευής του αγωγού φυσικού αερίου της Ανατολικής Μεσογείου, του EastMed.

Τέλος, θα πρέπει να τονίσουμε ότι η υλοποίηση των δύο προηγούμενων πυλώνων, για να αποκτήσει σημαντική αξιοπιστία, θα πρέπει να συνδυαστεί και με ανάλογη στρατιωτική υποστήριξη. Η Κύπρος σε συνεργασία με την Ελλάδα μπορεί να αλλάξει τα δεδομένα. Περαιτέρω αναβάθμιση της στρατιωτικής συνεργασίας θα πρέπει να περιλαμβάνει με την Ελλάδα την επανενεργοποίηση του Δόγματος του Ενιαίου

Αμυντικού Χώρου, καθώς επίσης -και το τονίζουμε συνέχεια- την αυξημένη ελληνική στρατιωτική παρουσία στην Κύπρο τόσο σε επίπεδο αριθμού όσο και σε επίπεδο οπλικών συστημάτων. Είναι εγγυήτρια χώρα και δεν μπορεί να απουσιάζει, όταν οι άλλες δύο βρίσκονται με ισχυρή στρατιωτική παρουσία στην Κύπρο.

Οι τουρκοί ελιγμοί μπορούν να αντιμετωπιστούν μόνο με σταθερή γραμμή ως προς τη λύση του Κυπριακού, η οποία θα κατοχυρώνει ένα κράτος, έναν λαό, μία διεθνή προσωπικότητα, με πλήρη κατοχύρωση των πολιτικών και ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των νόμιμων κατοίκων, ανεξάρτητα από εθνοτική ή θρησκευτική προέλευση, την πλήρη εφαρμογή του ευρωπαϊκού κεκτημένου σε ολόκληρη την επικράτεια χωρίς παρεκκλίσεις και την πλήρη αποχώρηση όλων των ξένων στρατευμάτων και κατάργηση των εγγυήσεων.

Κύριε Πρόεδρε,

Με αυτή την ευκαιρία θα ήθελα να υπενθυμίσω ότι η ΕΔΕΚ διαχρονικά σεβάστηκε τις θέσεις όλων των υπόλοιπων κομμάτων και ποτέ δεν αμφισβήτησε τον πατριωτισμό τους, παρά τις όποιες διαφωνίες έχουμε, και πάντοτε επιχείρησε με εντιμότητα να συνεργαστεί για να υπάρξουν συγκλίσεις. Ποτέ δεν προχωρήσαμε σε άμεσες ή έμμεσες παρεμβάσεις σε κομματικές, εσωκομματικές υποθέσεις που απασχολούν τα άλλα κόμματα.

Όμως, σήμερα είμαι υποχρεωμένος να στηλιτεύσω τις δημόσιες παρεμβάσεις ηγετικών στελεχών από κάποια κόμματα, τα οποία ουσιαστικά προσπαθούν να αναδείξουν ένα ζήτημα το οποίο έχει σχέση με τις θέσεις του κόμματός μας όσον αφορά τη λύση του Κυπριακού, που είναι θέσεις ξεκάθαρες. Η ΕΔΕΚ είναι αντίθετη με τη Διζωνική Δικονομική Ομοσπονδία σύμφωνα με τις αποφάσεις τις ομόφωνες των συλλογικών της οργάνων και ως ονοματολογία, γιατί θεωρούμε ότι αποτελεί τη χειρότερη μορφή νομιμοποιημένης διχοτόμησης της πατρίδας μας. Από εκεί και πέρα, το να γίνεται επίκληση του ότι όσοι είμαστε εναντίον της Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας είμαστε εναντίον της λύσης του Κυπριακού και υπέρ της νομιμοποίησης διχοτόμησης και μάλιστα να κάνουν έκκληση στους μετριοπαθείς ψηφοφόρους της ΕΔΕΚ να προβληματιστούν, για να εγκαταλείψουν το κόμμα, εμείς το θεωρούμε ότι είναι μία απευθείας παρέμβαση στα εσωτερικά του κόμματος και στην ΕΔΕΚ. Εμείς δεν πρόκειται να συνεχίσουμε να ανεχόμαστε τέτοιου είδους παρεμβάσεις. Από εκεί και πέρα, με αυτή την ευκαιρία, να ξεκαθαρίσω ότι όσοι είμαστε εναντίον της Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας, αφού είμαστε απορριπτικοί και είμαστε υπέρ της διχοτόμησης, θέλω να ξεκαθαρίσουν τη θέση τους κάποιοι που ήταν και που είναι εναντίον της Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας, γιατί το 2004 καταψήφισαν το Σχέδιο Ανάν, που ήταν Διζωνική Δικονομική Ομοσπονδία με πολιτική ισότητα. Άρα λοιπόν, την ευθύνη για τη μη λύση δεν την έχουμε εμείς, που είμαστε σταθεροί στις συγκεκριμένες θέσεις, την έχουν αυτοί που ήταν σε αντίθεση με τις θέσεις τους εναντίον της ψήφισης του Σχεδίου Ανάν το 2004.

Και, για να κλείσω, θέλω να ξεκαθαρίσω ότι από την πλευρά της ΕΔΕΚ δεν πρόκειται άμεσα ή έμμεσα να συνεργήσουμε ή να συνεργαστούμε είτε στη νομιμοποίηση της διχοτόμησης της πατρίδας μας είτε ενδεχομένως να εκχωρήσουμε κυριαρχικά δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η ΕΔΕΚ αγωνίστηκε από την ίδρυσή της για τη διασφάλιση της Κυπριακής Δημοκρατίας, έδωσε βαρύ τίμημα, έχασε συναγωνιστές και έδωσε αίμα και δεν πρόκειται ποτέ να εγκαταλείψει αυτές της τις θέσεις, απλά και μόνο γιατί θα πρέπει να εξυπηρετήσει ξένα προς τον κυπριακό λαό συμφέροντα.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Σιζόπουλε.

Τον λόγο έχει ο Νικόλας Παπαδόπουλος, πρόεδρος του Δημοκρατικού Κόμματος.

ΝΙΚΟΛΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σε έναν περίπου μήνα, την Αγία Εβδομάδα, θα διεξαχθεί στη Γενεύη η πενταμερής διάσκεψη για το Κυπριακό, την οποία έχει συγκαλέσει ο γενικός γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών κ. Αντόνιο Γκουτέρες. Σαράντα έξι ολόκληρους μήνες μετά το ναυάγιο της προηγούμενης πενταμερούς, όπου ο ρομαντισμός και οι μύθοι προσέκρουσαν για ακόμα μια φορά στον τοίχο της τουρκικής πραγματικότητας.

Ολόκληρος ο κυπριακός Ελληνισμός εύχεται πως αυτή η διάσκεψη θα είναι η απαρχή μιας νέας πρωτοβουλίας που θα οδηγήσει στον επιθυμητό στόχο, σε μία λειτουργική και βιώσιμη λύση του κυπριακού προβλήματος. Το ευχόμαστε, κύριε Πρόεδρε, αλλά, ως είμαστε ειλικρινείς, οι προσδοκίες όλων μας είναι πολύ περιορισμένες. Είναι περιορισμένες, γιατί ακούμε καθημερινά δηλώσεις και επιμαρτυρούμε συμπεριφορές από πλευράς της Τουρκίας που δεν επιτρέπουν οποιαδήποτε αισιοδοξία αναφορικά με το τι θα έχουμε να αντιμετωπίσουμε.

Η νέα αυτή πρωτοβουλία του γενικού γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών επισκιάζεται από την προκλητική, επιθετική, επεκτατική, ρητορική και δράση της Τουρκίας, ιδιαίτερα τα τελευταία χρόνια. Επισκιάζεται:

1. από τις παραβιάσεις στην ΑΟΖ μας, που πρόσκαιρα ανεστάλησαν, για να ξεπεράσει η Τουρκία τον σκόπελο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

2. από τες παραβιάσεις και τα νέα τετελεσμένα στη νεκρή ζώνη από τα Στροβίλια μέχρι το καφενείο «Σπιτφάιαρ»,
3. από τον προκλητικό εποικισμό της περίκλειστης περιοχής της Αμμοχώστου,
4. από τον υβριδικό πόλεμο της διοχέτευσης λαθρομεταναστών μέσω της νεκρής ζώνης,
5. από τις καθημερινές πλέον δηλώσεις Τούρκων αξιωματούχων για τη λύση των δυο κρατών και τη «συνεργασία με χωριστή κυριαρχία», δήλωση που επαναλαμβάνει κάθε μέρα ο κ. Τατάρ.

Όμως, δεν είναι μόνο η συμπεριφορά της Τουρκίας που μας γεμίζει με θυμό, απογοήτευση και απαισιοδοξία. Έχουμε ακούσει μόλις πρόσφατα τον Υπουργό Εξωτερικών του Ηνωμένου Βασιλείου να δηλώνει στη Βουλή των Κοινοτήτων πως η Διζωνική Δικοινοτική Ομοσπονδία θα είναι η αφετηρία σε αυτή τη διάσκεψη και κάλεσε τις δυο πλευρές να είναι έτοιμες για συμβιβασμούς. Όλοι αντιλαμβανόμαστε, νομίζω, πού μεθοδεύουν τα πράγματα. Αξιοσημείωτη και η εξέλιξη της ορολογίας τους. Τα «federal units», από πριν το «Ανάν», έγιναν μετά «federal states», μετά έγιναν «constituent states» και τώρα έγιναν «community states» και αποκαλύπτουν πλήρως την ξεκάθαρη πρόθεση των γνωστών καλοθελητών να εξαφανίσουν την Κυπριακή Δημοκρατία σε μία μελλοντική λύση του Κυπριακού.

Βλέπουμε όμως από την άλλη και μία ενοχλητική ανοχή των Ηνωμένων Εθνών, του οργανισμού που θα έπρεπε να είναι αμερόληπτος αλλά όχι ουδέτερος σε αυτή την προκλητικότητα. Έχουμε δυστυχώς ακούσει από τον ίδιο τον κ. Γκουτέρες πως η κάθε πλευρά θα δικαιούται να θέσει ό,τι θέλει στο τραπέζι, παρά τις επαναλαμβανόμενες και καθημερινές δηλώσεις των Τούρκων για την πρόθεσή τους να προβάλουν τη λύση των δυο κρατών. Δεν έχουμε δει την ίδια σπουδή για την καταδίκη αυτών των καθημερινών δηλώσεων των Τούρκων αξιωματούχων με αυτή που έδειξαν τα Ηνωμένα Έθνη, όταν καταδίκασαν την ελληνοκυπριακή πλευρά για το κλείσιμο των οδοφραγμάτων λόγω της πανδημίας.

Κύριε Πρόεδρε,

Αξίζει να αναλογιστούμε σε ποιο σημείο βρισκόμαστε σήμερα, για να αντιληφθούμε το πραγματικό μέγεθος της παταγώδους αποτυχίας της πολιτικής που ακολουθήθηκε τα τελευταία χρόνια στο Κυπριακό. Η Τουρκία πλέον απροκάλυπτα μιλά για δυο κράτη ή και για συνομοσπονδία δυο κρατών. Ο κ. Τατάρ έχει εκλεγεί με την υπόσχεση ότι θα διεκδικήσει δυο κράτη. Ο κατοχικός στρατός διαμορφώνει νέα τετελεσμένα στην Αμμόχωστο και στην Πράσινη Γραμμή, αλλά ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, αντί να επικρίνει την Τουρκία:

1. μιλά για ασάφειες, μιλά με ασάφειες για «νέες ιδέες» και για «όλα στο τραπέζι»,
2. έχει εξαφανίσει τις αναφορές της Κυπριακής Δημοκρατίας από τις εκθέσεις του,
3. αποενοχοποιεί την Τουρκία σε ό,τι αφορά τις παραβιάσεις στην ΑΟΖ μας και
4. αντί να καταγγέλλει την Τουρκία, καταγγέλλει την Κυπριακή Δημοκρατία για τα μέτρα κατά της παράνομης λαθρομετανάστευσης και για τα οδοφράγματα που έκλεισαν λόγω του COVID-19.

Η Τουρκία από την άλλη ξεσαλώνει στην ΑΟΖ μας, αλλά, αντί να δεχθεί κυρώσεις από την Ευρωπαϊκή Ένωση στο επόμενο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, έχει ήδη πετύχει την αύξηση της χρηματοδότησής της με τη σύμφωνο γνώμη του Υπουργού Εξωτερικών και του Προέδρου της Δημοκρατίας. Η Τουρκία προχωρά με παράνομες συμφωνίες διαχωρισμού της ΑΟΖ, συνεχίζει παράνομες γεωτρήσεις, αλλά είναι το δικό μας ενεργειακό πρόγραμμα που έχει μπει στον πάγο, είναι εμείς που έχουμε βρεθεί εκτός των σχεδιασμών του EastMed και οφείλουμε να διερωτηθούμε γιατί οι Τούρκοι δείχνουν τόσο πολύ θράσος. Γιατί τα Ηνωμένα Έθνη δείχνουν τόση πολλή ανοχή; Γιατί κανένας δε μας λαμβάνει σοβαρά πλέον υπόψη στην Ευρωπαϊκή Ένωση; Γιατί απλά η εξωτερική πολιτική που ασκείται από την κυβέρνηση Αναστασιάδη είναι για εσωτερική κατανάλωση. Δεν υπάρχει μία συγκροτημένη, αποτελεσματική στρατηγική αντιμετώπισης των τουρκικών μεθοδεύσεων και προώθησης των δικών μας θέσεων. Κατ' ακρίβεια η δική μας διαπίστωση, από επαφές που έχουμε στο εξωτερικό, είναι πως δεν έχει παραμείνει ούτε ίχνος αξιοπιστίας σε ό,τι αφορά τη δυνατότητα της πλευράς μας να πείσει για την ορθότητα των θέσεών μας και δεν ευθύνεται γι' αυτό μόνο το διεθνές ρεζίλεμα για τα χρυσά διαβατήρια.

Δεν είναι ότι δε μας παίρνουν σοβαρά υπόψη σε ευρωπαϊκό επίπεδο, επειδή θεωρούν τις βαρύγδουπες δηλώσεις αυτής της κυβέρνησης για κυρώσεις και βέτο σαν αστείες μπλόφες, είναι βαθύτερο το πρόβλημα. Πλέον έχει σχηματιστεί η αντίληψη στην τουρκική πλευρά, αλλά και στη διεθνή κοινότητα πως ο Νίκος Αναστασιάδης και ο Δημοκρατικός Συναγερμός είναι έτοιμοι να συζητήσουν λύση συνομοσπονδίας δυο κρατών, καθώς:

1. δεν είναι τυχαίο ότι όλοι οι συνομιλητές του Νίκου Αναστασιάδη, από τον Αρχιεπίσκοπο μέχρι τον Τσαβούσογλου, φεύγουν από τις συναντήσεις και δηλώνουν δημόσια πως τους έχει μιλήσει για δυο κράτη ή για συνομοσπονδία,
2. δεν είναι τυχαίο ότι ο αναπληρωτής πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού σε πρόσφατη συνέντευξή του έχει παρουσιάσει τη λύση δυο κρατών ως νέο ρεαλισμό,

3. Δεν είναι τυχαίο ότι ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού, λίγες μέρες πριν να πάμε στην πενταμερή διάσκεψη, αποφάσισε δημόσια να καλέσει τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να προβεί σε υποχωρήσεις, πριν καν πάμε στη διάσκεψη, καλώντας τον να αποδεχθεί την πολιτική ισότητα όπως την αντιλαμβάνονται οι Τούρκοι και όχι όπως περιγράφεται στα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, και
4. Δεν είναι τυχαίο ότι ακούμε τα τελευταία χρόνια νεοφανείς όρους, όπως «αποκεντρωμένη ομοσπονδία», «χαλαρή ομοσπονδία», αλλά ποτέ δε μας εξηγούν τι σημαίνουν αυτοί οι όροι.

Γιατί δε μας λένε ποιες αρμοδιότητες θα μείνουν στην κεντρική κυβέρνηση και ποιες θα φύγουν να πάνε στα κρατίδια; Πόσο πιο χαλαρή θα είναι αυτή η ομοσπονδία την οποία θα προτείνουμε από αυτή που συζητούσαμε για δέκα χρόνια;

Είναι πασιφανές, κύριε Πρόεδρε, ότι όπως υποστήριξαν με ζήλο και πάθος το Σχέδιο Ανάν, το οποίο ήταν λύση συγκεκριμένης συνομοσπονδίας, έτσι και τώρα θα προωθήσουν λύση προς συνομοσπονδία. Είναι τόσο απλά τα πράγματα, απλά θα τη βαφτίσουν «χαλαρή ομοσπονδία».

Για το Δημοκρατικό Κόμμα τα πράγματα είναι ξεκάθαρα. Η μορφή της λύσης πρέπει να αφορά ενιαίο κράτος με μία κυριαρχία, μία διεθνή προσωπικότητα, μία ιθαγένεια, στη βάση της ομοσπονδίας με σωστό όμως περιεχόμενο. Η λύση πρέπει να βασίζεται στη συνέχιση της Κυπριακής Δημοκρατίας χωρίς εποικοδομητικές ασάφειες. Σε καμία περίπτωση δεν πρόκειται να συμφωνήσουμε με λύση συνομοσπονδίας δυο κρατών. Σε καμία περίπτωση δεν πρόκειται να συμφωνήσουμε με χαλαρή ομοσπονδία, εάν πρόκειται για συγκεκριμένη συνομοσπονδία.

Η πολιτική ισότητα που εμείς αποδεχόμαστε είναι η πολιτική ισότητα όπως αυτή περιγράφεται στο σχετικό ψήφισμα των Ηνωμένων Εθνών το 1992, χωρίς βέτο, χωρίς μία θετική ψήφο, χωρίς αριθμητική ισότητα. Και διερωτόμαστε πραγματικά αυτή η υπερπροβολή της πολιτικής ισότητας, ως να είναι το μοναδικό πρόβλημα για τη λύση του Κυπριακού, ως να είναι το μοναδικό ζήτημα που μας εμποδίζει να λύσουμε το Κυπριακό, ως να είναι σημαντικότερο της ασφάλειας, ποιους βοηθά, εμάς ή τους Τούρκους, που προσπαθούν να αποπροσανατολίσουν από τον στρατό και την κατάργηση των εγγυήσεων; Καλά, γιατί πάμε σε μία διεθνή διάσκεψη, για να συζητήσουμε και πάλι τη διακυβέρνηση; Δε θα μπορούσαν αυτά τα ζητήματα να τα συζητήσουν οι ηγέτες των δυο κοινοτήτων;

Το ότι την προηγούμενη φορά συζητούσαμε για δέκα χρόνια τη διακυβέρνηση, αλλά κατέρρευσαν οι διαπραγματεύσεις σε δέκα μέρες, μόλις πήγαμε να συζητήσουμε τα θέματα της ασφάλειας, αυτό δε μας λέει κάτι; Οφείλουμε να είμαστε ειλικρινείς με τους εαυτούς μας, καθώς οδεύουμε σε μια νέα κρίσιμη διαδικασία, έχει αξία και σημασία να σημειώσουμε μια θεμελιώδη διαφορά ανάμεσα στην ελληνοκυπριακή κοινότητα και στην τουρκοκυπριακή, μία διαφορά η οποία είναι αμετάβλητη και διαχρονική. Η ελληνοκυπριακή πλευρά αναζητά διαχρονικά τρόπους προστασίας της λειτουργικότητας του κράτους και εξυπηρέτησης των συμφερόντων του συνόλου του κυπριακού λαού, σε αντίθεση με την τουρκοκυπριακή κοινότητα και την τουρκική πλευρά, που αναζητούν διαχρονικά τρόπους υπονόμευσης της λειτουργίας του κράτους και εξυπηρέτησης των συμφερόντων της Τουρκίας. Τρανταχτό παράδειγμα η ΑΟΖ που διεκδικούν όχι για τον εαυτό τους, αλλά για την Τουρκία.

Η «πολιτική ισότητα» που διεκδικεί η τουρκοκυπριακή πλευρά, με τα βέτο σε κάθε απόφαση, με την αριθμητική ισότητα, στόχο έχει να παραλύσει το κράτος, έτσι ώστε μέσα από την παράλυση να έρθει η διάλυση και μετά η απόσχιση, με κίνδυνο πάντα αυτή η διάλυση και απόσχιση να συνοδευτεί και με μία στρατιωτική επέλαση της Τουρκίας. Με άλλα λόγια η πολιτική ισότητα, όπως τη διεκδικεί η τουρκική πλευρά, θα οδηγήσει σε κυριαρχική ισότητα με τα χειρότερα δυνατά δεδομένα, όπως πολύ εύστοχα έχει διατυπώσει σε πρόσφατη συνέντευξή του το μέλος της διαπραγματευτικής ομάδας του κ. Αναστασιάδη και πρώην διπλωμάτης κ. Τάσος Τζιωνής. Για αυτό ακριβώς τον λόγο πρέπει να επιμένουμε στη λειτουργικότητα του κράτους.

Δεν είναι δημοκρατία του καζίνο που χρειαζόμαστε στην Κύπρο, αλλά ασφάλεια και σταθερότητα. Για αυτό ακριβώς τον λόγο πρέπει να επιμένουμε στην πλήρη κατάργηση των εγγυήσεων και των επεμβατικών δικαιωμάτων. Πρέπει να επιμένουμε στην πλήρη αποχώρηση των τουρκικών κατοχικών στρατευμάτων πριν από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συμφωνημένης λύσης, όπως προνοούν οι ομόφωνες αποφάσεις του Εθνικού Συμβουλίου επί διακυβέρνησης ΑΚΕΛ. Μηδέν ξένος στρατός και μηδέν ξένες εγγυήσεις πρέπει να σημαίνει μηδέν στρατός, μηδέν ξένες εγγυήσεις. Όχι «θα φύγουν όλοι εκτός εκείνοι που θα μείνουν».

Σε ό,τι αφορά, κύριε Πρόεδρε, συγκεκριμένα την πενταμερή διάσκεψη, πρέπει κατά το ελάχιστον να γίνουν τρία συγκεκριμένα πράγματα, είτε πριν να πάμε ή όταν θα πάμε εκεί.

Πρώτον, να καλεστεί σε αυτή τη διάσκεψη και η Κυπριακή Δημοκρατία. Αυτή η διάσκεψη θα καταπιαστεί με ζητήματα που αφορούν αποκλειστικά την Κυπριακή Δημοκρατία. Ε, δεν μπορεί να είναι απύσχα τόσο για νομικούς όσο και για πολιτικούς λόγους. Για παράδειγμα, όπως λέχθηκε προηγουμένως, αν αύριο αποφασίσουμε να καταργήσουμε ή να τροποποιήσουμε τες συμφωνίες εγγυήσεως ή τη συμφωνία εγκαθίδρυσης, ποιος θα την υπογράψει, όταν η Κυπριακή Δημοκρατία ήταν αυτή που υπέγραψε αυτές τες συμφωνίες; Σε τέτοια περίπτωση, αν απουσιάζει η Κυπριακή Δημοκρατία, ενισχύεται το επιχείρημα της Τουρκίας ότι το μόρφωμα που θα δημιουργηθεί με τη λύση δε θα είναι συνέχεια της Κυπριακής Δημοκρατίας, αλλά κάτι το καινούργιο που θα δημιουργηθεί με την παρθενογένεση. Και με την απουσία της Κυπριακής Δημοκρατίας από αυτή τη διάσκεψη ενισχύεται το αφήγημα της Τουρκίας πως η Κυπριακή Δημοκρατία είναι εκλιπούσα και άρα ξεκινά αυτή η

διαδικασία με μία τεράστια νίκη της Τουρκίας και με μία τεράστια ήττα της πλευράς μας. Δεν είναι τυχαίο εξάλλου πως κανένας άλλος Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν είχε αποδεχθεί αυτή τη σύνθεση πριν από τον κ. Αναστασιάδη, είναι ο πρώτος.

Δεύτερον, Ελλάδα και Κύπρος πρέπει να απαιτήσουν από τον γενικό γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών να παραμείνει πιστός και προσηλωμένος στους όρους εντολής του. Δεν πρέπει να επιτρέψει σε καμία πλευρά να καταθέσει εισηγήσεις που εκφεύγουν από το πλαίσιο λύσης του Κυπριακού, το οποίο έχει καθοριστεί από τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας. Με άλλα λόγια δεν πρέπει να επιτρέψει στην Τουρκία να καταθέσει εισηγήσεις για λύση δυο κρατών ή λύση συνομοσπονδίας. Αν πέσουμε σε τέτοια παγίδα, αν προσέλθουμε δηλαδή εμείς στη διάσκεψη με τη θέση της Διζωνικής Δικονομικής Ομοσπονδίας και η Τουρκία με τη θέση για δυο κράτη, τότε οι γνωστοί καλοθελητές θα μας πουν να τα βρούμε κάπου στη μέση, στη συνομοσπονδία. Το μόνο πρόβλημα είναι ότι η συνομοσπονδία δεν είναι η μέση. Η συνομοσπονδία είναι συνεργασία μεταξύ δυο κυρίαρχων και ανεξάρτητων κρατών, με δικαίωμα απόσχισης, αυτοδιάθεσης, με όλα τα επιχειρήματα που θα ακούσουμε στο μέλλον.

Τρίτον, πρέπει να αποφύγουμε μία γνώριμη παγίδα της Τουρκίας, την απαίτησή της να δώσουμε ουσία, για να συνεχιστεί η διαδικασία. Η απαίτηση της Τουρκίας θα είναι η ακόλουθη: Να δώσουμε κάτι, για παράδειγμα την πολιτική ισότητα όπως η ίδια την αντιλαμβάνεται, για να μας κάνει τη μεγάλη τιμή να συζητήσει μαζί μας. Δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να μπούμε σε μία τέτοια λογική. Άλλο η ουσία άλλο η διαδικασία. Δεν είναι δυνατόν πάντα να απαιτείται από εμάς να υποχωρούμε, πριν καν πάμε στις διαπραγματεύσεις, αλλά η Τουρκία να μη δεσμεύεται ποτέ για τίποτε. Δυστυχώς όμως, η προδιάθεση της πλευράς μας φαίνεται ήδη να είναι εκεί. Ποιος εξάλλου ο λόγος να καλέσει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας το Εθνικό Συμβούλιο να τον συνοδεύσει, αν δεν έχει κατά νου να χαρίσει ουσία;

Κύριε Πρόεδρε,

Το Δημοκρατικό Κόμμα έχει επισημάνει τα λάθη και στην τακτική των τελευταίων ετών. Όπως προειδοποιούσαμε τον Δημήτρη Χριστόφια, έτσι προειδοποιήσαμε και τον Νίκο Αναστασιάδη. Δυστυχώς όμως, δεν εισακουστήκαμε και σήμερα πληρώνουμε το βαρύ κόστος αυτών των λαθών. Τονίζουμε πως από τα τελευταία τριάντα τρία χρόνια τα είκοσι οκτώ διαχειρίζονται το Κυπριακό οι ούτω καλούμενοι πρόεδροι λύσης. Εδώ και είκοσι οκτώ από τα τελευταία τριάντα τρία χρόνια ακούμε διαλέξεις για ρεαλισμό, για αναγκαιότητα της λύσης, για τα οικονομικά οφέλη της λύσης από τη συγκεκριμένη σχολή σκέψης στο Κυπριακό. Αυτό που δεν ακούμε ποτέ είναι μια εξήγηση γιατί δεν κατάφεραν να το λύσουν σε αυτά τα είκοσι οκτώ χρόνια. Για είκοσι οκτώ από τα τελευταία τριάντα τρία χρόνια, μας διαβεβαιώνουν για την ορθότητά της πολιτικής τους, αλλά ποτέ δε μας έχουν εξηγήσει πώς αυτή η πολιτική έχει οδηγήσει το Κυπριακό στα τάρταρα.

Εμείς, κύριε Πρόεδρε, είμαστε ξεκάθαροι. Δεν αμφισβητούμε προθέσεις. Δεν κατηγορούμε Ελληνοκυπρίους για τη μη λύση του Κυπριακού. Αυτό το αφήνουμε σε άλλους που χρειάζονται αποδιοπομπαίους τράγους για τις δικές τους αποτυχίες. Εμείς το λέμε ξεκάθαρα. Για τη μη λύση του Κυπριακού ευθύνεται η Τουρκία. Για τη δυσμενή θέση όμως που έχει βρεθεί η πλευρά μας και η Κυπριακή Δημοκρατία ευθύνεται η αποτυχημένη πολιτική που ακολουθούσαμε τα προηγούμενα χρόνια και είναι καιρός αυτή η αδιέξοδη πολιτική να τερματιστεί. Είναι καιρός για μία νέα στρατηγική, για μία στρατηγική που θα διαφυλάξει τα συμφέροντα της Κυπριακής Δημοκρατίας σε περίπτωση μη λύσης του Κυπριακού, με την ελπίδα να διατηρούμε τις ελπίδες για λύση, με τις δυνατότητες για λύση. Με μια αναβαθμισμένη Εθνική Φρουρά η οποία να μπορεί να λειτουργεί ως αποτρεπτικός παράγοντας στον επεκτατισμό και την επιθετικότητα της Τουρκίας, με προώθηση του ενεργειακού μας προγράμματος, έτσι ώστε να πετύχουμε τη γεωστρατηγική αναβάθμιση της χώρας μας. Με μια νέα στρατηγική που θα αξιοποιήσει την Ευρωπαϊκή Ένωση αποτελεσματικά και όχι μόνο επικοινωνιακά. Με πρόκληση πραγματικού κόστους στην Τουρκία, οικονομικού, πολιτικού, διπλωματικού, έτσι ώστε να εξαναγκαστεί να εγκαταλείψει αδιάλλακτες θέσεις που εμποδίζουν την επίλυση του Κυπριακού. Μόνο έτσι θα έχουμε πιθανότητες για την επίλυση του Κυπριακού και για την απελευθέρωση της ημικατεχόμενης πατρίδας μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Παπαδόπουλε.

Τον λόγο έχει ο γενικός γραμματέας της Κεντρικής Επιτροπής του ΑΚΕΛ κ. Αντρος Κυπριανού.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Νομίζω ότι τόσο η συζήτηση την οποία κάμνουμε όσο και η περίοδος στην οποία διεξάγεται είναι πάρα πολύ σημαντικές, γιατί η συζήτηση διεξάγεται ακριβώς λίγο πριν από την άτυπη διάσκεψη, η οποία θα κρίνει το μέλλον και την προοπτική της χώρας μας. Θα κρίνει την ίδια μας την επιβίωση εις τη γην η οποία μας εγέννησε. Έχει τεράστια σημασία λοιπόν από αυτή τη διάσκεψη να έχουμε θετικό αποτέλεσμα. Αν παρ' ελπίδα έχουμε

αρνητικές εξελίξεις, τότε η χώρα μας θα μπει σε δίνη περιπετειών από την οποία θα κινδυνεύσουμε. Θα κινδυνεύσουμε με την ίδια τη διχοτόμηση, δηλαδή τη λύση των δύο κρατών. Ελπίζω και εύχομαι λοιπόν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να παρακολουθεί τη συζήτηση η οποία διεξάγεται και να αξιοποιήσει όλες τις εποικοδομητικές απόψεις που διατυπώνονται.

Σε ό,τι μας αφορά, σεβόμαστε όλες τις απόψεις οι οποίες υπάρχουν στο Κυπριακό, όσο διαφορετικές και να είναι, φτάνει να μην επιχειρείται η επιβολή τους με το έτσι θέλω. Θέλω να ξεκαθαρίσω όμως ταυτόχρονα ένα άλλο πράγμα. Όπως σεβόμαστε τις διαφορετικές απόψεις... Έχουμε και εμείς τις δικές μας απόψεις και θέσεις και θα τις παρουσιάσουμε με παρρησία και ξεκάθαρα ενώπιον του κυπριακού λαού, γιατί θεωρώ ότι έχουμε φτάσει σε ένα οριακό σημείο, που ο καθένας από εμάς πρέπει να αναλάβει την ιστορική του ευθύνη έναντι του τόπου και του λαού μας. Δεν έχουμε δικαίωμα να ολιγωρήσουμε σε αυτή την εξαιρετικά κρίσιμη και καθοριστική φάση στην οποία βρίσκεται το κυπριακό ζήτημα και βέβαια τις περισσότερες ευθύνες τις έχει ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας και πρέπει να τις αναλάβει, αλλιώς, θα επαναλάβω, κινδυνεύει να καταγραφεί στην ιστορία ως ο ηγέτης της διχοτόμησης της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Θα ξεκαθαρίσω ότι η προσπάθειά μου θα είναι να μιλήσω με τη λογική, δίχως να αμφισβητώ τον τρόπο με τον οποίο έχουν μιλήσει όλοι οι υπόλοιποι προηγούμενοι ομιλητές και οι επόμενοι που θα ακολουθήσουν, βέβαια. Και θα μιλήσω με απόλυτη ειλικρίνεια, αλλά ξεκαθαρίζω, επειδή κάποιιοι προσπαθούν να το μονοπωλήσουν και με πατριωτισμό... Θέλω να ξεκαθαρίσω ότι ο πατριωτισμός δεν είναι τα εύηχα συνθήματα και οι ωραίες, μεγαλόστομες κουβέντες οι οποίες χαϊδεύουν τα αφτιά του κόσμου, κáμνουν τα σήθια του να φουσκώνουν από περηφάνια, αλλά στο τέλος φέρνουν ακριβώς το αντίθετο από το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα.

Θέλω να υπενθυμίσω ότι πριν από το 1974 κάποιιοι οι οποίοι νόμιζαν ότι ήταν παραπάνω πατριώτες από εμάς τους υπόλοιπους, πάλι με μια κούφια συνθηματολογία, πάλι με εύηχες κουβέντες και αναφορά σε Θερμοπύλες, λειτούργησαν με τρόπο που όχι απλά και μόνο δεν εξυπηρέτησε τα εθνικά συμφέροντα, αλλά ουσιαστικά λειτούργησαν ως Εφιάλτης, για να ανοίξουν οι κερκόπορτες στην Τουρκία και να εισβάλει στον τόπο μας και να κατέχει παράνομα μέχρι σήμερα ένα μεγάλο μέρος του κυπριακού εδάφους και να κινδυνεύουμε σήμερα να το κατέχει οριστικά. Γι' αυτό ο πατριωτισμός είναι πράξεις και ενέργειες οι οποίες εξυπηρετούν το εθνικό συμφέρον και όχι μεγαλόστομα λόγια και διακηρύξεις άνευ ζημιάς. Και αυτό κάμνουμε ως ΑΚΕΛ διαχρονικά και είμαστε πατριωτικό κόμμα.

Είμαστε οι πρώτοι που αγωνιζόμαστε για τη λευτεριά της Κύπρου και αγωνιζόμαστε βέβαια και για τη λευτεριά της Παλαιστίνης, των Κούρδων και για οποιοδήποτε άλλο λαό υπόκειται σε καταπίεση από κάποιους άλλους. Δε μισούμε κάποιους ή δεν κατηγορούμε κάποιους ως φασίστες γιατί αγωνίζονται για τη λευτεριά της Κύπρου. Τους κατηγορούμε ως φασίστες, γιατί επιχειρούν να καλλιεργήσουν το μίσος ενάντια σε άλλους ανθρώπους, οι οποίοι έχουν διαφορετική καταγωγή από τους ίδιους, έχουν διαφορετικό χρώμα και διαφορετική γλώσσα από εκείνους. Εκείνους που δε σέβονται τη δημοκρατία αποκαλούμε φασίστες, εκείνους οι οποίοι θέλουν να επιβάλουν την άποψή τους με το έτσι θέλω. Και, όσο και να καμουφλάρεται σήμερα το ΕΛΑΜ, αυτό είναι. Δεν πρέπει να ξεχνούν ότι έχουν ένα μητρικό κόμμα το οποίο έχει αναγνωριστεί από δικαστήριο ως εγκληματική οργάνωση. Χρειάζεται λοιπόν λίγη περισσότερη σεμνότητα, όταν τοποθετούνται γι' αυτά τα ζητήματα στην ολομέλεια της Βουλής των Αντιπροσώπων.

Το δεύτερο που θέλω να πω είναι ότι πρέπει να μας κρίνουν για εκείνα τα οποία λέμε, όχι για εκείνα τα οποία επιχειρούν να βάλουν εις το στόμα μας ή για εκείνα που λένε του κόσμου ότι λέμε, διαστρεβλώνοντας τις δικές μας θέσεις και τοποθετούμενοι για το τάχα τι εμείς λέμε. Και, επειδή ο κ. Γιωργάλλας έμειλε για τον Εζεκία Παπαϊωάννου, τον ιστορικό ηγέτη του ΑΚΕΛ, μια από τις πιο ιστορικές φράσεις που είπε σε ό,τι αφορά το πλαίσιο λύσης του Κυπριακού, κύριε Γιωργάλλα, και το διαβάσω όπως ακριβώς το είπε, για να ξέρετε τι είπε ο Εζεκίας: «Εξεοπλίζουν τους ιμπεριαλιστές οι πολέμιοι της λύσης διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας». Αυτό είπε ο Εζεκίας Παπαϊωάννου.

Κύριε Πρόεδρε,

Αγαπητοί συνάδελφοι,

Η συζήτηση για το Κυπριακό σίγουρα δεν πρέπει να στραφεί στο παρελθόν. Πρέπει να δούμε τι κάμνουμε για το μέλλον και την προοπτική της χώρας και του λαού μας. Την ίδια στιγμή όμως, ναι, πρέπει να στραφούμε στο παρελθόν, εκεί και όπου χρειάζεται, για να αντλήσουμε τα σωστά διδάγματα. Για να μην επαναλάβουμε τα ίδια λάθη τα οποία διαπράξαμε στο παρελθόν. Για να μπορέσουμε λοιπόν να διαγράψουμε τον σωστό τρόπο διαχείρισης του Κυπριακού, κατά την άποψή μου χρειάζεται να αναλύσουμε αντικειμενικά το πού βρισκόμαστε σήμερα, να ξεκαθαρίσουμε πού θέλουμε να πάμε, γιατί είναι προφανές ότι δεν έχουμε όλοι τον ίδιο στόχο, και να σχεδιάσουμε πώς θα πετύχουμε την επίτευξη αυτού του συγκεκριμένου στόχου και αυτό θα επιχειρήσω να κάνω, πολύ συνοπτικά βέβαια.

Ποια είναι η κατάσταση σήμερα σε ό,τι αφορά το Κυπριακό; Θα κάμω μια αδρή αναφορά στους σημαντικούς παράγοντες οι οποίοι επηρεάζουν την προσπάθεια λύσης του Κυπριακού, για να δούμε τι μας συμβουλεύουν οι βασικές χώρες, οι βασικοί παράγοντες οι οποίοι ασχολούνται με το Κυπριακό.

Θα ξεκινήσω με τον γενικό γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Θυμάστε τι λέγαμε, όταν αναδείχθηκε αρχικά στο πόστο του γενικού γραμματέα ο κ. Γκουτέρες; Άνθρωπος αντικειμενικός, έμπειρος,

άνθρωπος ικανός. Κάποιοι μάλιστα τον αποκαλούσαν σοφό. Έλεγέ μας ο κ. Αναστασιάδης ότι είναι πολλά διαφορετικός από τους προηγούμενους, οι οποίοι είχαν βοηθούς, εγγράφον τούς τα και δεν ευρίσκον να τα πουν. Τούτος ακούει μας και ο ίδιος συντάσσει τα ανακοινωθέντα, ο ίδιος συντάσσει τη δήλωση την οποία θα κάμει, γιατί τόσο καλά ξέρει το Κυπριακό.

Κινδυνεύουμε να πάθουμε και το εξής, ξέρετε, με όλους τους ξένους οι οποίοι ασχολούνται με το Κυπριακό. Όλους καταλήξαμε να τους βκάλουμε πουλημένους. Ε, πρέπει να προβληματιστούμε. Δεν είναι δυνατόν όποιος ασχολήθηκε με το Κυπριακό από το 1960 -να πάω πιο πίσω- μέχρι σήμερα να είναι πουλημένος. Πρέπει να σκεφτούμε ενδεχομένως και κάποιες δικές μας ευθύνες.

Ήταν στη Γενεύη ο κ. Γκουτέρες, ξέρει τι έγινε, και στο Κραν Μοντανά και ξέρει τι έγινε. Έχει πλήρη αντίληψη για το τι συζητήθηκε και βέβαια στη συνέχεια θα υπενθυμίσω τις αναφορές που έκαμε στην έκθεσή του του Σεπτέμβρη του 2017.

Τι απαίτησε μετά το Κραν Μοντανά ο κ. Γκουτέρες; Απαίτησε τρία πράγματα: Συνέχιση από εκεί που εμείναμε στη βάση του πλαισίου του γενικού γραμματέα, τις συγκλίσεις οι οποίες είχαν επιτευχθεί μέχρι τότε, καθώς και με το κοινό ανακοινωθέν του Φεβράρη το 2014, ήθελε να συμπεριλάβει και το άτυπο έγγραφο που θα αντικαθιστούσε τη συνθήκη εγγυήσεων και δεν ξέρω ποιοι είναι εκείνοι οι οποίοι τον απέτρεψαν. Είπε, επίσης, και είναι γεγονός, ότι δεν πρέπει να είναι ανοικτού τέλους οι διαπραγματεύσεις. Πρέπει να υπάρχει ένας χρονικός ορίζοντας που θα καταλήξουμε. Και το πιο σημαντικό από όλα αυτά που είπε ήταν ότι πρέπει να τον πείσουν οι δύο ηγέτες, για να επαναρχίσει ουσιαστικές διαπραγματεύσεις για το Κυπριακό, να τον πείσουν για την πολιτική τους βούληση, να πάνε μέχρι τέλους αυτή τη φορά, όχι να μείνουν στα μισά του δρόμου.

Για τριάμισι ολόκληρα χρόνια δεν έγινε τίποτε και το 2019 ενδιαφέρθηκε να αναλάβει ξανά μια νέα πρωτοβουλία στο Κυπριακό. Γιατί; Γιατί υπήρξε μία πολύ έκρυθμη κατάσταση στον χώρο της Ανατολικής Μεσογείου, η οποία ανησύχησε και τον ίδιο τον γενικό γραμματέα, αλλά και τα μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας και κυρίως βέβαια αφορούσε την αντιπαράθεση Τουρκίας-Ελλάδας, όχι τόσο την κατάσταση στην Κύπρο.

Τι είπε πρόσφατα ο γενικός γραμματέας και του αποδίδουμε όλα αυτά τα οποία του αποδίδουμε; Είπε κάτι πολύ ξεκάθαρο: «Σε ό,τι με αφορά», είπε, «δεσμεύομαι από τις σχετικές αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας που μιλούν για λύση διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα όπως ερμηνεύεται στα σχετικά ψηφίσματα του ΟΗΕ. Εάν η οποιαδήποτε πλευρά θέλει να θέσει οτιδήποτε στο τραπέζι, έχει κάθε δικαίωμα να το θέσει, αλλά εγώ, για να το μεταφέρω παρακάτω, πρέπει να συμφωνήσουν οι δύο πλευρές μεταξύ τους και τότε εγώ θα είμαι υποχρεωμένος να το μεταφέρω στο Συμβούλιο Ασφαλείας».

Γιατί το είπε αυτό το πράγμα ο γενικός γραμματέας; Είναι χρήσιμο να αντλούμε διδάγματα από το παρελθόν, διότι σε κάποια φάση δυστυχώς η δική μας η πλευρά εσκέφτηκε να θέσει κάτω τις νέες ιδέες. Όταν συναντήσαμε τον Νιόβρη του 2018 στη Νέα Υόρκη τη Ρόζμαρι Ντι Κάρλο, αναπληρώτρια γενική γραμματέα για Πολιτικές Υποθέσεις, και όταν της είπαμε ότι εμείς δεν είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε τις όποιες νέες ιδέες, ότι εμείς επιμένουμε στο συμφωνημένο πλαίσιο λύσης, είπε μας «γιατί μας το λέτε εμάς, πέστε το στον Πρόεδρό σας».

Γι' αυτό λοιπόν να δούμε ποιες είναι οι δικές μας ευθύνες για πράγματα τα οποία εξελίσσονται. Ποια είναι η στάση που τηρούν όλα ανεξαιρέτως τα μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας; Όλοι ανεξαιρέτως, σε όλες τις συζητήσεις που είχαμε μαζί τους, ήταν ξεκάθαροι: Επιμένουμε σε λύση διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα όπως την ερμηνεύουν τα σχετικά ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Θέλω να κάνω ιδιαίτερη αναφορά στη Γαλλία, γιατί ενίοτε επανέρχεται το θέμα ότι «ξέρετε, έστειλε αεροπλανοφόρα η Γαλλία στην περιοχή, θα μας βοηθήσει». Οι τριμερείς συνεργασίες, τις οποίες δε μηδενίζω σε καμία περίπτωση... Επιχειρήσαμε όμως να καλλιεργήσουμε την αντίληψη στον κόσμο ότι οι τριμερείς συνεργασίες θα εθωράκιζαν την Κυπριακή Δημοκρατία και θα απέτρεπαν την Τουρκία από το να προκαλέσει τα οποιαδήποτε προβλήματα είτε στην ΑΟΖ μας είτε επί του εδάφους. Λέμε λοιπόν ότι η Γαλλία εννά μας υπερασπιστεί. Μάλιστα, προσπαθήσαμε να καλλιεργήσουμε τζαι την εντύπωση ότι εννά στείλει τζαι στρατό να μας στηρίξει, εννά στείλει τα πλοία της, να μας στηρίξει. Αυτά προσπάθησε να περάσει ως μήνυμα η κυβέρνηση στον κυπριακό λαό. Ε, ποια έν' η πραγματικότητα; Λέει πολλά πράγματα δημόσια ο κ. Μακρόν και είναι γεγονός ότι διαχρονικά όλοι οι Πρωθυπουργοί της Γαλλίας, ανεξάρτητα από την προέλευσή τους την κομματική, είχαν μία συνέπεια σε ό,τι αφορά το Κυπριακό, αλλά δεν πρέπει να έχουμε αυταπάτες ότι θα εμπλακούν στην οποιαδήποτε αντιπαράθεση με την Τουρκία, εννοώ πολεμική, για να λύσουν το Κυπριακό. Σε ακόμα πιο υποδεέστερα ζητήματα, όπως είναι οι κυρώσεις τις οποίες επιχειρούμε να επιβάλουμε στην Τουρκία στην Ευρωπαϊκή Ένωση, διαπιστώνουμε ότι η Γαλλία λέει, λέει, λέει, αλλά στο τέλος, όταν έρχεται η κρίσιμη στιγμή, δεν κάμνει τα απαραίτητα βήματα τα οποία θα έπρεπε να κάμει.

Όλα τα μόνιμα μέλη λοιπόν του Συμβουλίου Ασφαλείας μάς λένε «πρέπει να λύσετε το Κυπριακό στη βάση της διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας», το ίδιο μάς λέει και η Ελλάδα, που είναι η πιο σταθερή μας σύμμαχος στην προσπάθεια να απελευθερώσουμε και να επανενώσουμε το νησί μας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση τι μας λέει; Δεν πρέπει να μας διαφεύγει ότι τον πρωταγωνιστικό ρόλο στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχει η Γερμανία. Στη Γερμανία υπάρχουν τέσσερα εκατομμύρια Τούρκοι ψηφοφόροι και αυτό

επηρεάζει, πέρα από όλους τους υπόλοιπους παράγοντες, σε μεγάλο βαθμό το πώς συμπεριφέρεται η Γερμανία. Προσπαθήσαμε, η κυβέρνηση εννοώ, από τον Αύγουστο του 2019, με τη στήριξη όλων των υπόλοιπων κομμάτων και του Δημοκρατικού Συναγερμού, να επιβάλουμε τέτοιες κυρώσεις εις την Τουρκία, μετά από τις προκλήσεις της στην αποκλειστική οικονομική μας ζώνη, που θα την υποχρέωναν να έρθει σε διαπραγματεύσεις μαζί μας από το σημείο το οποίο θέλαμε και θα κάμουμε αναφορά στη συνέχεια για τούτο το πράγμα. Τι πετύχαμε; Δύο θυγατρικές εταιρείες να μπουν σε μία μαύρη λίστα και πέντε άτομα, πέντε διευθυντικά στελέχη αυτών των εταιρειών. Κάθε φορά λέγαμε ότι την επόμενη φορά θα επιβληθούν σημαντικές κυρώσεις στην Τουρκία και κάθε φορά δεν γίνετον τίποτε. Και ξέρετε τι συζητούν αυτή τη στιγμή; Αυτή τη στιγμή συζητούν ποιες θετικές ενέργειες θα κάμουν στην Τουρκία στη σύνοδο κορυφής που θα γίνει στις 25 και 26 του Μάρτη. Σκέφτονται να της δώσουν ακόμα €6 δις, για να συμβάλει στην αντιμετώπιση του μεταναστευτικού και σκέφτονται και με ποιους άλλους τρόπους, ποιες άλλες θετικές ενέργειες, όπως τις αποκαλούν, θα τη βοηθήσουν να συνεργαστεί με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Και, βέβαια, την ίδια στιγμή η δική μας η προσπάθεια εστιάζεται στο να μείνει ανοικτό το περιθώριο τουλάχιστον στη σύνοδο κορυφής του Ιούνη, αν η Τουρκία δε συνεργαστεί στην άτυπη διάσκεψη, να μπορέσουμε εκείνα που θα της δοθούν τώρα από την Ευρωπαϊκή Ένωση να διεκδικήσουμε να τα πάρουμε πίσω. Αυτός είναι ο στόχος μας. Από τις κυρώσεις οι οποίες θα την υποχρέωναν να έρτει σε διαπραγματεύσεις έχοντας εμάς σε θέση ισχύος, τωρά παρακαλούμε να μείνει ανοικτό το ενδεχόμενο να τους αφαιρέσουμε εκείνα τα οποία στοχεύει η Ευρωπαϊκή Ένωση να τους δώσει περαιτέρω!

Βέβαια, το θετικό για την Ευρωπαϊκή Ένωση είναι το γεγονός ότι ξεκαθαρίζει ότι δεν αποδέχεται ούτε λύση δύο κρατών ούτε λύση συνομοσπονδίας, παρά μόνο λύση διζωνικής δικινοτικής συνομοσπονδίας. Και να πω ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση ήταν παρούσα, δυστυχώς για μας, δυστυχώς με την έννοια ότι ξέρει τι έγινε, στο Κραν Μοντανά και θέλω να σας θυμίσω εκείνη τη σκηνή με την κ. Μογκερίνι και τον κ. Τσαβούσογλου δίπλα της να της λέει «πες είντα μ' που έγινε στο Κραν Μοντανά» και η κ. Μογκερίνι να σιωπά.

Ο κ. Γιούνκερ, ο οποίος είναι φίλος της Κύπρου και του το αναγνωρίζω αυτό το πράγμα, πολύ καλός φίλος του Προέδρου της Δημοκρατίας, του Δημοκρατικού Συναγερμού, ήρτεν στην Κύπρο, ενδιαφέρθηκε να μας βοηθήσει. Τι είπε πρόσφατα σε συνέντευξή του, σας παρακαλώ; Ότι ο Ερντογάν λίγο πολύ ήταν έτοιμος να κάμει ένα βήμα στο Κραν Μοντανά και ότι φταίει και οι δύο για την αποτυχία να φθάσουν σε συμφωνία. Αυτά είπε ο κ. Γιούνκερ, ο οποίος δήλωσε «Έλληνας» μερικές φορές.

Η Τουρκία κλιμακώνει την επιθετικότητα και την αδιαλλαξία της και είναι πάρα πολύ προκλητική σε ό,τι αφορά τα ζητήματα του φυσικού αερίου, αλλά και το Κυπριακό, βέβαια. Θέτει κάτω απαράδεκτες αξιώσεις. Λύση δύο κρατών, λύση συνομοσπονδίας, κυριαρχική ισότητα, θέσεις οι οποίες δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να γίνουν αποδεκτές από εμάς, και την ίδια στιγμή επιχειρεί να προκαλέσει νέα τετελεσμένα επί του εδάφους.

Ποια είναι τα προσχήματα τα οποία χρησιμοποιεί η Τουρκία; «Οι Ελληνοκύπριοι δε θέλουν να επιστρέψουν πίσω στις διαπραγματεύσεις, οι Ελληνοκύπριοι δε δέχονται την πολιτική ισότητα και οι Ελληνοκύπριοι δε δέχονται διαμοιρασμό του φυσικού πλούτου τον οποίο διαθέτουμε». Θεωρεί ότι είναι περιφερειακή υπερδύναμη και θεωρεί ότι είναι απαράδεκτος ο αποκλεισμός της από τις ενέργειες που επιχειρείται να γίνουν για την αξιοποίηση του φυσικού πλούτου στην ευρύτερή μας περιοχή και αντιδρά πολύ έντονα.

Σε ό,τι αφορά την τουρκοκυπριακή κοινότητα, ποιες εξελίξεις είχαμε τα τελευταία τριάντισ χρόνια; Εκλογή του Τατάρ, αφήκαμε τον χρόνο να παρέρχεται αναξιοποίητος... Θέλω να υπενθυμίσω ότι ο κ. Ακιντζί το 2018, τον Απρίλη, όταν ήρθε εσπευσμένα ο κ. Τσαβούσογλου στην Κύπρο και παρακάθησε σε συνεδρίαση μαζί του και με τα τουρκοκυπριακά πολιτικά κόμματα και επιχείρησε να επιβάλει στον κ. Ακιντζί την άποψή του να απαιτήσει αλλαγή του συμφωνημένου πλαισίου λύσης, δηλαδή να πάμε σε λύση δύο κρατών, αντέδρασε έντονα ο κ. Ακιντζί, είπε «εγώ ποτέ δεν πρόκειται να αποδεκτώ κάτι τέτοιο», είπε «εγώ αποδέχομαι μόνο λύση διζωνικής δικινοτικής ομοσπονδίας» και τι έκαμε ο άνθρωπος; Ήταν η κορυφαία στιγμή, την οποία θα έπρεπε να αξιοποιήσουμε, των τελευταίων τριάντισ χρόνων. Απευθύνθηκε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και του είπε «έλα να συζητήσουμε από εκεί που εμείναμε στο Κραν Μοντανά, με στόχο να καταλήξουμε σε μια στρατηγική συμφωνία στα έξι σημεία».

Ποια ήταν η δική μας η απάντηση; Είπαμέν του: «Για ποιο πλαίσιο μιλάς; Για το πλαίσιο της 30^{ης} του Ιούνη ή εκείνο της 4^{ης} του Ιούλη;» Εφάμεν έναν ολόκληρο χρόνο να συζητούμε για ένα ανύπαρκτο πλαίσιο της 4^{ης} του Ιούλη, γιατί δεν εθέλαμε ουσιαστικά να ανταποκριθούμε θετικά στην πρόταση του κ. Ακιντζί. Και το δεύτερο που του είπαμε: «Πήγαινε συνεννοήθου πρώτα με την Τουρκία και, αν σου επιτρέπει η Τουρκία, τότε να ξανασυζητήσουμε». Ποια είναι η κατάσταση που έχουμε σήμερα, σε ό,τι αφορά την τουρκοκυπριακή κοινότητα; Ο Τατάρ και οι σύμβουλοί του είναι φερέφωνα πραγματικά της Τουρκίας και νομίζω ότι σήμερα ο καθένας μπορεί να διακρίνει ότι δεν είναι όλοι οι Τουρκοκύπριοι το ίδιο. Υπάρχουν πάρα πολλοί Τουρκοκύπριοι που νιώθουν περισσότερο Κύπριοι παρά Τούρκοι και οι οποίοι νοιάζονται πραγματικά για το πώς θα καταφέρουμε να επανενώσουμε την κοινή μας πατρίδα και αυτούς θα πρέπει να σκεφτόμαστε, όταν ενεργούμε πολιτικά και όταν τοποθετούμαστε πολιτικά για τα διάφορα ζητήματα. Όχι να τους αποδυναμώνουμε αυτούς και να ενισχύουμε τα πιο ακραία εθνικιστικά στοιχεία στην τουρκοκυπριακή κοινότητα. Και μέσα σε αυτά τα πλαίσια νομίζω ότι εντάσσεται και η πρόσφατη ενέργεια της κυβέρνησης να βάλει τα συρματοπλέγματα στον Αστρομερίτη. Δεν πρόκειται να αντιμετωπίσουν τα προβλήματα που αντιμετωπίζουμε με τις παράνομες εισόδους σε καμία περίπτωση και την ίδια στιγμή στέλνουν πολιτικά μηνύματα που αποδυναμώνουν όσους

θέλουν να συνεργαστούν μαζί μας για λύση στο Κυπριακό, έστω και αν έχουμε διαφορετικές απόψεις, αλλά τουλάχιστον θέλουν να συνεργαστούν μαζί μας.

Και έρχομαι στο πώς λειτουργήσαμε εμείς, διότι υπάρχει ένα πλαίσιο, κάποια δεδομένα, πώς λειτουργήσαμε και πώς κατά την άποψή μας πρέπει να λειτουργήσουμε σήμερα. Λυπούμαι, γιατί στρέφομαι στο παρελθόν, αλλά θέλω να αναδείξω ότι οι παλινδρομήσεις και οι αντιφάσεις μόνο ζημιά προκαλούν και δεν έχουμε την πολυτέλεια να αναλωθούμε ξανά σε παλινδρομήσεις και αντιφάσεις. Και, επειδή ελέγχθη ότι η πολιτική η οποία ακολουθήθηκε τα προηγούμενα χρόνια δεν κατάφερε να οδηγήσει σε συμφωνία στο Κυπριακό, να μου επιτρέψετε να διαφωνήσω ότι η πολιτική που ακολουθήθηκε τα τελευταία οκτώ χρόνια είναι αυτή την οποία περιγράφουν διάφορα πολιτικά κόμματα. Κάθε άλλο παρά ήταν εκείνη η πολιτική. Στο πλείστο μέρος αυτού του χρονικού διαστήματος η τακτική που ακολουθούσε ο κ. Αναστασιάδης είναι η τακτική η οποία του προτείνεται από τα συγκεκριμένα πολιτικά κόμματα και όχι η τακτική την οποία του προτείνουμε εμείς.

Από τον Μάρτη του 2013 μέχρι τον Φεβράρη του 2014 ποια τακτική ακολούθησε ο κ. Αναστασιάδης; Εκείνη που υποσχέθηκε στην τότε ηγεσία του Δημοκρατικού Κόμματος και των άλλων πολιτικών κομμάτων, για να καταφέρει να ανελιχθεί στην προεδρία. Για έναν ολόκληρο χρόνο δεν είχαμε διαπραγματεύσεις ουσιαστικές, ελεύθερα τα τουρκικά πλοία εκάμναν βόλτες στις νότιες ακτές της Κύπρου, είχαμε τη χειρότερη έκθεση που πήραμε ποτέ από γενικό γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών τότε και σε μία προσπάθεια να αντιμετωπιστούν τα αδιέξοδα τα οποία δημιουργήθηκαν έκαμε τη μεγάλη στροφή ο κ. Αναστασιάδης, κατανοώντας ότι δεν υπήρχε η οποιαδήποτε προοπτική. Επήγε στην κοινή διακήρυξη του Φεβράρη του 2014 και όντως εκεί άφησε κάποια πράγματα στο τραπέζι.

Για μας το πιο σημαντικό είναι το θέμα της κυριαρχίας. Από «μία και μόνη κυριαρχία», που είχε συμφωνηθεί μεταξύ του Δημήτρη Χριστόφια και του Μεχμέτ Αλή Ταλάτ, έφυγε το «και μόνη» και έμεινε το «μία κυριαρχία». Το δεύτερο είναι αυτό που ελέγχθη προηγουμένως. Τα entities, οι οντότητες δηλαδή, που είχαν συμφωνηθεί μεταξύ Χριστόφια-Ταλάτ μετατράπηκαν σε states, σε κράτη. Και το τρίτο είναι ότι συμφώνησε ότι το κατάλοιπο εξουσίας, τα residual powers, θα πάνε απευθείας εις τις συνιστώσες οντότητες, ενώ ο Δημήτρης Χριστόφιας τι είχε πει; Πρώτα να συμφωνήσουμε τις εξουσίες και τις αρμοδιότητες της κεντρικής κυβέρνησης και μετά να πάμε να δούμε, να δεχθούμε να πάνε τα residual powers, το κατάλοιπο εξουσίας, εις τις συνιστώσες οντότητες.

Επήγαμε στο Μον Πελεράν, υπήρξε κάποια σχετική πρόοδος στα κριτήρια του εδαφικού κυρίως και στην αποτελεσματική συμμετοχή στη διακυβέρνηση, αποχώρησε ο κ. Αναστασιάδης, λέγοντας ψέματα ότι τάχα του ετηλεφώνησα εγώ να επιστρέψει πίσω, για να συζητήσουμε, γιατί είχαμε προβλήματα εσωτερικά στο ΑΚΕΛ. Ένα μεγάλο ψέμα, το οποίο προκάλεσε έλλειψη εμπιστοσύνης μεταξύ των δύο ηγετών τότε, γιατί σίγουρα δεν μπορούσε να μείνει κρυφό.

Το αποτέλεσμα ποιο ήταν; Υπαναχώρησαν και ο κ. Αναστασιάδης και ο κ. Ακιντζί από εκείνα τα οποία είχαν συμφωνήσει στο Μον Πελεράν. Ο κ. Αναστασιάδης σκλήρυνε τη στάση του και είπε ότι δεν επρόκειτο να επιστρέψει πίσω, για να γίνει το δείπνο της 1^{ης} του Δεκέμβρη το 2016 και εκεί, στο δείπνο, να αποφασίσει ξαφνικά να πάει στη Γενεύη, δίχως να διαβουλευτεί με κανέναν προηγουμένως. Και, βέβαια, πριν από τη Γενεύη εμεσολάβησε το Μον Πελεράν... Συγγνώμη, μετά τη Γενεύη είχαμε το Μον Πελεράν 3, στο οποίο τέθηκε για πρώτη φορά -και φάνηκε να αποδέχονται και οι άλλοι- η κατάργηση των εγγυήσεων.

Εφύαμεν, ήρταμεν πίσω από τη Γενεύη. Θυμάστε τι έγινε; Ενωτικό δημοψήφισμα: Να γιορτάζεται στα σχολεία. Ετίναξε στον αέρα τις διαπραγματεύσεις! Θα πω κάτι που δεν το ξαναείπα, αλλά νιώθω την ανάγκη να το πω, είναι υποχρέωσή μου έναντι του κυπριακού λαού να το πω. Εζητήθηκί μας τότε από τον Δημοκρατικό Συναγερμό να κάμουμε μία μεγάλη υποχώρηση, να δεχθούμε τη μεταφορά των εξουσιών από τη Βουλή στον Υπουργό Παιδείας, για να μπλοκαριστεί αυτό το θέμα, για να διευκολύνουμε την επανέναρξη των διαπραγματεύσεων. Το εκάμαμε ξεκαθαρίζοντας ότι, όταν θα άλλαζε η σύνοδος της Βουλής, θα επαναφέραμε τις εξουσίες πίσω στη Βουλή. Και τι έκαμε ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, σας παρακαλώ; Έκαμε αναφορά της απόφασης της Βουλής στο Ανώτατο και κρύφτηκε πίσω από την αναμενόμενη απόφαση του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Επανάφερε την πολιτική της πρόταξης κατόπιν συμβουλών πολιτικών κομμάτων, ότι δηλαδή «εμείς για να δεχθούμε να πάμε σε διαπραγματεύσεις, πρέπει να είναι πρώτο το θέμα των εγγυήσεων, του εδαφικού και μετά να συζητήσουμε όλα τα υπόλοιπα». Επαρουσιάστηκε ανέκδοτος, μέχρι που εφτάσαμε στο δείπνο της 4^{ης} του Ιούλη και εκεί αποφάσισε να πάει στο Κραν Μοντανά.

Ποιο είναι το αφήγημά μας για το Κραν Μοντανά; Ότι εμείς εκάμαμε τα πάντα και ετίναξε στον αέρα η Τουρκία τη συνάντηση, ότι η Τουρκία σε καμία περίπτωση δεν έθεσε θέμα συζήτησης και κατάργησης, ενδεχόμενης κατάργησης, των εγγυήσεων και το αφήγημά μας ήταν ότι εκεί ο Ακιντζί ελειπούργησε πλήρως ως όργανο της Τουρκίας.

Επικαλείται ο Δημοκρατικός Συναγερμός το tweet το οποίο έγραψα την Τετάρτη η ώρα 1.00 το μεσημέρι. Και όντως το έγραψα. Ήταν αμέσως μετά την πίεση που ασκήσαμε στον Πρόεδρο, για να καταθέσει προτάσεις -και τις κατέθεσε- που έγραψα το tweet.

Όμως το Κραν Μοντανά κρίθηκε στο δείπνο, δεν κρίθηκε την Τετάρτη το μεσημέρι. Την Πέμπτη το απόγευμα ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ μετέφερε την πληροφόρηση στην αντιπροσωπία μας -και αυτά τα είπε ο κ. Κοτζιάς δημόσια τρία χρόνια μετά- ότι η Τουρκία είναι έτοιμη να συζητήσει το ενδεχόμενο κατάργησης και

των εγγυήσεων και του μονομερούς δικαιώματος επέμβασης και ότι την απέσυρε αυτή την πρόταση κατά τη διάρκεια του δείπνου ο κ. Τσαβούσογλου, γι' αυτό και τινάχθηκε στον αέρα το δείπνο.

Εγώ, με το αφελές μου το μυαλό, ρωτώ: Καλά, η Τουρκία ουσιαστικά ξεγέλασε τον γενικό γραμματέα, τον έβαλε να πει κάποια πράγματα τα οποία απέσυρε εις τη συνέχεια και τον παρουσίασε ως έναν караγκιόζη, περίπου. Τι θα έπρεπε να γράψει στην έκθεσή του που ακολούθησε ο γενικός γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών; Θα έπρεπε να γράψει: «Με ξεγέλασαν. Αυτοί οι άνθρωποι είναι απαράδεκτοι!» Θέλετε να σας διαβάσω τι λέει για την Τουρκία στην έκθεσή του, στην παράγραφο 18; Τζιαι όποιος θέλει μπορεί να την εύρει να τη διαβάσει. Θα μεταφράζω απευθείας από τα αγγλικά. Λαλεί: «Ανεξάρτητα από τις διαφορές στις εισηγητικές τους παρεμβάσεις και τη δημόσια ρητορική τους, μπορούσα να δω από τη σε βάθος δέσμευση με τις τρεις εγγυήτριες δυνάμεις ότι είχαν έλθει όλες εκεί δεσμευμένες, για να αναζητήσουν αμοιβαία αποδεκτές λύσεις». Αυτό λέει για την Τουρκία. Την αποενοχοποιεί! Μιλά για δέσμευσή της να εργαστεί για αμοιβαία αποδεκτή λύση. Και για μας τι είπε; Ότι διαπίστωσε ότι δεν είχαμε την πολιτική βούληση να πάμε μέχρι τέλους. Και το ερώτημα είναι, καλά... «Εγγραψέν τα αυτά τα πράματα», λέει μας ο Δημοκρατικός Συναγερμός, «γιατί ποτέ δεν επιρρίπτει ευθύνες, πριν ολοκληρωθεί η διαδικασία των διαπραγματεύσεων». Ε, καλά, γιατί εμάς μας επέρριψε ευθύνες; Γιατί είπε ότι εμείς δεν είχαμε πολιτική βούληση να πάμε μέχρι τέλους;

Είναι προφανές λοιπόν ότι το αφήγημά μας δεν πείθει για το τι έγινε στο Κραν-Μοντανά. Το χειρότερο από όλα; Το επόμενο διάστημα, ενώ εμείς λέγαμε διαφορετικά και ο Πρόεδρος έκανε ό,τι του έλεγαν όλα τα υπόλοιπα πολιτικά κόμματα, του Δημοκρατικού Συναγερμού συμπεριλαμβανομένου, ποιο ήταν το αποτέλεσμα; Η Τουρκία κλιμάκωσε την επιθετικότητα και την προκλητικότητά της, την αδιαλλαξία της, έθεσε κάτω το θέμα των δύο κρατών, προσπάθησε να πετύχει νέα τετελεσμένα και εμείς μείναμε με τη μείωση της αξιοπιστίας μας ενώπιον της διεθνούς κοινότητας.

Και έρχομαι στο σήμερα. Λέμε να μην πάμε, γιατί κρύβονται κίνδυνοι. Νομίζω ότι δεν έχουμε συνειδητοποιήσει σε ποιο σημείο έχουμε φτάσει. Η Τουρκία προχωρεί σε ενέργειες εγκατάστασης στο Βαρώσι. Εάν παρ' ελπίδα δεν υπάρξει θετική εξέλιξη στην άτυπη διάσκεψη, να μην έχουμε καμιά αμφιβολία ότι η Τουρκία θα προχωρήσει σε εγκατάσταση στο Βαρώσι. Θα καλέσει τους Ελληνοκυπρίους πιθανόν κάτω από τους δικούς της όρους να επιστρέψουν και θα έχουμε να αντιμετωπίσουμε εσωτερικά προβλήματα εμείς, γιατί κάποιοι θα ξεκινήσουν να αποκαλούν εκείνους που θα επιστρέψουν πίσω «προδότες», οι άλλοι θα λένε ότι «δε μας δώσατε προοπτική ότι θα λύσετε το Κυπριακό και δεν έχουμε επιλογή, παρά μόνο να πάμε πίσω στις περιουσίες μας» και θα μπορούμε εμείς σε αυτή την αντιπαράθεση μεταξύ μας.

Και διερωτώμαι, εάν χάσουμε τη Μόρφου, εάν χάσουμε το Βαρώσι και δε θα μπορούμε να τα πάρουμε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων πίσω, έχει κανέναν από εμάς που θα δεχτεί λύση στο Κυπριακό; Συνειδητοποιούμε λοιπόν ότι, εάν δεν πάμε, γιατί κρύβει παγίδες και έχουμε ανησυχίες, η μόνη επιλογή που απομένει είναι η οριστική διχοτόμηση της χώρας μας;

Απολογούμαι στους συναδέλφους μου, μπορεί να χρειαστεί να πάρω κάποια λεπτά παραπάνω.

Λέμε: «Να εργαστούμε με τρόπο που θα προκαλεί κόστος εις την Τουρκία». Το δοκίμασαν πολλοί, το δοκίμασε ο κ. Αναστασιάδης, δεν τα κατάφερε. Η πιο κλασική περίπτωση είναι ότι από τις 19 του Αυγούστου μέχρι σήμερα επιχειρούμε να επιβάλουμε κάποιες ουσιαστικές κυρώσεις και δεν καταφέρνουμε να κάνουμε τίποτα. Βάλλουμε δύο άτομα πάνω στη μαύρη λίστα και ειλικρινά εγώ θα ήθελα να μου πει κάποιος πώς θα καταφέρουμε να της προκαλέσουμε κόστος. Αν με πείσει ότι είναι εφικτό με τον τρόπο που λειτουργεί ο σύγχρονος κόσμος να το πετύχουμε, εγώ θα είμαι πρώτος, να μπω μπροστά να το πετύχουμε αυτό το κόστος στην Τουρκία, για να την υποχρεώσουμε με τους δικούς μας τους όρους να προσέλθει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Εκτός, βέβαια, αν κάποιοι θέλουν διχοτόμηση. Και δε μιλώ για τα πολιτικά κόμματα εδώ. Μιλώ για κάποιους άλλους. Κάποιοι είναι προφανές, βέβαια, ότι θέλουν τη διχοτόμηση.

«Θα υποταχθούμε στην Τουρκία, στο ό,τι θέλει η Τουρκία;» Είναι μια άλλη άποψη που ακούμε συχνά και που είναι απόλυτα σωστή και δικαιολογημένη αυτή η άποψη. Σε καμιά περίπτωση δεν πρόκειται να υποταχτούμε σε αυτά τα οποία απαιτεί η Τουρκία. Θα εργαστούμε στη βάση εκείνων όλων για τα οποία δεσμευθήκαμε ενώπιον της διεθνούς κοινότητας. Αυτό λέμε εμείς. Και ούτε εκείνα μπορεί να μην τα συζητούσαμε, εάν δεν προηγούνταν το πραξικόπημα, η εισβολή και η συνεχιζόμενη μέχρι σήμερα κατοχή.

Και, επαναλαμβάνω, πατριωτικό δεν είναι να λείεις συνθήματα. Πατριωτικό είναι να ενεργείς με τρόπο που φέρνει αποτελέσματα προς όφελος της πατρίδας σου. Και, όπως περιέγραφα πιο πάνω, αυτό μας λένε όλοι σήμερα, ότι πρέπει να μείνουμε δεσμευμένοι στη λύση διζωνικής δικονομικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα όπως ερμηνεύεται στα σχετικά ψηφίσματα του ΟΗΕ. Αυτή είναι η ξεκάθαρη θέση του ΑΚΕΛ και γι' αυτό να μη διαστρεβλώνεται η θέση μας από τον οποιοδήποτε.

Κάτι άλλο που λέγεται είναι: «Καλά, με αυτή την Τουρκία θα λύσουμε το Κυπριακό; Έχουμε εμπιστοσύνη στον Ερντογάν, που είναι τόσο αλλοπρόσαλλος, ότι θα εφαρμόσει αυτά τα οποία θα συμφωνήσουμε;» Και αυτή η άποψη, η ανησυχία, είναι δικαιολογημένη. Αλλά, αν την υιοθετήσουμε και δεν κάνουμε τίποτε, επειδή ακριβώς φοβούμαστε ότι δε θα σεβαστούν αυτά τα οποία θα συμφωνήσουμε, πού καταλήγουμε; Καταλήγουμε στην άποψη ότι πάμε στην οριστική διχοτόμηση.

Εμείς δεν πρόκειται να δεχτούμε διχοτόμηση του τόπου μας. Ξέρετε τι σημαίνει διχοτόμηση; Διχοτόμηση

σημαίνει αφομοίωση των κατεχομένων από την Τουρκία. Σημαίνει εκατόν ογδόντα χιλιόμετρα σύνορα με την Τουρκία. Σημαίνει ξεπούλημα ενός μεγάλου μέρους της πατρίδας μας στην Τουρκία. Σημαίνει παραχώρηση του δικαιώματος να φέρνουν όσους επόικους και όσο στρατό θέλουν στο κατεχόμενο κομμάτι και σιγά σιγά να αρχίσουν να γλυκοβλέπουν και την υπόλοιπη Κύπρο. Αυτό σημαίνει διχοτόμηση!

Θα προσπεράσω κάποια πράγματα που ήθελα να πω, για να πω ότι εμείς από τις 8 του Δεκέμβρη εδώσαμε στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας μια πρόταση για το πώς κατά την άποψή μας θα έπρεπε να προχωρήσει. Πολύ συνοπτικά θα σας πω τα εξής και δε διαπραγματευόμαστε από αέρος. Εμείς λέμε την άποψή μας και λέμε επίσης ότι, εάν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν κατανοήσει την ανάγκη δίχως να ξεπερνά κόκκινες γραμμές να κάμει κινήσεις οι οποίες θα αποπλίζουν τα προσχήματα της Τουρκίας, δεν πρόκειται να καταφέρουμε τίποτε στην άτυπη διάσκεψη. Εμείς του προτείνουμε λοιπόν να πει ότι εμμένουμε χωρίς όρους και προϋποθέσεις στο συμφωνημένο πλαίσιο λύσεως, τη διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία με πολιτική ισότητα όπως αυτή καθορίζεται στα σχετικά ψηφίσματα του ΟΗΕ. Να εκφράσουμε την ετοιμότητά μας να συνεχίσουμε τη διαπραγμάτευση στη βάση της κοινής διακήρυξης του 2014, το πλαίσιο του γενικού γραμματέα και τις συγκλίσεις οι οποίες επιτεύχθηκαν. Να επαναβεβαιώσουμε την ισχύ των συγκλίσεων που αφορούν την πολιτική ισότητα. Να μην ξαναοιζούμε εμείς αυτό το θέμα, γιατί θα θέλει και η Τουρκία, η τουρκική πλευρά, να ανοίξει άλλα ζητήματα που αφορούν αυτό το θέμα. Και να εκφράσουμε την ετοιμότητά μας να υποβάλουμε στον κατάλληλο χρόνο γεφυρωτικές προτάσεις για τα εκκρεμούντα θέματα του πλαισίου του γενικού γραμματέα του ΟΗΕ.

Σε ό,τι αφορά το φυσικό αέριο, του προτείνουμε να υπενθυμίσει τη σύγκλιση μεταξύ Χριστόφια-Ταλάτ που αφορά τις θαλάσσιες ζώνες ως ομοσπονδιακή αρμοδιότητα. Να πούμε ότι με την κατάληξη σε στρατηγική συναντίληψη, που δε θα υπάρχει δρόμος για επιστροφή, εμείς είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε ζητήματα που αφορούν τη συνδιαχείριση του φυσικού αερίου. Να μιλήσουμε για το ομοσπονδιακό ταμείο το οποίο θα πρέπει να συσταθεί για τους υδρογονάνθρακες και να ξεκαθαρίσουμε ότι μετά τη λύση στο Κυπριακό είμαστε έτοιμοι να συζητήσουμε τα ζητήματα τα οποία αφορούν και την Τουρκία σε ό,τι αφορά τους υδρογονάνθρακες.

Θέλω να καταλήξω, αγαπητοί συνάδελφοι, κύριε Πρόεδρε, λέγοντας ότι κατά την άποψή μας δεν υπάρχει χρόνος για άλλες παλινδρομήσεις στο Κυπριακό. Δεν υπάρχουν περιθώρια να αναλωνόμαστε σε πειραματισμούς, σε αντιφάσεις οι οποίες το μόνο που θα πέτυχουν θα είναι να μας φέρουν ακόμη περισσότερο τη διχοτόμηση. Επιμένουμε να λέμε ότι η μόνη εφικτή λύση, η μόνη λύση στην οποία μπορούμε να συναντηθούμε με τους Τουρκοκυπρίους, η μόνη λύση που υποστηρίζεται από το σύνολο της διεθνούς κοινότητας είναι η λύση διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα όπως ερμηνεύεται στα σχετικά ψηφίσματα του ΟΗΕ. Λύση στην οποία θα κατοχυρώνονται και θα διασφαλίζονται τα ανθρώπινα δικαιώματα και οι βασικές ελευθερίες όλων των Κυπρίων πολιτών. Λύση βασισμένη στα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, στις συμφωνίες υψηλού επιπέδου, στο Διεθνές και Ευρωπαϊκό Δίκαιο, λύση που θα αποστρατιωτικοποιεί την Κύπρο και θα αποκλείει τα όποια εγγυητικά ή δικαιώματα επέμβασης στα εσωτερικά ζητήματα της χώρας από ξένες δυνάμεις. Λύση που θα οδηγήσει σε ενωμένο κράτος συνέχεια της Κυπριακής Δημοκρατίας, θα επανενώνει το έδαφος, τον λαό, τους θεσμούς και την οικονομία στο πλαίσιο διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας, με μια κυριαρχία, ιθαγένεια και διεθνή προσωπικότητα.

Εμάς, αγαπητοί συνάδελφοι, κύριε Πρόεδρε, αυτό είναι το όραμά μας για την Κύπρο. Μια χώρα φάρος και παράδειγμα για όλο τον κόσμο. Ένα σύγχρονο πρότυπο αρμονικής συμβίωσης δύο κοινοτήτων διαφορετικής εθνικότητας, γλώσσας και θρησκείας, που θα συνδιαχειρίζονται το κοινό τους κράτος. Μια χώρα που θα έχει καταφέρει να απαλλαγεί από τους στρατούς και θα διοχετεύει όλες της τις δυνάμεις και τους πόρους στις κοινωνικές επενδύσεις και στην οικονομική ανάπτυξη. Μόνο έτσι ο λαός μας θα δικαιούται να ελπίζει σε καλύτερες μέρες, σε μόνιμη και σταθερή ειρήνη, όταν καταφέρει δηλαδή να κλείσει τα συρματοπλέγματα μια για πάντα στα μουσεία, όταν ο λαός της Κύπρου ενωθεί, για να αγωνιστεί ξανά για τη ζωή και την αξιοπρέπεια, για να χτίσουμε μαζί την Κύπρο που μας αξίζει, να ανοίξουμε το παράθυρο στο μέλλον. Με τη Λευκωσία ολόκληρη, με την Αμμόχωστο ζωντανή, με την Κερύνεια να είναι το σύνορό μας και με τη σημαία της επανενωμένης Κύπρου απλωμένη πάνω στον Πενταδάκτυλο, αντί τη σημαία του ψευδοκράτους.

Σε ό,τι μας αφορά, εάν ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας χειριστεί σωστά τα ζητήματα, θα αναλάβουμε την ιστορική μας ευθύνη και θα στηρίξουμε τη διαδικασία, όχι τον κ. Αναστασιάδη. Και θα ξαναπώ στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας ότι, αν δεν καταφέρει να λειτουργήσει σωστά, αν δεν καταφέρει να αφαιρέσει τα προσχήματα από την Τουρκία και να την υποχρεώσει να επιστρέψει στο συμφωνημένο πλαίσιο λύσης, δυστυχώς η ιστορία θα τον καταγράψει ως τον ηγέτη της διχοτόμησης.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Κυπριανού.

Τον λόγο έχει ο πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού κ. Αβέρωφ Νεοφύτου.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Είμαστε στον Μάρτη του 2021, σαράντα επτά χρόνια μετά από την τουρκική εισβολή. Άκουσα εννιά διαφορετικούς συναδέλφους να εκφράζουν είτε τις ανησυχίες είτε τους φόβους τους, αρκετοί από τους οποίους -ίσως και η πλειοψηφία- ενάντια στο συμφωνημένο πλαίσιο για τη λύση του Κυπριακού. Άκουστηκαν και σήμερα, ακόμα και απ' αυτούς που υποστηρίζουν το πλαίσιο το συμφωνημένο για τη λύση του Κυπριακού, κριτικές προς τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας τόσο έντονες όσο και οι κριτικές απ' αυτούς που δε συμμερίζονται την άποψη του συμφωνημένου πλαισίου. Το μήνυμα που φεύγει απ' αυτή την αίθουσα σήμερα δεν είναι ό,τι το καλύτερο.

Ευρισκόμενος στο βήμα, έχω δυο επιλογές, γιατί δεν έχω γραπτό κείμενο: Η μια επιλογή είναι να απαντήσω σε όσους διαφωνούν με το συμφωνημένο πλαίσιο, αλλά και να απαντήσω σε όσους συμφωνούν με το συμφωνημένο πλαίσιο, αλλά τα 'χουν και αυτοί όπως και οι άλλοι με τον Αναστασιάδη. Αυτό θα με βοηθούσε για τις επερχόμενες εκλογές, όπως θα με βοηθούσε για τις επερχόμενες εκλογές να πάρω κι εγώ τον εύκολο δρόμο. Και δεν υπάρχει πιο εύκολος δρόμος, όταν βρίσκεσαι ενώπιον εθνικών διλημάτων, να παίρνεις ένα λάβαρο πατριωτισμού. Υπάρχει και ο άλλος όμως δρόμος, ο ωφέλιμος κατά την ταπεινή μας άποψη για τον τόπο, που 'ναι ο δύσκολος δρόμος, που οδηγεί όμως στην ειρήνη, στη σταθερότητα και στην ευημερία ενός λαού.

Άκουστηκαν και σήμερα ότι κάποιος εξ ημών υιοθετούμε τις τουρκικές θέσεις και ερμηνεύουμε την πολιτική ισότητα όπως τη θέλει η Τουρκία. Τα προσπερνώ. Δε θα υιοθετήσω ούτε και την προσέγγιση κάποιων ότι όσοι είναι ενάντια στην διζωνική δικαιοδική ή όσοι φοβούνται για το αύριο, όσοι δε θέλουν να πάμε στην άτυπη πενταμερή ότι είναι επειδή δε θέλουν λύση και είναι διχοτομιστές. Αυτός ο διχασμός του λαού μας σε πατριώτες και μειοδότες δεν ωφέλησε και δεν ωφελεί, όπως δεν ωφελεί κάθε φορά που ξεκινά μια νέα προσπάθεια για το Κυπριακό να βγαίνει το μήνυμα από την Κύπρο «τι γυρεύουν πάλι αυτοί οι ξένοι, αυτοί που θέλουν μονίμως το κακό μας», αν θέτουμε ερωτήματα και αμφιβολίες για τα Ηνωμένα Έθνη.

Λέχθηκε αρκετές φορές πως το Κυπριακό έγινε ο τάφος των ξένων διπλωματών, αλλά και του εκάστοτε γενικού γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Δεν έμεινε ειδικός αντιπρόσωπος του γενικού γραμματέα που δεν τον φορτώσαμε με επίθετα, αλλά και δεν έμεινε χώρα που επέδειξε ενδιαφέρον για το Κυπριακό και δεν τη χρεώσαμε με αλλότρια κίνητρα. Και κανείς φυσικά δε θα απαντήσει: Εάν δεν ενεργοποιηθεί ο γενικός γραμματέας, αν δεν ενδιαφερθεί ο διεθνής παράγοντας, πώς θα λύσουμε το Κυπριακό; Όπως πρέπει και να δώσουμε μία απάντηση σε όσους βλέπουν τα μειονεκτήματα της διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας. Τι προτείνουν; Είναι εύκολο να απορρίπτεις κάτι, που είναι κανόνας σ' αυτό τον τόπο όχι μόνο για το Κυπριακό αλλά για οποιοδήποτε πρόβλημα, να προσπαθούμε να βρούμε προβλήματα στις οποιοδήποτε λύσεις, παρά να βρίσκουμε λύση στο πρόβλημα.

Ένα άλλο ζήτημα κάθε φορά που έχει μια κινητικότητα το Κυπριακό είναι ότι ξαναγεννιούνται οι φόβοι: ασφυκτικά χρονοδιαγράμματα, θα μας επιβάλουν λύση, θα καταστραφούμε, θα υπάρχει ο κίνδυνος τουρκοποίησης, θα υπάρχει ο κίνδυνος οικονομικής χρεοκοπίας, ο κίνδυνος των παιδιών μας. Και όλα αυτά τα καλλιεργούμε εδώ και δεκαετίες. Ζητούμε λύση του Κυπριακού και θέλουμε από την πρώτη μέρα μηδέν στρατούς, μηδέν εγγυήσεις, αλλά δεν είδα μέχρι σήμερα σαράντα επτά ολόκληρα χρόνια οποιοδήποτε να ανησυχεί που κοιμόμαστε δίπλα από 40 000 Τούρκους στρατιώτες.

Θέλω να ξεκαθαρίσω ένα πράγμα: Μη νομίζετε ότι εγώ δε θέλω την ίδια τη λύση, αλλά είμαι μιας προσέγγισης του πατριωτικού ρεαλισμού. Στο κυνήγι του ιδεατού και του ευκαταύτου ένα μάθημα έμαθα, χειροτερεύει από το 1974 το εφικτό, και αυτή είναι η μεγάλη τραγωδία του κυπριακού ελληνισμού και αυτός είναι ο μεγάλος κίνδυνος. Στη Γενεύη στο τέλος του Απρίλη, αν δεν ανοίξει ο δρόμος για ουσιαστικές διαπραγματεύσεις του Κυπριακού, θα χάσουμε και τα Βαρώσια. Και θα 'ναι ουτοπία και ψευδαίσθηση, αν χάσουμε και τα Βαρώσια, να νομίζουμε ότι με οποιοδήποτε μοντέλο λύσης του Κυπριακού θα έχει έστω και μια ίντσα εδαφικής αναπροσαρμογής.

Άκουσα και σήμερα για την Κυπριακή Δημοκρατία, γιατί και απ' αυτό το βήμα, κύριε Πρόεδρε της Βουλής, για όλους όσοι μίλησαν, για τους πλείστους, η Κυπριακή Δημοκρατία είναι όπως τη γνωρίζει η δική μας γενιά του 1964, μια Κυπριακή Δημοκρατία που διοικείται μόνο από Ελληνοκυπρίους, αγνοώντας ότι αυτό που θεωρούν ως ασπίδα του αγώνα μας είναι ένα δικαιοδικό κράτος του '60 με τη χειρότερη μορφή πολιτικής ισότητας, με βέτο, με τον Τουρκοκύπριο Αντιπρόεδρο που είχε και έχει μέχρι σήμερα βάσει του συντάγματός μας δικαιώματα βέτο να εκλέγεται μόνο από τους Τουρκοκυπρίους. Το 18% -και μιλούμε το '60, όχι το 2021- να αντιπροσωπεύεται με το 30% στην εκτελεστική και στη νομοθετική εξουσία, στο 40% στα σώματα ασφαλείας και όχι μόνο πολιτική ισότητα αλλά αριθμητική ισότητα στο δικαστικό σώμα.

Ξεχνούμε όσοι μιλούμε για την Κυπριακή Δημοκρατία που την αγαπήσαμε όλοι μετά το 2004, όταν για δεκαετίες η συντριπτική πλειοψηφία του κυπριακού λαού θεωρούσε τη λύση του '60 ως ακόμη μια προδοσία σ' αυτό τον τόπο και ως ακόμη μια μειοδοτική λύση, ξεχνούμε ότι αυτή η Κυπριακή Δημοκρατία που θέλουμε τη συνέχισή της απόφια συνοδεύεται με κάποιες καταραμένες συνθήκες εγγυήσεων, με ένα καταραμένο δικαίωμα μονομερούς επέμβασης.

Και ερωτώ: Με τις θέσεις που ακούω σήμερα, και αν ακόμα ο διεθνής παράγοντας μας πει να πάμε πίσω στο σύνταγμα του '60, στο ενιαίο κράτος του '60, πάλι ενδεχομένως να 'μαι ο μόνος που θα το στηρίξω, γιατί πώς συμβαδίζει η θέση της Κυπριακής Δημοκρατίας του '60 και πώς θα καταργήσουμε τα βέτο; Πώς θα απαλλαγούμε από τις συνθήκες εγγυήσεων; Πώς θα απαλλαγούμε από την αριθμητική ισότητα της δικαστικής εξουσίας και όλα όσα είναι μέρος του συντάγματος του '60; Και πολύ περισσότερο θέλω να μου πει κάποιος

πώς μπορώ να επανενώσω την πατρίδα μου, αφού δεν υπάρχει δυνατότητα ούτε η πολεμική αεροπορία μας να πετάξει και να κατατροπώσει τον εχθρό ούτε το πολεμικό μας ναυτικό να ρίξει στη θάλασσα τους κατακτητές. Υπάρχει άλλος δρόμος εκτός από τις συνομιλίες; Υπάρχει άλλος δρόμος εκτός από το συμφωνημένο πλαίσιο;

Είναι η διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία η καλύτερη λύση; Θα κάνω μια άλλη ρητορική ερώτηση: Είναι η δημοκρατία το πιο λειτουργικό πολίτευμα στον κόσμο; Σαφέστατα όχι. Είναι πιο λειτουργικές οι δικτατορίες. Προτιμούμε όμως τη δημοκρατία, που κάποιες φορές έχει και αναποτελεσματική λειτουργία, παρά ένα αποτελεσματικό απολυταρχικό καθεστώς, γιατί τα ανθρώπινα δικαιώματα είναι υπεράνω και ο μεγάλος στόχος και επιδίωξη ολωνών μας.

Άκουσα όλους, ακόμα και τον φίλιτο Άντρο, για την πολιτική ισότητα. Άκουσα αυτούς που είναι εναντίον, άκουσα και κάποιους που είναι υπέρ, αλλά με όλη την αγάπη, με μια προσέγγιση όπως αυτή καθορίζεται στα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, για να' ναι το μήνιμα του Αγίου Νεοφύτου να μας καλύπτει όλους. Υπάρχει πολιτική ισότητα σε οποιαδήποτε ομοσπονδία χωρίς την αποτελεσματική συμμετοχή; Υπάρχει ομοσπονδία στον κόσμο, έστω και αν δεν είναι διζωνική; Πού δεν υπάρχει πολιτική ισότητα και δεν υπάρχουν τοπικές κυβερνήσεις με σειρά εξουσιών; Δεν είναι η δική μας ομοσπονδία που είναι καταραμένη. Από την άλλη, οι πιο πετυχημένες οικονομίες στον κόσμο, η καλύτερη λειτουργία της δημοκρατίας, είναι στα ομόσπονδα κράτη σ' όλο τον κόσμο.

Λέχθηκε από συνάδελφο: «Να μπορεί ο καθένας να διακινείται όπου θέλει». Βεβαίως και είναι προϋπόθεση αυτό το ζήτημα, να 'χει το σπίτι του όπου θέλει. Σήμερα δεν μπορούμε. Με τη λύση θα το πετύχουμε, γιατί είμαστε μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Λέχθηκε όμως και κάτι άλλο, να δικαιούται και να ψηφίζει εκεί που κατοικεί. Ε, όπως πάμε, θα σκαρτάρουμε και τη δημοκρατία της Αμερικής, γιατί θα πούμε ότι είναι ρατσιστικό και το σύνταγμα της Αμερικής. Των κατοίκων της Βιρτζίνια και του Μέριλαντ που δουλεύουν και κατοικούν στη Washington DC δεν τους αφαιρείται το πολιτικό δικαίωμα του ψηφίζουν και ψηφίζεσθαι, αλλά το εξασκούν όχι εκεί που μονίμως μένουν, για να εργάζονται, στη Washington DC, αλλά στις γειτονικές πολιτείες, που είναι το Μέριλαντ και η Βιρτζίνια.

Όταν έχουμε ένα πρόβλημα, κύριε Πρόεδρε, πρέπει, είπα, να προσπαθούμε να βρούμε λύσεις. Και, αν θέλουμε με έναν πραγματικό ρεαλισμό να δούμε πώς μπορούμε να λύσουμε το Κυπριακό, πρέπει ο ηγέτης να βάζει στον εαυτό του το δύσκολο ερώτημα: «Τι μπορεί να δώσω, χωρίς θα θέτω σε κίνδυνο το μέλλον της δικής μου κοινότητας, σε αυτόν που συνομιλώ, για να τον κάνω αξιόπιστο, για να μπορέσουμε να προχωρήσουμε σε λύση;». Αυτό έκαναν ο Ντε Κλερκ και ο Μαντέλα στη Νότιο Αφρική. Δεν μπήκαν στις συνομιλίες προσπαθώντας να λύσουν το πρόβλημα, για να παίρνουν χειροκροτήματα πατριωτισμού, είτε ο ένας από τους λευκούς είτε ο άλλος από τους μαύρους.

Πρέπει να κατανοήσουμε και τους Τουρκοκυπρίους, όπως φυσικά και οι Τουρκοκύπριοι πρέπει να κατανοήσουν τα δίκαια αιτήματα της ελληνοκυπριακής κοινότητας. Και έχουν δίκιο οι συνάδελφοι να λεν ότι δεν μπορούν να ζητούν την πολιτική ισότητα, χωρίς να είναι έτοιμοι να διασφαλίσουν στους Ελληνοκυπρίους την απαλλαγή από τις καταραμένες εγγυήσεις του '60, την αποχώρηση των κατοχικών στρατευμάτων, χωρίς να υπάρξουν ουσιαστικές εδαφικές αναπροσαρμογές που σ' αυτές να περιλαμβάνεται πέραν των άλλων η Μόρφου και τα Βαρώσια, το δικαίωμα του κάθε Κυπρίου, Ελληνοκυπρίου και Τουρκοκυπρίου, να επιλέγει πού θα κατοικήσει σε μία ενωμένη ευρωπαϊκή χώρα. Αλλά την ίδια ώρα να υπάρξει και μια δίκαιη διευθέτηση του περιουσιακού. Αυτό είναι ένα πακέτο.

Αν εμείς οι Ελληνοκύπριοι, κύριε Πρόεδρε, θέλουμε μόνο τα θέματα που αφορούν εμάς, δηλαδή εδαφικές αναπροσαρμογές, δίκαιη διευθέτηση του περιουσιακού, να φύγουν οι κατοχικοί στρατιώτες, να απαλλαχτούμε από τις συνθήκες εγγύησης, αλλά δεν είμαστε έτοιμοι να δώσουμε την πολιτική ισότητα, θα συζητούμε σε αυτή τη Βουλή και εμείς και τα εγγόνια μας και τα δισέγγονά μας, αν μείνουν Ελληνοκύπριοι στις επόμενες δεκαετίες. Αλλά την ίδια ώρα το μήνυμα είναι και προς τους συμπατριώτες μας Τουρκοκυπρίους. Δεν μπορεί να κοιτάζουν τη λύση του Κυπριακού αλά καρτ, να θέλουν και την πολιτική ισότητα, να θέλουν και τις εγγυήσεις, να θέλουν και την παραμονή κατοχικών στρατευμάτων και παράλληλα να μη συζητούν ούτε μια δίκαιη διευθέτηση του περιουσιακού και χωρίς εδαφικές αναπροσαρμογές. Είναι γι' αυτό που η θέση του ΔΗΣΥ ήταν και παραμένει ξεκάθαρη.

Τα ψηφίσματα μπορούμε να τα λέμε όλοι και μπορούμε να βρούμε και μία πιο πλατιά σύγκλιση. Υπάρχει όμως πιο συγκεκριμένα, που εγώ ως πρόεδρος του ΔΗΣΥ και το κόμμα μου θα θέλαμε να περιληφθεί στο ψήφισμα που η Βουλή θα ψηφίσει, αλλά δεν είμαστε εξ εκείνων που θα δημιουργήσουμε πρόβλημα να φύγει ένα θετικό μήνυμα, έστω και αν δε συμπεριληφθεί αυτό που θεωρούμε ουσιαστικό, το πλαίσιο Γκουτέρες, τις παραμέτρους όπως τις έχω περιγράψει, τα έξι σημεία του πλαισίου Γκουτέρες. Όχι οποιαδήποτε πλευρά να παίρνει ό,τι τη βολεύει αλλά τη συνολική διευθέτηση του Κυπριακού με αλληλένδετα και τα έξι σημεία των παραμέτρων του γενικού γραμματέα.

Υπήρξε και μία αντίληψη διαφορετική στις δύο κοινότητες, ότι, εάν ρίξουμε στον κάλαθο των αχρήστων τη διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία, στην ελληνοκυπριακή κοινότητα δημιουργείται η αντίληψη τουλάχιστον σε μία σημαντική μερίδα, ίσως και πλειοψηφούσα άποψη, ότι θα πάμε πίσω στο σύνταγμα του '60 χωρίς τα βέτο, τις τουρκικές εγγυήσεις, χωρίς κατοχικά στρατεύματα, χωρίς τη συμμετοχή Τουρκοκυπρίων και κάθε πολίτης μία ψήφος. Φέρτε μου τέτοια λύση και να την προσυπογράψω με τα χίλια. Δεν είναι μόνοι μας που

διαπραγματευόμαστε. Και μην ξεχνάτε ότι, και να συγγραφεί από εμάς η τέλεια λύση, στα χαρτιά θα μείνει, γιατί, αν δεν τύχει και της στήριξης των Τουρκοκυπρίων το Κυπριακό, η διχοτόμηση θα' ναι δεδομένη.

Πρέπει να βρούμε μία λύση που να συγκεράζει τις ανησυχίες και των δύο κοινοτήτων, αλλά και να κατανοήσουν οι Τουρκοκύπριοι ότι μπορούμε να σεβαστούμε τις ανησυχίες τους. Αυτό που δεν πρόκειται να δεχτούμε ποτέ είναι μια λύση του Κυπριακού υπό στρατιωτική κηδεμονία της Τουρκίας σε ένα ενωμένο ευρωπαϊκό κράτος.

Η άλλη ψευδαίσθηση που δημιουργείται δυστυχώς στην άλλη πλευρά είναι ουτοπία και αυτό, ότι, αν φύγει η διζωνική δικοινοτική -και το ακούμε από τον κ. Τατάρ- μιλούμε για τη λύση των δύο κρατών, δύο κρατών εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν υπάρχει ούτε ένα στο τρισεκατομμύριο πιθανότητα για λύση δύο κρατών, ούτε και αν ένα εκ των δύο κρατών θα συμφωνούσαμε να είναι εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δε θα το δεχόταν ποτέ η διεθνής κοινότητα ούτε η ενωμένη Ευρώπη.

Και φυσικά, απαντώντας σε όποιους άφησαν, θεωρώ, άθελά τους υπονοούμενα πως φλερτάρουμε τα δύο κράτη ή τη συνομοσπονδία, που λέω ότι η συνομοσπονδία είναι χειρότερη από τα δύο κράτη, γιατί προϋποθέτει δύο κυρίαρχα κράτη, για να υπάρχει συνομοσπονδία, θα 'μαι καταραμένος να παρέμεινα στην πολιτική με τον τόπο μου με σφραγίδα τη διχοτόμηση. Αγωνιστήκαμε να αποφύγουμε τον κίνδυνο του Ταξίμ από το 1955 μ' έναν απελευθερωτικό αγώνα. Αναγκαστήκαμε μετά το 1974, για να αποφύγουμε τη διχοτόμηση, να δεχτούμε τη διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία, όχι γιατί είναι η τέλεια λύση, αλλά είναι ο μόνος δρόμος να αποκοπεί η οριστική διχοτόμηση του τόπου μας. Και με θλίβει, όταν βλέπω στην πολιτική ατμόσφαιρα της Κύπρου, προσεγγίσεις πως καλύτερα δύο κράτη, για να γλυτώσουμε από τη διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία. Είναι το τέλος της Κύπρου.

Θέλω να κλείσω καθορίζοντας τι ως ΔΗΣΥ θεωρούμε ως εφικτό το 2021. Τι είναι εδώ οι παραδοξότητες μας; Από τη μια ανησυχούμε με την πολιτική ισότητα ότι θα κάνουμε ένα κράτος μη λειτουργικό και από την άλλη αναθεματίζουμε την ιδέα για αποκέντρωση ότι πάμε σε χαλαρή ομοσπονδία. Να αποφασίσουμε τι θέλουμε. Εμείς έχουμε συγκεκριμένη προσέγγιση με απλά λόγια και τολμούμε, τα λέμε και τα επαναλαμβάνουμε: Θέλουμε δύο συνιστώσες πολιτείες που να λειτουργούν σχεδόν αυτόνομα και η καθημερινότητα των Τουρκοκυπρίων και των Ελληνοκυπρίων να μην επηρεαστεί, αναγνωρίζοντας ότι στη συνιστώσα πολιτεία στα βόρεια της Κύπρου τη διοίκηση θα την ασκούν οι Τουρκοκύπριοι, αλλά και την πολιτεία την πολύ μεγαλύτερη σε έδαφος θα τη διοικούν οι Ελληνοκύπριοι, χωρίς να απαγορεύεται σε Τουρκοκύπριο να ζει στη συνιστώσα ελληνοκυπριακή πολιτεία και χωρίς κανείς να απαγορεύει σε οποιονδήποτε Ελληνοκύπριο να ζήσει σε οποιαδήποτε γωνιά της Κύπρου. Στην κεντρική εξουσία θέλουμε μια ισχυρή ομοσπονδία και για εμάς ισχυρή είναι να έχει όσο το δυνατόν λιγότερες αλλά απαραίτητες εξουσίες που διασφαλίζουν τη μία κρατική οντότητα, τη μία κυριαρχία, τη μία διεθνή προσωπικότητα, τη μία ιθαγένεια, τη μία οικονομία, τη μία εξωτερική και αμυντική πολιτική, ένα FIR, μία ΑΟΖ. Για εμάς αυτές οι επτά εξουσίες είναι αυτές που σφυρηλατούν τη μία κρατική οντότητα, χωρίς να δημιουργούν προβλήματα στην καθημερινότητα των πολιτών.

Δεν έχουμε κανένα πρόβλημα, εάν σε αυτή τη λύση θα είναι δέκα ή δεκαπέντε, αγαπητέ Άντρο, ή είκοσι ή είκοσι πέντε. Θέλουμε τη λύση του Κυπριακού και δε θα βρούμε οποιαδήποτε αιτίαση σε αυτό τον εθνικό στόχο, σ' αυτές τις ιστορικές στιγμές που θα ζήσει ο τόπος σε μερικές βδομάδες. Προτεραιότητα δεν είναι να λέμε τι δε θέλουμε. Δέχομαι να με αποκαλείτε ως τον πολιτικό με τις λιγότερες εθνικές αντιστάσεις και εύχομαι να δικαιωθούν οι απόψεις σας. Αν αύριο δεν πάμε καν στην άτυπη πενταμερή ή, αν πάμε, και θα 'χει αδιέξοδο, τι θα πούμε τον ερχόμενο Αύγουστο, όταν θα εποικίζονται και τα Βαρώσια, η αγαπημένη μας πόλη που σαράντα επτά χρόνια είναι κλειστή απαράδεκτα; Θα κάνουμε έναν ανταγωνισμό και έναν διαγωνισμό ποιος θα βγάλει πιο πύρινη ανακοίνωση, ποιος θα κλάψει περισσότερο, γιατί χάσαμε και τα Βαρώσια;

Θα κλείσω με κάτι παρόμοιο με αυτό που ανέφερε ο αγαπητός Γιώργος. Θέλω το δικό μου παιδί να μείνει στην Κύπρο, όπως ο καθένας θέλει το δικό του παιδί να μείνει στην Κύπρο, και συμφωνώ απόλυτα, χωρίς κανέναν περιορισμό πού θα κατοικήσει, πού θα δραστηριοποιηθεί επιχειρηματικά, πού θα 'χει το σπιτικό ή το εξοχικό του. Για να το πετύχω αυτό, χρειάζεται να απαλλαχτώ από την κατοχή, να βρούμε λύση του Κυπριακού και ο μόνος δρόμος είναι μέσα από τη διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία. Αυτός για εμάς είναι ο πατριωτικός ρεαλισμός, γι' αυτό και παραμερίζω ιδεολογικές διαφορές που έχω με την αριστερά.

Θα το πω και απ' αυτό το βήμα της Βουλής: Δεν μπορεί να υπάρξει λύση του Κυπριακού, αν δεν υποστηριχθεί πέρα από οποιονδήποτε άλλο από τα δύο πολιτικά κόμματα, τον ΔΗΣΥ και το ΑΚΕΛ. Έχουμε σωρεία άλλων θεμάτων να διαφωνούμε καθημερινά. Χρειάζεται μια ευρύτερη ενότητα απ' όλους μας να στηρίξουμε αυτή την εθνική προσπάθεια και έχουμε ιστορική ευθύνη να μην είμαστε η καταραμένη γενιά των πολιτικών που για χάρη της ιδεατής λύσης άθελά μας τσιμεντώνουμε την κατοχή σε πρώτο στάδιο, διχοτομούμε την πατρίδα μας και σε πενήντα χρόνια δε θα υπάρχουν Ελληνοκύπριοι να μιλούν από αυτό το βήμα για έναν νέο μακροχρόνιο αγώνα, που ακόμα και σαράντα επτά χρόνια μετά κάπιοι τρομάζουν, όταν πρέπει και επιβάλλεται σύντομα να βρούμε τρόπο να λύσουμε το Κυπριακό, και θέλουμε να μπορούμε σε ατέρμονες διαπραγματεύσεις για έναν μακροχρόνιο αγώνα.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Νεοφύτου.

Εδώ φτάσαμε στο τέλος της πρωινής συνεδρίας. Η συνέχεια της συνεδρίας θα είναι στις τρεις το απόγευμα.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Ωρα διακοπής: 1.42 μ.μ.)

(Ωρα επανέναρξης: 3.02 μ.μ.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, συνάδελφοι, καθίστε, σας παρακαλώ, πάρτε τις θέσεις σας.

Συνεχίζεται η συνεδρία, η οποία διακόπηκε, με πρώτο ομιλητή τον κ. Γεώργιο Προκοπίου της Συνεργασίας Δημοκρατικών Δυνάμεων.

Κύριε Προκοπίου, έχετε τον λόγο.

Να σας θυμίσω, κύριε Προκοπίου, ότι η Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων έχει υπόλοιπο δέκα λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ:

Πέντε λεπτά θα πάρω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ναι, πέντε και έχει πέντε ο κ. Μουσιούτσας.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΡΟΚΟΠΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το Κυπριακό αποτελεί το ύψιστο εθνικό θέμα για όλους μας και γι' αυτό τον λόγο οφείλουμε με τις τοποθετήσεις μας να είμαστε προσεκτικοί, ούτως ώστε να στείλουμε εντός και εκτός Κύπρου ένα μήνυμα ενότητας και ομοψυχίας πριν την άτυπη διάσκεψη, ότι η Βουλή των Αντιπροσώπων της Κυπριακής Δημοκρατίας, στην παρουσία Ελλήνων, Αρμενίων, Λατίνων και Μαρωνιτών, ότι θέλουμε μια ειρηνική πραγματικά λύση, λειτουργική, βιώσιμη, που θα αντέξει στον χρόνο.

Η Τουρκία δεν έχει αποκρύψει ποτέ τις επεκτατικές τις προθέσεις. Οι συνεχιζόμενες παραβιάσεις κυριαρχικών δικαιωμάτων στο FIR, η εισβολή της στην ΑΟΖ μας, οι συνεχείς προκλήσεις στην Ελλάδα, η εισβολή της στη βόρεια Συρία, στην Αρμενία μέσω του Αζερμπαϊτζάν, η αποθράυσή της με την υπογραφή του Μνημονίου Συναντίληψης με τη Λιβύη για τον καθορισμό των θαλάσσιων ορίων και η τελευταία θρασύτατη και προκλητική της ενέργεια στην περίκλειστη περιοχή των Βαρωσίων επιβεβαιώνουν τα πιο πάνω, έχοντας έτσι ξεπεράσει τις κόκκινες γραμμές του ελληνισμού. Δεν μπορεί κάτω από συνθήκες απειλής ή μονομερών ενεργειών ή έκνομων ενεργειών να αναμένεται ένας ουσιαστικός διάλογος.

Κύριε Πρόεδρε,

Αναμφίβολα, δεν επιθυμούμε τον πόλεμο και για τούτο, με πνεύμα καλής θέλησης, επιδιώκουμε τον διάλογο για την ειρηνική επίλυση του κυπριακού προβλήματος παρά την αδιαλλαξία της Άγκυρας. Ουδείς διαφωνεί με αυτό, όμως αδιαμφισβήτητα οφείλουμε να φροντίζουμε για την αμυντική μας θωράκιση ως αποτρεπτικό παράγοντα ασφαλείας, αλλά και διαπραγματευτικής ισχύος. Χωρίς ικανοποιητική αμυντική θωράκιση, είμαστε ευάλωτοι στις ορέξεις του νεοσουλτάνου και κινδυνεύει η εθνική μας επιβίωση.

Η Τουρκία οφείλει να σέβεται τα κυριαρχικά δικαιώματα των γειτόνων της όπως αυτά πηγάζουν από τις διεθνείς συμβάσεις και το διεθνές δίκαιο και σε αυτή την κατεύθυνση πρέπει να εντείνουμε μαζί με την Ελλάδα τον συντονισμό, τη συνεργασία και τη στρατηγική μας με όλες τις γειτονικές φίλιες χώρες. Υπάρχει ανάγκη εμφάθυνσης της συνεργασίας μας για την ασφάλεια, τη σταθερότητα και τη συνανάπτυξη στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου. Η Ανατολική Μεσόγειος, που προέκυψε ως ένας χώρος με ξεχωριστή γεωπολιτική σημασία και ως ένας συνδετικός κρίκος μεταξύ Μέσης Ανατολής και Ευρώπης, αποκτά πλέον έναν διαφορετικό ρόλο και έχει τις δικές του ιδιαίτερες δυναμικές. Ο γεωστρατηγικός ρόλος που μπορεί να διαδραματίσει μια αρμονικώς σχεσείς με όλους ανεξαρτήτως τους γείτονές της θεωρούμε ότι αποτελεί τον νέο καταλύτη για την επίλυση του Κυπριακού.

Θέση μας είναι ότι η λύση του Κυπριακού πρέπει να διασφαλίζει πρωτίστως τη βιωσιμότητα και την αντοχή στον χρόνο και, για να καταστεί αυτό εφικτό, υπάρχουν παράμετροι που δεν μπορούν να παραβιάζονται. Με τη λύση του Κυπριακού πρέπει να διασφαλίζεται η κανονικότητα της ζωής όλων των πολιτών, το αίσθημα ασφαλείας, η ανεμπόδιση εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των βασικών ελευθεριών και η μορφή αυτής της λύσης είναι αυτή που αναφέρεται στα ψηφίσματα και αποφάσεις του ΟΗΕ, η διζωνική δικαιοδική

ομοσπονδία με εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του ευρωπαϊκού κεκτημένου. Δυστυχώς, η στάση της Τουρκίας και των Τουρκοκυπρίων από τις δημόσιες δηλώσεις τους βρίσκονται εκτός πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών, εμμένοντας στην ανεδαφική θέση περί δύο κρατών, κάτι που απορρίπτουν όχι μόνο η Ελλάδα και η Κύπρος, αλλά και η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ΟΗΕ. Γι' αυτό δεν πρέπει να επιτραπεί στην Τουρκία και στο ψευδοκράτος να θέσουν στο τραπέζι θέμα δύο κρατών και διχοτόμηση. Σε τέτοια περίπτωση τα Ηνωμένα Έθνη θα έχουν την ευθύνη να τους επαναφέρουν στην τάξη και ο γενικός γραμματέας να υποδείξει στο Συμβούλιο Ασφαλείας ποιος φέρει την ευθύνη που δε θα προχωρήσει η διαδικασία.

Κύριε Πρόεδρε και κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δεν υπάρχει περιθώριο περαιτέρω υποχώρησης. Ήδη έχουμε ξεπεράσει τις κόκκινες γραμμές μας. Έτσι, η όποια λύση δεν μπορεί να αποκλίνει από τα σχετικά ψηφίσματα και τις αποφάσεις του ΟΗΕ, του Συμβουλίου Ασφαλείας, αλλά βεβαίως και των ευρωπαϊκών αρχών και αξιών. Ταυτόχρονα, πρέπει οπωσδήποτε να περιλαμβάνει τον τερματισμό των αναχρονιστικών συνθηκών εγγυήσεων και της παρουσίας των κατοχικών στρατευμάτων. Ας ελπίσουμε -αν και δεν το πιστεύω- ότι η ταραξίας και προκλητική γείτονά μας χώρα θα μας εκπλήξει θετικά.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Προκοπίου.

Τον λόγο έχει ο κ. Παύλος Μυλωνάς από το Δημοκρατικό Κόμμα.

ΠΑΥΛΟΣ ΜΥΛΩΝΑΣ:

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, χαίρετε!

Όποτε ανεβαίνω στο βήμα εδώ, κύριε Πρόεδρε, σκέφτομαι διάφορα πράγματα. Συνήθως δε συντονίζομαι και μόνος μου, αλλά, εν πάση περιπτώσει, εύχομαι και ελπίζω η επόμενη σύνοδος, ο νέος Πρόεδρος της Βουλής και οι νέοι βουλευτές, όποιοι εκλεγούν από τον λαό, να βρουν τρόπο να περιορίσουν ένα φαινόμενο στρέβλωσης, το οποίο παρατηρείται σε πολλές δράσεις της Βουλής. Ένα απ' αυτά, για παράδειγμα, είναι ότι εγγράψαμε το θέμα με τον Ζαχαρία τον Κουλία και τον Χαράλαμπο τον Πιπτοκοπίτη, να συζητήσουμε το Κυπριακό. Υπήρξε ένα ξίπασμα από την πλευρά του Δημοκρατικού Συναγερμού, τελικά ευρεθήκαμε να συζητούμε ένα θέμα που δεν ξέραμε γιατί το συζητούμε, εν πάση περιπτώσει, και πώς προέκυψε. Δεν είμαστε εισηγητές και δεν επικαλούμαι αυτό το δεδομένο, αλλά η αλήθεια είναι αυτή. Και τον λόγο, κύριε Πρόεδρε, τον ξέρετε. Κάποτε μίλησα για κονκλάβιο, μετείχα και εγώ εχτές εκ μέρους του Δημοκρατικού Κόμματος, αλλά πιστεύω ότι πρέπει να αναδειχθεί το ανώτατο σώμα του κοινοβουλίου, που είναι η ολομέλεια, και όχι η Σύσκεψη Αρχηγών. Αυτή είναι η προσωπική μου άποψη και πρέπει αυτό να το έχουν όλοι οι βουλευτές υπόψη, και οι νέοι και όσοι θα εκλεγούν αργότερα. Αυτή είναι η εντύπωση που πρέπει να σχηματίσει κάποιος παρακολουθώντας τα τεκταινόμενα στη Βουλή.

Εν πάση περιπτώσει, συζητούμε το Κυπριακό και με το Κυπριακό προκύπτει πάντα ένα ερώτημα: Γιατί υπάρχουν τόσες πολλές διαφωνίες; Γιατί εμείς άλλα εννοούμε και άλλα καταλαβαίνουμε και η άλλη ομάδα άλλα καταλαβαίνει και άλλα εννοεί; Μάλλον πρέπει να ριζούμε μια ματιά στο λεξικό ή να βρούμε ένα λεξικό και να σκεφτούμε τις έννοιες και τους όρους και τα νοήματά τους. Δηλαδή «ελευθερία», «απελευθέρωση». «Τα σύνορά μας είναι στην Κερύνεια», το άκουσα και σήμερα. Με τη διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία ή τη συνομοσπονδία ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο μπορεί να την περιγράψει κάποιος, ως χαλαρή, σφικτή, δεν ξέρω πώς, πάλι τα σύνορά μας είναι στην Κερύνεια! Και το περιεχόμενο της «διοικητικής αυτονομίας»; Της «αποκεντρωσης των εξουσιών»; Και υπάρχει και φόβος ότι θα έχουμε και σύνορο με την Τουρκία, εδώ στη γραμμή αντιπαράταξης δηλαδή! Λείπει λίγο η, όχι η ειλικρίνεια, ειλικρινείς είναι όλοι, τα πιστεύει ο καθένας αυτά που λέει και εγώ και σέβομαι απόλυτα τις απόψεις των συναδέλφων μου, κυρίως αυτών που έχουν αντίθετη άποψη και έντονη. Είναι σημαντικό στοιχείο να αρχίσουμε να σεβόμαστε ο ένας τον άλλο. Γιατί, στο κάτω κάτω της γραφής, δε συζητούμε για τη δική μας περιουσία και το χωράφι του παππού μας, συζητούμε για την πατρίδα μας!

Άκουσα μία κουβέντα από τον κ. Νεοφύτου πριν από λίγο για το «κλειστό Βαρώσι». Εσκεφτόμουν αν τες 20 του Ιούλη στην Κερύνεια και στες 14 του Αυγούστου οι υπόλοιποι πρόσφυγες επκιάμεν έναν κλειδί, εκλειδώσαμε τα σπίνκια μας ή τα χωρκά μας ή τις πόλεις μας ή την Αμμόχωστο, για παράδειγμα. Άκου «τα Βαρώσια»! Και αυτό με ενοχλεί, αγαπητοί συνάδελφοι, «τα Βαρώσια»! Καθιερώσαμε και την έννοια που δίνουν οι Τουρκοκύπριοι και οι Τούρκοι, «τα Βαρώσια»! Επήν κ η Αμμόχωστος, εμείναν τα «Βαρώσια» τωρά! Ε, λίγο Βαρώσι, λίγο Βαρώσια! Εν πάση περιπτώσει, η κ. Κλαίρη Αγγελίδου ήταν καθηγήτριά μου στο Ε΄ Γυμνάσιο Λεμεσού και είχα την ευτυχία να της πάρω και συνέντευξη και από τον Αντρέα τον Μουσκάλλη, που ήταν και βουλευτής του ΑΚΕΛ, και τον Πάνο Ιωαννίδη και πολλούς άλλους Βαρωσιώτες. Εν μου εδώσαν την εντύπωση ότι εκλείσαν την πόρτα απλώς τζιαι εδώσαν το κλειδί του Τούρκου ταξίαρχου που 'μπαινε μέσα με «ειρηνική» διάθεση! Άκου «κλειστό Βαρώσι»! Έν' κατεχόμενο το Βαρώσι, όπως και η Κερύνεια κι η Μόρφου! Τις προηγούμενες φορές είχαμε τζιαι λλίην Μόρφου να περιδιαβάζουμε στους διαδρόμους των προεκλογικών μας σκοτπιμοτήτων όλοι μας, τωρά έμεινε το λλίον Βαρώσι -τζιαι εννά το χάσουμε τζιαι τζιέινω- λες τζιαι το 'χουμεν μες στην τζιέιπη! Τζιαι φταίει κάποιος, όι η Τουρκία, φταίει κάποιος άλλος, οι απορριπτικοί!

Εσκέφτουμουν την ώρα που άκουα και τον κ. Κυπριανού και τον κ. Νεοφύτου, τελικά, όντως, τζιένο το πράμα που ελέαμεν για πλάκα, στο τέλος εννά ζητούμε συγγνώμη εμείς ότι εφύαμεν 'πού τα σπίθκια μας όπως πάμε!

«Ελευθερία». Τελικά ποια έν' η έννοια της ελευθερίας; Η δημοκρατία ποια έννοια έχει; Ένας άνθρωπος- μια ψήφος; «Πολιτική ισότητα». Ακούστε τωρά όρους! «Κυριαρχική πολιτική ισότητα»! Τζιαι κάτσετε εύρετέ την εσείς! Τζιαι εννά τη συμφωνήσουμε κιόλας τζιαι έσειε τζιαι συμφωνημένο πλαίσιο μάλιστα, που το ερμηνεύει άλλως πως η τουρκική πλευρά, άλλως πως εμείς! Τζιαι έχουμεν τζιαι τους μεσολαβητές, ο διεθνής παράγοντας άλλωστε, όπως τους είχαμε τους Εγγλέζους τζιαι το '60, τόσο καλά! Τζιαι είναι τζιαι λειτουργικό τζιαι βιώσιμο! Τζιαι όταν αποφασίζουμε όλοι μας ότι έν' η Τουρκία που εννά κάμει συμφωνία μαζί μας τζιαι συνεταιρισμό; Εκουβεντιάσαμεν το ποτέ τούτο ειλικρινά; Τζιαι με τους Τουρκοκύπριους δηλαδή! Με ποιον εννά κάμουμε συνεταιρισμό; Με τον Ερντογάν; Τζιαι όταν μας λεν ως φοβία «μα, τι θέλετε, αφού έν' ο Ερντογάν και η Τουρκία εννά έχει πάντα τούτους τους στρατηγικούς σχεδιασμούς, πρέπει να επιδιώξουμε να πετάξουμε έξω την Τουρκία 'πού τούνη διαδικασία»! Ωραία, ως τόσο καιρό, 'πού τα σαράντα έξι χρόνια που γίνεται τούντο πράμα, οι διαπραγματεύσεις, γιατί εν τους επετάξαμεν;

Τωρά φταίει ο Αναστασιάδης, πριν ήταν ο Τάσος ο απορριπτικός, πιο πριν ήταν ο Χριστόφιας, ήταν ο Βασιλείου! Έτσι είναι; Εν το ξέρουμε ότι ο στρατηγικός σχεδιασμός της Τουρκίας είναι να ελέγξει την Κύπρο; Ξέρουμεν το όλοι! Εν έσειε κάποιον που εν το ξέρει. Λες τζιαι είναι στο χέρι μας η λύση! Και κοροϊδούμε εαυτούς και αλλήλους! Ε, δεν είναι στο χέρι μας η λύση! Οπότεν, «ποια έν' η πρότασή σας;», έρχεται το ερώτημα. Ε, ποια έν' η πρότασή μας; Η τελευταία γραμμή άμυνας! Η υπεράσπιση της Κυπριακής Δημοκρατίας και του δικαίωμάτος μας να ζητούμε πραγματική απελευθέρωση, να πάμε σπίθκια μας! Να πάει ο Τουρκοκύπριος στον Μούτταλο τζιαι στο Ζύγι τζιαι να πάω εγώ στον Άγιο Αμβρόσιο τζιαι τον Καραβά! Αυτό είναι απελευθέρωση και δικαιοσύνη! Εν ηξέρω αν έσειε άλλο λεξικό που λέει η δικαιοσύνη μπορεί να έν' λλή ή να την προσαρμόζουμε αναλόγως των συμφερόντων!

Τζιαι κατανώ ότι η παγκοσμιοποίηση εμετέτρεψέ μας ούλλους σε αρπακτικά του κέρδους -καλή ώρα ο κ. Νεοφύτου, που μας είπε για τα τεράστια δισεκατομμύρια που εννά κερδίσουμε, αν ανοίξει το Βαρώσι- εν ηξέρω ποιοι εννά τα κερδίσουν, αλλά κανεί! Επεριπαίζαμεν τους Τζιερυνειώτες, επεριπαίζαμεν τους Μορφίτες, τωρά έν' η σειρά τους Βαρωσιώτες, προς άγραν ψήφων, δηλαδή σε λίγο καιρό. Και μετά τις εκλογές τι θα γίνει; Και αν η Τουρκία επιμένει στις αδιάλλακτες θέσεις της και ο κ. Τατάρ; Εννά παραδοθούμε, να πούμε «ναι, εδεχθήκαμε τη διχοτόμηση»;

Τέτοια είναι η ανάγκη να επιδιώξουμε να φοβίσουμε τον κόσμο να αποδεχτεί ό,τι πρέπει να αποδεχτεί κατά την άποψη κάποιων, που ξεχνούμε ότι οι Βρετανοί ή όποιοι άλλοι μεσολαβητές το μόνο που τους ενδιαφέρει δεν είναι άλλο παρά τα συμφέροντά τους και επικαλούμαστε τον διεθνή παράγοντα! Ποιος έν' ο διεθνής παράγοντας; Αφού ξέρουμε ποιος ένι, έν' οι Εγγλέζοι και οι Αμερικανοί! Πάντα ενδιαφέρονταν οι Αμερικανοί να κάμουν την Κύπρο νατοϊκό αεροπλανοφόρο, αβύθιστο μάλιστα! Πάντα!

Εν θα πω περισσότερα, θα κλείσω μόνο με μια υποσημείωση. Παρακαλώ σας, ειλικρινά, εν εδουλέψαμε πολλά με τον Ζαχαρία τον Κουλία, αλλά έχει βιβλιογραφία γερή ο Ζαχαρίας, θα πάρει τον λόγο και θα χρησιμοποιήσει τον χρόνο και τον δικό μου έτσι καλά κι έν' καλό να τον ακούσετε.

Νιχάτ Ερίμ. Εδιάβαζα πριν λίγο έτσι, εξαναδιάβαζα, που το έχει τζιαιαμαί μπροστά στο γραφείο του. Ακόμα και το δημογραφικό από το '56, «έν' περιστασιακή η πλειοψηφία των Ελλήνων στην Κύπρο», ελάλεν, «και πρέπει να την αλλοιώσουμε»! Εξεκινήσαν!

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Μυλωνά.

Θέλω να υπενθυμίσω ότι έχουν μείνει τριάντα πέντε λεπτά για τρεις ομιλητές του Δημοκρατικού Κόμματος. Σας το λέω, για να κάμετε καλή κατανομή του χρόνου.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Επανάλαβε, κύριε Πρόεδρε, και δεν άκουσα.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Στο Δημοκρατικό Κόμμα αναλογούν ακόμα τριάντα τέσσερα λεπτά και έχετε να μιλήσετε ακόμα τρεις. Κάμετε καλή κατανομή του χρόνου σας.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Περιλαμβάνει και τον εισηγητή, κύριε Πρόεδρε, σε τούτο τον χρόνο;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ποιος θα είναι ο εισηγητής; Ο κ. Κουlias; Ο κ. Κουlias έχει το ελεύθερο από μένα!

(Γέλια)

Ο κ. Στεφάνου του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις έχει τον λόγο.

Για το ΑΚΕΛ έχουν μείνει τριάντα έξι λεπτά, κύριε Στεφάνου.

Σας λέω και τα υπόλοιπα των χρόνων σας, για να κάμετε καλή κατανομή του χρόνου σας, για να μπορούμε να τελειώνουμε στην ώρα μας, γιατί έχουμε και ένα ψήφισμα που πρέπει να ψηφίσουμε.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Έχει λεχθεί εδώ κατά κόρον και λέγεται συχνά ότι διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία είναι λύση τουρκική, ότι εξυπηρετεί τα τουρκικά συμφέροντα. Γιατί τότε τόσα χρόνια η τουρκική πλευρά και η Τουρκία δε συμφωνούν με τη διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία; Γιατί δεν κάνουν το βήμα να την υιοθετήσουν, έτσι ώστε συμφωνώντας με αυτή να εξυπηρετήσει τον στόχο για τη διχοτόμηση; Γιατί σήμερα η τουρκική πλευρά λέει ότι θέλει να πάει σε λύση δύο κρατών και έρχεται και σε σύγκρουση με τα σχετικά ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών; Εγώ αυτό το πράγμα δεν εκατάφερα να το απαντήσω.

Έχουμε εγκαταλείψει, λέχθηκε εδώ, το σύνθημα «έξω όλοι οι στρατοί». Δεν ξέρω τι υποστηρίζουν τα άλλα κόμματα, το ΑΚΕΛ όμως είναι υπέρ της αποστρατιωτικοποίησης με τη λύση του Κυπριακού. Και, όταν ο Χριστόφιας στο Εθνικό Συμβούλιο -και ήμουν παρών, παρακαθόμουν ως Κυβερνητικός Εκπρόσωπος- ανακοίνωσε τη σύγκλιση με τον Ταλάτ ότι με τη λύση του Κυπριακού θα υπάρχει αποστρατιωτικοποίηση, όλα τα κόμματα πλην του ΑΚΕΛ εβκήκαν πάνω στα τραπέζια! Δεν είναι κενό σύνθημα η αποστρατιωτικοποίηση.

«Να προκαλέσουμε κόστος στην Τουρκία και να θέσουμε θέμα βρετανικών βάσεων.» Απευθύνω ανοιχτή πρόσκληση σε όλους στην επόμενη πορεία ειρήνης που θα κάμει το ΑΚΕΛ να έρθετε. Μέχρι τώρα στις οκτώ πορείες που κάναμε εναντίον των βρετανικών βάσεων και την παρουσία των Βρετανών στην Κύπρο δεν ήρθε κανένας!

«Η διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία παραβιάζει δικαιώματα και ελευθερίες.» Φαίνεται αυτοί που το λένε δεν έχουν κάμει τον κόπο να διαβάσουν τη σύγκλιση Χριστόφια-Ταλάτ που μιλά για την ανεμπόδιστη εφαρμογή των βασικών ελευθεριών και των δικαιωμάτων των πολιτών της Κυπριακής Δημοκρατίας. Και για τούτο έχουν συμφωνηθεί συγκεκριμένες διευθετήσεις για την ανεμπόδιστη εφαρμογή τους. Η διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία, ανάλογα βέβαια με το περιεχόμενό της, για το οποίο διαπραγματευόμαστε τόσα χρόνια, μπορεί, ναι, να απελευθερώσει και να επανενώσει τον τόπο και τον λαό, που είναι και ο στόχος. Ο εφικτός, ο συμφωνημένος. Από εκεί και πέρα ο καθένας μπορεί να αναζητεί όποιες λύσεις θέλει. Και ενιαίο κράτος και ελληνικό κράτος και ελληνοτουρκικό και ό,τι άλλο θέλετε πείτε. Το ζήτημα είναι τι έχουμε συμφωνήσει από το 1977. Κάποια στιγμή θα σκεφτούμε ότι η δύναμή μας είναι στη συνέπεια αυτών που έχουμε συμφωνήσει, γιατί έτσι θα έχουμε και αξιοπιστία έναντι των τρίτων;

«Μας πιέζουν για κυριαρχική ισότητα και θα μας μείνει.» Ναι, αυτοί που θέτουν το ζήτημα της κυριαρχικής ισότητας το θέτουν, όταν αρνούμαστε την πολιτική ισότητα όπως την ορίζουν τα Ηνωμένα Έθνη και όπως την έχουμε συμφωνήσει μέχρι το Κραν Μοντανά και για την αποτελεσματική συμμετοχή και όχι μόνο και στο κενό που δημιουργείται κάποιιοι θέλουν να προωθήσουν την κυριαρχική ισότητα. Η πολιτική ισότητα είναι χαρακτηριστικό των ομοσπονδιών και είναι ένα κράτος η ομοσπονδία. Αυτοί που θέλουν να φέρουν την κυριαρχική ισότητα είναι για δύο κράτη. Το είπε άλλωστε καθαρά ο Τσαβούσογλου: «Είτε πολιτική ισότητα», λέει, «είτε κυριαρχική ισότητα». Ε, λοιπόν, πολιτική ισότητα έτσι όπως την έχουμε συμφωνήσει.

«Λύση με εγγυήσεις;», διερωτώνται κάποιοι. Όχι! Το ΑΚΕΛ έχει θέση ότι η λύση πρέπει να καταργεί και τις εγγυήσεις. Αλλά πρέπει να πούμε ότι στην έκθεσή του τον Σεπτέμβρη του 2017 ο Γκουτέρες ξεκάθαρα τοποθετείται υπέρ της κατάργησης των εγγυήσεων και των επεμβατικών δικαιωμάτων. Μάλιστα, κατέθεσαν και άτυπο έγγραφο για αντικατάσταση της Συνθήκης Εγγύησης με έναν μηχανισμό εφαρμογής της λύσης που αναθέτει την ευθύνη στον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών και δίνει μόνο συμβουλευτικό ρόλο στους εγγυητές.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Κύριε Πρόεδρε,

Η περίοδος του διαπραγματευτικού κενού από τη Διάσκεψη του Κραν Μοντανά μέχρι και σήμερα είναι πολύ διδακτική, αν θέλουμε να μάθουμε, για πολλά και σημαντικά ζητήματα στο Κυπριακό. Θα προσπαθήσω να σκιαγραφήσω τα πιο βασικά:

Πρώτον, για το status quo και την παρέλευση του χρόνου χωρίς λύση. Το status quo έχει για ακόμα μια φορά αποδειχθεί -όσοι θέλουν να καταλαβαίνουν- ότι δεν είναι μια σταθερή κατάσταση. Είναι μια διολισθαίνουσα κατάσταση, ολοένα προς το χειρότερο και σε βάρος των προοπτικών της λύσης και υπέρ της υλοποίησης του στόχου της Τουρκίας για διχοτόμηση. Και έχουν ήδη παρέλθει σαράντα επτά χρόνια. Η παρέλευση του χρόνου χωρίς λύση επιβαρύνει τα δεδομένα και τις προοπτικές για λύση. Και νομίζω ότι τούτο το αντιλαμβανόμαστε. Και επί του εδάφους τα τετελεσμένα και επί της θαλάσσης τα τετελεσμένα και στα μυαλά των ανθρώπων τα

τετελεσμένα και στο τι γίνεται σε πολιτικό, διπλωματικό και διεθνές επίπεδο. Διότι εδώ έχουμε καταγράψει διάφορα για την Τουρκία, τι είναι, τι δεν είναι. Είναι! Αυτή την Τουρκία που σκιαγραφούμε με αυτά τα μελανά χρώματα τη θέλουμε να είναι συνεχώς απέναντί μας και σε μερικά χιλιόμετρα απ' εδώ να έχει μαζί μας μια ζώνη κατάπαυσης του πυρός εκατόν ογδόντα χιλιομέτρων, που απειλεί να γίνει σκληρό σύνορο;

Οι προκλήσεις και οι παρανομίες της Τουρκίας στην κυπριακή ΑΟΖ και το άνοιγμα της περικλειστής περιοχής Αμμοχώστου, που παραβιάζει συμφωνίες και ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, είναι τα τελευταία τετελεσμένα που έχουν προκληθεί από μέρους της Τουρκίας ως αποτέλεσμα και της αποενοχοποίησής της από τον διεθνή παράγοντα, εξαιτίας κακών χειρισμών που έκανε και η δική μας η πλευρά στο Κραν Μοντανά. Δεν μπορούμε λοιπόν να βολευόμαστε με το status quo ούτε να περιμένουμε πότε θα προκύψουν καλύτερα δεδομένα. Εμείς πρώτοι πρέπει πάντοτε να σπεύδουμε, να ενεργούμε, να αναλαμβάνουμε πρωτοβουλίες, να αναπτύσσουμε σχέσεις και στις σχέσεις που αναπτύσσουμε πρέπει να περιλαμβάνουμε πάντοτε και την τουρκοκυπριακή κοινότητα μέσα από συγκροτημένη πολιτική επαναπροσέγγισης.

Το δεύτερο δίδαγμα που προκύπτει ως λογική προέκταση του προηγούμενου: Τι σημαίνει «μη λύση»; Πέρα από τους κινδύνους -αυτονόητοι, αυταπόδεικτοι και απτόι- στη σημερινή κατάσταση όσοι θέλουν να ερμηνεύουν με πραγματικούς όρους το τι συμβαίνει και δε ζουν στον δικό τους τον κόσμο καταλαβαίνουν ότι δεν μπορούμε εσαεί να νομίζουμε πως μπορούμε εμείς να απολαύουμε όλων των καλών, των αγαθών και των δικαιωμάτων χωρίς λύση. Καταλαβαίνουν ότι πολλά από αυτά που σήμερα θεωρούμε δεδομένα με τη μη λύση δεν είναι και τόσο δεδομένα και ότι πολλά από αυτά με την παρέλευση του χρόνου καθίστανται σκληρά διακυβεύματα και χρειάζεται να τα χειριστούμε. Κλασικό παράδειγμα αποτελεί και η περίπτωση με το φυσικό αέριο. Ολόκληρος ο διεθνής παράγοντας, όταν αναγνωρίζει ότι είναι κυριαρχικό δικαίωμα της Κυπριακής Δημοκρατίας να ερευνά και να εκμεταλλεύεται τους φυσικούς της πόρους σε σχέση με το φυσικό αέριο, όλοι οι παίκτες του διεθνούς παράγοντα μας λένε «λύστε το Κυπριακό». Και το Κυπριακό θα λυθεί στη βάση αυτών που έχουμε συμφωνήσει, που είναι διζωνική δικαιοδική ομοσπονδία.

Έρχομαι στο τρίτο και σημαντικό, που έχει να κάνει με τη βάση λύσης. Όλοι μας καταγγέλλουμε τον Τατάρ και τον Ερντογάν, γιατί ανοιχτά πλέον υποστηρίζουν τη λύση δύο κρατών. Τους εγκαλούμε, γιατί παραβιάζουν τα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Στα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών όντως υιοθετείται η συμφωνία μεταξύ Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων από το 1977 για λύση διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας, αλλά δεν μπορεί η θέση μας έναντι των ψηφισμάτων του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών να είναι α λα καρτ. Άμα μιλούμε για τον Τατάρ και τον Ερντογάν, τους καταγγέλλουμε, γιατί παραβιάζουν τα ψηφίσματα. Όταν ερχόμαστε στη βάση λύσης του Κυπριακού που είναι η διζωνική δικαιοδική ομοσπονδία, που υιοθετείται στα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, δεν έχει ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και είναι κακή η διζωνική δικαιοδική ομοσπονδία!

Όταν λες ότι θέλεις λύση, δε φτάνει μόνο να λες τι δε θέλεις. Πρέπει να λες και τι θέλεις. Και αυτό το οποίο θέλεις να είναι και εκείνο που συμφώνησες και εκείνο που διαχρονικά υποστηρίζεις και αυτό το οποίο υιοθέτησε και ο διεθνής παράγοντας. Και, αν σαράντα επτά χρόνια μετά αποφασίσεις ότι δεν το θέλεις, να ξέρεις ότι δε θα πάεις σε αυτό που θα επιδιώξεις, ενδεχομένως, αν είναι το ενιαίο κράτος ή κάτι άλλο, αλλά θα πας απευθείας στη διχοτόμηση. Διότι το διακύβευμα είναι είτε λύση διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα όπως την περιγράφουν τα Ηνωμένα Έθνη, αλλιώς θα πάμε στη διχοτόμηση.

Είναι δικαίωμα του καθενός να έχει την όποια θέση θέλει για τη λύση του Κυπριακού. Αλλά εμένα μου προκαλεί θυμηδία, όταν από αυτό το βήμα και από άλλα βήματα πετούμε τη διζωνική δικαιοδική ομοσπονδία από το παράθυρο, αλλά τους ίδιους που την πετούν από το παράθυρο εγώ τους θυμάμαι να ήταν πάνω σε εξέδρες το 2006, 2008, ενόψει των τότε προεδρικών εκλογών, και να είχαν ως σημαία και λάβαρο την 8^η του Ιούλη του 2006, που τι έλεγε; Λύση διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα όπως την περιγράφουν τα σχετικά ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών. Η αντιφατικότητα τελικά πλήττει την αξιοπιστία και απλά δε γινόμαστε πειστικοί. Και, όταν δεν είσαι πειστικός, δεν μπορείς να πείσεις και για το δικαίό σου. Κάποιοι σήμερα ανακάλυψαν την πολιτική ισότητα. Ο πρώτος που θα πρέπει να το ανακαλύψει και να επανέλθει στο θέμα της πολιτικής ισότητας είναι ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, ο οποίος χειρίζεται το Κυπριακό. Γιατί η πολιτική ισότητα ουσιαστικά και στο περιεχόμενό της μέχρι το Κραν Μοντανά και στο Κραν Μοντανά έχει συμφωνηθεί. Και, όπως έχει λεχθεί κατά καιρούς, αν δεν καταλάβουμε ότι χωρίς πολιτική ισότητα δεν μπορεί να υπάρξει λύση, αυτό θα πρέπει να το κατανοήσει πρώτα απ' όλα αυτός που χειρίζεται το Κυπριακό, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας.

Το τέταρτο συμπέρασμα που βγαίνει είναι ότι στη λύση του Κυπριακού δεν υπάρχει κανένα άλλο υποκατάστατο της λύσης. Το λέω τούτο, γιατί ο Πρόεδρος και το κυβερνών κόμμα, μετά την αποτυχία της διάσκεψης στο Κραν Μοντανά, αντί να επιδιώξουν την επανέναρχη των διαπραγματεύσεων, έτσι όπως λείει στην έκθεσή του του Σεπτέμβρη του '17 ο γενικός γραμματέας, αναζήτησαν υποκατάστατα της λύσης. Πρώτα στις τριμερείς, τετραμερείς συναντήσεις, που είναι καλά να γίνονται, είναι καλά να έχουμε συνεργασίες, είναι καλά να τις επιδιώκουμε, είναι καλά να έχουμε διάλογο με τα κοινωνικά κράτη, αλλά οι κυβερνώντες προσέδωσαν τέτοια χαρακτηριστικά, τέτοιες ιδιότητες και τέτοιους στόχους σε αυτές τις συναντήσεις, που απλά δεν μπορεί να εκπληρωθούν. Δε θωρακίστηκε η ΑΟΖ, όπως μας έλεγαν, με αυτά. Βέβαια, τώρα δεν μπορούν να το πουν, γιατί δυστυχώς η Τουρκία έχει καταντήσει την κυπριακή ΑΟΖ σουρωτήρι. Και, αντί να παραδειγματιστεί η κυβέρνηση και ο Πρόεδρος από αυτή την παταγώδη αποτυχία, πήγαμε σε ένα άλλο υποκατάστατο της λύσης, τις κυρώσεις,

κάνοντάς τις αυτοσκοπό της πολιτικής μας, ενώ πρέπει να είναι εργαλείο της πολιτικής μας προς εξυπηρέτηση του στόχου της λύσης.

Πώς να διαχειριστούμε την άτυπη συνάντηση; Να πάμε; Δεν μπορείς να μην πας σε ένα γεγονός που σε προσκαλεί αυτός που θέλεις να σε βοηθήσει, για να λύσεις το Κυπριακό. Και αυτός είναι ο γενικός γραμματέας. Αν αυτό το πράγμα δεν το κατανοούμε, σημαίνει ότι δεν κατανοούμε από τις σημαντικές, από τις βασικές αλφαβήτες της πολιτικής. Αλλά πρέπει να πω ότι όλα όσα περιγράφονται ως κίνδυνοι, αν πάμε, αν δεν πάμε, θα κάνουμε ένα σίγουρο βήμα, για να επισυμβούν όσα μας λένε ότι θα συμβούν, αν πάμε. Αν δεν πάμε, σίγουρα θα επισυμβούν. Αν πάμε, θα πρέπει να χειριστούμε τα πράγματα σωστά, για να τα αντιμετωπίσουμε. Αλλιώς θα μας μείνει η διχοτόμηση και θα λέμε τι δε θέλουμε, αλλά ποτέ δε θα πούμε τι θέλουμε και θα μας μείνει αυτό που δε θέλουμε, που είναι η διχοτόμηση.

Πώς πρέπει λοιπόν να πάμε και τι πρέπει να διεκδικήσουμε; Το ΑΚΕΛ είναι σαφέστατο. Πρέπει να πάμε να διεκδικήσουμε επανέναρξη των διαπραγματεύσεων από το σημείο που διακόπηκαν, διαφυλάσσοντας τις συγκλίσεις που επιτεύχθηκαν. Είναι πολλές και σημαντικές και θα πρέπει να πω ότι είναι ένα κεκτημένο που μπορεί να μας βοηθήσει, αν και εφόσον επαναρχίσουν οι διαπραγματεύσεις και καταφέρουμε να φτάσουμε σε στρατηγική συμφωνία. Συζητώντας πάνω στα έξι σημεία που πλαισίου Γκουτέρες, ναι, μπορούμε να φτάσουμε και σε λύση. Είναι εύκολο; Όχι. Είναι δύσκολο. Το βέβαιο είναι ότι, αν δεν πάμε σε διαπραγματεύσεις, λύση δε θα πετύχουμε. Μπορούμε να ελπίζουμε σε λύση με μια τέτοια Τουρκία απέναντί μας; Τι θα κάνει η Τουρκία στη συνάντηση; Πώς μπορούμε να ξέρουμε τι θα κάνει η τουρκική πλευρά, αν δεν πάμε στη συνάντηση; Εκτός, να μου επιτρέψετε να πω, αν κάμουμε όπως το ανέκδοτο με τον κρίκο. Δε θα πάμε, διότι θεωρούσαμε ότι η Τουρκία δε θα έκανε τζιένο που εμείς θέλουμε να κάμει ή που απαιτεί ο διεθνής παράγοντας.

Θα πάμε στη συνάντηση και θα δούμε ο καθένας τι θα βάλει εκεί στο τραπέζι. Και διερωτώνται: «Καλά, και αν μας βάλει η Τουρκία τη λύση δύο κρατών, τι κάμνουμε;». Έδωσε απάντηση ο γενικός γραμματέας. «Εγώ καθοδηγούμαι από τα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, που είναι η διζωνική δικαιοδική ομοσπονδία, και θα συζητήσω κάτι άλλο ή θα το πάρω στο Συμβούλιο Ασφαλείας, αν και οι δύο πλευρές συμφωνήσουν σε κάτι άλλο.» Δηλαδή, να καταλάβω, εμείς λαλούμεν του Προέδρου «πήγαινε, Πρόεδρε, τζιαι με βάλεις τη διζωνική δικαιοδική ομοσπονδία κάτω»; Τότε είναι που θα πέσει η λύση δύο κρατών πάνω στο τραπέζι!

Επομένως, αν πάμε με συνέπεια στα συμφωνηθέντα, με συνέπεια στα ψηφίσματα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, και να βάλει η Τουρκία το θέμα των δύο κρατών, απλά δε θα μπει στο τραπέζι. Θα μου πείτε «έτσι δε θα έχουμε εξελίξεις»; Μπορεί να μην έχουμε διαπραγματεύσεις. Ναι, μπορεί να μην έχουμε διαπραγματεύσεις, αλλά την ευθύνη δε θα την έχουμε εμείς. Και έχει σημασία και το θέμα της ευθύνης.

Επομένως, σταθερά διζωνική δικαιοδική ομοσπονδία με πολιτική ισότητα όπως την περιγράφουν τα Ηνωμένα Έθνη. Να πάμε, για να επαναρχίσουμε τις διαπραγματεύσεις, χωρίς να επανανοίγουμε θέματα που ήδη βρίσκονται στις συγκλίσεις ούτε για την πολιτική ισότητα ούτε για τις αποκεντρωμένες ομοσπονδίες ούτε να ανοίξουμε το θέμα των αρμοδιοτήτων. Να συνεχίσουμε απ' εκεί που έχουμε μείνει. Αν το καταφέρουμε τούτο, θα κάνουμε ένα βήμα. Αν όχι, να δούμε πώς θα διαχειριστούμε τα πράγματα, χωρίς τουλάχιστον εμείς να έχουμε την ευθύνη έναντι του διεθνούς παράγοντα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Στεφάνου.

Τον λόγο έχει ο Γιώργος Γεωργίου του Δημοκρατικού Συναγερμού.

Να σας υπενθυμίσω εδώ ότι ο Δημοκρατικός Συναγερμός έχει υπόλοιπο πενήντα ένα λεπτά.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η σημερινή συζήτηση για το Κυπριακό στη Βουλή των Αντιπροσώπων στη μετά Ανάν και πολύ περισσότερο στη μετά Κραν Μοντανά εποχή, ευρισκόμενοι μπροστά στην πρωτοφανή επιθετικότητα που επιδεικνύει η Τουρκία τους τελευταίους ιδιαίτερα μήνες, συμπίπτει με μια κρίσιμη καμπή στη διαδικασία των διαπραγματεύσεων ενόψει της άτυπης διεθνούς διάσκεψης για το Κυπριακό στη Γενεύη.

Είναι η τελευταία μου ομιλία στη Βουλή για το εθνικό μας θέμα, γι' αυτό θα προσεγγίσω το θέμα της συζήτησης με εποικοδομητικό πνεύμα, χωρίς αναφορές στο παρελθόν για τα διαχρονικά λάθη και παραλείψεις μας στη διαχείριση του εθνικού μας θέματος. Αρκετά αυτομασטיγώθηκαν και φαγωθήκαμε μεταξύ μας για σαράντα επτά τόσα χρόνια. Ούτε και πιστεύω ότι θα ξεκινήσουμε και πάλι σήμερα μια δημόσια μεταξύ μας διαπραγμάτευση ή, το χειρότερο, θα αποτελέσουμε αιτία για αχρείαστες αντιπαραθέσεις -κάτι βέβαια που δεν το έχουμε αποφύγει μέχρι τώρα- γιατί πιστώνω όλους μας με πατριωτισμό, πιστεύοντας ότι, παρά τις διαφορές στις προσεγγίσεις ή τις εκτιμήσεις μας, μπορούμε με τον διάλογο και την ανταλλαγή επιχειρημάτων, πάνω σε

πραγματικά δεδομένα, να είμαστε όλοι χρήσιμοι, για να πάρουμε τις σωστές και εθνικά ωφέλιμες αποφάσεις, στηρίζοντας τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας.

Περισσότερο στον χρόνο που διαθέτω θα ήθελα να αναπτύξω κάποιους προβληματισμούς και αλήθειες για τις προοπτικές και δυνατότητες εις βάρος του κυπριακού ελληνισμού και της πατρίδας μας από ένα νέο αδιέξοδο στην άτυπη διεθνή διάσκεψη, τη μη έναρξη ουσιαστικών διαπραγματεύσεων και κατ' επέκταση τη μη λύση ή μια ετεροβαρή λύση, αν ιδιαίτερα αυτό οφείλεται σε ανεδαφικές προσδοκίες ή στην επιδίωξη ανέφικτων προσδοκιών.

Ανέφικτες προσδοκίες και πραγματικότητα: Ως πρώτο θέμα λοιπόν προβληματισμού και ακούγοντας τους περισσότερους συνάδελφους σήμερα επέλεξα την αναφορά που γίνεται διαχρονικά και ιδιαίτερα τον τελευταίο καιρό, αλλά και σήμερα, όπως έχω αναφέρει -ακούσαμε αυτές τις συμβουλές με στεντόρεια φωνή- στη δυνατότητα να εγκαταλείψουμε τη χαραχθείσα και μέχρι σήμερα ακολουθούμενη πολιτική στη βάση και μορφή λύσης του Κυπριακού, που είναι η συμφωνηθείσα διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία, για μια άλλη πρόταση, που θα δίδει το ιδεατό αποτέλεσμα. Αυτή τη μορφή λύσης που περιλαμβάνεται στα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, στις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας, του οποίου τις αποφάσεις ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ δεσμεύεται να εφαρμόσει και να διακηρύξει στην άτυπη διεθνή διάσκεψη της Γενεύης.

Είμαστε εμείς έτοιμοι να αλλάξουμε αυτή τη στρατηγική; Να επανατοποθετήσουμε δήθεν το Κυπριακό στη σωστή του βάση; Είμαστε έτοιμοι να ξετάσουμε τις προτάσεις αόριστου περιεχομένου, που στηρίζονται κατά κύριο λόγο στην αβασάνιστη απόρριψη και γενικά σε μια κινδυνολόγο ρητορική με πρωτοφανή συνθήματα και φιλολογικά φληναφήματα, που χαιδεύουν τα αυτιά του λαού; Συνθήματα όπως «δε θα φυγομαχήσουμε», «να πάμε στο μέτωπο», «φύλακες και υπερασπιστές της εθνικής μας οντότητας», «θα αγωνιστούμε σθεναρά μέχρι εσχάτων», «νυν υπέρ πάντων ο αγών»! Συνθήματα όπως ότι η συμφωνηθείσα βάση λύσης οδηγεί σε ένα ρατσιστικό καθεστώς τουρκικών προδιαγραφών και θα είναι έκτρωμα. Πως οδηγεί στην κατάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας, πως νομιμοποιεί τα τελεσμένα της κατοχής, πως τάχα αναβαθμίζεται ένα παράνομο καθεστώς που δεν αναγνωρίζεται πάρα μόνο από την Τουρκία, πως δήθεν είναι μια συνομοσπονδιακή λύση που πάμε να αποδεχτούμε -άκουσον, άκουσον!- που δε θα συνάδει με το ευρωπαϊκό κεκτημένο, τις αρχές και αξίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης και δε θα προστατεύει τα ανθρώπινα δικαιώματα!

Εκτός από την καλλιέργεια του φοβικού συνδρόμου της λύσης τι άλλο προτείνετε; Τίποτα! Συνθήματα και βερμπαλισμούς! Θα πρέπει επιτέλους, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, να πούμε στον κυπριακό λαό αλήθειες. Επιτέλους! Να του πούμε αυτά που πρέπει να ακούσει, για να προβληματιστεί, και όχι αυτά που θέλει να ακούσει, για να μας χειροκροτήσει. Έχουν κάποιοι προσμετρήσει τους εθνικά θανάσιμους κινδύνους και τις αρνητικές συνέπειες από μια τέτοια ενέργεια;

Ας δώσουμε λοιπόν στους πολίτες μια καθαρή εικόνα. Ποια είναι αυτή; Διαπραγματευόμαστε το Κυπριακό εδώ και δεκαετίες για μια δικοινοτική και διζωνική ομοσπονδία. Όπως έχω αναφέρει προηγουμένως, κάποιοι έχουν αντιρρήσεις γι' αυτό τον χαρακτήρα της λύσης που επιδιώκουμε και ζητούν να εγκαταλείψουμε τον χαρακτήρα και τη μορφή αυτής της λύσης.

Γιατί δικοινοτική; Ο δικοινοτικός όμως χαρακτήρας, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, της Κυπριακής Δημοκρατίας δεν προέκυψε από τη διαπραγμάτευση με αυτή τη συμφωνηθείσα μορφή λύσης. Ο δικοινοτικός χαρακτήρας της Κυπριακής Δημοκρατίας ήταν και είναι κυρίαρχο και ουσιαστικό στοιχείο του ενιαίου κατά τα άλλα κράτους του 1960. Θεμέλιο της ύπαρξης της Κυπριακής Δημοκρατίας είναι ο δικοινοτικός της χαρακτήρας. Εμείς όλοι λοιπόν που πολύ σωστά επικαλούμαστε και θέλουμε να διαφυλάξουμε την Κυπριακή Δημοκρατία δεν πρέπει να αμφισβητούμε τη δικοινοτικότητά της, γιατί άθελά μας αμφισβητούμε το κράτος, αυτό που εμείς θέλουμε με τόσο στόμφο να διαφυλάξουμε.

Η Κυπριακή Δημοκρατία, όπως ορίζεται από το σύνταγμα και από τις δύο διεθνείς συνθήκες που αναπόσπαστα το συνοδεύουν, είναι κράτος με δύο χωριστές κοινότητες, στις οποίες αποδίδεται συνταγματική οντότητα και συνταγματικές εξουσίες και κυρίαρχη δυστυχώς πολιτική ισότητα, αλλά και οι εγγυήσεις. Η Κυπριακή Δημοκρατία είναι κράτος στο οποίο ο Πρόεδρος και ο Αντιπρόεδρος ρητά προέρχονται και εκλέγονται χωριστά από τις δύο κοινότητες, ενώ για σκοπούς ελέγχου και ισορροπιών προβλέπεται το δικαίωμα αρνησικυρίας και των δύο σε σειρά ζητημάτων. Είναι κράτος με προκαθορισμένες κοινοτικές αριθμητικές αναλογίες, δυσανάλογες των πληθυσμιακών αναλογιών σε βάρος των Ελλήνων Κυπρίων, για τη στελέχωση των σωμάτων ασφαλείας, της δημόσιας υπηρεσίας, του δικαστικού σώματος και των άλλων θεσμικών οργάνων.

Αυτή είναι η υφιστάμενη δομή του δικοινοτικού μας κράτους, της Κυπριακής Δημοκρατίας, που όλοι θέλουμε να διαφυλάξουμε. Και πρέπει πάντα να έχουμε υπόψη ότι η Κυπριακή Δημοκρατία -λέχθηκε και από τον πρόεδρο του Δημοκρατικού Συναγερμού- δεν είναι αυτό που ζούμε στην πράξη από το 1964 μέχρι σήμερα, αλλά είναι αυτό που ορίζεται ρητά από το σύνταγμα και τη Συνθήκη Εγκαθίδρυσης. Αυτό δεν μπορεί να το παραβλέψουμε, διότι ύψιστος στρατηγικός μας στόχος είναι να διαφυλάξουμε αυτή την Κυπριακή Δημοκρατία.

Γιατί λοιπόν διζωνική; Ομοσπονδία χωρίς τουλάχιστον δυο συστατικές μονάδες, γεωγραφικά προσδιορισμένες, δεν υπάρχει. Μιλάμε για δύο πολιτείες, ζώνες, διότι επί του εδάφους εδώ και σαράντα επτά χρόνια δυστυχώς ο πληθυσμός έχει οργανώσει τη ζωή του σε αυτές. Το γεγονός ότι αυτό έγινε με βίαιο τρόπο, συνέπεια του πολέμου της τουρκικής εισβολής, δεν ακυρώνει δυστυχώς τη σημερινή πραγματικότητα. Το αν αυτές οι περιοχές θα ονομάζονται «περιφέρειες» ή «πολιτείες» ή άλλως πως δεν έχει ουσιαστική σημασία στο

Διεθνές Δίκαιο. Σημασία έχει ότι θα έχουμε δύο περιοχές με αντίστοιχη ελληνοκυπριακή και τουρκοκυπριακή πολιτική διοίκηση. Αυτό εννοούμε, όταν μιλούμε για διζωνικότητα, και τίποτα περισσότερο. Να μην ξεχνάμε ότι το γεγονός ότι συζητούμε σήμερα τη μετάβαση από ενιαίο δικαιοκρατικό κράτος σε διζωνική δικαιοκρατική ομοσπονδία είναι το αποτέλεσμα της προδοσίας του '74, του πολέμου και της στρατιωτικής εισβολής και κατάκτησης των εδαφών της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Πολιτική ισότητα: Η πολιτική ισότητα, κύριες και κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι ένας νεοφανής όρος, δεν είναι μία νεοφανής ιδέα. Καθορίζεται στα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, συνιστά σύζευξη του δικαιοκρατισμού (αποτελεσματική, αλλά όχι ίση συμμετοχή των δύο κοινοτήτων σε όλα τα ομοσπονδιακά όργανα και στη λήψη όλων των αποφάσεων) με το ομοσπονδιακό σύστημα (ισότητα και ταυτόσημες εξουσίες, αποτελεσματική συμμετοχή και λειτουργίες των δύο ομόσπονδων πολιτειών). Κάθε συνιστώσα πολιτεία θα έχει τα δικά της όργανα εξουσίας -κυβέρνηση, Βουλή, δικαστήρια- και αυτή είναι η ειδοποιός διαφορά από το ενιαίο κράτος και που αποτελεί βασικό πυλώνα των ομοσπονδιακών κρατών.

Θα πρέπει να τονίσω εδώ όμως μια πραγματικότητα που δε λέγεται στον λαό, ότι, ενώ πολιτική ισότητα δε σημαίνει ίση αριθμητική συμμετοχή σε όλα τα ομοσπονδιακά κυβερνητικά τμήματα και διοίκηση, αυτή όμως η πολιτική ισότητα θα πρέπει να αντανάκλαται μεταξύ άλλων στην ανάγκη το ομοσπονδιακό σύνταγμα του κράτους της Κύπρου να υιοθετείται και να τροποποιείται με τη συναίνεση και των δύο κοινοτήτων, στην αποτελεσματική συμμετοχή των δύο κοινοτήτων σε όλα τα όργανα και αποφάσεις της ομοσπονδιακής κυβέρνησης, σε ασφαλιστικές δικλίδες, ώστε η ομοσπονδιακή κυβέρνηση να μην μπορεί να υιοθετεί οποιαδήποτε μέτρα εναντίον των συμπεριόντων μιας από τις δύο κοινότητες και τέλος στην ισότητα και τις ταυτόσημες εξουσίες και τις λειτουργίες των δύο ομόσπονδων πολιτειών.

Αυτή την πολιτική ισότητα, ναι, χρειάζεται να δώσουμε στους Τουρκοκυπρίους, για να απαλλαχτούμε από την τούρκικη κατοχή, να απαλλαχτούμε από τα κατοχικά στρατεύματα, να απαλλαχτούμε από τις καταραμένες συνθήκες εγγυήσεις του '60, να πάρουμε πίσω εδάφη, να πάρουμε την Αμμόχωστο, τη Μόρφου και άλλες περιοχές, για να διευθετηθεί δικαία το περιουσιακό. Γι' αυτό λοιπόν σε ένα ενδεχόμενο σχέδιο λύσης η σύγκριση, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, πρέπει να γίνεται με το σύνταγμα του 1960 και όχι σύγκριση της ιδέας της λύσης με το ενδεχόμενο σχέδιο λύσης, όπως και αν αυτό ενδεχομένως κατατεθεί.

Η μη λύση δεν είναι λύση. Ώρα ευθυνών: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ζούμε σε μια εποχή που είναι δυστυχία να είσαι συνετός και λογικός πολιτικός. Αυτή την ευθύνη της σύνεσης και της λογικότητας δε θα την αποβάλω ποτέ. Έχουμε ευθύνη ως πολιτικοί -και το επαναλαμβάνω- να λέμε στον λαό αυτά που πρέπει να ακούσει, για να προβληματιστεί, και όχι αυτά τα οποία θέλει να ακούσει, για να μας χειροκροτήσει, για να μας δώσει τις ψήφους σε δύομισι μήνες στις βουλευτικές εκλογές. Αυτό είναι το πιστεύω μου και η σταθερή μου θέση. Η ώρα της ευθύνης για όλους έφτασε. Η κάθε πλευρά θα τεθεί ενώπιον των ευθυνών της. Θα φανερωθούν οι πραγματικές προθέσεις της κάθε πλευράς, και της δικής μας και της τουρκικής. Η επίλυση του Κυπριακού πρέπει να είναι πάντοτε η εθνική πυξίδα μας. Στόχος μας είναι να καταλήξουμε σε συμφωνημένη λύση το συντομότερο δυνατό, για να σώσουμε τον λαό, να επανενώσουμε την πατρίδα μας, να δικαιώσουμε την πατρίδα μας.

Η μη λύση δεν είναι λύση. Είναι εθνική αυτοκτονία. Έχουμε σκεφτεί τα κακά της μη λύσης που θα βρεθούν στον δρόμο μας; Διότι αυτό που ακούμε εδώ και σαράντα επτά χρόνια είναι τα κακά της λύσης. Τα κακά της μη λύσης τα έχουμε συζητήσει; Αναλογιστήκαμε τη διαιώνιση της παρουσίας του τουρκικού στρατού, την απειλή του αχαλίνωτου εποικισμού κατά εκατοντάδες χιλιάδες, όταν θα συνορεύουμε με την ίδια την Τουρκία, ότι οι Τουρκοκύπριοι θα εξαφανιστούν και θα ριζώσει ο ισλαμικός φονταμενταλισμός; Αναλογιστήκαμε την ενσωμάτωση των κατεχόμενων περιοχών μας στην Τουρκία με κίνδυνο, σε βάθος χρόνου, την πλήρη τουρκοποίηση; Αναλογιστήκαμε τη σταδιακή αποδοχή του status quo, de facto δηλαδή αναγνώριση του ψευδοκράτους από τη διεθνή κοινότητα και σε βάθος χρόνου de jure αναγνώριση; Εδώ θα ήθελα να θυμίσω ένα ρητό του Θουκυδίδη: «Ο ισχυρός κάμνει ό,τι θέλει. Ο ανίσχυρος κάμνει ό,τι πρέπει».

Έχουν επικαλεστεί διάφοροι συνάδελφοι το δόγμα του Νιχάτ Ερίμ για το Κυπριακό. Οι απόψεις του και οι εκθέσεις του το 1956. Η υλοποίηση του δόγματος του Νιχάτ Ερίμ θα είναι, κύριες και κύριοι συνάδελφοι, το αποτέλεσμα της μη λύσης. Ο στρατηγικός έλεγχος της Κύπρου, λέει το δόγμα και στην έκθεση του '56 ο Νιχάτ Ερίμ, έχει στόχο ακόμα και την αλλοίωση του εθνολογικού δημογραφικού χαρακτήρα της Κύπρου, την ελληνική πλειοψηφία της οποίας θεώρησε ως περιστασιακή και καθόρισε την ανατροπή της. Αναλογιστήκαμε από τον Αύγουστο του 1959 μέχρι το 1974 τι θανάσιμα λάθη και παραλείψεις έχουμε διαπραξήσει όλοι μας, για να υλοποιούμε στάδιο με στάδιο το δόγμα του Νιχάτ Ερίμ; Το αναλογιστήκαμε; Με δικά μας λάθη το πετύχαμε σε μεγάλο βαθμό, ολοκληρωτικά, το 1974. Στα σαράντα επτά χρόνια με τη μη λύση το συνεχίζει το δόγμα η κατοχική Τουρκία και θα το ολοκληρώσει, αν δε βρεθεί λύση του κυπριακού προβλήματος με βάση τα όσα προηγουμένως έχω περιγράψει.

Υπάρχει προοπτική λύσης; Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας φρόντισε πολύ νωρίς, αμέσως μετά την αποτυχία της συνόδου στο Κραν Μοντανά, να ξεκαθαρίσει πως είναι έτοιμος να επανέλθει στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων στη βάση του πλαισίου που ο ίδιος ο γενικός γραμματέας των Ηνωμένων Εθνών κατέθεσε. Αυτό που θέλουμε να ξεκαθαρίσουμε είναι ότι η βούληση για λύση και επανένωση της πατρίδας μας υπάρχει από δικής μας πλευράς. Αυτό που ζητούμε είναι και από την άλλη πλευρά, την τουρκοκυπριακή, αλλά και την Τουρκία μια βούληση που θα μας οδηγήσει σε μια λύση που δε θα μετατρέψει την Κυπριακή Δημοκρατία σε

προτεκτοράτο της Άγκυρας, που θα δημιουργεί τις προϋποθέσεις ενός πραγματικά ανεξάρτητου και κυρίαρχου κράτους, που οι Κύπριοι θα αποφασίσουν για τη δική μας πατρίδα και όχι κάποιοι άλλοι ξένοι για τις δικές τους στρατηγικές ή άλλες επιλογές.

Τη θέση αυτή την έχει καταστήσει σαφέστατη ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας προς τον γενικό γραμματέα του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, προς το σύνολο των μελών, μόνιμων και μη, του Συμβουλίου Ασφαλείας, προς τα μέλη του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και προς τις χώρες της Ισλαμικής Διάσκεψης. Στις 4 του Ιούλη του 2017 στο Κραν Μοντανά ξεκαθάρισαν οι παράμετροι του πλαισίου Γκουτέρες. Φθάσαμε για πρώτη φορά στο ιστορικό σημείο η διεθνής κοινότητα να αναγνωρίσει την αναγκαιότητα η Κύπρος να καταστεί ένα κανονικό κράτος. Όλοι γνωρίζουν τις θέσεις και τις προθέσεις μας και όλοι γνωρίζουν αν δικαιολογημένα ή αδικαιολόγητα θα έπρεπε να οδηγηθούμε σε ένα σύστημα που δεν υπάρχει σε κανένα άλλο από τα εκατόν ενενήντα πέντε κράτη μέλη του ΟΗΕ.

Επιτέλους και οι Τουρκοκύπριοι θα πρέπει κάποια στιγμή να απογαλακτιστούν από εξαρτήσεις. Είμαστε έτοιμοι να συμβάλουμε και προς αυτή την κατεύθυνση, αλλά δε δεχόμαστε να μας επιβάλουν πως θα πρέπει η πλειοψηφία να μετατραπεί σε μειοψηφία, γιατί έτσι τάχα θα ήταν δίκαιη η λύση, μεταφράζοντας την πολιτική ισότητα που ανέλυσα προηγουμένως σε κυριαρχική ισότητα, με σκοπό να οδηγηθούμε στη λύση των δύο κρατών. Είμαστε και παραμένουμε θιασώτες του διαλόγου, είμαστε και παραμένουμε θιασώτες μιας λύσης που θα σέβεται την ιδιότητα του κράτους μέλους της Κυπριακής Δημοκρατίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που θα σέβεται ένα σύγχρονο κράτος, που θα σέβεται βασικά δικαιώματα όλων ανεξαιρέτα των Κυπρίων, Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων, Αρμενίων, Μαρωνίτων, Λατίνων, και όποιων άλλων θα ζουν μόνιμα σ' αυτή τη χώρα.

Στη διάσκεψη του Κραν Μοντανά για πρώτη φορά, ρητά και με σαφήνεια, καταγράφηκε πως χωρίς την επίλυση ή την επίτευξη επαρκούς προόδου στο κεφάλαιο της ασφάλειας και των εγγυήσεων δε θα μπορούμε να αναμένουμε θετικό αποτέλεσμα από την όλη διαδικασία. Δυστυχώς, λόγω των απαράδεκτων τουρκικών θέσεων σε πλήρη αντίθεση με τις παραμέτρους που καθόρισε ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ στις οποίες θα έπρεπε να κινηθούν οι διαπραγματεύσεις, η διάσκεψη στο Κραν Μοντανά οδηγήθηκε σε αδιέξοδο. Θέσεις οι οποίες, εάν γινότουσαν αποδεκτές, θα έθεταν υπό την κηδεμονία ή την επιρροή της εγγυήτριας τη μια των κοινοτήτων και κατ' επέκταση το κράτος, με εμφανή κίνδυνο αποσταθεροποίησης.

Συμμεριζόμαστε και κατανοούμε απόλυτα την πικρία και απογοήτευση όλων μας για το ανεπιτυχές αποτέλεσμα του Κραν Μοντανά. Την ίδια ώρα όμως θα πρέπει να κατανοήσουμε και το πόση είναι η απογοήτευση του Προέδρου της Δημοκρατίας, όχι μόνο γιατί οι επίμονες και επίπονες προσπάθειές του δεν έφεραν το επιθυμητό αποτέλεσμα, αλλά και γιατί κάποιοι άλλοι κύκλοι αποφεύγουν να αποδώσουν τις ευθύνες τις πρέπει σε όσους, κατ' αντίθεση με τις παραμέτρους που καθόρισε ο γενικός γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, ζητούσαν τη διαιώνιση των εγγυητικών και παρεμβατικών δικαιωμάτων, αλλά και τη μόνιμη παρουσία κατοχικών στρατευμάτων.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θέλω να είμαι ειλικρινής. Λάθη στη διαχείριση της στασιμότητας στο Κυπριακό μετά το Κραν Μοντανά μπορεί να έγιναν, πρωτοβουλίες και προτάσεις μπορεί να μην ανελήφθησαν ή να μην υιοθετήθηκαν έγκαιρα. Όμως χάριν προβληματισμού θα ήθελα να θέσω κάποια ερωτήματα που είμαι βέβαιος ότι απασχολούν ή θα έπρεπε να απασχολούν όλους εμάς, που συνειδητά επιδιώκουμε να εξεύρουμε μια λύση που θα δημιουργεί βάσιμες προοπτικές ειρηνικής συμβίωσης και θα διασφαλίζει ένα ασφαλές μέλλον Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων.

Ποιος θα ήταν σε θέση να υποστηρίξει μια πρόταση λύσης ή πόσο βάσιμα μπορεί να υποστηρίξει ότι θα αποδεχτεί ο λαός μας μια λύση που θα προέβλεπε, μεταξύ άλλων τα εξής:

- α. Διατήρηση της Συνθήκης Εγγυήσεων και του μονομερούς επεμβατικού δικαιώματος της Τουρκίας για δεκαπέντε ή και δέκα χρόνια, χωρίς ρήτρα τερματισμού αλλά με ρήτρα αναθεώρησης;
- β. Τη δημιουργία στρατιωτικής βάσης στην τουρκοκυπριακή πολιτεία με την εσαεί παρουσία χιλίων οκτακοσίων μέχρι δύο χιλιάδων τουρκικών στρατευμάτων, με το πρόσχημα προστασίας του κυπριακού κράτους από εξωτερικούς κινδύνους;
- γ. Την έλλειψη ασφαλούς συστήματος επιτήρησης εφαρμογής των προνοιών της λύσης με την αξίωση της Τουρκίας όχι μόνο να είναι μία εκ των επιτηρητών, αλλά και με μονομερές δικαίωμα επέμβασης, αν κατά την κρίση της η ελληνοκυπριακή κοινότητα δεν υλοποιεί τα συμφωνηθέντα;
- δ. Την αποδοχή πως για κάθε απόφαση κάθε θεσμικού οργάνου, ανεξαρτήτως εάν θα αφορούσε ζωτικά συμφέροντα της μίας ή της άλλης κοινότητας, θα απαιτείται τουλάχιστον μια θετική τουρκοκυπριακή ψήφος; Αντιλαμβάνεστε πόσο λειτουργική ή και βιώσιμη μπορεί να θεωρείται μια λύση, όταν οι αποφάσεις μιας διοίκησης θα εξαρτώνται από τα μέλη μιας κοινότητας, η οποία, λόγω εγγυητικών και παρεμβατικών δικαιωμάτων, αλλά και μόνιμης στρατιωτικής παρουσίας της Τουρκίας, θα είναι απόλυτα ελεγχόμενη από την εν λόγω χώρα.

- ε. Την αποδοχή, με βάση τις θέσεις των Τουρκοκυπρίων, τέτοιων ρυθμίσεων στο περιουσιακό, ώστε να ελαχιστοποιούν την πιθανότητα επιστροφής είτε προσφύγων είτε των περιουσιών τους;
- στ. Οι εδαφικές αναπροσαρμογές να περιορίζονται όσον αφορά στο βορειοδυτικό τμήμα της Κύπρου στην επιστροφή μέρους της Μόρφου;
- ζ. Την αποδοχή πως η λύση θα καταστεί πρωτογενές δίκαιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης;
- η. Την ικανοποίηση της Τουρκίας στο θέμα της ισότιμης μεταχείρισης Ελλήνων και Τούρκων υπηκόων;

Είναι κανένας που ειλικρινά πιστεύει πως, αν η πλευρά μας αποδεχόταν τα όσα η Τουρκία, αλλά και οι Τουρκοκύπριοι αξίωναν, θα πετυχαίναμε μια λύση που θα οδηγούσε στον τερματισμό της απαράδεκτης κατάστασης που σήμερα επικρατεί;

Είναι κανένας που πιστεύει πως ο κυπριακός λαός θα αποδέχεται μια λύση οι πρόνοιες της οποίας δε συναντώνται σε κανένα άλλο σύστημα κράτους μέλους του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης;

Η απάντηση αυτών των ερωτημάτων είναι και οι θανάσιμοι κίνδυνοι που θέταμε τη χώρα μας. Με βάση τις αρχές και τις θέσεις της Κοινής Διακήρυξης εμείς θα παλεύουμε για λύση-επανένωση της πατρίδας μας. Η στασιμότητα και η διαιώνιση της παρούσας κατάστασης τσιμεντώνει τη διχοτόμηση, διαιωνίζει την κατοχή και δημιουργεί κινδύνους ολοκληρωτικής καταστροφής.

Η παρούσα κατάσταση θρέφει τις ελπίδες και προσδοκίες ορισμένων κύκλων και έσωθεν και έξωθεν της χώρας για λύση δύο κρατών, που θα είναι θανάσιμη επιλογή και που θα οδηγήσει στην ολοκληρωτική κατάληψη της Κύπρου από την Τουρκία. Από δικής μας πλευράς ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας είναι έτοιμος να ξεκινήσει από εκεί όπου είχε τερματιστεί ο διάλογος στο Κραν Μοντανά τον Ιούλιο του 2017. Η δική μας πλευρά είναι έτοιμη να διαπραγματευτεί μια λύση μέσα στις παραμέτρους όπως τις καθόρισε ο γενικός γραμματέας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, δηλαδή, πρώτον, τερματισμό από την πρώτη μέρα εφαρμογής της λύσης της Συνθήκης Εγγυήσεων, περιλαμβανομένου του δικαιώματος επέμβασης, δεύτερον, να εξευρεθεί αποτελεσματικός μηχανισμός εφαρμογής και παρακολούθησης υλοποίησης της λύσης, τρίτον, να συμφωνηθεί χρονοδιάγραμμα πλήρους αποχώρησης των τουρκικών στρατευμάτων, τέταρτον, οι εδαφικές αναπροσαρμογές να ανταποκρίνονται στις εύλογες προσδοκίες της ελληνοκυπριακής πλευράς.

Στόχος μας παραμένει όπως η Κύπρος εξελιχθεί σε ένα «φυσιολογικό κράτος», όπως το περιέγραψε ο ίδιος ο γενικός γραμματέας, δηλαδή να μετεξελιχθεί σε ένα πραγματικά ανεξάρτητο και κυρίαρχο κράτος, απαλλαγμένο από εξαρτήσεις τρίτων. Ένα σύγχρονο κράτος που θα δίδει πραγματικά την προοπτική ειρηνικής συνύπαρξης σε ένα ασφαλές και σταθερό περιβάλλον για όλους ανεξαιρέτως τους νόμιμους κατοίκους σ' αυτή τη χώρα. Ένα κράτος που, μέσω μιας λύσης που δε θα αφήνει νικητές ή ηττημένους και θα λαμβάνει υπόψη τις ευαισθησίες και ανησυχίες και των δύο κοινοτήτων, θα αξιοποιήσει πλήρως τις δυνατότητές του, απομακρύνοντας όλα εκείνα τα εμπόδια που εμποδίζουν την πλήρη αξιοποίηση της μοναδικής γεωγραφικής μας θέσης, στο σταυροδρόμι της Ευρώπης, της βόρειας Αφρικής, της Μέσης Ανατολής και της Ασίας.

Για την επίτευξη των πιο πάνω αυτό που απαιτείται, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Πρόεδρε, είναι ενότητα και εθνική ομοψυχία. Εκφράζουμε την πεποίθηση ότι, παρά τις όποιες διαφωνίες, το σύνολο των πολιτικών δυνάμεων θα επιδείξει την απαιτούμενη υπευθυνότητα, έτσι ώστε να συνεχίσουμε συλλογικά τον αγώνα μας για τερματισμό της απαράδεκτης σημερινής κατάστασης και της τουρκικής κατοχής. Πραγματικός πατριωτισμός είναι να βρεις λύση στο πρόβλημά σου και όχι να προσπαθείς να βρίσκεις προβλήματα της πιθανής λύσης. Ο χρόνος στην πολιτική είναι πολύτιμο αγαθό. Εάν αφήσεις τον χρόνο να παρέλθει, χωρίς να τον αξιοποιήσεις, θα πολλαπλασιάσει τα τετελεσμένα και θα μεγιστοποιήσει τους κινδύνους. Και έχουμε διαχρονικά πικράν πείρα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι. Γι' αυτό και ο Δημοκρατικός Συναγερμός παραμένει η παράταξη του πατριωτικού ρεαλισμού. Γιατί γνωρίζουμε πως, κυνηγώντας το ευκαίριο, χειροτερεύουμε ακόμη και το εφικτό.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Γεωργίου.

Επόμενος ομιλητής ο κ. Μαρίνος Μουσιούπτας της Συνεργασίας Δημοκρατικών Δυνάμεων.

ΜΑΡΙΝΟΣ ΜΟΥΣΙΟΥΠΤΑΣ:

Πριν ξεκινήσω, κύριε Πρόεδρε, χαίρομαι που αναφέρετε σωστά το όνομά μας και τη Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων, διότι ο κ. Ορφανίδης, βουλευτής και συνάδελφος, έχει την εντύπωση ότι είμαστε βουλευτές κάποιου άλλου κόμματος. Ντροπή, κύριε Ορφανίδη!

Επίσης, κύριε Ορφανίδη, είναι καλά, όταν ακούετε τους συναδέλφους σας, να γράφετε αυτά που ακούονται. Το κόμμα σας μιλά για διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία, άρα πολύ σωστά ο κ. Βότσης είπε ότι τα σύνορα της ομόσπονδης δημοκρατίας της Κύπρου θα είναι η Κερύνεια. Ρωτήστε τους συναδέλφους σας, όταν έρθουν, μήπως άλλαξε η πολιτική τους!

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι το Κυπριακό είναι το ύψιστο εθνικό μας πρόβλημα, το οποίο κρατά τη χώρα μας όμηρο των σχεδίων της Τουρκίας σχεδόν μισό αιώνα τώρα. Κάθε φορά που υπάρχει έδαφος για συνομιλίες όλοι μας βλέπουμε μια αχτίδα φωτός γεμάτη ελπίδα, ότι θα έρθει η πολυπόθητη λύση του κυπριακού προβλήματος. Αλλά σαράντα επτά χρόνια προσπαθειών και συνομιλιών προσκρούουν όχι στην τουρκική αδιαλλαξία, όπως συνήθως αναφέρεται, αλλά πάνω στους τουρκικούς σχεδιασμούς.

Καθημερινά η Τουρκία διαλαλεί τα σχέδιά της για την Κύπρο και την ευρύτερη περιοχή της Μεσογείου. Δεν είναι επικοινωνιακά τεχνάσματα, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αλλά σχεδιασμοί τους οποίους σιγά σιγά υλοποιεί. Τα γνωρίζουμε αυτά τα σχέδια από το 1956 με την έκθεση Νιχάτ Ερίμ.

Δεν υπάρχει καμιά αμφιβολία ότι η ελληνοκυπριακή πλευρά, θύμα της τουρκικής εισβολής και κατοχής, με τους νεκρούς, αγνοουμένους και πρόσφυγες θέλει λύση εδώ και τώρα. Αλλά όχι οποιαδήποτε λύση, αλλά μια λύση στη βάση των ψηφισμάτων των Ηνωμένων Εθνών, μια λύση η οποία θα διασφαλίζει την εφαρμογή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των βασικών ελευθεριών και του ευρωπαϊκού κεκτημένου. Δε δεχόμαστε ούτε τη σημερινή συνεχιζόμενη διχοτομική κατάσταση αλλά ούτε και μια λύση που θα εμπεριέχει τη διχοτόμηση ή τα δύο κράτη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Οι συνθήκες μέσα στις οποίες ο Πρόεδρος Αναστασιάδης θα μεταβεί στην άτυπη πενταμερή, όπως την ονομάζουν, δεν είναι οι κατάλληλες. Κάθε άλλο! Είναι ένας δρόμος γεμάτος εμπόδια στημένα από την Τουρκία, ένα πολύ δύσκολο σκηνικό που δεν προδιαγράφει ευοίωνα αποτέλεσμα, όσο και αν προσπαθούν κάποιιοι να ωραιοποιήσουν την κατάσταση. Στο σημείο αυτό όμως επιτρέψτε μου να χρησιμοποιήσω τα λόγια του John Kennedy: «Δε θα πρέπει να διαπραγματευόμαστε από φόβο, αλλά να μη φοβόμαστε να διαπραγματευτούμε». Εμείς θέλουμε να συνεχιστούν οι συνομιλίες, θέλουμε και πρέπει να αξιοποιήσουμε την Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και τις στρατηγικές συνεργασίες με άλλες φίλες χώρες, να ενδυναμώσουμε τη συνεργασία με την Ελλάδα. Αυτά τα έχουμε χιλιοαναφέρει. Εμείς θέλουμε για την πατρίδα μας ό,τι θα ήθελε κάθε λαός από την Αμερική έως την Ιαπωνία για τη δική του πατρίδα, να είναι λεύτερη, ακέραιη και κυρίαρχη, το κοινό σπίτι όλων των Κυπρίων χωρίς προστάτες και επικυριάρχους.

Αλλά, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να σταθώ σε ένα πολύ σημαντικό για μένα θέμα. Αυτό είναι οι συνεχιζόμενες απώλειες της τουρκικής εισβολής και αυτό είναι οι πρόσφυγες και οι εγκλωβισμένοι μας. Σαράντα επτά χρόνια μετά οι πρόσφυγές μας δεν μπορούν να εκμεταλλευτούν την περιουσία τους και ακόμα χειρότερα διαμένουν στα προσφυγικά σπίτια τα οποία χτίστηκαν πολύ πρόχειρα. Δεν μπορεί η κυβέρνηση να περιμένει τη λύση του Κυπριακού, για να βοηθήσει αυτούς τους συνανθρώπους μας. Φτάνει με το περίμενε. Θα πρέπει άμεσα να προχωρήσουν προγράμματα οικονομικής αντιστάθμισης της απώλειας χρήσης για τις περιουσίες στα κατεχόμενα εδάφη μας. Πρέπει να διεκδικήσουμε ως χώρα ειδικά βοηθήματα από την Ευρωπαϊκή Ένωση λόγω της τουρκικής κατοχής και της αδυναμίας της χρήσης της περιουσίας, που είναι βασική αξία της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πρέπει να ενισχυθούν τα προγράμματα του Κεντρικού Φορέα Ισότιμης Κατανομής Βαρών. Στηρίζουμε επαναφορά μεγαλύτερων ποσών για τα δύο στεγαστικά σχέδια που είναι σε ισχύ, αγορά και ανέγερση κατοικίας, ολοκλήρωση συγκεκριμένης διαδικασίας διαχωρισμού και παραχώρησης κυβερνητικών οικοπέδων και οικιών σε κυβερνητικούς οικισμούς στους ήδη εγκριθέντες εκτοπισθέντες και περαιτέρω ενίσχυση των σχεδίων της Υπηρεσίας Μέριμνας και Αποκατάστασης Εκτοπισθέντων. Πρέπει να εγκύψουμε στα προβλήματα των εγκλωβισμένων μας και να γίνουν σχεδιασμοί, ώστε να λυθούν τα προβλήματά τους.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τίποτε το οποίο ειπώθηκε, αλλά και θα ειπωθεί περαιτέρω σε αυτή την αίθουσα δεν έχει ξανακουστεί χιλιάδες φορές. Όμως ο αγώνας μας πρέπει να συνεχιστεί, γιατί διεκδικούμε την ύπαρξη τη δική μας και των παιδιών μας σ' αυτά τα χώματα. Δεν είναι όμως με ευχολόγια που θα πετύχουμε, αλλά με πολιτική διεκδίκησης χωρίς τα λάθη του παρελθόντος, με ομοφωνία στον στόχο, γιατί η πατρίδα μας μάς αφορά όλους.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Μουσιούττα. Πολύ συνεπής στον χρόνο σας.

Τον λόγο έχει ο κ. Ζαχαρίας Κουλίας του Δημοκρατικού Κόμματος.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Θα έλεγα ότι είναι μια ευχάριστη μέρα σήμερα. Εδώ και μια πενταετία νομίζω είναι η πρώτη φορά που συζητούμε το Κυπριακό στην ολομέλεια.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ:

Το '16...

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Το '16; Ε, έννεν πολλά μακριά! Να θυμίσω, κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ότι το θέμα ενεγράφη από τον Πάμπο τον Πιπτοκοπίτη, τον Μυλωνά και τον υποφαινόμενο, μετά εξαφανίστηκαν τα ονόματα, αλλά χαλάιν σας, δεν υπάρχει πρόβλημα. Φτάνει που συζητείται το θέμα. Και όσα θα πω δε θα τα πω τούτη τη φορά με διάθεση επίκρισης, αλλά θα τα πούμε με διάθεση προβληματισμού. Και ποιο είναι το καλό της υπόθεσης; Εδώ συζητώντας η Βουλή των Αντιπροσώπων... Το θέμα το χειρίζεται ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας με το Εθνικό Συμβούλιο. Το επόμενο όργανο που έχει υποχρέωση να τα συζητά νομίζω είναι οι εκπρόσωποι του λαού, ώρα καλή, οι κύριοι που είναι εδώ. Και ποιο είναι το καλό της υπόθεσης; Καταρχάς, να δούμε πώς σκέφτεται ο καθένας από εμάς, ποιες είναι οι θέσεις, ποιες είναι οι προβλέψεις μας και ποια είναι η διάθεσή μας και, πριν να πάω στην ουσία του πράγματος, θέλω να απαντήσω στον συνάδελφο τον κ. Γεωργίου που είπε για τα συνθήματα και το είπε με διάθεση επίκρισης προφανώς για τον κ. Γιωργάλλα, ότι θα γίνει αγώνας μέχρι εσχάτων και θα είναι στο μέτωπο. Δεν είναι και πολύ κομψό και ωραίο στη Βουλή των Αντιπροσώπων να λοιδορούμε έτσι με έξυπνο τρόπο θέσεις και απόψεις οι οποίες είναι εθνικού περιεχομένου. Και για να μην έχεις και παράπονο, κύριε Γεωργίου, να σου θυμίσω το σύνθημα το δικό σου. Θυμάσαι τι έλεγε ο μακαρίτης ο Κληρίδης, που εγώ το ενστερνίζομαι, «την πατρίδα μου ουκ ελάττω παραδώσω»; Καλά, το «την πατρίδα ουκ ελάττω παραδώσω» του μακαρίτη του Γλαύκου έγινε ρεαλιστικός πατριωτισμός τωρά; Και καλά δηλαδή σήμερα που συμπληρώνονται διακόσια χρόνια από την ελληνική επανάσταση να σου θυμίσω ποιο ήταν το σύνθημα και η σημαία τους; «Ελευθερία ή θάνατος». Εάν σου πω και κανένα δυο στίχους από τον Εθνικό Ύμνο, εννά πεις είμαι ρασιιστής! «Απ' τα κόκκαλα βγαλμένη των Ελλήνων τα ιερά...». Και επειδή άμα πει κανένας τέτοια κουβέντα, περίπου είναι εθνικιστής και ρασιιστής, ε, για όνομα του Θεού! Φτάσαμε σε τούτο το σημείο η Τουρκία, η έξυπνη Τουρκία, έφερνέ μας εις τα έσχατα των καιρών και να μη σε πάρω στις Θερμοπύλες και στη Σαλαμίνα, να σε πάρω εδώ κοντά σε απόσταση αναπνοής που είναι τα Φυλακισμένα Μνήματα.

Δεν νομίζω ο Παλληκαρίδης, ο δεκαεφτάχρονος που είπε κατάμουτρα του μεγάλου αποικιοκράτη «Κύριε, εγώ αγωνίζομαι. Ξέρω θα με κρεμάσεις, αλλά αγωνίζομαι για την ελευθερία της πατρίδας»... Είναι ένα καλό φάρμακο για τον νουν μας και είναι Μάρτης μήνας, εν τα διακόσια χρόνια της ελληνικής επανάστασης, έν' ο μήνας που απαγχονίστηκε ο Παλληκαρίδης ή ο Μάτσης στο Δίκωμο. Φαντάσου, οι σπουδαίοι Εγγλέζοι εσκότωσαν με χειροβομβίδα έναν άνθρωπο μες στο κρησφύγετο. Δεν είχαν την τόλμη και την αντοχή να τον πάρουν ζωντανό. Και το σπουδαίο και λαμπρότερο παράδειγμα είναι το ολοκαύτωμα του Αυξεντίου. Μη μου πείτε ότι παραφρόνησε ο Αυξεντίου 'πού τη Λύση, ο εικοσιοκτάχρονος Αυξεντίου! Δεν τα λέω τούτα, γιατί είμαι πατριώτης, τα λέω γιατί είναι η ιστορία μας και είναι καλά να αναβαπτίζόμαστε λίγο πίσω, όχι να πάμε στη Σαλαμίνα και στις Θερμοπύλες που είναι λαμπρά παραδείγματα. Ή να μην σε πάρω στον Μέγα Αλέξανδρο, που έχει έτσι ένα σπουδαίο απόφθεγμα, να σου το διαβάσω, αγαπητέ συνάδελφε, που λέει «Δεν υπάρχει τίποτε αδύνατον γι' αυτόν που θα προσπαθήσει», Μέγας Αλέξανδρος 356-358. Όσους σας κακοφαίνεστε, με την υγιά σας!

Τούτων λεχθέντων όμως, εν πολλοίς, ακούγοντας τις θέσεις και τις απόψεις... Ή μάλλον, πριν να πάω σε τούτο, να απαντήσω και κάτι που άκουσα. Κύριε Αβέρωφ, δεν ξέρω, αν μου το μετέφεραν σωστά, την ώρα που μιλούσες, δυστυχώς πήγα στο ΡΙΚ, είπαν ότι ζητήσατε την παραίτηση του κ. Τζιωνή, ως απορριπτικού, από σύμβουλος του Προεδρικού. Αν κάμνω λάθος, διορθώστε με. Όχι;

ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ:

Δεν είπε έτσι πράγμα.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Α, δεν είπε έτσι πράγμα. Ε, αν το είπες, έν' λάθος.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Να σου απαντήσω. Απλώς, θέλω να διευκρινίσω κάτι. Συζητούμε για το Κυπριακό, αγαπητέ Πρόεδρε, και δεν είναι θέμα οι απόψεις του οποιουδήποτε που είναι σεβαστές.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Ωραία. Αν ελέχθη, εγώ συμβουλεύω τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να βάλει ακόμη έναν απορριπτικό. Μια δεύτερη γνώμη βοηθά. Ελπίζω να με ακούσει ο Πρόεδρος και εν καλόκροστος στις εισηγήσεις μου συνήθως!

Τώρα, εμείς που εσκέφτουμουν, κύριε Πρόεδρε, τι θα πω σήμερα στη Βουλή των Αντιπροσώπων, για να προβληματιστούμε όλοι οι συνάδελφοι, χωρίς να καταλογίζω είτε στη μια πλευρά είτε στην άλλη ότι οι άλλοι είναι παραπάνω πατριώτες και εμείς λιγότερο και ούτω καθεξής, δεν υπάρχει αμφιβολία ότι έχουμε δύο σχολές. Είναι το δημοκρατικό τόξο που είναι οι κεντρώες δυνάμεις με βέλος τούτης της υπόθεσης το Δημοκρατικό Κόμμα, που είναι μεγάλη δύναμη, και δεν υπάρχει αμφιβολία ότι τα δεξιόθεν και αριστερόθεν κόμματα τα μεγάλα έχουν άλλη άποψη επί του Κυπριακού. Είναι γεγονός, αγαπητοί συνάδελφοι, και δεξιόθεν και αριστερόθεν, ότι τούτη η πολιτική, η «ρεαλιστική πολιτική» όπως την χαρακτήρισε ο συνάδελφος ο Γεωργίου, εξ Αμμοχώστου,

εφαρμόζεται για τριάντα συναπτά έτη. Πέντε του Βασιλείου, δέκα του μακαρίτη του Κληρίδη, πέντε του μακαρίτη του Χριστόφια και οκτώ του κ. Αναστασιάδη. Όλα αυτά συμποσούνται περίπου είκοσι οκτώ, τριάντα, έν' τρεις δεκαετίες.

Το ερώτημα είναι γιατί δεν ελύθην το Κυπριακό! Η απάντηση ξέρετε πού βρίσκεται; Εις τους απέναντι, στους Τούρκους. Τι είναι το Κυπριακό σήμερα; Είναι η κατοχή, είναι οι διακόσιες χιλιάδες πρόσφυγες. Άκουα τις ομιλίες 'πού το πρωί. Λέω, ποιος θα πει ότι έχουμε διακόσιες χιλιάδες πρόσφυγες; Ακροθιγώς, έθιξε ο Μουσιούττας τα προβλήματα των προσφύγων και των εγκλωβισμένων. Σωστά λέω εγώ. Όμως, ο πυρήνας ποιοι είναι; Είναι οι αγνοούμενοί μας, οι διακόσιες χιλιάδες πρόσφυγες, η κατοχή της γης μας και η απειλή της Τουρκίας με τα κατοχικά στρατεύματα, που είναι εδώ εγκατεστημένα με σαράντα πέντε χιλιάδες Τούρκους στρατιώτες, με ετοιμότητα σας παρακαλώ 120%. Τελευταία μάλιστα εφέραν και καμπόσα άρματα μάχης της κ. Μέρκελ, τα οποία έδωσε η κ. Μέρκελ στους Τούρκους τους καημένους, να μας τα φέρουν εις την Κύπρο. Και γιατί είναι οι Τούρκοι έτσι εξοπλισμένοι; Τι φοβούνται από εμάς; Ε, κάποιος λόγος θα υπάρχει! Αλλά να πάμε στην ουσία του πράγματος, στον πυρήνα τον ζητήματος. Όσο και να συμφωνούμε είτε να διαφωνούμε μεταξύ μας, η Τουρκία δεν πρόκειται να κάμει ρούπι. Και γιατί δεν πρόκειται να κάμει ρούπι; Σας θυμίζω και την ιστορία, κύριε Πρόεδρε, το 1950, που έγινε η Τριμερής του Λονδίνου με τον Στεφανόπουλο τον περιβόητο επί Παπάγου και μπήκε στον χορό η Τουρκία. Η Τουρκία το '48 πείστηκε από τους Εγγλέζους, για να μπει μέσα, για να εφαρμόσει το περιβόητο διαίρει και βασίλευε. Αυτή η επάρατη μέρα, το 1950, ένας σπουδαίος γυμνασιάρχης στο Ριζοκάρπασο είπε στα παιδιά τότε «σήμερα που έγινε η Τριμερής του Λονδίνου με τον περιβόητο Στεφανόπουλο, Υπουργό Εξωτερικών της Ελλάδος, ξεκινούν τα βάσανα του κυπριακού λαού». Και αυτό επαληθεύτηκε στην πορεία. Και όσον αφορά την Τουρκία το '56 -φρόντισα και έδωσα στους συναδέλφους από το βιβλίο «Αιματηρή αλήθεια», του Πάνου του Ιωαννίδη, εν πολλά καλά να το βρείτε και να το διαβάσετε ποια είναι η πολιτική των Τούρκων με την TNT με όλα αυτά που οργάνωσαν- έκαμε δύο εκθέσεις ο Νιχάτ Ερίμ τον Νιόβρη και τον Δεκέμβρη του '56 και τι είπε μέσα; Είπε ότι η Κύπρος είναι σημαντική για την Τουρκία και πρέπει να της κάμουν εθνοκάθαρση, να την καθαρίσουν και ότι οι Έλληνες είναι μια περιστασιακή πλειοψηφία την οποία θα καθαρίσουν. Το αποτέλεσμα ποιο είναι;

Σήμερα διά του εποικισμού δεν είναι τούτο που γίνεται; Εν άκουσα να επικρίνονται οι έποικοι και να ζητήσουμε να φύγουν οι έποικοι. Φανταστείτε αν ήταν η Τουρκία ανάποδα. Εγώ εκατό φορές ετηλεφώνησα του γέρμου του Νουρή του Υπουργού Εσωτερικών και του λέω «αγαπητέ συνάδελφε, ήσουν δαμαί, είσαι Λυσιώτης, κάμε κάτι». Και έβαλε ο άνθρωπος έντεκα χιλιόμετρα συρματόπλεγμα, για να μην μπαίνουν τούτοι οι τζιχαντιστές όλοι που μας στέλνει η Τουρκία. Ήταν να τον φάμε. Καλά, τι έκαμε; Έκαμεν καμιά αμαρτία ο Νουρής; Ορθώς, έπραξε λέω εγώ. Και δηλαδή ο Νουρής, επειδή έβαλε συρματόπλεγμα να σταματήσει τη λαθρομετανάστευση, σημαίνει ότι διχοτόμησε την Κύπρο; Μακάρι, να ήταν ο Νουρής το πρόβλημά μας. Ο Νουρής έκαμε μια προσπάθεια να προστατεύσει, καλώς, κακώς, δικαίως ή αδικώς. Έκαμε κάτι ο άνθρωπος, για να μην μας τους κουβαλεί νυχθημερόν η Τουρκία! Είναι μέγα θλιβερό και ζοφερό πρόβλημα για μας. Φτάσαμε στο 4% του πληθυσμού μας! Και ο μακαρίτης ο Νεοκλής Σαρρής σε τούτο το σπουδαίο βιβλίο το οποίο μετάφρασε ο Νεοκλής Σαρρής «Το στρατηγικό βάθος του Νταβούτογλου», τούτο που λέει σήμερα ο κ. Ερντογάν μέσα από το παλάτι των χιλίων και ένα δωματίων, ο μέντοράς του εν τούτος ο κύριος, ο Νταβούτογλου, και λέει επί λέξει -έχει μεγάλη σημασία, αγαπητοί συνάδελφοι, να σας το διαβάσω, αξίζει τον κόπο: «Μια χώρα που παραμελεί την Κύπρο δεν είναι δυνατόν να έχει έναν αποφασιστικό λόγο στις παγκόσμιες και περιφερειακές πολιτικές, δεν μπορεί να είναι αποτελεσματική στις παγκόσμιες πολιτικές, διότι αυτό το μικρό νησί κατέχει μια θέση που μπορεί να επηρεάσει άμεσα τους στρατηγικούς συνδέσμους μεταξύ Ασίας και Αφρικής, Ευρώπης και Αφρικής, Ευρώπης και Ασίας». Και συνεχίζει και λέει διάφορα, για να τονίσει τη στρατηγική σημασία και το αβύθιστο αεροπλανοφόρο που ακούει στο όνομα Κύπρος. Και του λόγου το αληθές ποιον έν' που είναι;

Ο περιβόητος Κίσσινγκερ. Εντάξει; Ο οποίος νομίζω είναι εν ζωή ακόμα. Ο κακός δαίμονας και ο καταστροφέας της Κύπρου. Είπεν το εξής περιβόητο: «Αυτός που ελέγχει το Σουέζ, το Γιβραλτάρ και την Κύπρο ελέγχει τον κόσμο». Και τα Ηνωμένα Έθνη τα περιβόητα, αν εξαιρέσεις τον μακαρίτη τον Ουθάν, ο οποίος το 1964 έκαμε μια δικαία και αντικειμενική έκθεση για την Κύπρο και το πρόβλημά της, οι υπόλοιποι γενικοί γραμματείς εσυναχθήκαν με τα συμφέροντα. Και διερωτώμαι καμιά φορά μα τούτοι έν' εξήντα χρόνια δαμέσα, 'που το '63, 'που το '64 που ετραβήσαν την Πράσινη Γραμμή οι Εγγλέζοι και πράσινη, γιατί ένας ετράβησε μια πράσινη γραμμή με την πέννα, ήταν πράσινο το μολύβι του, η επάρατη πράσινή του... Το λοιπόν από τότε είναι εδώ εγκατεστημένα τα Ηνωμένα Έθνη και οι μετέπειτα γενικοί γραμματείς το μόνο που κάμνουν είναι να εξυπηρετούν τα συμφέροντα της Τουρκίας.

Ένας Καταστατικός Χάρτης ο οποίος επήραμε ψηφίσματα από το Συμβούλιο Ασφαλείας από τις γενικές συνελεύσεις, δεν έχουμε το άρθρο 550 που λέει να αποχωρήσουν τα στρατεύματα και οι έποικοι; Εμείς γιατί το εγκαταλείψαμε; Γιατί, για ποιο λόγο;

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Το πρόβλημα δεν είναι με τους Τούρκους. Το πρόβλημα τωρά έν' μεταξύ μας. Πρέπει να συμφωνήσουμε ότι σε τούτο τον τόπο η Τουρκία δεν πρόκειται να κάμει ρούπι ό,τι και να πούμε. Αν θέλετε, όχι διζωνική, τριζωνική, κάμετέ την όπως την ζέπρα, δεν πρόκειται να δεχθούν οι Τούρκοι. Οι Τούρκοι θέλουν την Κύπρο ολόκληρη και όταν καταφέρουν να αλλάξουν τα δημογραφικά δεδομένα, ξέρετε τι θα πουν; Κύριε, μα γιατί να

μαλώνουμε; Εννά κάμουμε δημοψήφισμα, τι λέει η Δημοκρατία; Άμα περάσουν το 50% και έναν θα κάμουν δημοψήφισμα και θα μας διώξουν. Αυτό θα κάμουν οι Τουρκαλλάδες. Έχετε κανένα παράδειγμα εις την ιστορία του τόπου που έκαμαν ένα χιλιοστό πίσω με το καλό; Και σήμερα που οι συγκυρίες άλλαξαν και πρέπει και στην Ελλάδα που περίπου οι πολιτικές είναι οι ίδιες όπως τις δικές μας του κ. Μητσοτάκη, του κ. Αναστασιάδη σήμερα και των προηγούμενων. Εκτός από την αναλαμπή του μακαρίτη του Κληρίδη με τον Αρσένη, με το ενιαίο αμυντικό δόγμα τότε που άλλαξαν τα πράγματα. Δεν πρόκειται αν δεν ανανήψουμε εμείς και να κρατούμε τούτο που κρατούμε καλά και να διεκδικήσουμε εκείνο που μας ανήκει, να έρθει να μας κάμει χάρη κανένας. Και σήμερα αλλάξαν τα δεδομένα.

Νομίζω ο κ. Χριστόφιας διόρθωσε τις σχέσεις με το Ισραήλ, οι άλλοι επεκτείναν τες, εμβαθύναν τες. Σήμερα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, παρά το ότι δε συμφωνώ μαζί του στο εθνικό θέμα, έκαμε καλή δουλειά με τους γείτονες, με την Αίγυπτο, με την Ιορδανία, με διάφορα κράτη της περιοχής. Τώρα φανταστείτε η μικρή Κύπρος, η ανυπόληπτη περίπτωση, όπως είμαστε εμείς και θέλουμε και πάτσους, τι εκάμαμεν για την άμυνα; Να κάμνουμε μαζί άσκηση με αυτές τις χώρες. Έν' μια καλή ευκαιρία. Διότι πώς θα λυθεί το Κυπριακό; Με σύμπτωση συμπεφέροντων. Κάποιος συνάδελφος το είπε προηγουμένως. Αλλά για να συμβούν τούτα, πρέπει να έχουμε αντοχές να αντέξουμε. Μα λέει «τα χρόνια καταστρέφουν μας». Καλά, κύριοι εσείς που το λέτε, του ρεαλιστικού πατριωτισμού, η Ελλάδα που έκαμε τετρακόσια χρόνια κατοχή, είναι καλά χαπάρκα; Αν σας εκρόννετον, ήταν να 'ναι τζιειαμαί οι Τούρκοι, ήταν να 'ναι πας την Ακρόπολη ακόμα. Εμείς να παραδώσουμε την πατρίδα μας για ποιο λόγο; Γιατί έλειψεν μας ο χρόνος; Να ξέρετε πολλά καλά ότι η Τουρκία δεν πρόκειται να μεταποπιστεί χιλιοστό με το καλό. Θα μου πεις, μα είμαστε ικανοί να τη διώξουμε; Ε, ωραία, το παράδειγμα του Παλληκαριδίου, του Αυξεντίου και της ελληνικής ιστορίας εν πολλά καθαρό! Και το παράδειγμα του Δαβίδ με τον Γολιάθ. Δεν είναι οι δυνάμεις οι μεγάλες, είναι και ο νους μας και οι αντοχές μας, αλλά για την πατρίδα μας πρέπει να δείξουμε και εμείς οι ίδιοι ότι πρέπει να είμαστε πρόθυμοι να αγωνιστούμε για την ελευθερία του τόπου και να μην ακούω τα γλυκανάλατα θα κάμετε επανένωση. Τι σόι είναι; Τούτους τους όρους που προκύπτουν 'που τον Χάνει πού τους ήβραμε; Διάφορα κόλπα τα οποία διαβρώνουν την εθνική αντίσταση του κόσμου; Είναι, γίνεται να ζητάς επανένωση; Τι θα επανενώσεις; Έχει επανένωση με τους Τούρκους; Μα δε μιλούμε για τους Τουρκοκυπρίους οι οποίοι αποτέλεσαν μικρή μειονότητα.

Οι Τούρκοι δεν πρόκειται να μετακινηθούν ρούπι και οι διαφορές που έχουμε μεταξύ μας, καλά κάμνεις, κύριε Πρόεδρε, να τους συγκαλείς κάθε μέρα, να ανταλλάσσουμε απόψεις και δεν λέω ότι εν' κακόπιστα που το κάμνετε, απλώς τόσο κόβκει ο νους σας, χωρίς να λέω ότι εν λλιός ο νους σας. Ε, μέχρι εκεί το σκέφτεστε! Αρνείστε να σκεφτείτε τα επιχειρήματα των άλλων παρακάτω. Εν τζια εννωώ ότι... Διότι στα άλλα καταφέρνετέ τα, είσατε μεγαλεπήβολοι, για τη δημοκρατία δαμέσα κάμνετε του κουτρούλη τον γάμο ότι εσύ είσαι μισητή κόμμα εννά μιλήσεις λλιο, ο άλλος εν μεγάλο εννά μιλήσει παραπάνω! Ε, καλά, για τους Τούρκους, γιατί θέλετε να φανείτε γαλαντόμοι;

Άρα λοιπόν, να κάτσουμε εδώ, να σακωθούμε μεταξύ μας με την καλή έννοια του όρου, να το συζητήσουμε και να δούμε τα επιχειρήματα ενός εκάστου. Μπορεί να έχει δίκαιο ο Γιώργος με τη ρεαλιστική πολιτική. Μπορεί ο Θουκυδίδης να το είπε και να μην το άκουσα εγώ, αλλά να κάτσουμε δαμαί να τα εύρουμε μεταξύ μας και να θυμηθούμε ότι υπάρχουν έποικοι, διακόσιες χιλιάδες πρόσφυγες, κατοχή και δεν πρόκειται να ταράξουν ρούπι οι Τούρκοι, αν δε δείξουμε διάθεση εμείς να αγωνιστούμε για τον τόπο μας. Εξάλλου, δεν υπάρχει τίποτα ακατόρθωτο κατά τον Μέγα Αλέξανδρο, κύριε Γιώργο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Κουλία.

Τον λόγο έχει ο Λίνος Παπαγιάννης του ΕΛΑΜ.

ΛΙΝΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΗΣ:

Το 1974 ένα τρίτο κράτος, η Τουρκία, εισέβαλε και κατέχει παράνομα μέχρι σήμερα το 37% των εδαφών της Κυπριακής Δημοκρατίας. Αυτό το ξεκάθαρο γεγονός θεωρείται από την πολιτική μας ηγεσία ως μία δικονομική διαφορά. Θεωρείται επίσης ότι η πατρίδα μας χρειάζεται επανένωση. Η πατρίδα μας, κύριοι, τελεί υπό κατοχή και αυτό που χρειάζεται είναι απελευθέρωση. Απελευθέρωση από τα κατοχικά στρατεύματα, τους έποικους, τις εγγυήσεις και τη συνεχιζόμενη απειλή της Άγκυρας. Σχεδόν όλοι οι πολιτικοί χώροι στην Κύπρο αναφέρουν συνεχώς τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, αλλά δεν αναφέρουν ότι ο Καταστατικός Χάρτης του ΟΗΕ αναφέρει ξεκάθαρα την ανάγκη διαφύλαξης «των θεμελιωδών ελευθεριών για όλους, χωρίς διάκριση φυλής, χωρίς διάκριση γλώσσας και χωρίς διάκριση θρησκείας».

Η διζωνική δικονομική ομοσπονδία διαχωρίζει την Κύπρο με έναν ολέθριο συμβιβασμό τύπου απαρτχάιντ, στη βάση της διάκρισης μεταξύ έθνους, γλώσσας και θρησκείας. Πώς αυτοί οι διαχωρισμοί και με τη βάση ποιου σχεδίου θα μπορέσει να υλοποιηθεί το δίκαιο αίτημα των προσφύγων μας για επιστροφή στις πατρογονικές τους εστίες; Αυτοί οι ίδιοι πρόσφυγες, που στην πλειοψηφία τους έχουν ξεχαστεί από την πολιτεία στους ελλειπείς προσφυγικούς συνοικισμούς και που δεν έχουν τις βασικές ανέσεις, για να μπορούν να ζήσουν έστω με την ελάχιστη αξιοπρέπεια, ζητούν μέχρι και σήμερα δικαίωση. Αυτοί οι ίδιοι πρόσφυγες, που στην πλειοψηφία τους είναι ηλικιωμένοι και το πρόσφατο παρελθόν έχει αποδείξει δυστυχώς ότι δε θα καταφέρουν να ζήσουν το όνειρο της επιστροφής.

Όσον αφορά την επερχόμενη άτυπη πενταμερή, θα ήθελα να τονίσω ότι για έναν παράξενο λόγο οι δηλώσεις τόσο οι σημερινές όσο και των προηγούμενων ημερών βρίσκονται σε αντίθεση με την πραγματικότητα. Εμείς συνειδητά έχουμε επιλέξει να μην ακολουθήσουμε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας στη Γενεύη. Οι λόγοι είναι οι ακόλουθοι: Σε μία άτυπη συνάντηση η παρουσία των πολιτικών αρχηγών δίνει αυτόματα μία επίσημη υπόσταση, που, αν εν τέλει επιβεβαιωθούν οι προβλέψεις μας, θα αυξήσει και τον κίνδυνο δημιουργίας νέων τετελεσμένων. Επίσης, σε περίπτωση που ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας βρεθεί σε αδιέξοδο, δε θα έχει την επιλογή της επιστροφής στην Κύπρο, για να κερδίσει πολύτιμο χρόνο, έτσι ώστε να διαβουλευθεί με τους πολιτικούς αρχηγούς, και θα χάσει και αυτό το διαπραγματευτικό εργαλείο, που εν πάση περιπτώσει είναι από τα ελάχιστα που μας έχουν απομείνει. Επιπλέον, διαφωνούμε κάθετα με τη βάση λύσης, με οποιαδήποτε μορφή ομοσπονδίας, με τη λύση δύο κρατών και με όποια λύση θα είναι η ίδια με τη διχοτόμηση. Όσον αφορά λοιπόν τους πολιτικούς αρχηγούς που θα συνοδεύσουν τον κ. Νίκο Αναστασιάδη στη Γενεύη, εφόσον δε θα έχουν καμία εμπλοκή στην όλη διαδικασία, για ποιο λόγο θα πάνε; Δε θα βρίσκονται στην ίδια αίθουσα, δε θα βρίσκονται στον ίδιο χώρο και δε θα έχουν καμία δυνατότητα επέμβασης σε αυτή τη διαδικασία που η Κυπριακή Δημοκρατία -όπως σωστά έχει ακουστεί- θα απουσιάζει.

Δυστυχώς, η αδιαλλαξία της Τουρκίας και η έλλειψη συγκροτημένης και διαχρονικής επιθετικής πολιτικής από τη δική μας πλευρά διαιωνίζουν το πρόβλημα. Εδώ και κάποιες δεκαετίες οι νέοι της Κύπρου ακούν το ίδιο αφήγημα, τα ίδια λόγια, τις ίδιες υποσχέσεις. Κάποια από αυτά άλλωστε ακούστηκαν και σήμερα, ότι κάποιοι αγωνίζονται για επανένωση, αγωνίζονται για να αποφύγουν τη διχοτόμηση, δίνουν αγώνες για λευτεριά, όπως ακούστηκε και από το ΑΚΕΛ και από τον Δημοκρατικό Συναγερμό.

Φέτος που συμπληρώνονται διακόσια χρόνια από την έναρξη της Ελληνικής Επανάστασης διερωτώμαι πραγματικά: Αν τότε υπήρχε αυτός ο ρεαλιστικός πατριωτισμός, σήμερα θα μιλούσαμε για ελευθερία; Οι Κούρδοι άραγε διεκδικούν την ελευθερία τους με γαρύφαλλα και ρόδα; Σε λίγες μέρες είναι η επέτειος της έναρξης του αγώνα της ΕΟΚΑ. Σκεφτήκατε να ακολουθούσαμε ως τόπος την ίδια λογική; Σήμερα θα είχε οποιοσδήποτε από εδώ βουλευτική έδρα; Ας αναλογιστούν λοιπόν οι τρανοί αυτού του τόπου ότι το βάρος της ευθύνης είναι τεράστιο και ότι πρέπει επιτέλους να σηκώσετε ανάστημα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Παπαγιάννη.

Τον λόγο έχει ο κ. Περδίκης του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Πόσα λεπτά έχουμε;

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Έντεκα λεπτά.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Εντάξει. Σε έντεκα λεπτά εν προλαβαίνω να λύσω το Κυπριακό, αλλά νομίζω ότι ως τωρά λύθηκε τρεισήμισι φορές, άρα εν χρειάζεται να πασκίζω ιδιαίτερα.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Δεν είναι εύκολο σε δέκα λεπτά να γίνει μια εφ' όλης της ύλης τοποθέτηση για τις τελευταίες εξελίξεις στο Κυπριακό. Στα λίγα λεπτά που μου αναλογούν θα αναφερθώ σε κάποιες μόνο πτυχές, που μου προκαλούν ιδιαίτερο προβληματισμό. Για παράδειγμα, πολύ με έχει προβληματίσει η επίκληση του επιχειρήματος της ατάραχης καθημερινότητάς μας, σε περίπτωση λύσης του Κυπριακού στη βάση του ασαφούς πλαισίου της χαλαρής ή αποκεντρωμένης ομοσπονδίας, που προβάλλεται ιδιαίτερος τελευταία από τη φιλοκυβερνητική παράταξη και τον Πρόεδρο Αναστασιάδη. Με την επιφύλαξη της αμφιβολίας για τα ακριβή χαρακτηριστικά της χαλαρής ή αποκεντρωμένης ομοσπονδίας, διερωτώμαι ποια ανάγκη έχουμε αυτή τη λύση του Κυπριακού, αφού δε θα επηρεάσει την καθημερινότητά μας!

Ένας πολιτικός μάς είπε τις προάλλες σε δραματικό τόνο ότι θα συνεχίσει και μετά τη λύση της χαλαρής ή αποκεντρωμένης ομοσπονδίας να πηγαίνει κάθε πρωί τον γιο του στο σχολείο, να αγοράζει από τον ίδιο φούρνο το ψωμί του και να κουρεύεται στον ίδιο μπαρμπερέρη. Θα υπαινίσσεται προφανώς ότι τα θέματα της κυριαρχίας, των εγγυήσεων, των ξένων στρατευμάτων, της υπηκοότητας -βλέπε τουρκικός εποικισμός- της εξωτερικής πολιτικής της χώρας κτλ. δεν είναι θέματα που αφορούν τους απλούς πολίτες. Αυτά είναι για τους πολιτικούς προφανώς θα εννοεί.

Ειλικρινά με ξεπερνά το γεγονός ότι αυτά λέγονται παραμονές εκλογών για τις οποίες περιμένουμε από τους πολίτες να ενδιαφερθούν και να συμμετάσχουν. Από τη μια λένε στους πολίτες ότι δεν πρέπει να τους απασχολούν τα θέματα της πολιτικής, να τους απασχολούν μόνο τα θέματα της καθημερινότητάς τους -το

σχολείο του παιδιού, το ψωμί από τον ψωμά- και η ιδιωτικότητά τους -παραδείγματος χάριν, ο μπαρμπέρης ή το κομμωτήριο- κι από την άλλη τούς καλούν την ημέρα των εκλογών να θυμηθούν τον Αριστοτέλη και το γνωστό «ο άνθρωπος είναι ον πολιτικόν».

Βέβαια κατανοώ τη δυσκολία του εγχειρήματος. Είναι δύσκολο προϊόν αυτή η περιέργη «χαλαρή ή αποκεντρωμένη ομοσπονδία», ρε παιδί μου. Είναι σαν να προσπαθείς να πουλήσεις ψυγείο σε μια οικογένεια Εσκιμώων που ζουν μέσα σε ένα ιγκλού στον Βόρειο Πόλο. Εγώ νομίζω ότι από μόνη της η επίκληση του επιχειρήματος της ατάραχης καθημερινότητας φανερώνει ότι το προϊόν -εν προκειμένω η «χαλαρή ή αποκεντρωμένη ομοσπονδία»- φαίνεται ότι είναι ελαττωματικό ή άχρηστο. Για μένα, για παράδειγμα, η καθημερινότητα είναι η θέα του Πενταδακτύλου με την τεράστια σημαία του ψευδοκράτους, είναι οι μεγάλες πινακίδες που συναντάς στα κατεχόμενα που γράφουν «TRNC for ever», είναι που δεν μπορώ να ζήσω και να εργαστώ ελεύθερα στην Κερύνεια απολαμβάνοντας όλα τα δικαιώματά μου -ανθρώπινα, πολιτικά, συνδικαλιστικά- όπως μπορώ να κάνω σε κάθε άλλη πόλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για μένα καθημερινότητα είναι οι διακόσιες χιλιάδες Ελληνοκύπριοι πρόσφυγες και οι ογδόντα χιλιάδες Τουρκοκύπριοι πρόσφυγες, οι αγνοούμενοι και οι εγκλωβισμένοι. Είναι η καταπάτηση των δικαιωμάτων των ιδιοκτητών γης και περιουσίας, Ελληνοκυπρίων και Τουρκοκυπρίων. Καθημερινότητα είναι οι χιλιάδες έποικοι που κατακλύζουν τα κατεχόμενα.

Αν με ενδιαφέρουν τα θέματα της πολιτικής ισότητας, η αναλογία των υπουργών, των βουλευτών και των δικαστών και το πώς θα λαμβάνονται οι αποφάσεις που με αφορούν, δεν είναι γιατί πιστεύω ότι οι Ελληνοκύπριοι πολιτικοί είναι καλύτεροι από τους Τουρκοκυπρίους. Αυτό άλλωστε, εάν συνέβαινε, θα ήταν πολύ περιέργο, παράδοξο θα έλεγα. Έχω ζήσει στα τελευταία είκοσι χρόνια της παρουσίας μου στα έδρανα της Βουλής την ατέλειωτη αλυσίδα των σκανδάλων και των εγκλημάτων κακοδιαχείρισης, διαφθοράς και διαπλοκής. Από το χρηματιστήριο στο Μαρί και από το κούρεμα των καταθέσεων μέχρι το ξεπούλημα του συνεργατισμού και από τα τεράστια περιβαλλοντικά εγκλήματα μέχρι το μεγάλο όνειδος των χρυσών διαβατηρίων.

Όχι, δεν μπορώ να εμπιστευτώ το ελληνοκυπριακό πολιτικό προσωπικό, απλά και μόνο γιατί δηλώνουν «Έλληνες». Δεν είναι άλλωστε ο εθνικός ποιητής Διονύσιος Σολωμός που είπε ότι «το εθνικό είναι το αληθές»; Ε, λοιπόν, η σχέση που έχουν οι σημερινοί κυβερνώντες με την αλήθεια -αυτοί που μας εκπροσωπούν και διαπραγματεύονται εκ μέρους μας το μέλλον μας στα πλαίσια μιας λύσης του Κυπριακού- νομίζω είναι πολύ καλά γνωστή στους περισσότερους πολίτες αυτής της χώρας. Πιο εύκολα βρίσκουν τον δρόμο για τις Σευχέλλες από τη λεωφόρο της αλήθειας, της αρετής και του πατριωτισμού. Κυριαρχεί το ψέμα, η διαφθορά και η ιδιοτέλεια.

Κάπου εδώ βγαίνει από τις σκιές των κυπριασισίων -εκεί στο δασύλλιο απέναντι από το Προεδρικό Μέγαρο- μια μορφή καθαγιασμένη από τη θυσία και την ιστορία, ο ήρωας Κυριάκος Μάτσης, και μας θυμίζει: «Να γιατί δε νοιάζομαι αν τη γη αυτή τη ζουν Τούρκοι, Έλληνες, Εβραίοι... Εκείνο που έχει αξία είναι να την ζουν αυτοί που την ποτίζουν με τον ιδρώτα τους και την περπατούν πάνω της ελεύθεροι, διαφεντευτές της, κυρίαρχοι της».

Ο λαός μας όπως και πολλοί άλλοι λαοί αγωνίστηκαν, για να αποκτήσουν την ελευθερία και την αυτοδιάθεσή τους. Με ενδιαφέρει λοιπόν και με αφορά να διασφαλίσουμε ότι αυτά τα πολύτιμα αγαθά και αξίες δε θα γίνουν κομμάτια στα γρανάζια ενός περίπλοκου και δυσλειτουργικού συστήματος, που θα επιτρέπει στους ξένους να συνεχίσουν να επεμβαίνουν και να κατευθύνουν την τύχη του λαού μας, Ελληνοκυπρίων, Τουρκοκυπρίων και άλλων. Δε μου αρέσει η ιδέα να συνεχίσουμε να ζούμε χωριστά, όπως είναι η σημερινή καθημερινότητά μας. Να έχουμε διαφορετικό σύστημα υγείας, κοινωνικών ασφαλίσεων, εργατική νομοθεσία, δικαιοσύνη και περιβαλλοντική και πολιτιστική προστασία. Να έχουμε δύο άστοργες μητέρες πατρίδες και επιπλέον μια κακιά θεία, τη Βρετανία, να μας προστατεύουν τάχα με τα στρατά τους και τις εγγυήσεις τους.

ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ:

Μητριά, κακιά μητριά.

Συγγνώμη για τη διακοπή.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Αυτή είναι μια διχοτομική καθημερινότητα, είναι το σημερινό απεχθές στάτους κβο, που μέχρι πριν λίγα χρόνια το θεωρούσαν όλοι μη βιώσιμο. Τώρα ετοιμάζονται να το βαφτίσουν «χαλαρή ή αποκεντρωμένη ομοσπονδία». Νομίζουν ότι θα γίνει βιώσιμο και αειφόρο με μια τέτοια αλημεία; Αν έτσι νομίζουν -όσοι το νομίζουν- σίγουρα βρίσκονται σε πλάνη επικίνδυνη και θανατηφόρα. Αν η λύση δεν ανατρέπει τη διχοτόμηση, τότε για ποια λύση μιλάμε; Για ποια καθημερινότητα; Και τι να την κάνω αυτή τη διχοτομική καθημερινότητα που θέλετε να μας επιβάλετε μέσω μιας τάχα τέτοιας λύσης του Κυπριακού; Σε αυτό το σχήμα που ξεβάφει αίμα και δάκρυ δεν έχουμε τίποτε ακριβό να παραδώσουμε, παρά μόνο την αλήθεια και μόνο την αλήθεια.

Ευχαριστώ πολύ.

(Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του κ. Γιώργου Περδίκη τον Πρόεδρο της Βουλής αντικατέστησε στην έδρα ο κ. Ζαχαρίας Κουλιάνης.)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

(ΖΑΧΑΡΙΑΣ ΚΟΥΛΙΑΣ)

Ο επόμενος ομιλητής είναι ο συνάδελφος Πανίκος Λεωνίδου του Δημοκρατικού Κόμματος.

ΠΑΝΙΚΟΣ ΛΕΩΝΙΔΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Διεξάγουμε σήμερα μια συζήτηση με αποκλειστικό θέμα το Κυπριακό. Μια συζήτηση που γίνεται ύστερα από πρωτοβουλία του Δημοκρατικού Κόμματος και ιδιαίτερα των συναδέλφων Ζαχαρία Κουλιά, Παύλου Μυλωνά και Χαράλαμπου Πιπτοκοπίτη ενόψει ακριβώς της κρίσιμης πενταμερούς διάσκεψης. Σκοπός μας ασφαλώς δεν είναι η άσκηση κριτικής και στείρας αντιπολίτευσης, για να πληγεί ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, αλλά αντίθετα στόχος μας είναι να ενισχύσουμε και να εξοπλίσουμε με επιχειρήματα τον εκπρόσωπό μας στις συνομιλίες αυτές, ώστε να μεταφέρει και να διεκδικήσει την πραγματική θέληση και βούληση του λαού της Κύπρου, όπως αυτή βεβαίως εκφράζεται και μέσα από τη συζήτησή μας.

Κύριε Πρόεδρε,

Όπως και ο πρόεδρός μας Νικόλας Παπαδόπουλος έχει αναφέρει στη δική του ομιλία, την ευθύνη για τη μη λύση του Κυπριακού τη φέρει η Τουρκία. Δε θεωρούμε ότι ευθύνεται η ελληνοκυπριακή πλευρά. Δεν μπορούμε όμως να μη ψέξουμε και να μην επισημάνουμε ότι η πολιτική/στρατηγική των τελευταίων χρόνων των Χριστόφια-Αναστασιάδη έχει αποτύχει, παρά την προσπάθεια των δύο μεγάλων κομμάτων να μετακυλίσουν την ευθύνη στους ώμους όσων διαφωνούν μαζί τους.

Η τουρκική πλευρά όλα αυτά τα χρόνια έχει αφεθεί να προκαλεί και να εντείνει τις παράνομες, έκνομες και επεκτατικές δράσεις της στην κυπριακή ΑΟΖ. Να προκαλεί και να απειλεί με τον εποικισμό της περίκλειστης περιοχής της Αμμοχώστου και να θέτει απροκάλυπτα για συζήτηση στο τραπέζι των συνομιλιών την πολιτική για κυριαρχική ισότητα και πολιτική ισότητα, που με τον τρόπο που εκτίθενται από την Τουρκία αποτελούν ουσιαστικά ταυτόσημες έννοιες, δηλαδή με τη δημιουργία δύο κρατών. Από την άλλη διαπιστώνουμε ότι η Τουρκία παραμένει ουσιαστικά προσηλωμένη στους επεκτατικούς της στόχους. Ο ΟΗΕ από την άλλη δε δείχνει αποφασισμένος να ανακόψει και να τερματίσει την αχαλίνωτη βουλιμία της Τουρκίας. Αξίζει να σημειωθεί ότι είναι η πρώτη φορά που η Τουρκία θέτει επισήμως τέτοιο θέμα, με την ανοχή του ΟΗΕ, παρά το γεγονός ότι αυτές οι θέσεις είναι αντίθετες με τα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας, τις αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης και τις συμφωνίες κορυφής.

Δυστυχώς, η δική μας πλευρά ακολουθεί την πολιτική του καλού παιδιού, χωρίς ουσιαστικά να διεκδικεί, αγνοώντας και παραμερίζοντας τη βασική διάσταση του κυπριακού προβλήματος, ότι δηλαδή αυτό αποτελεί θέμα εισβολής και κατοχής, τις συνεχείς παραβιάσεις της Τουρκίας και την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, με όλες τις συνέπειες που αυτό συνεπάγεται για τον κυπριακό ελληνισμό. Συνέπειες στις οποίες έχετε αναφερθεί, κύριε Πρόεδρε, πριν από λίγο στη δική σας ομιλία.

Η δική μας πλευρά, αποδεχόμενη κάθε φορά να εισέλθει στον διάλογο για συνέχιση των συνομιλιών, ακολουθώντας ουσιαστικά τη μεθοδολογία της Τουρκίας, προβαίνει σε συνεχείς υποχωρήσεις, φτάνοντας σήμερα σε σημείο που οποιαδήποτε άλλη υποχώρηση θα συνιστούσε πλήρη αποδοχή των όρων και απαιτήσεων της Τουρκίας. Ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελεί η πριν από λίγο -το μεσημέρι- τοποθέτηση του προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού, ο οποίος προκαθόρισε τη ριζική αλλαγή της μορφής της λύσης από δικής μας πλευράς, θέτοντας θέματα ή εισηγούμενος θέματα πριν από την έναρξη του διαλόγου, δίνοντας έτσι και την ευκαιρία και την ευχέρεια στην τουρκική πλευρά να πράξει ακριβώς το ίδιο, δηλαδή να θέσει με πιο επίσημο τρόπο το θέμα της λύσης δύο κρατών. Αποκορύφωμα όμως όλων αυτών των αποτυχημένων πολιτικών είναι ο εγκλωβισμός μας σε μια διάσκεψη η ημερήσια διάταξη της οποίας παραμένει ακαθόριστη και αβέβαιη μερικές μόνο μέρες πριν από τη διεξαγωγή της.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Για να υπάρξει λύση στο Κυπριακό με βάση τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών και των συμφωνιών υψηλού επιπέδου, όπως θέλουμε όλοι, θα πρέπει η Τουρκία να κάνει πολλές και συγκεκριμένες υποχωρήσεις. Χωρίς αυτές λύση σωστή και βιώσιμη δεν πρόκειται να βρεθεί και κάθε άλλη προσπάθεια κλεισίματος του Κυπριακού ή επιβολής διχοτομικών σχεδίων τύπου Ανάν ή λύσης δύο κρατών θα απορριφθεί ξανά από τον κυπριακό ελληνισμό.

Γι' αυτό τον λόγο καλούμε για ακόμα μια φορά τον Πρόεδρο Αναστασιάδη να εισακούσει τις εκκλήσεις μας για συλλογική και συνολική εφαρμογή μιας νέας στρατηγικής ενίσχυσης της Κυπριακής Δημοκρατίας και διεκδίκησης λύσης του Κυπριακού που να διασφαλίζει τη συνέχιση της Κυπριακής Δημοκρατίας. Μιας λύσης στην οποία Ελληνοκύπριοι και Τουρκοκύπριοι θα συνυπάρχουν και θα κυβερνούν με σεβασμό στα δημοκρατικά, ατομικά και συλλογικά δικαιώματα, όπως αυτά κατοχυρώνονται από το ευρωπαϊκό δίκαιο. Θέλουμε μια λύση χωρίς στρατεύματα κατοχής, εγγυήσεις και επεμβατικά δικαιώματα, που να διασφαλίζει ότι όλοι οι νόμιμοι ιδιοκτήτες των κατεχόμενων περιουσιών θα έχουν τον πρώτο λόγο στις περιουσίες τους.

Λόγω έλλειψης χρόνου δε θα αναφερθώ σε άλλα ζητήματα, στα οποία έχει αναφερθεί ο φίλος και συναγωνιστής Ζαχαρίας Κουλιάρης. Συμφωνώ απόλυτα με τις απόψεις του. Θεωρώ -και κλείνω- ότι μόνο έτσι θα φανούμε όλοι αντάξιοι των προσδοκιών και των επιδιώξεων του κυπριακού ελλητισμού.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ:

Ευχαριστώ πολύ, κύριε Λεωνίδου.

Τον λόγο τώρα έχει ο συνάδελφος Κωστής Ευσταθίου, του Κινήματος Σοσιαδημοκρατών ΕΔΕΚ και να ετοιμάζεται η συνάδελφος Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, αναπληρωτής πρόεδρος του Δημοκρατικού Κόμματος.

Ναι, κύριε Ευσταθίου, έχετε τον λόγο.

ΚΩΣΤΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ:

Ευχαριστώ.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Έγινε σήμερα πολύς λόγος για τον δικοινοτικό χαρακτήρα του κράτους του 1960. Τα διαιρετικά στοιχεία και οι διαλυτικές ρυθμίσεις -όντως- της Ζυρίχης οδήγησαν με τη βοήθεια των εδώ προθύμων στην κατάρρευση του δικοινοτικού κράτους του 1960 και στη διχοτόμηση μετά την τουρκική εισβολή. Ποια ήταν τα διαιρετικά στοιχεία; Ο διαχωρισμός του λαού σε δύο κοινότητες στη βάση γλώσσας, θρησκείας και έθνους, η υιοθέτηση θεσμών διαχωριστικών, όπως ήταν το 70%-30% στη δημόσια υπηρεσία, πρόεδρος και αντιπρόεδρος και όλα τα συναφή.

Το 1974 εν μέσω ομιωγών και του κοπτεού της τουρκικής εισβολής ξεκινήσαμε διαπραγματεύσεις με τους Τουρκοκυπρίους, όπως λέγαμε, πρώτα για ανθρωπιστικά θέματα και αργότερα για λύση του Κυπριακού, προσφέροντας έτσι ένα ανέλπιστο δώρο στην Τουρκία. Ενώ το πρόβλημα ήταν και είναι η εισβολή, η κατοχή και η εθνική γενοκτονία της Τουρκίας στην Κύπρο, ξεκινήσαμε διαπραγματεύσεις με Τουρκοκυπρίους, τον Ντενκτάς ουσιαστικά, οι οποίες διαπραγματεύσεις διαιώνισαν έκτοτε την κατοχή, δημιούργησαν τετελεσμένα, νομιμοποίησαν το ψευδοκράτος και αποενοχοποίησαν την Τουρκία. Αυτό καταφέραμε όλα αυτά τα χρόνια.

Τα τελευταία χρόνια μάλιστα έχουν αναδειχθεί και συγκεκριμενοποιηθεί όσα έχουμε δώσει στην Τουρκία, προκειμένου να επιτύχει ένας διάλογος χωρίς νόημα και περιεχόμενο, όπως και οι διαπραγματεύσεις με τα μίσθαρνα όργανα του τουρκικού στρατού και της Τουρκίας. Αυτά είναι η αποδοχή της διζωνικής, της διαίρεσης του νησιού στο διηγεκές, αποδοχή των δύο κρατών, της αναβάθμισης του ψευδοκράτους σε συνομιλητή και συνιστών κράτος και η υποβάθμιση της Κυπριακής Δημοκρατίας στο έτερο συνιστών κράτος, η πολιτική ισότητα, η εκ περιτροπής προεδρία, η πληθυσμιακή εξίσωση του 80% με το 20%, ο διαχωρισμός οικονομίας και θεσμών, η αποδοχή κυριαρχίας ως εκπηγάζουσα από τους δύο λαούς και η ομοφωνία ή τουλάχιστον η σύμφωνος ψήφος, προκειμένου να λειτουργήσει, για να ληφθεί απόφαση. Για αποχώρηση εποίκων ή επιστροφή προσφύγων ούτε λόγος.

Η Τουρκία τι επιδιώκει και τι επιδίωκε τόσα χρόνια στην Κύπρο; Κατάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας και αντικατάστασή της από δύο κράτη, κοινοτικά, εθνικά κράτη, διαίρεση λαού, θεσμών και εδάφους, τη νομιμοποίηση de jure αυτών που πέτυχε στο έδαφος το 1974 και μέσω αυτών την ανάκτηση ή την επανάκτηση της Κύπρου με τον έλεγχο και κατοχή των κατεχομένων και την επικυριαρχία στο άλλο συστατικό μέρος-κράτος, δηλαδή στα ελεύθερα εδάφη της Κυπριακής Δημοκρατίας. Πώς θα το επιτύχει αυτό; Μα, ασφαλώς μέσω μίας λύσης η οποία θα είναι θνησιγενής, διαιρετική, διχοτομική, η οποία προορίζεται να αποτύχει και να προκαλέσει κατάρρευση του όλου μορφώματος που θα συμφωνηθεί, ώστε να μην μπορεί να λειτουργήσει χωρίς την απόλυτη εξάρτηση από την Τουρκία. Όπου υπάρχει βεβαίως κενό εξουσίας, εκεί χαίρονται οι Άγγλοι με τις βάσεις τους.

Συνεχίσαμε όλα αυτά τα χρόνια τον ανύπαρκτο ουσιαστικά διάλογο με την Τουρκία, η οποία ποτέ δεν ήθελε και δε θέλει λύση, διότι ακριβώς δεν έχει κανέναν λόγο να επιδιώξει λύση. Κατέχει τον βορρά, ελέγχει στρατιωτικά και γεωπολιτικά την Κύπρο με τον στρατό και την κατοχή, ασκεί ουσιαστικά επικυριαρχία στις ελεύθερες περιοχές. Όλα αυτά τα χρόνια η Τουρκία νομιμοποίησε και εν πολλοίς νομιμοποίησε, κυρίως με την αποδοχή εκ μέρους της της ύπαρξης του ψευδοκράτους ως τουρκοκυπριακού συνιστώντος κράτους και την ανάδειξή του ως ισότιμου συνομιλητή, με τους οποίους θα εξεφύρουμε κατά τα άλλα λύση διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας μέσω συνεταιρισμού συνιστώντων κρατών και μάλιστα με πολιτική ισότητα.

Μέσα σε αυτές τις συνθήκες προχωρούμε στην πενταμερή και διεκδικούμε αυτή να συνεχιστεί από το σημείο που διακόπηκε πριν από κάποια χρόνια. Πού έμεινε όμως αυτή και πού διακόπηκε; Σε όλα όσα ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας αυθαίρετα πρόσφερε στην Τουρκία, προκειμένου να συνεχιστεί ένας θνησιγενής διάλογος, μια θνησιγενής, αν θέλετε, διαδικασία της πενταμερούς. Και τα ερωτήματα που μπαίνουν είναι τα ακόλουθα: Γιατί να πετύχει αυτή τη φορά η πενταμερής, εκεί όπου απέτυχε; Τι άλλαξε; Ποια είναι η συμπεριφορά της Τουρκίας; Γιατί να θέλει λύση βιώσιμη και λειτουργική η Τουρκία και αλλαγή της γεωστρατηγικής κατάστασης που ήδη πέτυχε το '74 και θωράκισε όλα αυτά τα ξύλινα χρόνια των κατ' επίφαση

διαπραγματεύσεων; Και τι αναμένεται να αποδεχθεί η πλευρά μας, προκειμένου να συνεχιστεί η πενταμερής από το σημείο που αυτή διακόπηκε;

Το πρόβλημα, ξέρετε, της διζωνικής, την οποία έχουμε κάνει παντιέρα και σημαία μας, δεν είναι μόνο ότι αυτή αποτελούσε και αποτελεί πάγια θέση της Τουρκίας και το όχημα επανάκτησης της Κύπρου ή ότι αυτή αποτελεί διχοτομική λύση. Το μεγάλο πρόβλημα της διζωνικής είναι ότι αυτή δεν είναι συμβατή με τα όσα περιέγραψε με τον ρομαντικό και τον ικανότατο τρόπο ο πρόεδρος του Δημοκρατικού Συναγερμού «θέλω και εκείνο, θέλω και το άλλο, θα πετύχω και εκείνο...» μέσα από μια διζωνική που δεν είναι συμβατή ούτε με ανθρώπινα δικαιώματα ούτε με την απελευθέρωση ούτε με την επανένωση ούτε με την αποφυγή της διχοτόμησης ούτε με τη δημοκρατική κοινωνία. Δεν είναι συμβατή με την Κύπρο που οραματιζόμαστε όλοι. Δεν είναι συμβατή με τα όσα ρομαντικά και πολλές φορές δακρυρροούντα λέμε στις ομιλίες μας για την Κύπρο. Σε κανένα κράτος όπου εφαρμόστηκε ο διαχωρισμός του λαού με βάση την εθνότητα ή τη θρησκεία δεν πέτυχε η ειρήνη ή η σταθερότητα. Κοιτάξετε τι έγινε στη Γιουγκοσλαβία, στη Τσεχοσλοβακία, στη Νιγηρία, στον Λίβανο και στη Βοσνία-Ερζεγοβίνη.

Τι να περιμένουμε από την πενταμερή; Η Τουρκία θα κάνει ένα παραπάνω βήμα απ' αυτά που έχουμε αποδεχτεί. Θα απαιτήσει όπως τα δύο κράτη, αντί να συζητήσουν διζωνική, να προχωρήσουν σε συνεργασία και διεθνή συνθήκη υπό μορφή συνομοσπονδίας. Στην ουσία θα διεκδικήσει τη διάλυση της Κυπριακής Δημοκρατίας σε δύο κράτη και τη σύσταση της συνομολόγησης της διεθνούς συνθήκης των δύο κρατών. Σε αυτό το σημείο είναι η μόνη διαφορά μεταξύ της διζωνικής και της συνομοσπονδίας. Εμείς τι έχουμε κατά νου; Χαλαρή και αποκεντρωμένη ομοσπονδία. Αυτό μας λένε, αυτός είναι ο αντίλογος και αυτό θα διεκδικήσουμε, σε περίπτωση που η Τουρκία θα βάλει το ζήτημα, όπως λέει, για δύο κράτη.

Έχουμε ακούσει και σήμερα ευχολόγια και διθυράμβους για τη λύση που δεν είδαμε, δε γνωρίζουμε, δεν ξέρουμε το περιεχόμενό της και την οποία αγνοούμε. Έχουμε ακούσει τους εκπροσώπους της αποτυχημένης πολιτικής όλων αυτών των ετών, του άνευ νοήματος και περιεχομένου διαλόγου να μας κατηγορούν εμάς και να λοιδορούν όσους διαφωνούν με την πολιτική τους, η οποία ανέδειξε την Τουρκία όχι σε θύτη αλλά σε εγγυήτρια δύναμη και με αυτή την ιδιότητα λαμβάνει μέρος στην πενταμερή.

Όλοι αυτοί που ευθύνονται για τα αδιέξοδα, που άσκησαν και ασκούν τη δική τους πολιτική αδιεξόδων, να κατηγορούν και να χρεώνουν τη διαιώνιση της κατοχής, τη νομιμοποίηση των τετελεσμένων, το αποτέλεσμα δηλαδή της δικής τους πολιτικής. Μας μιλάνε για λύση και τα καλά της, τα οποία δε γνωρίζουν και μας ρωτάνε τι πρέπει να κάνετε. Τι πρέπει να κάνουμε; Τι εισηγείστε; Λέμε το απλό: σταματήστε τον κατήφορο. Σταματήστε τη διολίσθηση προς τις τουρκικές θέσεις. Μην αποδεχτείτε τις νέες τουρκικές αξιώσεις εκ προοιμίου, όπως περίπου αφήνετε να εννοηθεί σε αυτή την αίθουσα σήμερα, ότι ό,τι προκύψει είμαστε έτοιμοι να το διαπραγματευτούμε για μια λύση, τη λύση την οποία έχουμε αναγάγει περίπου ως θέσφατο, ως κάτι το αόριστο, κάτι το οποίο κινείται μπροστά μας και απλώς δεν απλώνουμε το χέρι να το πάρουμε.

Μην αποδεχτείτε τις νέες τουρκικές αξιώσεις. Μην αποδεχτείτε τα δύο κράτη, τη διαίρεση, την κατάργηση της Κυπριακής Δημοκρατίας, η οποία, ειρήσθω, είναι η μόνη που απουσιάζει από την πενταμερή. «Διεκδικήστε», απαντούμε, «και απαιτήστε». Τολμήστε να κακοφανήσετε επιτέλους και μια φορά τους Άγγλους. Να απαιτήσετε τα ανθρώπινα δικαιώματα όλων των Κυπρίων. Δείτε επιτέλους τι συμβαίνει στον Καναδά, όπου η γαλλόφωνη μειοψηφία ζει μαζί και όχι πλάι πλάι με την αγγλόφωνη πλειοψηφία σε ένα ελεύθερο κράτος, χωρίς σύνορα, χωρίς στεγανά. Να πάρετε τα μαθήματα του Ντε Κλερκ, ναι, και του Μαντέλα, οι οποίοι απέρριψαν τις εισηγήσεις και πάλι των Άγγλων για διζωνικό κράτος στη Νότια Αφρική και προτίμησαν το «ένα κράτος, ένας άνθρωπος, μία ψήφος».

Και τελειώνω με το εξής: Ο Σίσι, ο Πρόεδρος της Αιγύπτου σε μια επίσκεψή του στην Κύπρο πριν από κάποια χρόνια είχε πει κάτι το οποίο, αν το κατανοήσουμε κάποτε ως πολιτική ηγεσία αυτού του τόπου, πιθανόν να προσφέρουμε πραγματικά μεγάλη υπηρεσία. Τι είπε; «Ο κυπριακός λαός, ο οποίος συναποτελείται από τις δύο κοινότητες και δε διαχωρίζεται σε αυτές, έχει δικαίωμα να ζήσει ελεύθερος στη δική του ενωμένη πατρίδα και να απολαμβάνει ενωμένος τον φυσικό της πλούτο». Εμείς τι του απαντούμε; Είμαστε αποφασισμένοι να διεκδικήσουμε και να ζήσουμε με σύνορα, επειδή το 1989 αυθαίρετα ο Γιώργος Βασιλείου αποδέχτηκε τη διζωνική ομοσπονδία.

Ευχαριστώ.

(Κατά τη διάρκεια της αγόρευσης του κ. Κωστή Ευσταθίου ο Πρόεδρος της Βουλής επανήλθε στην έδρα.)

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Ευσταθίου.

Τον λόγο έχει η κ. Χριστιάνα Ερωτοκρίτου του Δημοκρατικού Κόμματος.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Στον λίγο χρόνο που έχω θα ήθελα να δηλώσω από αυτό εδώ το βήμα ότι εγώ δεν είμαι καλή γνώστης του αμερικανικού συστήματος. Όμως, αυτό που γνωρίζω καλά είναι ότι ο Αμερικανός πρόεδρος εκλέγεται

κατευθείαν από τον λαό μέσω των εκλεκτόρων. Ξέρω πολύ καλά ότι, όταν υπάρχει αδιέξοδο στην Αμερική, δε λύνουν το αδιέξοδο με κλήρωση αλλά με δημοκρατικές διαδικασίες. Αυτό που ξέρω και σίγουρα δηλώνω και γνωρίζω είναι ότι, εάν μας προσφερθεί ως λύση του Κυπριακού το αμερικανικό σύνταγμα, εμείς ως Δημοκρατικό Κόμμα θα το υποστηρίξουμε. Η αλλαγή όμως προσέγγιση, όταν μας βολεύει, για να δικαιολογήσουμε τις υποχωρήσεις μας, λίγο αμερικάνικο σύνταγμα, λίγο σύνταγμα του 1960 και λίγο πασπάλισμα από συνομοσπονδία, δεν μπορεί να αιτιολογήσει τις διαχρονικές μας υποχωρήσεις στο Κυπριακό.

Άκουσα κάποιους εδώ να λένε ότι, όποτε υπάρχει κινητικότητα στο Κυπριακό, γεννιούνται φόβοι. Αυτό το είπε ο κ. Νεοφύτου. Θα μπορούσε βέβαια κάποιος να πει ότι, όποτε η Τουρκία βάλει τον επόμενο στόχο της στο Κυπριακό, εμείς τρέχουμε να τον ικανοποιήσουμε, πριν καν κάτσουμε στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων. Αλλά εγώ αδυνατώ να κατανοήσω ως προς τι, αγαπητοί συνάδελφοι, η ενασχόληση του σύμπαντος με την πολιτική ισότητα, με το τι μπορούμε ή δεν μπορούμε να δεχτούμε. Εγώ προσωπικά δεν άκουσα την ηγεσία των Τουρκοκυπρίων, αλλά ούτε και τον κ. Ερντογάν ή την πολιτική ηγεσία στην Τουρκία να αναλώνονται καθημερινώς σε δημόσιες συζητήσεις για το πόσες εγγυήσεις μπορούν να δεχτούν ή πόσο στρατό είναι διατεθειμένοι να αποσύρουν ή πότε θα αποσύρουν τον κατοχικό στρατό. Οι μόνοι που κάνουν ή εφαρμόζουν αυτή την προσέγγιση είμαστε εμείς. Ακόμα και αυτοί που υποστηρίζουν τους χειρισμούς του Νίκου Αναστασιάδη στο Κυπριακό, διερωτώμαι πώς υποβοηθούν τη δική του διαπραγματευτική θέση, όταν φροντίζουν μέρα-νύχτα, πριν να πάμε στη Γενεύη, να γνωρίζουν οι πάντες τι είμαστε διατεθειμένοι και τι δεν είμαστε διατεθειμένοι να δεχτούμε.

Κύριε Πρόεδρε,

Θέλω «να απολογηθώ». Θέλω «να απολογηθώ», γιατί «μου διέφυγαν» πράγματα. «Μου διέφυγε» ότι «συμφώνησε» η Τουρκία για κατάργηση των εγγυήσεων. «Μου διέφυγε» ότι «συμφώνησε» η Τουρκία για αποχώρηση των στρατευμάτων. «Μου διέφυγε» ότι «συμφώνησε» η Τουρκία για την αποχώρηση των εποίκων. «Μου διέφυγε» ότι «συμφώνησε» η Τουρκία για την επιστροφή των Βαρωσίων, της Μόρφου και των κατεχομένων εδαφών μας. Και ο λόγος που δεν υλοποιούνται όλα αυτά που «συμφώνησε» η Τουρκία είναι επειδή εμείς δεν αποδεχόμαστε την πολιτική ισότητα. Αυτό είναι το επιχείρημα.

Άλλοι θέλουν, κύριε Πρόεδρε, να μας πουν, πριν πάμε στις διαπραγματεύσεις, «δώστε την πολιτική ισότητα όχι όπως λένε τα ψηφίσματα των Ηνωμένων Εθνών, αλλά όπως η Τουρκία την εννοεί και θα δείτε που η Τουρκία θα είναι διαλλακτική στις εγγυήσεις, θα δεχτεί να αποσυρθούν τα στρατεύματα και θα πάρουμε και πίσω εδάφη». Αυτό το έργο το ξαναζήσαμε, το ξαναείδαμε, αλλά, όπως και για πολλά άλλα σε αυτό τον τόπο, ποτέ δε μαθαίνουμε από τα λάθη μας και ποτέ δε διορθώνουμε την πορεία μας.

Κανέναν δεν αφοπλίσαμε. Δεν αφοπλίσαμε την Τουρκία με την αποδοχή της πενταμερούς, αντί της διεθνούς διάσκεψης που ήταν διαχρονική θέση του εθνικού συμβουλίου. Δεν αφοπλίσαμε τον κ. Ταλάτ. Δεν αφοπλίσαμε τον κ. Ακιντζί με συζητήσεις περί εκ περιτροπής προεδρία. Δεν αφοπλίσαμε τον κ. Έρογλου, όταν αποδεχθήκαμε να μείνουν όλοι οι έποικοι. Είναι τους εαυτούς μας που αφοπλίσαμε. Είναι την ελληνοκυπριακή πλευρά που αφοπλίσαμε τόσο από διαπραγματευτική διαδικασία, αλλά και από ουσία. Και την ευθύνη για τη σημερινή μας κατάσταση στο Κυπριακό τη φέρει όχι μόνο ο Νίκος Αναστασιάδης και ο Δημοκρατικός Συναγερμός, αλλά και όλοι εκείνοι που επικροτούσαν και υποστήριζαν τους χειρισμούς του στο Κυπριακό. Και όλοι αυτοί που σήμερα απ' αυτό εδώ το βήμα «κόπτονται» για το Βαρώσι, για τη Μόρφου, για τις σαράντα χιλιάδες στρατού, για τις καταραμένες εγγυήσεις γιατί δεν απαιτούν από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να πάει στη Γενεύη και να ιεραρχήσει της προτεραιότητές μας και να βάλει στην ατζέντα το Βαρώσι, τη Μόρφου, τις σαράντα χιλιάδες στρατευμάτων και τις καταραμένες εγγυήσεις, αντί την πολιτική ισότητα;

Κύριε Πρόεδρε,

Το κυπριακό πρόβλημα υφίσταται λόγω εισβολής και κατοχής από την Τουρκία και εμείς ως Δημοκρατικό Κόμμα δε θα σταματήσουμε ποτέ να το λέμε, δε θα σταματήσουμε ποτέ να το υποστηρίζουμε και δε θα σταματήσουμε ποτέ να διορθώνουμε την πορεία όλων όσων προσπαθούν να μας πουν ότι για τη μη λύση του Κυπριακού φταίει οι κακοί Ελληνοκύπριοι, που δεν είναι διατεθειμένοι να κάνουν παραχωρήσεις στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων.

Αυτό που πρέπει να κάνουμε οδεύοντας προς τη Γενεύη, αφού αποδεχθήκαμε την πενταμερή, αφοπλίζοντας τους ίδιους μας τους εαυτούς, παραγκωνίζοντας τα πέντε μόνιμα μέλη του Συμβουλίου Ασφαλείας, είναι να ιεραρχήσουμε αυτά που καίνε την ελληνοκυπριακή πλευρά, που είναι τα στρατεύματα, που είναι οι εγγυήσεις, που είναι η επιστροφή των εδαφών. Εάν θα πάμε να συζητήσουμε την πολιτική ισότητα με την αφελή προσδοκία ότι αυτό θα το ανταλλάξουμε στο τραπέζι των συνομιλιών με καλή θέληση από την πλευρά της Τουρκίας, θα έχουμε ξανά επανάληψη αυτών που ζήσαμε και στο Κραν Μοντανά, αλλά και σε άλλες διασκέψεις.

Επειδή δε θέλω να πάρω πολύ χρόνο, θέλω να τελειώσω με μια αναφορά στην 8^η Ιουλίου. Γνωρίζουμε πολύ καλά ως Δημοκρατικό Κόμμα την κορυφαία συμφωνία της 8^{ης} Ιουλίου και τις τεράστιες προσπάθειες που καταβλήθηκαν τότε, το 2006, για να επιτευχθεί αυτή η συμφωνία και πόσο σημαντική ήταν για την ελληνοκυπριακή πλευρά. Εμείς τη γνωρίζουμε πάρα πολύ καλά. Αυτή όμως η συμφωνία πετάχτηκε στον κάλαθο των αχρήστων και αντικαταστάθηκε από τη συμφωνία της 23^{ης} Μαΐου από κάποιους που ήξεραν καλύτερα και στο τέλος μας έμειναν οι γενναιόδωρες προσφορές.

Κύριε Πρόεδρε,

Ας μην έχουμε αυταπάτες και ας μη νομίζουν κάποιοι ότι μπορούν να διαφημίσουν μια λύση ως να είναι μάννα εξ ουρανού, χωρίς να ξέρουμε προηγουμένως ποιο θα είναι το περιεχόμενο αυτής της λύσης. Και μακάρι το περιεχόμενο να είναι καλό, γιατί θα θέλαμε και εμείς να χειροκροτήσουμε μαζί τους. Θέλουμε και εμείς να ζητοκραυγάσουμε μαζί τους, αλλά δεν είμαστε διατεθειμένοι να διαφημίσουμε κάτι το περιεχόμενο του οποίου ακόμα δε γνωρίζουμε ή, τουλάχιστον απ' αυτά που ακούμε από την απέναντι πλευρά, από τον κ. Ερντογάν, μας κάνει περισσότερο να ανησυχούμε και όχι να πανηγυρίζουμε, χωρίς να γνωρίζουμε γιατί πανηγυρίζουμε.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κυρία Ερωτοκρίτου.

Τον λόγο έχει ο Γιώργος Λουκαΐδης του ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις.

Κύριε Λουκαΐδη, έχετε τον λόγο.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΛΟΥΚΑΪΔΗΣ:

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Σίγουρα είναι χρήσιμη η συζήτηση και είναι χρήσιμη, όταν υπάρχει αλληλοσεβασμός και όταν, όπως σωστά λέχθηκε -θα συμφωνήσω σε τούτο με τον Ζαχαρία Κουλία- την ώρα που μιλούν οι άλλοι, έχουμε όλοι ανοιχτά τα αφτιά μας, πράγμα που νομίζω ότι δυστυχώς δε γίνεται ιδιαίτερα.

Θα ξεκινήσω από την τελευταία παρατήρηση της κ. Ερωτοκρίτου λέγοντας ότι η 8^η του Ιούλη ήταν μια διαδικαστική συμφωνία για τη συγκρότηση τεχνικών επιτροπών και ομάδων εργασίας, που εκατό τόσες συναντήσεις δεν έφεραν κανένα αποτέλεσμα, για να το θυμηθούμε, και η μόνη πολιτική αναφορά στην ουσία ήταν η διζωνική δικαιοδική ομοσπονδία με πολιτική ισότητα. Ούτε για εγγυήσεις ούτε για κατοχικά στρατεύματα ούτε για οτιδήποτε.

Λοιπόν, οπότε, προς αποκατάσταση της αλήθειας, ναι, στα κατεχόμενα γίνεται όχι μόνο συζήτηση, αλλά και κινητοποιήσεις από συντρόφους Τουρκοκυπρίους, από προοδευτικές φιλειρηνικές δυνάμεις, ενάντια στην προσπάθεια Ερντογάν να εποικίσει το Βαρώσι, αλλά έχουμε και δηλώσεις προχθεσινές του Ακιντζί ενάντια στις εγγυήσεις όπως τις εννοεί ο Τατάρ και συζήτηση δημόσια βεβαίως και αντιπαράθεση όσων εναντιώνεται στη θέση του Τατάρ για λύση δύο κρατών και συνομοσπονδία. Βεβαίως και γίνεται αυτή η συζήτηση, προς αποκατάσταση της αλήθειας.

Απ' εκεί και πέρα, επειδή έχω καλυφθεί πλήρως με τις ολοκληρωμένες παρεμβάσεις και του γενικού γραμματέα του κόμματος και του συντρόφου Στέφανου, επιτρέψτε μου, έχω ετοιμάσει κάποια βασικά ερωτήματα, γιατί χρειάζεται δυστυχώς να αναφερόμαστε ξανά και ξανά στα αυτονόητα, μήπως και πιάσει κάτι το αφτί μας, αγαπητέ κύριε Κουλία.

Ερώτημα πρώτο: Τι θέλουμε; Κύπρο μισή ελληνική ή Κύπρο ολόκληρη δικαιοδική; Πρέπει να αποφασίσουμε. Ισχυρίζομαι ότι η κουλτούρα που χτίστηκε σε μερίδα του λαού μας -και αναφέρομαι ειδικότερα στους Ελληνοκυπρίους σε αυτή την περίπτωση- δεν είναι τυχαίο το «τζιένοι ποτζίει τζιαι εμείς ποδά τζιαι μες στη μέση τείχος». Δεν είναι καθόλου τυχαίο, κάποιοι την καθοδηγούν τζιαι προτιμούν μισή ελληνική. Προτιμούν την πατρίδα ελάττω να παραδώσουν. Κακά είναι τα ψέματα, πρέπει να μιλούμε με ειλικρίνεια. Παρά τη διζωνική δικαιοδική ομοσπονδία, προτιμούν τη μισή Κύπρο-ελληνική, να την ελέγχουμε. Τζιαι, αν θα μείνει ελληνική, τίθεται ένα τεράστιο ερωτηματικό. Η μισή. Γιατί, αν η Τουρκία κκοτσιανιάσει τζιέινον που παράνομα κατέχει και το νομιμοποιήσει, πρέπει να είμαστε βέβαιοι για τη συνέχεια και για την ποιοτική διαφορά, μεταβολή η οποία θα υπάρξει σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο, όταν θα έχουμε νόμιμα σύνορα της Τουρκίας στίπι μας.

Δεύτερο ερώτημα: Πώς θα πετύχουμε τούτο τον στόχο; Διότι θυμηθήκαμε -και καλώς πρέπει να θυμούμαστε- τους ήρωές μας. Θέλουμε τζιαι άλλους ήρωες; Αν χρειαστεί, ναι. Να το προκαλέσουμε εμείς; «Με πολιτικοδιπλωματικά μέσα θα επιχειρήσουμε να επιλύσουμε το Κυπριακό ή με στρατιωτικά μέσα;» είναι το ερώτημα. Αυτονόητη είναι η απάντηση, για όσους σκέφτονται με όρους λογικής, κατά την άποψή μου, και αυτό δεν αναιρεί την ανάγκη της καλύτερης δυνατής εντός των δυνατοτήτων μας ενίσχυσης της αμυντικής μας θωράκισης, για να μην παρεξηγούμαι. Αλλά, είναι δυνατό να σκεφτόμαστε τη λύση με στρατιωτικά μέσα, για να κάνουμε άλλους ήρωες; Ε, όχι, δε θα θυσιάσουμε τα παιδιά μας! Αν χρειαστεί, τζιαι πάλι, όπως το 1974, εμείς θα είμαστε τζιαμαί, πρώτοι οι ακελικοί, αλλά εργαζόμαστε, για να μην ξαναχρειαστούμε. Διότι τζιέινον που έφεραν τους Τούρκους το 1974, ήταν στο Τρόδος και έψηναν σουβλες ή εσφάζαν γυναικόπαιδα Τουρκοκυπρίων στην Αλόα, στον Σανταλάρη, στη Μαράθα, στο Τζιάος!

Τρίτο ερώτημα: Σε ποιο πεδίο είναι καλύτερα να δώσουμε τη μάχη μας για την απελευθέρωση και την επανένωση; Είναι καλύτερα να δώσουμε αυτή τη μάχη, να κάνουμε αυτή την προσπάθεια στο πεδίο της κλιμάκωσης της έντασης ή και της έντασης όπως τη βιώνουμε τα τελευταία χρόνια, του παρατεταμένου αδιεξόδου -και μάλιστα το οποίο χρεώνεται και στη δική μας πλευρά- της άγονης παρέλευσης του χρόνου, η οποία νομιμοποιεί τα τετελεσμένα, τα ενισχύει επί του εδάφους και τα επεκτείνει ή είναι καλύτερα να δώσουμε αυτή τη

μάχη -και μας εξυπηρετεί καλύτερα- στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων; Θα σώσουμε την Αμμόχωστο, θα πετύχουμε να ασκούμε την κυριαρχία μας ανενόχλητοι, χωρίς παρεμβάσεις και παράνομες προκλήσεις, μέσα από τις εντάσεις και την άγνοια παρέλευση του χρόνου ή στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων; Η μόνη λύση είναι το τραπέζι των διαπραγματεύσεων, όπου εκεί έχουμε το πλεονέκτημα και των όσων έχουν συμφωνηθεί και υποστηρίζονται από τη διεθνή κοινότητα, αλλά και το διεθνές δίκαιο. Εκτός αν κάποιος το δραματικό ανισοζύγιο δυνάμεων σε βάρος μας θεωρούν ότι μπορούμε να το ανατρέψουμε στο πεδίο της σύγκρουσης, της αντιπαράθεσης, της έντασης.

Ερώτημα τέταρτο: Ποια μορφή λύσης επιδιώκουμε; Έπρεπε να ήταν και εδώ αυτονόητη η απάντηση, αλλά και σε τούτη την αίθουσα έγινε τεράστια συζήτηση και μάλιστα, επιτρέψτε μου να πω, με έμμεσο τρόπο όχι με σεβασμό στην αντίθετη άποψη αλλά με ύβρεις. Για εμένα, για εμάς, συνάδελφοι, όταν λες ότι η χειρότερη μορφή διχοτόμησης είναι η διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία, άρα είναι χειρότερη από τη σημερινή κατάσταση - και παραπέμπω σε πολιτικό αρχηγό- είναι σα να λες ότι όσοι στηρίζουν με άλλα λόγια τη χειρότερη μορφή διχοτόμησης, τη διζωνική δικοινοτική, υποστηρίζουν το ξεπούλημα της πατρίδας, είναι προδοτές. Και πώς είναι δυνατόν να το λέμε τούτο το πράγμα, όταν έχουμε ομόφωνες αποφάσεις του εθνικού συμβουλίου του 1989 και του 2009; Πώς είναι δυνατό κάποιος με τόση ευκολία να λένε αυτό το πράγμα, όταν υποστήριξαν σωρεία προέδρων, υποψηφίων ή και προέδρων εν ενεργεία που υποστήριζαν τη διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία ή και όταν, συνάδελφοι, ακόμα και με ψηφίσματα εδώ στη Βουλή -έχω εντοπίσει δύο, θα τα καταθέσω- είχαμε ομόφωνες αποφάσεις υπέρ της διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας; Πώς αίφνης έγινε προδοσία το να υποστηρίζεις τη διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία; Ξεκάθαρες κουβέντες: Είτε διζωνική δικοινοτική ομοσπονδία θα έχουμε είτε διχοτόμηση. Είτε το συνειδητοποιούμε είτε δεν το συνειδητοποιούμε, αλλά σε κάθε περίπτωση το αποτέλεσμα θα είναι το ίδιο, οριστική διχοτόμηση. Διότι η διχοτόμηση είναι σπίτι μας και προσπαθούμε να την ανατρέψουμε.

Και, αν δεν είναι διζωνική δικοινοτική, όσοι μιλήσαν, θέλουν να μας πουν πως θα έχουμε αυτό το κάτι πολύ καλύτερο, το οποίο δεν ακούσαμε; Με ποια μέσα θα το πετύχουμε; Θέλει κάποιος με όρους λογικής να μας εξηγήσει πώς θα το πετύχουμε; Πώς θα αποδεχτούν οι Τουρκοκύπριοι κάτι καλύτερο και οι πιο προοδευτικοί, οι πιο φιλειρηνικές δυνάμεις στην τουρκοκυπριακή κοινότητα; Διότι έν' καλά να λέμε για το κοπελλούδι μας ,που μπορεί να έχει σχέση με έναν Τουρκοκύπριο, αλλά πώς θα δείξουμε σεβασμό και στη δική τους βούληση και θέληση; Πού θα βρεθεί η χρυσή τομή, θέλουν να μας πουν, και ιδιαίτερα, θέλουν να μας πουν, εκεί που δυσκολεύονται να αναπτύξουν οποιαδήποτε δραστηριότητα και επαφή με τουρκοκυπριακές πολιτικές δυνάμεις;

Εντάξει, τώρα δε θέλω να αναφερθώ στους νεοναζί που είναι στο κοινοβούλιο. Σηκωθήκαν και έφυγαν. Είχαν το θράσος να μας πουν εμάς ότι δε διεκδικούμε την ελευθερία της Κύπρου. Ποιοι; Οι πνευματικοί επίγονοι όσων έφεραν την τουρκική σκλαβιά στην Κύπρο και που είναι αδιόρθωτοι. Έχουν το θράσος να μας λένε για να απαρτχάντ. Ποιοι; Αυτοί που ο ρατσισμός είναι η βασική τους ιδεολογία. Αυτή η μισάνθρωπη ιδεολογία. Αυτοί που δε θεωρούν Έλληνα τον Αντετοκούνμπο και κανέναν άλλο που είναι άλλου χρώματος και γεννήθηκε στην Ελλάδα, μεγάλωσε στην Ελλάδα και διαπρέπει στις ΗΠΑ. Οι ΗΠΑ με τη λογική τους τούτους δεν έπρεπε να υπάρχουν ως κράτος-έθνος, διότι ξέρετε ότι είναι τεχνητό έθνος οι ΗΠΑ. Οι Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής αποτελούνται από κόσμο που μετέβη στην ήπειρο εκείνη, μετανάστες διαφόρων υπηκοοτήτων και φτιάχτηκε ένα τεχνητό κράτος-έθνος και που, εν πάση περιπτώσει, από ένα σημείο και μετά, που έφυγαν οι ρατσιστές από την εξουσία, με τις τροποποιήσεις του συντάγματος -δε θυμούμαι την τροποποίηση, νομίζω είναι η τέταρτη- όποιος γεννιέται στην Αμερική θεωρείται Αμερικανός.

Ερώτημα πέμπτο: Ποιος φέρει την ευθύνη για τη δημιουργία και τη διατήρηση μέχρι σήμερα του Κυπριακού; Εκφράστηκε η άποψη ότι για όλα φταίει η Τουρκία. Μα, έντζιε έσιει πιο εύκολο πράγμα από το να καταγγέλλουμε από το πρωί ως τη νύχτα την Τουρκία για την αδιαλλαξία της, για τις ενέργειές της, για τις παρανομίες της, για τα τετελεσμένα της. Δεν είχαμε και εμείς λάθη που διευκόλυναν την Τουρκία; Ερώτημα. «Δεν είχαμε λάθη», ισχυρίστηκαν. Είχαμε αυτό τον ισχυρισμό από μερικούς εδώ στο κοινοβούλιο. Καλά, το πραξικόπημα, που δεν ήταν λάθος· ήταν έγκλημα, δε βοήθησε καθόλου την Τουρκία; Καλά, ο εθνικισμός, ο σωβινισμός, ο εξτρεμισμός, που έχυne πάντα νερό στον μύλο του τουρκικού επεκτατισμού και του ιμπεριαλισμού, δε βοήθησε την Τουρκία και δεν τη βοηθά μέχρι σήμερα; Καλά, οι κακοί χειρισμοί στο Κυπριακό, που εξέθεσαν την ελληνοκυπριακή πλευρά ως την πλευρά που εμποδίζει τη λύση, όπως συμβαίνει τα τελευταία χρόνια, δε διευκολύνει την Τουρκία να δημιουργεί τετελεσμένα; Δεν τη διευκόλυνε διαχρονικά η αντίστοιχη κατάσταση πραγμάτων; Με όλα αυτά βεβαίως κανένας δεν μπορεί να δικαιολογήσει ούτε την κατοχή ούτε τη διχοτόμηση της χώρας μας, την κύρια, τη βασική ευθύνη της Τουρκίας. Άλλο όμως είναι τούτο τζιαι άλλο το αν τελικά πρέπει να απαντήσουμε και πάλι το αυτονόητο. Αν δεν έχει καμία σχέση το τι κάνουμε εμείς, το πώς χειριζόμαστε το Κυπριακό, πώς ενεργούμε, δεν έπρεπε να πάμε σπίτι μας ούλλοι, αφού είναι μηδενικός ο ρόλος μας τζιαι ό,τι τζιαι να κάμουμε εμείς δεν παίζει κανέναν ρόλο; «Για όλα φταίει η Τουρκία», τελεία. Έπρεπε να πάμε όλοι σπίτι μας. Πρέπει να απαντούμε δυστυχώς και αυτά τα αυτονόητα ερωτήματα.

Μπορούμε να εμπιστευτούμε την Τουρκία; Χίλιες φορές όχι, την Τουρκία του Ερντογάν ιδιαίτερα. Και εδώ λέχθηκε: «Μα, γι' αυτό ακριβώς τον λόγο πρέπει να τη διώξουμε από την Κύπρο». Εμπιστευόμαστε την δηλαδή περισσότερο να είναι σπίτι μας, να κρατά το 37% του σπιτιού μας, να είναι έξω εμένα κυριολεκτικά από την πόρτα του σπιτιού μου, που είμαι στην Πράσινη Γραμμή, στη νεκρή ζώνη. Αλλά, αν η Αϊσίε πάει σπίτι της και καταφέρουμε να λύσουμε το Κυπριακό, θα αισθανόμαστε παραπάνω ανασφάλεια; Αυτονόητες απαντήσεις.

Αλλά πρέπει να θέλουμε να ακούσουμε. Έφυγε ο φίλος μου Ζαχαρίας, που ήθελε να ακούσει. Συμφώνησα σε πολλά μαζί του το μεσημέρι για τον συνεργατισμό, αλλά σε τούτα προφανώς έχουμε μια σοβαρή διάσταση απόψεων.

Λοιπόν, οι πράξεις μετρούν, κύριε Νεοφύτου. Τα αποτελέσματα μετρούν. Και, επειδή προφανώς έχουμε ρόλο να διαδραματίσουμε στο Κυπριακό, οι πράξεις και τα αποτελέσματα της πολιτικής Αναστασιάδη στο Κυπριακό είναι εκεί. Όχι απλώς δεν καταφέραμε να πετύχουμε σωστή, βιώσιμη λύση του Κυπριακού, που θα μας απάλλαζε από εγγυήσεις, επεμβατικά δικαιώματα, τα κατοχικά στρατεύματα, θα διασφάλιζε βασικές ελευθερίες, ανθρώπινα δικαιώματα· μας έχει μείνει η κατοχή αγγονίν στα σαράντα επτά χρόνια και εκ του αποτελέσματος η Τουρκία προχωρεί σχεδόν ανενόχλητη και στα Βαρώσια, στην Αμμόχωστο και στην αποκλειστική οικονομική ζώνη και είμαστε μια ανάσα πριν από την οριστική διχοτόμηση.

Ναι, τα εθνικά τσουνάμια, που για μια μόνο στιγμή δυστυχώς σωστά προειδοποιήσατε, ήρταν τζιαι ήσαν το σπίτι μας. Το ερώτημα είναι ο караβοκύρης του πλοίου άλλαξε πορεία ή συνεχίζει να μας οδηγεί στα βράχια; Αυτό είναι το μεγάλο ερώτημα. Και ευπρόσδεκτη η νέα μετακίνησή σας στον πατριωτικό ρεαλισμό και τα ανοίγματα που κάνετε στο ΑΚΕΛ. Εμείς μπορούμε και μόνοι μας. Δεν έχουμε δυσκολία. Δε θέλουμε να είμαστε μόνοι μας, το απευχόμαστε, αλλά εμείς δεν ασκούμε πολιτική με βάση το πόσο άλλοι είναι μαζί μας· ασκούμε πολιτική με βάση το τι εξυπηρετεί το καλώς νοούμενο συμφέρον της χώρας μας, του λαού μας.

Αλλά, έστω, καλωσορίσατε εκ νέου σε μια σωστή προσέγγιση. Είναι ειλικρινής αυτή η προσέγγιση; Είσατε έτοιμοι να παραμείνετε στο κλαμπ «των μηδενικών», όπως μας αποκαλούσατε; Είσατε έτοιμοι να παραμείνετε μέχρι τέλους στο κλαμπ «αυτών που εξυπηρετούν αποκλειστικά και μόνο τα συμφέροντα της Τουρκίας και του ψευδοκράτους», όπως μας λέγατε -ο Πρόεδρος Αναστασιάδης- ή, όταν μας αποκαλούσατε ενόψει ευρωεκλογών -τότε ήταν άλλη η ατζέντα η προεκλογική του Συναγερμού- «πράκτορες και των νεοναζί» τζιαι εμάς «πράκτορες της Τουρκίας και του ψευδοκράτους»; Μπορώ να σας παραπέμψω σε συζητήσεις με τον κ. Νουρή στο Τρίτο Πρόγραμμα του ΡΙΚ, αλλά και στη συνολική πολιτική που ακολουθούσατε. Μακάρι να είστε ειλικρινείς στον βαθμό που είστε και θέλουμε να είστε! Δε χρειάζεται να απευθύνεστε σε εμάς. Απευθυνθείτε στον Πρόεδρο Αναστασιάδη, να αλλάξει πορεία, για να μην γκρεμοτσακίσει το καράβι που λέγεται «Κύπρος», γιατί τα αποτελέσματα είναι οικτρά.

Δε χρειάζεται, ειπώθηκαν, ίσως να μην ειπώθηκαν με την απαιτούμενη ένταση... Έκαμε πολλά ο Πρόεδρος Αναστασιάδης. Αναφερθήκαν αναλυτικά και ιστορικά από τον σύντροφο Άντρο. Αλλά, ξέρετε, αυτό το φλερτ με τα δύο κράτη και τη συνομοσπονδία είναι αχώνευτο! Μα, δε χωνεύεται με τίποτε! Είναι ο πρώτος και ο μόνος Πρόεδρος της Δημοκρατίας ο οποίος όχι απλώς δέχτηκε να συζητήσει, αλλά πρότεινε λύση δύο κρατών και συνομοσπονδίας και αυτά θα τα βρούμε μπροστά μας! Πρότεινε τη νομιμοποίηση της εισβολής και κατοχής δηλαδή. Και διερωτώμαι, διότι με εξαίρεση το ΔΗΚΟ και τους βουλευτές του και τον πρόεδρό του, που άσκησαν κριτική στον Νίκο Αναστασιάδη, από τους υπολοίπους δεν άκουσα λέξη. Μα, βολευκούμαστε δηλαδή με αυτή την πολιτική που ακολουθεί ο Νίκος Αναστασιάδης τον τελευταίο χρόνο, να υποθέσω; Ή έχω παρεξηγήσει και δεν ακούσαμε λέξη! Έντζε περιμένω από το ΕΛΑΜ, το ακροδεξιό δεκανίκι του Συναγερμού, αλλά περιμένουμε από τους υπολοίπους, αναμένουμε ότι, ρε παιδί μου, όταν έχουμε τέτοια γεγονότα, αδιαμφισβήτητα πλέον, εγκληματικά, θα έχουμε και την ανάλογη αντίδραση.

Θέλω να τελειώσω με τούτο, ακόμα μερικά δευτερόλεπτα, αν μου επιτρέπετε, κύριε Πρόεδρε, γιατί και για εμάς το όραμα -πιστεύω ότι το υλοποιούμε στην πράξη- έχει να κάνει με τις γενιές που έρχονται. Και πρέπει, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, όλων η έγνοια μας να είναι, ναι, οι επόμενες γενιές και όχι οι επόμενες εκλογές, για να έχουν μια Κύπρο που πραγματικά τους αξίζει, μια Κύπρο όπου θα αναπνέουν ελεύθερα. Ε, να βγάλουν τζιαι τις μάσκες του κορωνοϊού τωρά, να αναπνέουν, διότι έν' πολλή η ασφυξία που έχουμε πάθει, η βρωμιά και η δυσωδία στη διαφθορά, 'πού τη δυσωδία και την έλλειψη οξυγόνου που προκαλούν οι καθεστωτικές νοοτροπίες της κυβέρνησης -να μην τα ξεκινήσουμε τούτα- αλλά τουλάχιστον το βασικό, το κύριο, να αναπνέουν ελεύθερα, σε μια ελεύθερη, ειρηνική πατρίδα, όπου, ναι, ελεύθερα θα διακινούνται, θα ζουν, θα εργάζονται, από τον Απόστολο Ανδρέα μέχρι τον Ακάμα, από την Κερύνεια μέχρι τη Λεμεσό.

Ευχαριστώ, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Λουκαΐδη.

Επόμενος ομιλητής είναι ο συνάδελφος Νίκος Τορναρίτης. Οφείλω να σας ενημερώσω ότι ο κ. Τορναρίτης -και τον ευχαριστώ για την ενημέρωση που μου έκανε- ήρθε σε επαφή με επιβεβαιωμένο κρούσμα και άρα είναι σε καραντίνα στο σπίτι του. Απ' ό,τι ξέρω, τα τεστ που έχει κάνει μέχρι στιγμής είναι αρνητικά.

Ελπίζω, αγαπητέ Νίκο, που μας βλέπεις τώρα, να συνεχίσουν να είναι αρνητικά και να σε έχουμε σύντομα κοντά μας!

Στη θέση του θα μιλήσει ο κ. Ονούφριος Κουλλά, για να αναγνώσει την ομιλία του κ. Τορναρίτη.

ΟΝΟΥΦΡΙΟΣ ΚΟΥΛΛΑ:

Κύριε Πρόεδρε,

Καταρχάς με τα όσα ακούω όλη μέρα θεωρώ ότι, αν ένας ξένος που δε γνώριζε τίποτε για την Κύπρο μάς άκουε, θα μας ρωτούσε: «Μα πότε έγινε η τουρκική εισβολή; Πριν από έξι μήνες; Πριν από οκτώ μήνες; Πριν από έναν χρόνο;». Και, αν του λέγαμε ότι ήταν πριν από σαράντα επτά χρόνια, θα μας έλεγε «μάλλον εσείς δεν έχετε σωτηρία». Γιατί ακούστηκαν σκέψεις, ιδέες, απόψεις από το άλφα ως το ωμέγα. Και είναι κρίμα, πραγματικά, σαράντα επτά χρόνια μετά να μην μπορούμε να βρούμε μια περίπου -είναι λυπηρό- κοινή γραμμή.

Το δεύτερο που θέλω να πω εκτός κειμένου, κύριε Πρόεδρε, είναι ότι ακόμα και αυτοί που έχουν και κάποιες συγκλίσεις μεταξύ τους θέλουν να φαίνεται ότι έχουν και πολλές διαφωνίες. Θέλουν να ασκούν κριτική και δεν ξέρω ποιος πρέπει να καλωσορίζει ποιον, όταν ο ένας που θέλει να καλωσορίσει τον άλλο μας είχε πει «μη φοβάστε, εμείς θα τσιμεντώσουμε το “ναι” και θα φέρουμε τη λύση». Και δεν ξέρω και αν αυτούς οι οποίοι πραγματικά επιθυμούν να προχωρήσουμε το συντομότερο σε λύση τούς βοηθά άτυπα δεξιά και αριστερά να αμφισβητούμε τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, διότι τάχατες πρότεινε λύση δύο κρατών, όταν οι επιστολές του προς τον γενικό γραμματέα είναι ξεκάθαρες. Δε βοηθά αυτούς που πραγματικά θα ήθελαν να επιτύχει η προσπάθειά μας.

Πράγματι, κύριε Πρόεδρε, ως αναπληρωτής κοινοβουλευτικός εκπρόσωπος, θα αναγνώσω την ομιλία του κοινοβουλευτικού μας εκπροσώπου, ο οποίος εθελοντικά και προληπτικά τέθηκε σε αυτοπεριορισμό:

«Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Η οποιαδήποτε συζήτηση για το μέλλον της Κύπρου μας δεν μπορεί να γίνει με πληρότητα και εγκυρότητα, εάν δεν απαντήσουμε πρώτα τι θα γίνει με το κορυφαίο και μείζον ζήτημα για τον τόπο, τον τερματισμό δηλαδή της τουρκικής κατοχής και την απελευθέρωση της πατρίδας μας, την επίλυση του Κυπριακού και την επέκταση του ευρωπαϊκού κεκτημένου σε όλη την επικράτειά μας.

Ο εικοστός πρώτος αιώνας έφερε μαζί του τεράστιες τεχνολογικές αλλαγές και μεγάλες δυνατότητες για τη νέα γενιά. Δεν μπορούμε να πορευθούμε όμως ως μία φυσιολογική χώρα και να αναπτύξουμε τις προοπτικές μας, όσο παραμένουμε αλυσοδεμένοι από την τουρκική κατοχή του 36% της πατρίδας μας. Καθημερινά σπαταλάμε δυνάμεις και ενέργεια σε περιορισμένο ορίζοντα, γεγονός που δε μας επιτρέπει να διαδραματίσουμε πρωταγωνιστικό ρόλο στην Ανατολική Μεσόγειο.

Γι' αυτό και για μας δεν υπάρχει άλλη επιλογή. Η Κύπρος του μέλλοντος πρέπει να είναι μια ευρωπαϊκή, επανενωμένη και ειρηνική Κύπρος, γη ελεύθερη, γη της προόδου και της ευημερίας για όλους τους νόμιμους κατοίκους της. Το σημερινό *status quo* δημιουργεί μια επίπλαστη ασφάλεια, αλλά η διεθνής κοινότητα προειδοποιεί ανοικτά ότι δεν είναι βιώσιμο. Τη διαπίστωση αυτή που κάνει ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ εμείς οι Ελληνοκύπριοι θα πρέπει να τη λάβουμε πολύ σοβαρά υπόψη. Το *status quo* αλλάζει! Αλλάζει *de facto* και δεν αλλάζει υπέρ μας. Η αλλαγή του *status quo* αφορά τον τόπο μας, τη γη των προγόνων μας, τη γη που οι μεγαλύτεροι θυμούνται και οι νεότεροι δεν έχουν ζήσει ως ελεύθερη πατρίδα.

Τους τελευταίους μήνες είμαστε μάρτυρες του τι σημαίνει αλλαγή του *status quo*. Οι απειλές της Τουρκίας για εποικισμό της Αμμοχώστου έγιναν πράξη με το άνοιγμα τμήματος των Βαρωσίων. Το κάνουν χωρίς αναστολές, έχοντας με το μέρος τους τη φθορά του χρόνου, που ανέκαθεν είναι σύμμαχος των τετελεσμένων. Ο γενικός γραμματέας έχει αποφασίσει να συγκαλέσει την άτυπη διάσκεψη για την Κύπρο, για να αναζητήσει τρόπους συνέχισης των διαπραγματεύσεων στη βάση κοινού εδάφους. Η εξέλιξη αυτή είναι θετική, γιατί ο ΟΗΕ παραμένει προσηλωμένος στην επιδιωκόμενη λύση της διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας. Αυτό είναι αποτέλεσμα συντονισμένων ενεργειών που κάναμε εμείς, η κυβέρνηση του Προέδρου Αναστασιάδη, με τη στήριξη και της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Όλοι οι διεθνείς παράγοντες βλέπουν την ανάγκη να υπάρξει ξανά κίνηση προς τα εμπρός και δεν είναι εύκολο για την τουρκική πλευρά να πείσει ότι ενδιαφέρεται για λύση με τις θέσεις που εκφράζει περί δύο κρατών και κυριαρχικής ισότητας. Γι' αυτό δε βρίσκω λογική στις απόψεις πολιτικών δυνάμεων που εισηγούνται να μην ανταποκριθούμε στην πρόσκληση Γκουτέρες. Είναι πολύ καλά γνωστό εξάλλου ότι η παράταση του αδιεξόδου στο Κυπριακό τρέφει την αυθαιρεσία της Τουρκίας και τις έκνομες ενέργειές της για επιβολή κανόνων ισχύος αντί του Διεθνούς Δικαίου. Η Τουρκία παίζει στρατηγικά στο γήπεδο της όξυνσης και συντηρεί την αντιπαράθεση, γιατί ξέρει ότι η αστάθεια στη Μέση Ανατολή της προσφέρει χώρο, για να επιβάλει τον νόμο του ισχυρού στη θάλασσα, που είναι καταφανώς σε βάρος της δικής μας πλευράς.

Αυτό το γνωρίζει πολύ καλά η Ευρωπαϊκή Ένωση, αλλά και η νέα αμερικανική κυβέρνηση υπό τον Πρόεδρο Τζο Μπάιντεν. Η Κύπρος είναι περισσότερο εκτεθειμένη, όσο συντηρείται το αδιέξοδο.

Θέση μου είναι ότι θα πρέπει να προσέλθουμε στην άτυπη διάσκεψη με καθαρό μυαλό και χωρίς υστεροβουλίες για ό,τι επιδιώκουμε. Η προσπάθεια επανένωσης μέσω της διζωνικής δικαιοδικής ομοσπονδίας είναι ο μόνος ρεαλιστικός δρόμος προς τα εμπρός. Αυτός ο δρόμος έφραξε κάθε προσπάθεια της τουρκικής πλευράς τόσες δεκαετίες να αναβαθμίσει το ψευδοκράτος. Θυμίζω ότι αυτός ο δρόμος μάς οδήγησε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στα κρίσιμα χρόνια που το τιμόνι οδηγούσε ο Γλαύκος Κληρίδης. Αυτός ο δρόμος της συνέπειας και της προσήλωσης στην ομοσπονδία απέκρουσε τότε την προκλητική στάση της Τουρκίας που

απειλούσε για αντίδραση χωρίς όρια. Αυτό πρέπει να κάνουμε και τώρα, ενισχύοντας την πολιτική και τη διπλωματική μας θωράκιση.

Στην άτυπη διάσκεψη χρειάζεται να επιστρατεύσουμε όποια αποθέματα ψυχικής ενότητας μας έχουν απομείνει, αφήνοντας κατά μέρος όλα τα υπόλοιπα ζητήματα και τις διαφορές μας. Καλώ τις πολιτικές δυνάμεις να δούμε τη μεγάλη εικόνα, την επίλυση του Κυπριακού κάτω από αυτό τον φακό και να μην παρασυρθούμε σε άλλες περιπέτειες με τακτικισμούς που αποδυναμώνουν το συμφωνημένο πλαίσιο επίλυσης. Στρατηγικές επιδιώξεις των τελευταίων χρόνων, όπως η αξιοποίηση του φυσικού αερίου, η μετατροπή της Κύπρου σε ενεργειακό κόμβο, μπορούν να επιτευχθούν, αν μείνουμε προσηλωμένοι στον κεντρικό πολιτικό στόχο, που ταυτόχρονα είναι και ο μόνος δρόμος που μπορεί να αποτρέψει την οριστική και μόνιμη διχοτόμηση της πατρίδας μας.

Κατά την προηγούμενη περίοδο συνομιλιών ανάμεσα στον Πρόεδρο Αναστασιάδη και τον τέως Τουρκοκύπριο ηγέτη Μουσταφά Ακκιντζί έχουν επιτευχθεί σημαντικές συγκλίσεις. Οι πλείστες ανταποκρίνονται στις πάγιες ελληνοκυπριακές επιδιώξεις. Όλα έχουν καταγραφεί στο πλαίσιο Γκουτέρες. Είναι καίριας σημασίας να διαφυλαχθεί στον μέγιστο βαθμό το διαπραγματευτικό κεκτημένο και σε αυτό προσβλέπουμε. Με τους κατάλληλους χειρισμούς η κινητικότητα μπορεί να προκαλέσει ρωγμές στην άτεγκτη σήμερα στάση της Τουρκίας, γιατί προφανώς δε θέλουν να χρεωθούν το αδιέξοδο.

Όταν μιλάμε για το διαπραγματευτικό κεκτημένο, εννοούμε βέβαια αυτά που είχαμε επιτύχει όλα αυτά τα χρόνια: την κοινή διακήρυξη της 11^{ης} Φεβρουαρίου του 2014, τις μέχρι σήμερα συγκλίσεις Αναστασιάδη-Ακκιντζί και το πλαίσιο των έξι σημείων που είχε παρουσιάσει ο γενικός γραμματέας του ΟΗΕ στις 30 Ιουνίου 2017 στο Κραν Μοντανά. Με βάση τις συγκλίσεις, η ελληνοκυπριακή πλευρά δεν έχει αναστολές να τοποθετηθεί με συγκεκριμένο τρόπο στην πολιτική ισότητα, στηριζόμενη στα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ, περιλαμβανομένης της παραγράφου τέσσερα του Ψηφίσματος 716 του 1991. Αυτά τα σημεία δεν μπορούν πλέον να παρερμηνευθούν από κανένα.

Μπορούμε επίσης να χειριστούμε με ευελιξία ορισμένα ζητήματα στο πλαίσιο των ιδεών που τυγχάνουν επεξεργασίας από τον Πρόεδρο Νίκο Αναστασιάδη για αποκεντρωμένη ομοσπονδία. Από τη στιγμή που δεν επηρεάζονται βασικές πτυχές της λύσης που στηρίζονται στα τρία singles -μία κυριαρχία, μία διεθνής προσωπικότητα και μία ιθαγένεια- και διασφαλίζονται οι αρμοδιότητες που συνεπάγονται, όπως και οι υποχρεώσεις μας που απορρέουν από τη συμμετοχή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την Ευρωζώνη, θα πρέπει να είμαστε ανοικτοί σε όλα τα άλλα θέματα για εκτενή αυτονομία.

Η Τουρκία θέλει να μπουν στο τραπέζι και άλλες μορφές λύσης. Η νέα τουρκοκυπριακή ηγεσία υπό τον Ερσίν Τατάρ αναπολεί το όραμα Ντενκτάς για δύο κράτη και διχοτόμηση. Στην άτυπη διάσκεψη θα απαιτηθούν σίγουρα πολύ λεπτοί χειρισμοί, για να επιβεβαιωθούν όσα συμφωνήθηκαν. Μας ενδιαφέρει όλο το πακέτο των έξι σημείων και ιδίως όσα για πρώτη φορά καταγράφηκαν και αφορούν τα ζητήματα ασφάλειας, εγγυήσεων και στρατευμάτων. Στόχος μας παραμένει η άμεση επανέναρχη ενός στοχευμένου και δημιουργικού διαλόγου που θα μας οδηγήσει σε μια συνολική λύση. Μια λύση η οποία θα εξελίξει την Κυπριακή Δημοκρατία σε ένα βιώσιμο και λειτουργικό ομοσπονδιακό κράτος, απαλλαγμένο από ξένες εξαρτήσεις, ξένα στρατεύματα και δικαιώματα επέμβασης από τρίτες χώρες. Μια λύση η οποία δε θα αποκλίνει από τα σχετικά ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών και τις αξίες και τις αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κύριε Πρόεδρε,

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι,

Τους επόμενους λίγους μήνες είναι πολύ πιθανό να βρεθούμε και πάλι ενώπιον πολύ κρίσιμων αποφάσεων. Καταλυτικές εξελίξεις μπορεί να καθορίσουν αμετάκλητα την πορεία της Κύπρου. Αυτό το κρίσιμο διάστημα θεωρώ πρωτεύον να μείνουμε απόλυτα προσηλωμένοι στον στόχο της ομοσπονδιακής επίλυσης, χωρίς παλινδρομήσεις και αντιφάσεις που μπορεί να δίνουν την εντύπωση ότι δεν εννοούμε αυτά που λέμε. Η λύση μέσω διαπραγματεύσεων είναι ο μόνος τρόπος να απαλλαγούμε οριστικά από την τουρκική κατοχή και τις απειλές της Άγκυρας σε βάρος του λαού μας. Μπορεί να έχουμε διαφωνίες, εσωτερικές τριβές, ακόμα και πικρίες στο εσωτερικό μέτωπο, αλλά σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να αποσπάσουμε την προσοχή μας από την εξυπηρέτηση του κορυφαίου στόχου μας εδώ και σαράντα επτά χρόνια.

Ο λαός μας έχει ανάγκη να μας δει μονιασμένους. Δεν έχουμε δικαίωμα στην αποτυχία! Εμείς θέλουμε τη λύση περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο! Είναι η δική μας πατρίδα που χάνεται με την πάροδο του χρόνου! Είναι οι δικοί μας άνθρωποι που μαραζωμένοι και αδικαίωτοι αφήνουν την ψυχή τους στην προσφυγιά. Θα γίνει σκληρή διαπραγμάτευση και πρέπει να δώσουμε τη μάχη με διεκδικητικότητα και στόχευση χωρίς συναισθηματισμούς και χωρίς φοβικά σύνδρομα.

Θεωρώ ότι η παρούσα συγκυρία είναι πολύ σημαντική! Υπάρχει φανερή πρόθεση της Τουρκίας να επιστρέψει στην Ευρώπη και να διακόψει την περιπλάνησή της σε ασταθείς συμμαχίες, που δε διασφαλίζουν τη μακροπρόθεσμη οικονομική σταθερότητά της. Η θέληση της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των ΗΠΑ να την κρατήσουν κοντά, να αποτρέψουν φυγόκεντρες τάσεις, μπορεί να χρησιμοποιηθεί από εμάς και την Ελλάδα, για να εξασφαλίσουμε τα ανταλλάγματα που θέλουμε σε μια τελική φάση διαπραγματεύσεων. Όμως εμείς πρώτα

στο εσωτερικό θα πρέπει να ενεργήσουμε με τη μέγιστη δυνατή ενότητα και να είμαστε έτοιμοι να πάρουμε αποφάσεις με ορθολογισμό και ευθύνη απέναντι στον λαό μας, που θα έχει και τον τελικό λόγο.

Καλώς τις πολιτικές δυνάμεις να δουλέψουμε μαζί, γιατί αυτή θα είναι ίσως κι η τελευταία μας ελπίδα για ομοσπονδιακή επίλυση. Σας διαβεβαιώ ότι εμείς στον Δημοκρατικό Συναγερμό αυτό θα πράξουμε. Και θα το πράξουμε, διότι γνωρίζουμε το διακύβευμα της μη επίλυσης.

Η διχοτόμηση δε σημαίνει μόνο δύο κράτη, την οριστική απώλεια εδαφών με τρισχιλιετή ελληνική ιστορία. Σημαίνει ότι η τωρινή ελεύθερη Κύπρος στον νότο θα έχει στο διηκεκές δίπλα της σύνορο με την Τουρκία, την περικύκλωση και συνεχείς εντάσεις σε ξηρά και θάλασσα.

Η Κύπρος θέλει τη λύση, γιατί θα βγει οριστικά από την κινούμενη άμμο που μας περιβάλλει και καταδυναστεύει τον λαό μας για μισό αιώνα. Γιατί με τον τρόπο αυτό μπορούμε να υλοποιήσουμε με στέρεα βήματα τις επιδιώξεις μας στην Ανατολική Μεσόγειο και στον κόσμο ολόκληρο. Με τη λύση η Κύπρος θα μπορούσε να αποτελέσει σύμβολο ειρήνης σε μια παραγμένη γειτονιά και να ενισχύσει τον ρόλο της ως γέφυρας μεταξύ της Ευρώπης και της Μέσης Ανατολής. Μα πάνω από όλα, με τη λύση θα απελευθερώσουμε τις δυνάμεις της νέας γενιάς, όλων των Κυπρίων, χαρίζοντάς τους ασφάλεια και προοπτική».

Κύριε Πρόεδρε,

Προτού αποχωρήσω από το βήμα, θα ήθελα και εγώ προσωπικά, αγαπητοί συνάδελφοι, ως εκτοπισθείς από τη χερσόνησο της Καρπασίας, επονομαζόμενης και ως «χερσόνησος των αγίων», γεννηθείς στην αγαπημένη πόλη της Αμμοχώστου, που δεν έζησα όσα έζησαν οι πρόγονοί μου, να πω πως το όραμά μου είναι να δω την πατρίδα μου ελεύθερη, επανενωμένη, χωρίς κατοχικά στρατεύματα. Να δω την Αμμόχωστο να είναι πράγματι βασιλεύουσα, να ξαναζωντανέψουμε ολόκληρη την Κύπρο, να ξαναλειουργηθούμε ελεύθεροι σε όλες τις εκκλησίες του νησιού μας, σε ολόκληρη την πατρίδα μας. Και αυτό μπορούμε να το πετύχουμε μόνο στο πλαίσιο των διαπραγματεύσεων, στο συμφωνημένο πλαίσιο, και όχι με τα ψεύτικα τα λόγια τα μεγάλα. Μη συμμετέχοντας στις διαπραγματεύσεις είναι ωσάν να παραιτούμαστε από τις αξιώσεις μας. Μόνο στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων μπορούμε να θέσουμε όλα όσα διεκδικούμε, όπως επιστροφή εδαφών, δικαίωση των προσφύγων, λύση του περιουσιακού, κατάργηση των εγγυήσεων, αποχώρηση εποίκων. Αυτά πρέπει να είναι και όραμα όλων μας, γιατί μόνο έτσι θεωρώ ότι ο κυπριακός ελληνισμός θα επιβιώσει στη γη των προγόνων του.

Σας ευχαριστώ πάρα πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ευχαριστώ, κύριε Κουλλά, που edιάβασες την ομιλία του κ. Τορναρίτη και για τα σχόλια που έκαμες στην αρχή φυσικά.

Εδώ έχω στην ημερήσια διάταξη ένα ψήφισμα και θα δώσω τον λόγο στον γενικό γραμματέα του ΑΚΕΛ, τον κ. Κυπριανού.

Μετά θα θέλεις και εσύ, κύριε Νεοφύτου, να μιλήσεις;

(Μη ευκρινή σχόλια από τον κ. Αβέρωφ Νεοφύτου)

Κύριε Κυπριανού, έχεις τον λόγο.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Εμείς, σε μια προσπάθεια να έχουμε ένα αποτέλεσμα από αυτή τη συζήτηση η οποία προηγήθηκε, ετοιμάσαμε ένα προσχέδιο ψηφίσματος, για να το συζητήσουμε στην ολομέλεια. Το ετοιμάσαμε πάρα πολύ γενικό, σε μια προσπάθεια να υπάρξει η ευρύτερη δυνατή συναίνεση, έτσι ώστε από την ολομέλεια της Βουλής να βγει ένα ισχυρό μήνυμα προς όλους, προς όλες τις κατευθύνσεις, και ταυτόχρονα μήνυμα στήριξης στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, για να κινηθεί προς τη σωστή κατεύθυνση, με στόχο να έχουμε επιτυχημένο αποτέλεσμα στην άτυπη διάσκεψη που θα γίνει στη Γενεύη. Από τις διαβουλεύσεις που προηγήθηκαν φαίνεται ότι δε δημιουργείται αυτή η ευρύτερη συναίνεση και το περιεχόμενο, όπως έχει διαμορφωθεί, σίγουρα εμάς μας εκφράζει μόνο κατ' ελάχιστον. Θα αποσύρουμε λοιπόν αυτό το ψήφισμα, γιατί θεωρούμε ότι, όπως έχει διαμορφωθεί και με εκείνους που φαίνεται να το υποστηρίζουν... Επαναλαμβάνω ότι και εμάς μόνο κατ' ελάχιστον μας εκφράζει, γιατί το είχαμε ετοιμάσει έτσι, για να υπάρξει ευρύτερη συναίνεση.

Δεύτερον, νομίζω ότι δε θα ήταν σωστό να ψηφίσουμε για ένα ψήφισμα, την ώρα που στην ολομέλεια είμαστε μόνο οι μισοί βουλευτές. Απουσιάζουν πάρα πολλοί και δε θα ήταν σωστό να έχουμε ένα ψήφισμα μισής Βουλής, νομίζω.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Ο κ. Νεοφύτου.

ΑΒΕΡΩΦ ΝΕΟΦΥΤΟΥ:

Συμφωνώ με τον κ. Κυπριανού. Πρώτον, η συμμετοχή των συναδέλφων δεν είναι τέτοια, που να στείλει και το σωστό μήνυμα για ένα ψήφισμα στο πιο σημαντικό θέμα που αντιμετωπίζουμε ως κυπριακός ελληνισμός.

Και στο δεύτερο συμφωνώ με τον κ. Κυπριανού, ότι κατεβλήθη προσπάθεια σε ένα ψήφισμα που κατέθεσε η κοινοβουλευτική ομάδα του ΑΚΕΛ να γίνει περαιτέρω διαφοροποίηση, ώστε να τύχει όσο το δυνατόν περισσότερης στήριξης. Δυστυχώς, μόνο το ΑΚΕΛ, ο Δημοκρατικός Συναγερμός και η Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων θα ήταν έτοιμοι σήμερα να εγκρίνουν αυτό το ψήφισμα, έστω και αποδυναμωμένο από το αρχικό, γι' αυτό να το αφήσουμε και να καταθέσουμε ένα καθαρό ψήφισμα την ερχόμενη Πέμπτη, όταν θα 'ναι και όλοι παρόντες. Και ανεξάρτητα από το πόσοι θα είναι, να σταλεί ξεκάθαρο μήνυμα απ' αυτούς που πιστεύουμε στο πλαίσιο της διζωνικής δικοινοτικής ομοσπονδίας με πολιτική ισότητα στις παραμέτρους Γκουτέρες.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Η κ. Ερωτοκρίτου.

ΧΡΙΣΤΙΑΝΑ ΕΡΩΤΟΚΡΙΤΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε,

Δε θα έπαιρνα τον λόγο, αλλά είμαι αναγκασμένη να το κάμω. Συμφωνώ και με τον κ. Κυπριανού και με τον κ. Νεοφύτου για τη δεύτερη αναφορά, ότι όντως δε θα ήταν σωστό με τον αριθμό των μελών που είναι παρόντα να προχωρήσουμε σε ψήφισμα. Όμως, πρέπει να ομολογήσω, επειδή έγινε αναφορά σε συγκεκριμένα κόμματα, ότι αυτό το ψήφισμα κατατέθηκε χθες, τα κόμματα δεν είχαμε την ευκαιρία ούτε να το μελετήσουμε όσο θα εθέλαμεν ούτε να επεξεργαστούμε το κείμενό του, όπως θα έπρεπε να έχουμε κάνει. Και άλλωστε, εγώ δεν ενθυμούμαι, τουλάχιστον στα λίγα χρόνια που είμαι βουλευτής, ψήφισμα για το Κυπριακό να ολοκληρώνεται σε λιγότερο από είκοσι τέσσερις ώρες, χωρίς να έχουν τα κόμματα την ευκαιρία να το δουν. Άλλωστε, είμαι βέβαιη ότι δεν ήταν πρόθεση ούτε και αυτών που το κατέθεσαν να παρεισφρήσουν μέσα σε αυτό το ψήφισμα πράγματα τα οποία δεν αποτελούν κοινές θέσεις για το Κυπριακό.

Οπότε, καλύτερα να γίνει σε μεταγενέστερο χρόνο, έτσι ώστε να υπάρχει ο απαραίτητος χρόνος -είναι το πιο σοβαρό θέμα που μας απασχολεί- να το δούμε και να το συζητήσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Εξάλλου, οι θέσεις των διαφόρων κομμάτων και πολιτικών σχηματισμών στην ολομέλεια ήταν εμφανείς από τις ομιλίες που έχετε κάμει.

Από εκεί και πέρα, αν νομίζετε ότι είναι σοφό να μην κάμνουμε αυτό που λέγεται στην κυπριακή «ππάσα ππάσα» ψηφίσματα, να τα επεξεργαστείτε καλύτερα και να καταλήξετε σ' ένα ψήφισμα...

Γιώργο, ετελειώσαμε.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΠΕΡΔΙΚΗΣ:

Σε αυτή την ώρα που βρισκόμαστε, ανεξάρτητα από το ότι αναπτύχθηκε ένας πλούσιος διάλογος, έν' καλά τέθοκοιου είδους ψηφίσματα, αν θέλουν να έχουν τη δυναμική που αναφέρθηκε, να είναι και ομόφωνα. Τζιαι πρέπει να θυμίσω ότι το τελευταίο ψήφισμα που βκάλαμεν για το Κυπριακό, για την Αμμόχωστο, τον Οκτώβρη του 2020, ήταν ομόφωνο. Με τες διαφωνίες μας, με τις αντιρρήσεις μας, με διαφορετικές προσεγγίσεις, εβκήκεν ένα ομόφωνο ψήφισμα. Θα 'ναι καλά να είναι και αυτό ομόφωνο.

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Αυτό να το δείτε στες συνεδρίες που εννά κάμετε μεταξύ σας, για να καταλήξετε στο ψήφισμα.

ΑΝΤΡΟΣ ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ:

Κύριε Πρόεδρε, απλώς μισό δευτερόλεπτο. Για σκοπούς πρακτικών, επειδή έγινε αναφορά στο ότι λείπουν πολλοί βουλευτές, από τη δική μας την κοινοβουλευτική ομάδα απουσιάζει ο κ. Κέττηρος λόγω του γνωστού προβλήματος με το πόδι του και η κ. Χαραλαμπίδου που έχει τα γενέθλιά της. Μόνο αυτοί!

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Λοιπόν, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εδῶ φτάσαμε στο τέλος της σημερινής ειδικής συνεδρίας της Βουλής. Έν' αργίες η 25^η Μαρτίου και η 1^η Απριλίου, αλλά έχουμε πολλή νομοθετική δουλειά που πρέπει να τελειώσουμε πριν από τις 22 Απριλίου, που θα είναι η τελευταία συνεδρία της ολομέλειας.

Η επόμενη συνεδρία ορίζεται για την Παρασκευή 2 Απριλίου 2021, στις 10.00 π.μ., με ημερήσια διάταξη η οποία θα σας σταλεί.

[Στις 29 Μαρτίου 2021 κυκλοφόρησε η ημερήσια διάταξη συνεδρίασης του σώματος, η οποία έχει ως ακολούθως:

Ο Πρόεδρος της Βουλής των Αντιπροσώπων ανακοινώνει στα αξιότιμα μέλη ότι η ημερήσια διάταξη της συνεδρίας της Βουλής για την Παρασκευή, 2 Απριλίου 2021, στις 10.00 π.μ., έχει ως ακολούθως:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ:

Νομοθετική εργασία

1. Ο περί Προϋπολογισμού του Ενιαίου Φορέα Εξώδικης Επίλυσης Διαφορών Χρηματοοικονομικής Φύσης του 2021 Νόμος του 2021. (Αρ. Φακ. 23.01.062.073-2021).
2. Ο περί Προϋπολογισμού του Ραδιοφωνικού Ιδρύματος Κύπρου του 2021 Νόμος του 2021. (Αρ. Φακ. 23.01.062.075-2021).
3. Ο περί Αλλοδαπών και Μετανάστευσης (Τροποποιητικός) (Αρ. 5) Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.01.061.157-2020).
4. Ο περί Ποινικού Κώδικα (Τροποποιητικός) (Αρ. 6) Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.01.061.158-2020).
5. Ο περί της Εφαρμογής του Κανονισμού (Ε.Ε.) αριθ. 910/2014, σχετικά με την Ηλεκτρονική Ταυτοποίηση και τις Υπηρεσίες Εμπιστοσύνης για τις Ηλεκτρονικές Συναλλαγές στην Εσωτερική Αγορά (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.01.061.187-2020).
6. Ο περί Αρχείου Πληθυσμού (Τροποποιητικός) (Αρ. 8) Νόμος του 2020. (Αρ. Φακ. 23.01.061.188-2020).
7. Οι περί Αποχετεύσεων Λάρνακας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021. (Αρ. Φακ. 23.03.058.016-2021).
8. Ο περί της Ίδρυσης και Λειτουργίας Ιδιωτικών Φρονιστηρίων και για Άλλα Συναφή Θέματα (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021. *(Πρόταση νόμου των κ. Κυριάκου Χατζηγιάννη, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου, Αννίτας Δημητρίου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λάρνακας, Πανίκου Λεωνίδου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού, και Αντρέα Καυκαλιά, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λεμεσού).* (Αρ. Φακ. 23.02.062.042-2021).
9. Ο περί Προϋπολογισμού του Κυπριακού Οργανισμού Σήμανσης Αντικειμένων από Πολύτιμα Μέταλλα του 2021 Νόμος του 2021. (Αρ. Φακ. 23.01.062.068-2021).
10. Ο περί της Κυκλοφορίας στην Αγορά και της Χρήσης Πρόδρομων Ουσιών Εκρηκτικών Υλών Νόμος του 2021. (Αρ. Φακ. 23.01.062.016-2021).
11. Ο περί της Κυκλοφορίας στην Αγορά και της Χρήσης Πρόδρομων Ουσιών Εκρηκτικών Υλών (Καταργητικός) Νόμος του 2021. (Αρ. Φακ. 23.01.062.017-2021).
12. Ο περί Εργοστασίων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021. (Αρ. Φακ. 23.01.062.010-2021).
13. Οι περί Οικοδομών και Έργων Μηχανικών Κατασκευών (Ασφάλεια, Υγεία και Ευημερία) (Καταργητικοί) Κανονισμοί του 2021. (Αρ. Φακ. 23.03.058.002-2021).
14. Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Λειτουργία, Συντήρηση και Έλεγχος Ανυψωτικών Μηχανημάτων) Κανονισμοί του 2021. (Αρ. Φακ. 23.03.058.003-2021).
15. Ο περί Δικηγόρων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019. *(Πρόταση νόμου του κ. Κωστή Ευσταθίου, βουλευτή Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ).*

- (Αρ. Φακ. 23.02.060.095-2019).
16. Ο περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2020.
(Πρόταση νόμου του κ. Γιώργου Λιλλήκα, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας).
(Αρ. Φακ. 23.02.061.171-2020).
 17. Ο περί Παραγραφής Ανώγιμων Δικαιωμάτων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2021.
(Πρόταση νόμου του κ. Αντρου Κυπριανού εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις).
(Αρ. Φακ. 23.02.062.067-2021).
 18. Ο περί Αστυνομίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 3) Νόμος του 2020.
(Πρόταση νόμου του κ. Κωστή Ευσταθίου, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Λευκωσίας).
(Αρ. Φακ. 23.02.061.164-2020).
 19. Ο περί της Καταπολέμησης της Απάτης και της Πλαστογραφίας μέσω Πληρωμής πλην των Μετρητών Νόμος του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.01.062.026-2021).
 20. Ο περί Καταδολίευσης των εκ Δικαστικής Αποφάσεως Πιστωτών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.01.059.186-2018).
 21. Ο περί της Ευρωπαϊκής Εντολής Έρευνας σε Ποινικές Υποθέσεις (Τροποποιητικός) Νόμος του 2018.
(Αρ. Φακ. 23.01.059.127-2018).
 22. Ο περί Ποινικής Δικονομίας (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2020.
(Πρόταση νόμου των κ. Πανίκου Λεωνίδου εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος και Κωστή Ευσταθίου εκ μέρους του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ).
(Αρ. Φακ. 23.02.061.020-2020).
 23. Οι περί Υπουργείου Άμυνας - Θέσεις Διευθυντή Άμυνας, Ανώτερου Λειτουργού Άμυνας και Λειτουργού Άμυνας (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.041-2020).
 24. Οι περί Τμήματος Υπηρεσιών Πληροφορικής - Θέση Πρώτου Λειτουργού Διεκπεραίωσης (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.058.010-2021).
 25. Οι περί του Τμήματος Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη - Θέση Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.058.008-2021).
 26. Οι περί Αστυνομίας (Πειθαρχικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.052-2020).
 27. Οι περί Τμήματος Φορολογίας - Θέσεις Πρώτου Βοηθού Λειτουργού Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και Ανώτερου Βοηθού Φορολογίας (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.101-2020).
 28. Οι περί Πολιτικής Άμυνας - Θέση Βοηθού Λειτουργού Πολιτικής Άμυνας 1^{ης} Τάξεως (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.104-2020).
 29. Οι περί της Νομικής Υπηρεσίας - Θέση Ανώτερου Δημόσιου Κατήγορου (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.114-2020).

30. Οι περί Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.116-2020).
31. Οι περί Τμήματος Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Ατόμων με Αναπηρίες - Θέσεις Ανώτερου Λειτουργού Κοινωνικής Ενσωμάτωσης και Λειτουργού Κοινωνικής Ενσωμάτωσης Α΄ (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.058.004-2021).
32. Ο περί Εγγραφής Φυσιοθεραπευτών (Τροποποιητικός) Νόμος του 2020.
(Αρ. Φακ. 23.01.061.176-2020).
33. Ο περί Καθιέρωσης της 15^{ης} Ιουλίου 1974 ως ημέρας Μνήμης και Τιμής των Πεσόντων και Αγωνισθέντων για τη Δημοκρατία (Τροποποιητικός) Νόμος του 2008.
(Πρόταση νόμου των κ. Πανίκου Λεωνίδου και Ζαχαρία Κουλία εκ μέρους της κοινοβουλευτικής ομάδας του Δημοκρατικού Κόμματος).
(Αρ. Φακ. 23.02.049.025-2008).
34. Σχέδιο ψηφίσματος για την απελευθέρωση του ηγέτη των Κούρδων Αμπντουλάχ Οτσαλάν.
(Κατατέθηκε από τον βουλευτή κ. Κωστή Ευσταθίου εκ μέρους του Κινήματος Σοσιαλδημοκρατών ΕΔΕΚ).
(Αρ. Φακ. 23.10.001).
35. Σχέδιο ψηφίσματος με την ευκαιρία της 21^{ης} Μαρτίου, εθνικής ημέρας των Κούρδων.
(Κατατέθηκε από τον βουλευτή κ. Γιώργο Πεردίκη εκ μέρους του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών).
(Αρ. Φακ. 23.10.001).
36. Απόφαση της Βουλής των Αντιπροσώπων για δημοσιοποίηση της Λίστας των Μη Εξυπηρετούμενων Χορηγήσεων (ΜΕΧ) από πρώην συνεργατικά πιστωτικά ιδρύματα σε Πολιτικά Εκτεθειμένα Πρόσωπα (ΠΕΠ), τα οποία αναφέρονται στην ειδική έκθεση του Γενικού Ελεγκτή, ημερομηνίας 18 Μαρτίου 2021, βάσει εισήγησης της Ad Hoc Κοινοβουλευτικής Επιτροπής για τη Διερεύνηση Θεμάτων που Αφορούν σε Δάνεια Πολιτικά Εκτεθειμένων Προσώπων.
(23.07.023.005).
- Απόσυρση**
37. Ο περί Ορισμένων Δημόσια Εκτεθειμένων Προσώπων και Ορισμένων Αξιωματούχων της Κυπριακής Δημοκρατίας (Δήλωση και Έλεγχος Περιουσίας) (Τροποποιητικός) Νόμος του 2019.
(Αρ. Φακ. 23.01.060.211-2019).
- Απόσυρση-Επανακατάθεση**
38. Οι περί Συμβουλίου Υδατοπρομήθειας Λεμεσού - Θέση Διευθυντή (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.116-2020).
39. Οι περί Οδοντιάτρων (Ειδικά Προσόντα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.117-2020).
40. Οι περί Εξωδίκου Ρυθμίσεως Αδικημάτων (Εξώδικο Πρόστιμο και Διαδικασία) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.098-2020).
41. Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 3) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.057-2020).
42. Οι περί Αστυνομίας (Προαγωγές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.067-2020).

43. Οι περί Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία (Εγκατάσταση, Λειτουργία, Συντήρηση και Έλεγχος Εγκαταστάσεων Υγραερίου) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.074-2020).
44. Οι περί Πετρελαιοειδών (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.075-2020).
45. Οι περί Προστασίας της Παραλίας (Άδειες και Δικαιώματα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.052.036-2015).
46. Οι περί Μηχανοκινήτων Οχημάτων και Τροχαίας Κινήσεως (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.054.051-2017).
47. Οι περί Προσωπικού της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.054.086-2017).
48. Οι περί Συντάξεων Υπαλλήλων της Αρχής Τηλεπικοινωνιών Κύπρου (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.054.087-2017).
49. Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Ακαδημαϊκό Προσωπικό) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.055.047-2018).
50. Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Διδάκτρα) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.055.057-2018).
51. Οι περί Πανεπιστημίου Κύπρου (Φοιτητικά Θέματα και Θέματα Σπουδών) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.055.058-2018).
52. Οι περί Δασών (Άδειες, Χρήση Δασικών Δρόμων και Εξαγωγή Δασικών Προϊόντων) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.055.072-2018).
53. Οι περί του Συντονισμού των Διαδικασιών Σύναψης Δημοσίων Συμβάσεων στους Τομείς της Άμυνας και της Ασφάλειας (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.055.098-2018).
54. Οι περί Πυροσβεστικής Υπηρεσίας (Γενικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.056.009-2019).
55. Οι περί Πυροσβεστικής Υπηρεσίας (Πειθαρχικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.056.010-2019).
56. Οι περί Πυροσβεστικής Υπηρεσίας (Προαγωγές Μελών Πυροσβεστικής εκτός Ειδικών Πυροσβεστών) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.056.011-2019).
57. Οι περί Πυροσβεστικής Υπηρεσίας (Εφεδρικοί Πυροσβέστες) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.056.012-2019).
58. Οι περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών (Διαχείριση και Διάθεση/Χρήση Κοπριάς και άλλων Κτηνοτροφικών Αποβλήτων που προκύπτουν από Αγελαδοτροφικές Μονάδες) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.056.013-2019).
59. Οι περί Διαχείρισης των Αποβλήτων της Εξορυκτικής Βιομηχανίας (Χρήση Βέλτιστων Διαθέσιμων Τεχνικών σε περιπτώσεις Παρούσας Κυανίου σε Λίμνη Τελμάτων και περί Διασπώμενου με Ασθενές Οξύ Κυανίου) Κανονισμοί του 2021.

- (Αρ. Φακ. 23.03.056.038-2019).
60. Οι περί Διαχείρισης των Αποβλήτων της Εξορυκτικής Βιομηχανίας (Επιθεωρήσεις) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.056.039-2019).
 61. Οι περί Διαχείρισης των Αποβλήτων της Εξορυκτικής Βιομηχανίας (Χρηματικές Εγγυήσεις) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.056.040-2019).
 62. Οι περί Ιατρών και Οδοντιάτρων (Συντάξεις και Χορηγήματα) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.056.041-2019).
 63. Οι περί Φυλακών (Γενικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.056.070-2019).
 64. Οι περί Εισροών και Εκροών του Εθνικού Ταμείου Επενδύσεων και του Κυπριακού Οργανισμού Διαχείρισης Επενδύσεων και για Συναφή Θέματα Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.056.079-2019).
 65. Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Γενικοί) (Τροποποιητικοί) (Αρ. 2) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.056.093-2019).
 66. Οι περί Δημόσιας Υπηρεσίας (Αξιολόγηση Υπαλλήλων) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.056.096-2019).
 67. Οι περί Αξιών και Χρηματιστηρίου Αξιών Κύπρου - Θέση Προϊστάμενου Τομέα (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.056.099-2019).
 68. Οι περί Συμβουλίου Αποχετεύσεων Λεμεσού-Αμαθούντας (Έλεγχος Υποστατικών και Λήψη Δραστικών Μέτρων) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.001-2020).
 69. Οι περί Διαχείρισης Θεμάτων Ασφάλειας και Υγείας στην Εργασία Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.026-2020).
 70. Οι περί Αστυνομίας (Πειθαρχικοί) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.052-2020).
 71. Οι περί Υπουργείου Άμυνας - Θέσεις Διευθυντή Άμυνας, Ανώτερου Λειτουργού Άμυνας και Λειτουργού Άμυνας (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.041-2020).
 72. Οι περί Τμήματος Φορολογίας - Θέσεις Πρώτου Βοηθού Λειτουργού Φόρου Προστιθέμενης Αξίας και Ανώτερου Βοηθού Φορολογίας (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.101-2020).
 73. Οι περί Πολιτικής Άμυνας - Θέση Βοηθού Λειτουργού Πολιτικής Άμυνας 1^{ης} Τάξεως (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.104-2020).
 74. Οι περί της Εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 910/2014 σχετικά με την ηλεκτρονική ταυτοποίηση και τις υπηρεσίες εμπιστοσύνης για τις ηλεκτρονικές συναλλαγές στην εσωτερική αγορά (Παροχή Ηλεκτρονικής Ταυτοποίησης) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.105-2020).
 75. Οι περί Αποβλήτων (Απόβλητα Ηλεκτρικού και Ηλεκτρονικού Εξοπλισμού) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021.
(Αρ. Φακ. 23.03.057.106-2020).

76. Οι περί Αποβλήτων (Χώροι Υγειονομικής Ταφής) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021. (Αρ. Φακ. 23.03.057.107-2020).
77. Οι περί Αποβλήτων (Ηλεκτρικές Στήλες ή Συσσωρευτές) (Τροποποιητικοί) Κανονισμοί του 2021. (Αρ. Φακ. 23.03.057.108-2020).
78. Οι περί Εγγραφής και Ελέγχου Εργοληπτών Οικοδομικών και Τεχνικών Έργων - Θέση Βοηθού Λογιστικού Λειτουργού (Σχέδια Υπηρεσίας) Κανονισμοί του 2021. (Αρ. Φακ. 23.03.057.092-2020).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ: Κατάθεση νομοσχεδίων και εγγράφων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ: Ερωτήσεις και απαντήσεις

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ: Θέματα εγγραφέντα για συζήτηση

1. «Το δημογραφικό πρόβλημα - Η λειτουργία και το έργο του Εθνικού Φορέα Δημογραφικής και Οικογενειακής Πολιτικής». (Θέμα εγγραφέν εκ μέρους της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων). (Αρ. Φακ. 23.07.005.005).
2. «Το δημογραφικό πρόβλημα στην Κύπρο, οι επιπτώσεις του στην οικονομία και την κοινωνία και οι πολιτικές που μπορεί να επιφέρουν πληθυσμιακή αναζωογόνηση στην πατρίδα μας». (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Μιχάλη Γιωργάλλα, βουλευτή εκλογικής περιφέρειας Αμμοχώστου). (Αρ. Φακ. 23.05.052.002-2019).
3. «Οι δεκαεπτά στόχοι για τη βιώσιμη ανάπτυξη του 2030 που έθεσε ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών και η εφαρμογή τους στην Κύπρο». (Θέμα εγγραφέν με εισήγηση του κ. Γιώργου Περδίκη, βουλευτή του Κινήματος Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών). (Αρ. Φακ. 23.05.053.001-2020)].

ΠΡΟΕΔΡΟΣ:

Κηρύσσω τη λήξη της σημερινής συνεδρίας.

(Ωρα λήξης: 5.57 μ.μ.)

**Παρόντες βουλευτές
(αλφαβητικά κατά κόμμα)**

ΔΗΣΥ

Αριστείδου Μαριέλλα	Κωνσταντίνου Ξένια
Γεωργίου Γεώργιος	Μαυρίδης Μάριος
Δημητρίου Αννίτα	Νεοφύτου Αβέρωφ
Δημητρίου Δημήτρης	Ορφανίδου Σάβια
Δίπλαρος Ευθύμιος	Σοφοκλέους Μιχάλης
Κάρουλλας Γιώργος	Σταύρου Ελένη
Κουλλά Ονούφριος	Χατζηγιάννης Κυριάκος
Κυπριανού Ανδρέας	

ΑΚΕΛ-Αριστερά-Νέες Δυνάμεις

Αδάμου Αδάμος (Πρόεδρος Βουλής)	Κώστα Κώστας
Γαβριήλ Γιαννάκης	Λουκαΐδης Γιώργος
Γεωργίου Τ. Γιώργος	Μαύρου Ελένη
	Πασιουρτίδης Ανδρέας

Δαμιανού Άριστος
Καυκαλιάς Αντρέας
Κουκουμά Κούτρα Σκεύη
Κυπριανού Άντρος

Σάββα Ευανθία
Στεφάνου Στέφανος
Φακοντής Αντρέας

ΔΗΚΟ

Ερωτοκρίτου Χριστιάνα
Κουλίας Ζαχαρίας
Λεωνίδου Πανίκος

Μυλωνάς Παύλος
Ορφανίδης Χρίστος
Παπαδόπουλος Νικόλας

ΚΣ ΕΔΕΚ

Ευσταθίου Κωστής

Σιζόπουλος Μαρίνος

Συμμαχία Πολιτών

Λιλλήκας Γιώργος

Αλληλεγγύη

Γεωργιάδου Ρούλα

Γιωργάλλας Μιχάλης

Κίνημα Οικολόγων-Συνεργασία Πολιτών

Θεοπέμπτου Χαράλαμπος

Περδίκης Γιώργος

ΕΛΑΜ

Παπαγιάννης Λίνος

Χρίστου Χρίστος

Συνεργασία Δημοκρατικών Δυνάμεων

Βότσης Άγγελος

Προκοπίου Γεώργιος

Μουσιούττας Μαρίνος

Ανεξάρτητοι (Κίνημα)

Θεολόγου Άννα

Παρόντες αντιπρόσωποι θρησκευτικών ομάδων

Μούσας Γιαννάκης (Μαρωνιτών)

Μαχτεσιάν Βαρτέκς (Αρμενίων)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αγορεύσεις και συζήτηση για το θέμα «Οι εξελίξεις στο Κυπριακό ενόψει της άτυπης διάσκεψης για την Κύπρο» [Άννα Θεολόγου, Άγγελος Βότσης, Χρίστος Χρίστου, Χαράλαμπος Θεοπέμπτου, Μιχάλης Γιωργάλλας, Γιώργος Λιλλήκας, Μαρίνος Σιζόπουλος, Νικόλας Παπαδόπουλος, Άντρος Κυπριανού, Αβέρωφ Νεοφύτου, Γεώργιος Προκοπίου, Παύλος Μυλωνάς, Στέφανος Στεφάνου, Γεωργίου Γεώργιος, Μαρίνος Μουσιούττας, Ζαχαρίας Κουλίας, Λίνος Παπαγιάννης, Γιώργος Περδίκης, Πανίκος Λεωνίδου, Κωστής Ευσταθίου, Χριστιάνα Ερωτοκρίτου, Γιώργος Λουκαΐδης, Ονούφριος Κουλλά, Νίκος Τορναρίτης (εκπροσωπούμενος από τον κ. Ονούφριο Κουλλά)] και λήξη του θέματος.

Τιμή: €3,50